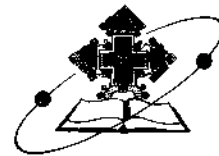

ሃሬቾ ህድሶል መጣፈ

ቶኢኦ ኪሊም መጣፍ መቲዮሶም ማበረ

The New Testament in Hadiyya published as

ሃሬች ህድዕል መጣፈ

(ሉጥ ትረቶ 1983 ማ.)

Published by
The Bible Society of Ethiopia
P.O. Box 1252
ADDIS ABABA, Ethiopia

© The Bible Society of Ethiopia, 1992

The illustrations on pages 9, 55, 130, 190, 335, 494, 542 and 598 are by Horace Knowles

© The British and Foreign Bible Society,
London, England, 1954, 1967, 1972

The illustrations on pages 55, 84, 125 and 261 are by Pat Leigh

© Bible Society of Nigeria

ሃሬች ህድዕል መጣፍ ቲሲሽ

ከ ህድይስኔ ትረሙክ ሃሬች ህድዕል መጣፈ ደናምስ አነበዐሃንና ፥ ደናምስ አነበቤን ጠናቢአንና ሁንድንም ሾሌአልስኔ ቆሴን ጠናእስን ሀረዕምክ ሉጢው ኤጣክ።

መጣፎም ሁንድምም ሆርር ሆርር ዎሽኔ በጠንሰማክ። አ ሆርር ዎሹውም ምሽ ዎሽመ ጫክሳ ኩርእስን ጉንደኔ ጉንደኔ በጠንሰማክ። መት ቤዮኔ ጣፈሙክ አንን ለቦክ አንን ከ ሃሬች ህድዕል መጣፈኔ ሙል ቤዮኔ ሲደሞህኔ እሁለስ ኤሀን ሆርር ዎሽ ሉከንኔ ኤደማ ጣፈሙክ ብክን ኤ ቤዮው ፎቃዕለክአ ሞዕሌሄ። ኩብዕልሽን ማትዎስ ምሽራች መጣፈኔ ኤሹጠጥ ሰሶኔ «ጠመቃንች ዮሃንስ ሉስሽ» ዮሃን ሉከንኔ (ማር. 1፥1-8፤ ሉቃ. 3፥1-18፤ ዮሃ. 1፥19-28)

መጣፎም ዎርኔ መት መት ቤዮውኔ ክዶዕኔእ ፤ መረኡው ሲደከሞ። መረኡም እስመኩክ ጫክንሳ ኩሉን ሀንሱም «ሰገረኔ» ቴአም «ሰገሉው» ሰሳንችኔ። አ መረኡ ሞእሶክክ ኤ ቡይ ሉከንኔ ቆስተክአ ለቀክምስን ሀረዕም ሙል ትረት ዮእስ። ኤ ብክን አ ሰገር ቴአም ሰገሉውን ሲደሞክ ኤሹጠቲ፥ ጥጊ፥ አ መረኡ ቡይ ሉከንኔ ኤደማ ጣፈማክ።

መጣፎም ቡይ ሁንደኔም መክ ኮሉኔ ጥጊውኔ ጣፈሙክ ሰገሉውን ሀረዕም ቤዮው ኤደማ ጣፈማክ። ኬሰም መጣፈ አነበበክም አመኔ ኤ ቤዮው ፎቃዕለክአ አነበበኮለስ ኬሰም መጣፈንስ አጥ ገጊንሰም ሀራር ለቶ ሲደኬን ጠንተክም።

ከ መጣፈ አነበበኩኡይ መት ሰገረኔ ቴአም ሰገሉውኔ ክዶዕኔእ ፥ መረኡ ሲደከሞ። አክም ካልት መጣፍ ለሶኔ ሀውሶክ ሰገሉው ትረት ጣፈሙክ ሰገሉው ዎርኔ ዮእስ ሞእሶህኔ።

ህድይ ኡሰኔ ሀራርስ ለአመቤእ ሉጢውክ ምስል ከ መጣፈኔ መት መት ቤዮኔ ኤደማክ።

ካልት መጣፍ ቤዳ ለሶኔ ሞስር ህድዕል መጣፍክ ሉሙው አማዕልስኔ፥ ህድይስኔ ቄራዕልስኔ፥ ጉንድስኔ ጣፈማ ዮክ። ኤ ለሰኔ አድም ሀውሶክ ሰገሉው ትረቲ፥ ሉስሰምን ሀረዕምክ ቤዮዊ፥ ሃሬች ህድዕል መጣፍ ዶሌኔ መት መት ሉጢው አሁክ ቤዮው ሞእስምን ሀረዕም ምስሉዊ ኤደማክ።

ከ መጣፈ ትሉም ኬን ትርመ አሺሉም አመኔንስ ክእሳ ገልኔምቤእ አፈቤኤ ሀረዕሙክ ዋእ ሉበከተ ገለጥኖም። አድም ከ ትረጥ መጣፈ ዋእ ሉምብን መን ሀራርስ አዋጢስን ዋእ ኡጉጥኖም።

ሆምሌኤ 1 ማረቃኖኔ 1983
ዋቸሞ

ምሽ ምሽ

ቁራዕልሰክላ ዌሽኮግራ	ጉንድሰክላ ዌሽኮግራ	ጉንደኔ	ፀዮ
ጥለን ዩሱስ ክርስቶስ ብክነ ግትዎስ	ግትዎስ መጣራ	ግት	1
ጥለን ዩሱስ ክርስቶስ ብክነ ግርቀስ	ግርቀስ መጣራ	ግር	80
ጥለን ዩሱስ ክርስቶስ ብክነ ሉቃስ	ሉቃስ መጣራ	ሉቃ	128
ጥለን ዩሱስ ክርስቶስ ብክነ ዮሃንስ	ዮሃንስ መጣራ	ዮሃ	212
አሌክግዕን በጥ ብክነ ኩርክ መጣራ	አሌክግዕን በጥ መጣራ	አሌ	268
እርዕም ከተመኔ ሄዕለም አመዕናን	እርዕም መጣራ	እር	342
ፋርንቶስ ከተመኔ ሄዕለም አመዕናን	ፋርንቶስ መጣራ	ፋር	370
ፋርንቶስ ከተመኔ ሄዕለም አመዕናን	ፋርንቶስ መጣራ	ፋር	399
ገለትይ ኡላኔ ሄዕለም አመዕናን	ገለትይ መጣራ	ገለ	416
ኡሊሰህን ከተመኔ ሄዕለም አመዕናን	ኡሊሰህን መጣራ	ኡሊ	427
ፍልጵስቤስ ከተመኔ ሄዕለም አመዕናን	ፍልጵስቤስ መጣራ	ፍልጵ	437
ፋሳስቤስ ከተመኔ ሄዕለም አመዕናን	ፋሳስቤስ መጣራ	ፋሳ	445
ተሰሉንቆኦ ከተመኔ ሄዕለም አመዕናን	ተሰሉንቆኦ መጣራ	ተሰ	451
ተሰሉንቆኦ ከተመኔ ሄዕለም አመዕናን	ተሰሉንቆኦ መጣራ	ተሰ	458
ጥጥቶስን ጳውሎስ አሲኦስ ሉጥ አሰ	ጥጥቶስ መጣራ	ጥጥ	462
ጥጥቶስን ጳውሎስ አሲኦስ ሰዕም አሰ	ጥጥቶስ መጣራ	ጥጥ	470
ቲቶኦን ጳውሎስ አሲኦስ አሰ	ቲቶኦ መጣራ	ቲቶ	475
ፍልጥን ጳውሎስ አሲኦስ አሰ	ፍልጥ መጣራ	ፍልጥ	479
አብራዌኦ መን አሲኦስ አሰ	አብራዌኦ መጣራ	አብ	482
ያቆብ አሲኦስ አሰ	ያቆብ መጣራ	ያቆ	506
ጲጥሮስ አሲኦስ ሉጥ አሰ	ጲጥሮስ መጣራ	ጲጥ	513
ጲጥሮስ አሲኦስ ሰዕም አሰ	ጲጥሮስ መጣራ	ጲጥ	522
ዮሃንስ አሲኦስ ሉጥ አሰ	ዮሃንስ መጣራ	ዮሃ	527
ዮሃንስ አሲኦስ ሰዕም አሰ	ዮሃንስ መጣራ	ዮሃ	535
ዮሃንስ አሲኦስ በጥ አሰ	ዮሃንስ መጣራ	ዮሃ	536
ይሁድ አሲኦስ አሰ	ይሁጥ መጣራ	ይሁ	537
ዮሃንስን ኡውመክ ካልት መጣራ	ካልት መጣራ	ካል	540

ጥሰር ሀድዕል መጣፋው			579
ሀውስክ ስገሎው ትረቶ			580
ሉሰስምን ሀረዕም ቤዌዌ			604
ቤዌዌ ጥላሶ ምሰሎው			613

ማትዎስ

ጣፋክ ምሽራች

ቴሲሽ

ከ ምሽራች መጣፋኖኔ ኢገጠጥ ሆንሳኔ ጥቃኖኔ ሆንሳኔ ማትዎስ እጦ አዎኖእስን ዩሱስ ዌሽክስ አክሰምጥም = ዩሱስ ሉሳዕኔክ ጻጉ ከን ቁርጡጂኦ ቃሻን ሄዕሉኦ = እሁካራም ማትዎስ ቀረጣንኹ ሄኡኩ = እጥም ዩሱስ ሄኡክ ሄኹክ አገኖ = ሉሰሱክ ሉሰሻኻ ከ መጣራኔ ጣረን ጠኖክ ሉሰኖ ሲደን ጠኖኩ = ግርቆሲ፣ ሉቃሲ፣ ዮሃንሲ ኩቱእቤእ ጻጉ አገን እጥ ኤጻ ኩራኮ (ማት. 18፣ 24፣ 20፣ 1-16፣ 27፣ 3-8፣ 28፣ 12) =

ማትዎስ ጣፋክ ከ መጣራኔ ዩሱስ ሉሰሱክ ሉሰሻ፣ እሱክ ማስልሲስክ አገንጥ አገርኔ ደኖም እሳ ጉድሳ ጣፋክ ብክነ አመዕናን አነበቤኖ፣ ሉሰሱኖ ሉሰክተ አዋዶ መጣራ = ኩብዕልሽን ኡገጠጥ 5-7 ጻንኔ ዩሱስ መሀ ሉሰሱደኦ አነበምቤን ጠኖኖ =

ጠላእ ክ ማትዎስ ምሽራች መጣራኔ ጣረጣኮ አገንው ዮኩ = እ ከንም ቁርጡጂኦች ሉጂኔ ሲደሙክ ጻንት (ማት. 17፣ 24-27) ሴቶኦ ከዕኔክ ጻጉ ከን ዩሱስ ሰቀለሙክ አመኔ ሞዎ ያርገስ ፍቶእስ ጣፋክ (ማት. 27፣ 51-54) = ሰዎራም ምሽራች መጣፋው ጣርኦ ከን ዩሱስ ክርስቶስ በጡክ በጥክ አገን አገን ጻሁአም ኩቱኡኩ = ኩብዕልሽን ዩሱስ ዋኔን አዋጻንኹን እሳ ግርቆስ ጣፋኩ = እሁካራም ዋኔ ደዕሳኮ ክርስቶስ እጥም ጻዊት ቤት እስረኤልን አድል ዩሱሰት እሁካስ ማትዎስ ጣፋኩ = ኤ ብክነ እስረኤል ምናደብ ከ መጣራ ሾሌኦልስኔ ቆስቲኔ ጠንተጥም = ኩ መጣፋ ጣረሙኩክ ዩሱስኔ አመዕንቶእቤኦ አይሁጥ መንኔ ሄዕለም አመዕናንት እሆዕን ኡርፍ =

ኩ ማትዎስ መጣፋ ኩርኮክ ዩሱስ ሉሰሱክ ሉሰሻ ሞናኮክ ዋኔ ሙሴኦኖ፣ እጥ ስገረ ኩራንና ሞእሱካኔንሴቱ = እድም ሙሴእ ሴዕል መጣራኔ፣ ዋኔ ስገረ ኩራዕን መጣራኔ ጣረሙክ ሱው ሁንደም ዩሱስ ዎንኾክስ ጄክሳ ኩራኮ (ማት. 1፣ 22-23፣ 2፣ 15፣ 8፣ 17፣ 13፣ 35፣ 27፣ 9) =

አይሁጥ ምናደብ ሁንድም ቆስተኦ ሰቀጥክ «ኢመዕን አድለኖ» ዮክ ስገረ ማትዎስ ጻጉ አመኔ አዋጣኩ = ኡሆም «ዋኔ ገሰክ ምናደብ» ደመ = አይሁጥ ምናደብ «ኢመዕን አድለኖ» ይተም ሄዕሉኦክ ዋኔክ ሱመ ዌሽመ ሀይድተም ሄዕሉኦ ብክነቲ =

መጣራም ክኔንስ ዎርን ዮኦስኔ በጠንዕማኩ =

1. ዩሱስ ቀረሙክሳ፣ ልኡክሳ 1፣ 1-2፣ 3
2. ዩሱስ ጠመቀሙክሳ፣ ኪነሙክሳ 3፣ 1-4፣ 25
3. ጻንኔ ዩሱስ ሉሰሱክስ 5፣ 1-7፣ 29
4. ዋኔ በጡክ በጡ ዩሱስ በጡክስ 8፣ 1-9፣ 34
5. ዩሱስ እጥ ሉሳኖ ሉሰሱክሳ፣ እጡዎም አሴኡክሳ 9፣ 35-10፣ 42
6. አይሁጥ ምናደኦ ገሳኖኔ ዩሱስ ቁቁክስ 11፣ 1-12፣ 50
7. ኢመዕን አድለዕን ብክነ ዩሱስ ሉሰሱክሳ 13፣ 1-52

1:23
ሐ.7:14
1:25
ሐ.21:21
2:1
ሐ.115
ሐ.214-7

2:12
ጥ.24:17
ሐ.23:5
ሐ.9:8
ጥ.15:2
ጥ.1:49
2:15
ጥ.7:42
2:16
ጥ.5:2

22 እከ ሁንድም እሁከክ ዋእ እጥ ሰገረ ኩራንች፣ ክልኔ እሃ

23 «እናእ፤ ባጃም ለንድች ሰምፎሬት እከም»
ንንች ቤቶም ቀተም»

ሱመም አማኑኤለ የከአ ዌሽከም» ያ
ዎጩከክ ዎዕምእስነቴ»

«አማኑኤለ» ይምም «ዋእ ኒንኔ መቅሬ» ይመ።
24 የሴፍም ድረረገሰ በቁክ አመኔኔ ዋእ እሴእማንች
ኩሩክሰም እጥ ጤሁከ ማራሚ እጥ ሜንትችት እሳ ኤቡኮ።
25 እሁከሪም ምን ቤቶ ቀቴቤእ አፈቤኤ ኤበቀንች ኤደንች
ኤደመኮቶ። የሴፍ ኤ ቀረሙክ ጫልችክ ሱመ «ዩሱስ»
ያ ዌሹኮ።

በላንከ መሬሳዕን ብከነ

2 ¹ሄሮድስ፣ ይሁጥ ኡልነ እድል ሄኡክ ዶሴኔ ይሁጥ ኡሉኔ
ቤቴልሄዕም ከተመኔ ዩሱስ ቀረሙኮ። ኤ አመኔ በላንከ
ሞዕለእ ሉወ ሰቀም መሬሳን ቆር መን ኤሊንች ፍርክ ኮሊንሰ
ዩሩሳሌመ ዋቶእ። ²እ መንም «እብስ አመኔኔ ቀረሙክ
እይሁጥ እድል ሀኖኔቴ? ኤሊንች ፍርክ ክልኔ እጥ በላንከች
ሞዕናመ ኤ እድል፤ ሰገንደነ የላም» ይተአ ጠዕምቶእ።

³እድል ሄሮድስም ኤ ምሽ መጩሱክ አመኔኔ ሉበከተ
መጥኮ። ዩሩሳሌዕም ከተመኔ ሄዕለም መን ሁንድም እጥሰም
መግቶእ። ⁴ኤ ብከነ ቄሰ እምንሳኖ፣ መሴእ ሴረ ሉሰሳኖ
ሄሮድስ ውጣኦ «ዋእ ዶዕኮ ክርሰቶሰ ቀረሞኮክ ሀኖኔቴ?»
ያ ጠዕመኮ።

⁵እጡውም «ክርሰቶሰ ቀረሞኮክ ይሁጥ ኡሉኔ ቤቴልሄዕም
ከተመኔቴ። መሽከእምም ዋእ ሰገረ ኩራንች

⁶(ይሁጥ ኡሉኔ ሊደንቶ ቤቴልሄዕ፤
እ ምናደብ እሰረኤሰ ገሰክ እምንሳንች
ኪኒንሰ ፍርክ ብከነ
ይሁጥ ኡሉኔ ሰእመኮክ ከተመጥንሰ
ሆራኤም ሆሬዕሉቶ) ያ ጣፋኮ» ይተአ
ደበቶእ።

⁷ሄሮድስም ኤሊንች ፍርክ ኮሊንሰ ዋቶእ ቆር መነ
አይም ሰእቤእስ ዌሽሳ በላንከች እጡውነ ምእመኮክ አመኔ
ጠዕማ ቆሱኮ። ⁸እጥም ኤ መንን «መተከእ ጫልችመ
ቆጥተከእ ሀሴሄ። ሀሰከእ ሊደክም አመኔ እንም መራ

እጤነ ሰገዶምሰነ ኢነም ኩሴሄ» ያ ቤቴልሄዕም ከተመ
አሴኡኮ።

⁹⁻¹⁰እጡውም እድል የከ ምሽ መጩሰአ ለሰጊ ፍተአ
መቶእ። መተም ጎጎኔም ሉጤክ ኤሊንች ፍርክ ኮሉኔ
ሞዕሉእ በላንከች መተም ኮሉ እምንሱኮይ እድም ሞዕሉእ
አመኔኔ ሉበከተ ሊረንቶእ። እ በላንከችም ጫልች የከ
ቤቶ እፋ ኡሉኮ። ¹¹እጡውም ምኔ ኢገእ ጫልች እጥ
እም ማራሚኔ መቅሬም የእሰ ሞዕለእ ጉሩጽተአ ጫልችን
ሰገዶእ። እጡው ሳጥንም ፎቃዕለአ ምርቃ፣ አዱሩሳ፣
ክርቤኤ፣ የከም ኤንጃ እርርእ።

¹²እጡው ለዕማጊ ሄሮድስ ቤቶ ደበዕልተምቤእስ ሀቃምኔ
ዋእ ኩሩካሪ መሉ ጎግኔ እጡው ኡሰ ደበዕልተአ መቶእ።

ግብጥ ኡሉ ዩሱስ ግብሰኮእስ

¹³እ ቆር መን መተአ ለሰጊ ዋእ እሴእማንች ሀቃምኔ
የሴፍን ሞእማ «ጫሰ ሽነ ሄሮድስ ሀሰክ ብከነ ክ ቤዩንሰ
ክዕላ ጫላ፣ እማ እመዳ ግብጥ ኡሉ ግባ እን ኩራምቤእ
አፈቤኤ ኤኪኤ እፋሬ» የኮ።

¹⁴ኤ ብከነ የሌፍ ሂሞኔ ከአ ጫላ፣ እማ እመዳ ግብጥ
ኡሉ መራ ¹⁵ሄሮድስ ለሄሴእ አፈቤኤ ኤ ቤቶኔ እፋሩኮ።
ኤሀድ እሁከክም ዋእ እጥ ሰገረ ኩራንች ክልኔ

«እ ቤቶ ግብጥ ኡሉንሰ ዌሻም» የከክ
ዎዕምእስነቴ።

ጫሉው ሄሮድስ ሽሊሱክሰ

¹⁶ሄሮድስም እ ቆር መን ቀዌሶእስ ቆሳ ሰኡክ እመኔኔ
ሉበከተ ነደዱኮ። ኤ ብከነ ምታደረ አሴእ ቤቴልሄዕመኔ፣
ቤቴልሄዕም ኩሉሉተኔ የከ ገቱው ሁንደኔም ቀረሙካኒንሰ
ለም ሂንች እሁክ ጫሉውካ፣ ሰም ሂንቺንሰ ምርን የከ
ጫሉውካ ጎዕን እሰ ሁንደም ሽሊሱኮ። ኤሀም እሴነ ጠኑከክ
በላንከ ሞዕለእ ሉወ ሰቀም መሬሳን ቆር መነ ጠዕማ አመኔ
ቆሱክሰኔቴ። ¹⁷ዋእ ሰገረ ኩራንች ኤርምያሰ፣

¹⁸«ውዕልኪ፣ ሉበከተ ሳችኪ ሰገር
እራማ የከም ከተመኔ መጩሰመኮ፤
እራሄሌም፣ እሰ እሰ ብከነ ውዕልቶእ፤
ኤ ሴሁክ እሰ ክቺቸም እየቅቴነ ጠንቶእዮ»
ያ ዎጩከ ምሽ ዎዕመኮ።

2:11
ጥ.1:18
ጥ.12:46
2:12
ጥ.21:22
ሐ.10:22
አ.11:7
2:15
ዩ.4:22
ሐ.11:1
2:18
አ.31:15

ግብጥ ኡሊንስ ዮሱስ ደበዕሉክስ

2:19 ጥ. 1:20 ጥ. 2:13
2:23 ለሌ. 11:1 ጥ. 1:24 ጥ. 2:39 ጥ. 1:45-46
3:2 47. 2:44 47. 4:17 ጥ. 4:17 ጥ. 10:17 ጥ. 1:15

19 ሄሮድስ ልሃ ለሰጌ ዋእ እሴእማንች ዮሴፍን ግብጥ ኡሊኔ ሀቃዎኔ ሞእማ 20 «ጪሊ ሽቴነ ሀሰም መን ሴቶእ ብክነ ክዕላ ጪላ፣ እማ አመዳ እስረኤዕል ኡሰ ደበዕሌ» ዩኮ። 21 ዮሴፍም ድራሪንስ በቃ ጪላ፣ እማ አመዳ እስረኤዕል ኡሰ ደበዕሉኮ። 22 እሁካራም እድል ሄሮድስ ልሃ ለሰጌ ሄሮድስ ቤት ለርኪሴዎስ ይሁጥ ኡልነ እድል እሁክስ ዮሴፍ መጩሱክ እመኔኔ ኤ ኮሎ መርመ በዳኮ። እድም ዋሊንስ ሃራች ሰውት ዮሴፍን ሀቃዎኔ ኡመሙክ ብክነ ገሊላ የክም ኡሰ መሩኮ። 23 ኤ ኡሰ መራ ክእ ናዝሬተ የክም ከተመኔ እፋሩኮ። እህም እሁክክ ዋእ ስገረ ኩራን «ናዝሬጥ መንቸ የመማ ዌሸምኮ» ይቶእክ ዎዕምእስነቴ።

ጠመቃንች ዮሃንስ ሎስሸ

(ግር. 1:1-8 ሱቃ. 3:1-18 ፣ ዮሃ. 1:19-28)

3:3 3ሰ. 40:3
3:4 ቁሱ. 11:22 2 ለሌ. 1:8 ዋ. 13:4
3:7 ጥ. 12:34 ጥ. 23:33 1 ታላ. 1:10
3:9 ዮሃ. 8:33 ለሌ. 4:18
3:10 ጥ. 7:19

3 1 ኤ እመኔ ጠመቃንች ዮሃንስ ይሁጥ ኡሊኔ ዮክ ኡዱመእ ዋራ 2 «ዋእክ አድለን፣ ሀንጩክ ብክነ ባጢሎ ቢራ ይተክእ ደበዕሌሄ» ያ እስላትመ አመዳኮ። 3 እክም ዋእ እጥ ስገረ ኩራንች እስያስ፣ ኮልኔ ዮሃንስ ብክነ «ሞሰንነ ጎጎ ጉድሴሄ። እጤክ ጎጎም ጠቤን እስተክእ እጥሴሄ ዩኮይ ኡዱመእኔ ሳርክ መንች ስገረ» ያ ምጩክ። 4 ዮሃንስም ኤዴለም ሄኡክ ኤዴች ጋሚለእ፣ ለዲንስ በጠማኮሀን ሄኡኮ። እጥ ለመዶም እመኛንስ በጠሙክ ስቅኔ ለዴእም ሄኡኮ። እጥም ሄኡክ ሀርባትም ቀዋዋ፣ ኡዱመእ መረቦ ሄኡኮ። 5 ኤ አመኔ ዩሩሳሌዕም ከተሚንሊ፣ ይሁጥ ኡሊንሲ፣ ዮርዳኖስ የክም ዳጅ ገደኖኔ ዮክ ኡሊንሲ ሁንዲንስም መን ሁንድም እጥ ቤዮ ዋተም ሄዕሉኦ። 6 እጠውም ባጢሎ ቢራ ይቶኦራ ዮርዳኖስ ዳጅኔ ዮሃንስ ጠመቁኮ። 7 ሎብክት ፈረሳዌኡዊ፣ ስዱቃዌኡዊ ጠመቀንቴነ እጥ ኮሎኔ ዋተምስ ዮሃንስ ሞኡክ አመኔኔ እጠውነ «ዋርክ ዋእ ቁንቁንስ ሀመሽስ ሉጠንጥተክእ ግብክምስነ ክዕኑውነ አይ ኩርኮ። 8 በጠኮእ ባጢሊንስ ደበዕልተኮእስ ሞእሶክ ደናም በጠ በጤሄ። 9 (ኔሴ እብረሃምነ እሶ) ይተኮኡይ ሀሸንተኮቱ። እን ክዕኑውነ ኩርጥ፤ ዋእ ክ ክኒንስም እብረሃምነ እስ ክእሴነ ጠኖኮ። 10 እኖኦ ሚሳን ሀቅ ሉጉምኔ ጉዳኮ። ከበዴም ደናም ምሸ ምሸቤእ ሀቅ ሁንድም ሙረማ

ጊረኔ ኤደሞኮ። 11 ባጢሊንስ ደበዕልተኮእስነ መራእ እህን እን ክዕኑው ምእኔ ጠመቆም። እሁካራም ኢኒንስ ለሰጌ ዋርኮክ ኪስም እያንጅ፣ ጊርኔ ጠመቆኮ። እጥም ኢኒንስ ሆራኤም ሎቦኔ። እን እጤክ ጫመአመም እዩነ ለቦምቤእኔ። 12 ሀርባተ ሙጩሴነ አጠሩንሶክ ማንሸም እጥ አንገኔቴ። ሀርባተመ እነን እሳ ሙጩሳ ለሰጌ ጎተረኔ እስኮ። እሁካራም ቡረኦመ ጦኦቤእ ጊረኔ ሾኪሶኮ» ዩኮ።

3:12 ጥ. 13:30
3:13-17 ጥ. 11:31-34
3:17 ቆጫ. 22:2 ማ. 2:7 ለሌ. 42:1 ጥ. 12:18 ጥ. 17:5 ጥር. 9:7 ሱቃ. 9:35

ዮሃንስ ዮሱስ ጠመቁክስ

(ግር. 1:9-11 ሱቃ. 3:21-22)

13 ኤ እመኔ ዮሃንስ እጦ ጠመቆእስነ ገሊላ የክም ኡሊንስ ዮሃንስ ቤዮ ዮርዳኖስ ዳጅ ዮሱስ ዋሩኮ። 14 እሁካራም ዮሃንስ «አት ኤሴ ጠመቆነ ሀሱሙይ ሀንክድ አት እ ቤዮ ዋቶለ?» ያ ዮሱስ እጥ ቤዮ ዋርቤእስነ ሆራነ ሀሱኮ። 15 እሁካራም ዮሱስ ዮሃንስ «መን ሙጩርክ ሉው ሁንደም ኔሴ በጥም ሀሰሶክ ብክነ ከቦ ኡራ» ያ ደበሩኮ። ዮሃንስም ዮሱስ ምጩክ ዎሸኔ ኢተሙክ ብክነ ዮሱስ ጠመቁኮ። 16 ዮሱስ ጠመቆማ ምእ ዎሪንስ ፍሩክስም ኢመን ፎቁኮ። ዋእክ ኪስም እያንም ሀንደራክች ኮብዕልሸኔ ድሳ ዮሱስኔ እፋሩኮይ ሞኡኮ። 17 ኤ እመኔም «እን ኢቶም ኤሴ ሊረንሶክ እ ቤት ክኔ» ዮክ ስገር ኢመኒንስ ዋሩኮ።

4:1 ለሌ. 2:18 ለሌ. 4:15
4:2 ሱቃ. 34:28 1 ለሌ. 19:8
4:4 ለሌ. 8:3
4:5 ዋ. 11:1 47. 9:24 ጥ. 27:53 ለሌ. 21:10

ዮሱስ ሼጣንች ኪኑክስ

(ግር. 1:12-13 ሱቃ. 4:1-13)

4 1 ኤሀኒንስ ለሰጌ ዮሱስ ሀቡስ አድል ሼጣንች ኪኖእስነ ኪስም እያን ዮሱስ ኡዱመእ ቤዮ መርእስ እሱኮ። 2 ዮሱስም ሶር በላ፣ ሶር ሂም ሰመኖ ለሰጌ ስባሩኮ። 3 ስባሩክ እመኔኔ ኪኖንች ሼጣንችም እጥ ኮሎኔ ሀንጫ «አት ዋእነ ቤት እካቶስ ሁኖኦ ኩ ክን ሀርባት እሆእስነ እጃጅ» ዩኮ። 4 እሁካራም ዮሱስ እጤነ ደበራ «ኪስም መጣፈኔ (መን ሄኦኮክ ዋእ ሱሚንስ ፍርክ ስገርኔቴ በጋን ጠሴእ ሀርባተ እትምኔዮ) የመማ ጣፈማኮ» ዩኮ። 5 እድም ሀቡስ አድል ሼጣንች ዮሱስ ኪስም ዩሩሳሌዕም ከተመ መሳ ዋእ ምዕን ሱዶኔ ፍሳ ኡልሱኮ። 6 ኡልሳ ክእ ዮሱስነ «አት ዋእነ ቤት እካቶስ ሁኖኦ አድ ኡቤ። መሸክእምም ኪስም መጣፈኔ

(ኪሴ ኤጌቶን ዋኦ አጥ አሴአማኖ አጃጅኮ፤
 እጡውም ክንኔ ክ ሱክ ቆለምቤአስ
 እጡው አንግኔ ቆልተም) የመግ ጣፈማኩ»
 ዩኮ።

7 ዩሱስም ሀቡስ አድል ሼጣንችን «አድም ኪሰም መጣፈኔ
 (ክ ሞለን ዋኦ ኪንትት) የመግ ጣፈማኩ»
 ያ ደበሩኩ።

8 ኤሀኒንስ ሰሰኔ አድም ሀቡስ አድል ሼጣንች ዩሱስ ጊጅ
 ዱንኔ ፍላ ክ ኡል አድለን ሁንዳ፣ ኡ አድሎው ሎምባ
 ሞኦሱኮ። 9 ሞኦላ ክአ «አት ኢን ጉሩድታ ሰገድትሰስ ከ
 ሁንደም ኪን ኡዎም» ዩኮ። 10 ዩሱስም «አት ሼጣንች፤
 ኢኒንስ ቄዕሌ። ኪሰም መጣፈኔ

(ክ ሞለን ዋኦ ሰገደ፤
 ጠሌአ አጤንም አዋደ) የመግ ጣፈማኩ» ያ
 ደበሩኩ።

11 ኤ ለሰኔ ሀቡስ አድል ሼጣንች ዩሱሲንስ አንን አሃ
 መሩኮ። ዋኦ አሴአማንም ዩሱስ ቤዮ ሞተአ አጤን አዋዶአ።

ገሊሰ የክም ኡለኔ ዩሱስ ሎስሰመ አመዱክስ
 (ግር. 1፣ 14-15፤ ሉቃ. 4፣ 14-15)

12 ዮሃንስ አመደማ ከረጥ ምኔኔ አጉክሰ ዩሱስ
 መጠራራኩ አመኔኔ ገሊሰ የክም ኡስ መሩኮ። 13 ገሊሰል
 ኡስ አፋ ሰሰኔ ናዝሬተኔ በሽሎዕንም ገሊሰል ደምበዕል
 ገደኖኔ ዩኮ ቅፍርነሆመ የክም ከተመኔ አፋሪን መሩኮ።
 ቅፍርነሆም ሲደምኮክ ገፍታሌማ፣ ዛብሎና የክም
 ኡሰኔቲ። 14 አከም አሁኮክ ዋኦ ሰገረ ኩራንች አሰያሰ

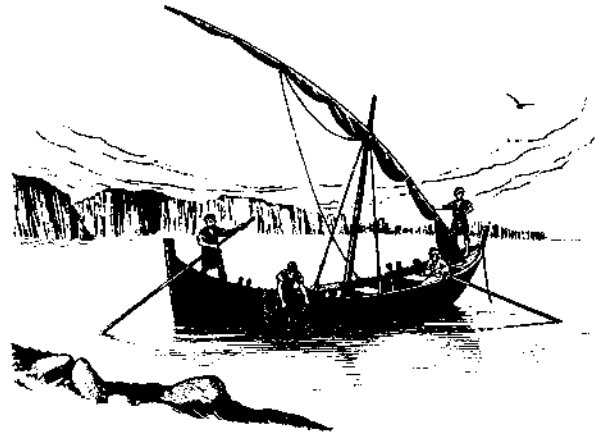
15 «ዛብሎዕን ኡለኔ ዮአ መኒ፣
 ገፍታሌዕም ኡለኔ ዮአ መኒ፣
 በሃዕል ኮሎኔ መሶክ ጎንኔ ዮአ መኒ፣
 ዮርዳኖስ ዳጅ ኢቅዶኔ ገሊሰኔ ዮአ
 አይሁድ አኮአቤአ መኒ

16 ቲንሶኔ ሃዕሰም ምናደብ ሎጳኮ ጫክ
 ሞዕሎአ።

ሌህ ሆፍ ዎርኔ ሃዕሎአ ኪንንም
 ጫክ ፍሩኮ» ዩኮ ሰገር ዎዕምአሰንቲ።

17 ኤ አመኒንስ ከአሳ ዩሱስ «ዋኦአ አድለን ሀንጫክ ብከን
 ባጢሎ ቤራ ይተክአ ደበዕሌሄ» ዩኮይ አለላትመ አመዱኮ።

4፡6
 ማ. 9፡11-12
 4፡7
 ልጋ. 6፡18
 4፡10
 ልጋ. 8፡13
 ግር. 8፡33
 4፡11
 ግት. 26፡53
 ሉቃ. 22፡43
 4፡12
 ግት. 14፡3
 ግር. 6፡17
 ሉቃ. 3፡19-20
 ግ. 1፡43
 4፡13
 ግር. 1፡21
 ሉቃ. 4፡23
 ግ. 2፡12
 4፡15-16
 ጳ. 9፡1-2
 4፡17
 ግት. 3፡2
 ግት. 10፡7
 ግር. 1፡15

ቁርጡጫ ቃሽፍ ሃዕሎአ ኪን ደምበለኔ ሽክ ኡቡሎይ ሞአሰህ
 (ግት. 4፣ 18)።

ሰዎር መንቾ ዩሱስ ዌሹክሰ
 (ግር. 1፣ 16-20፤ ሉቃ. 5፣ 1-11)

18 ገሊሰል ደምበዕል ገደንኔ ዩሱስ ህጉኩይም ሰም አባዩወ
 ሞኡኮ። እጡውም ጲጥርስ የመሙኩ ስምአንቲ፣ እጥ አባይ
 አንድራሰቲ ሃዕሎአ። ጲጥርሲ፣ አንድራሲ ቁርጡጫኤ
 ቃሽም ኪን ሃዕሎአ ብከን ደምበለኔ ሽክ ኡቡሰም ሃዕሎአ።
 19 ዩሱስም አጡውን «ዋሌሄ፤ ኤሌ አዎኔሄ። ቁርጡጫኤ
 ቃሽመ ሎስኮአስም መንም አ ቤዮ ኤብከን ሎስሰም» ዩኮ።
 20 አጡውም ኤ አመኔም ቁርጡጫኤ አመደም ሽክ ኡተአ
 አጠ አዎንቶአ።

21 ዩሱስ ኤ ቤዩንስ ሆፍ ቀጠ ሽቁክሰም ሙል ኪኖም
 ሰም አባዩወ ሞአ ዌሹኮ። አጡውም ዘብደዮስ አስ
 ያቆብቲ፣ ዮሃንስቲ ሃዕሎአ። ያቆቢ፣ ዮሃንሲ አጡው አን
 ፀብደዮስኔ መቅሬም ምንግረኔ አፋተአ ቁርጡጫኤ
 አመደክም ሽክ አጥሰም ሃዕሎአ። 22 አጡውም ኤ አመኔም
 ምንግራ፣ አጡውከ አና ኡተአ ዩሱስ አዎንቶአ።

ዩሱስ መን ሎስሰክሳ፣ ፈደሱክሳ
 (ሉቃ. 6፣ 17-19)

23 ዩሱስ አይሁጥ መን ውጥጥ ምኔወኔ ሎስሰኩዩ፣ ዋኦአ
 አድሰዕን ምሽራች ሰገረ አለላቲኩዩ ገሊሰል ኡል ሁንደም

4፡18-22
 ግት. 1፡36-42
 4፡23-25
 ግት. 9፡35
 ግር. 1፡39
 ግር. 3፡7-8
 ሉቃ. 4፡15፡44
 ሉቃ. 6፡17

መሩኩ። ኢ ቤዩወይም እነን እነን እነኮ ሆንጊንሲ፣ ጀቢንሲ ሁንዲንሰም መነ ፈዩሱኩ።²⁴ ኢ ብክነ ዩሱሰክ ሰድ ሶርዮ የከም ኡል ሁንደይም መውሰመካሪ እነን እነን ጀብኔ ሆመን ሁንደም እጥ ቤዮ ኤበኮለ። ኢ ጀባዕን ለምቤኤይም ሀቡሰ አመዱክ ኬኒ፣ ጠፈን አመዱክ ኬኒ፣ ሺሁዊ ሄዕሉኦ። ዩሱሰ ኤ ኬኖ ሁንደም ፈዩሱኩ።²⁵ ገሊዕል ኡሊንሲ፣ ቶም ከተመ የመምክ ኡሊንሲ፣ ዩሩሳሌሳም ከተሚንሲ፣ ደሁጥ ኡሊንሲ፣ ዮርዳኖስ ዳጅ ኤቅዶኔ ዮክ ኡሊንሲ ዋቶኦ ሱበከት መን ዩሱሰ እዎንቶኦ።

ዱንኔ ዩሱሰ ሉሰሱክሰ
(ሉቃ. 6 + 20-23)

5 ¹ዩሱሰም ሉሰከት ምናደበ ሞኡክ እመኔኔ ዱንኔ ፍራ እፋሩኩ። እጥ ሉሳንም፣ እጥ ኮሎኔ ህንጭቶኦ ለእጡውንም ከእሰ ዩኩይ ሉሰሰመ እመዱኩ።

³«ሀንቆእ ዎደንኔ እጡው ገን ሄሻዕለም ኬን ዋእክ አድለን እጡውን እሁክ ብክነ ማሳመው።»

⁴ከቼዕለም ኬን ዋእ እጡውን ቆጥመ ኡዎክ ብክነ ማሳመው።

⁵ማሻሉው ኬን ዋእ ኡዎክ ሱው አዕልተም ብክነ ማሳመው።

⁶መጩርምን ሰባተም ኬኒ፣ ጠቤዕለም ኬኒ ጎድተም ብክነ ማሳመው።

⁷መንነ ሃፍተም ኬን ዋእም እጡውን ሃፍከ ብክነ ማሳመው።

⁸ዎደኖ መጩር ኬን ዋእ ሞዕለም ብክነ ማሳመው።

⁹መነ ኢተንሰተም ኬን (ዋእ አሶ) የመንተም ብክነ ማሳመው።

¹⁰መጩርዕም ብክነ ሆም አዕለም ኬን ዋእክ አድለን እጡውኔ እሁክ ብክነ ማሳመው።

¹¹እ መሸከእኔ መን ከዕው ገሚዕሉሃራ፣ ሀውሰሃራ፣ ቆጶኖይም ጀረ ዎጩኩይ ከዕውከ ሱመ ብእሰሃራ ማሳመው።¹² ዋእ አድሰኖኔ ሲጥተክም እርፎእ ሉበከት እሁክ ብክነ ሲረሚኔ፤ ሲረንቸኔም ሄሰሚኔ። መሸከእምም ከዕውዊንሰ ጋሰከኦ ዋእ ሰገረ ኩራኖም ሀውሰኮኦኩ» ዩኩ።

5:1-12
ግር. 3:12
ጳ. 6:17
ጥ. 8:3

5:3
ግር. 10:14
ጳ. 22:29

5:4
ግር. 8:12
ጳ. 16:20
ጣ. 7:17

5:5
ጳ. 37:11

5:6
ግር. 65:1-2
ጳ. 41:14
ጥ. 61:48-51

5:8
ጳ. 24:3-4
ጳ. 12:14
1 ጳ. 3:12
ጣ. 22:14

5:10
1 ጳ. 3:14
1 ጳ. 4:14

5:12
2 ጳ. 36:16
ጳ. 23:37
ጳ. 7:52
1 ጳ. 21:15
ጳ. 5:10

ሶቅድኔ፣ ጫክኔ እመዕናን ኩብሰሉእሰ
(ግር. 9 + 50 | ሉቃ. 14 + 34-35)

¹³አድም ዩሱሰ «መን ሁንድነም ከዕው ሶቅጥሰ። እሁካሪምዱ ሶቅጤክ ጤዕን ብኡተዕን ህንክድ እሰከኦ ጤኦኦከ እሰከም? ቢረኔ ፍሰከኦ ኡንጀከማሪ መን ህንጫጫኮ በጋን መሀንም እዋደዮ።¹⁴ ከዕውም ኡልነ ጫኩው። ዱዕን ሀኔኔ ዮክ ከተም ማጠሚን ጠኖዮ።¹⁵ ጫክ ጫክሳ ሰገፍ ዎርኔ ድሰኮክ አይም ቤኤ። እሁካሪም ምኔኔ ዮክ መን ሁንድነም ጫክሰእሰነ ቆፍት ቤዮኔ ድሰኮኮ።¹⁶ ኤእሰም መን ከዕውከ ኤር በጦ ሞእ ኢመኔኔ ዮክ ከዕውነ አነ ገለጦኦከነ ከዕውከ ጫክ መን እለኔኔ ጫክን» ዩኩ።

ሴዕል ብክነ ዩሱሰ ሉሰሱክሰ

¹⁷አድም ዩሱሰ «መጩሊ ሴራ፣ ዋእ ሰገረ ኩራዕን ሉሰሻ ግንዴን ዋሩሞክ ለብሰኩቴ፤ አን ዎንሼን ዋሩሞ ቢጋን ግንዴን ዋሩሞዮ።¹⁸ ሀንቅነም እን ከዕውነ ኩርሞ፤ ኡሊ፣ ኢመኔ ሀኔቤኦ አፈቤኤ ሴር ሁንድም ዎዕሞኮ በጋን ሴዕል ፍደዕሌክ ውንጦኦ መራእም ብኦዮ።¹⁹ ኢ ብክነ ከ እጃውከ ሁንዲንሰ ሆረኦኮክ መትቸም ግንደኮኪ፣ ሙል ኬንነም ሉሰሰኮኪ ዋእ አድሰኖኔ ሆረን እሆኩ። እሁካሪም እጃጅ ዎንሸኮኪ፣ ሙል ኬንነም ሉሰሰኮኪ ዋእ አድሰኖኔ ሉበን እሆኩ።²⁰ ከዕውከ ኤር በጥ ሙሴኦ ሴረ ሉሰሰሳኖኔንሲ፣ ፈረሳዌኡዋኔንሲ ሉዲቤለሰ ዋእ አድሰዕን ዎርኔ ሆረኤም አገከሞዮ» ዩኩ።

ቁቅም ብክነ

²¹አድም ዩሱሰ «ጋሰ ዶሌኔ ሄኡከ መንነ ሸትቴ፤ ሸኮክ አይም ፈረደሞኮ» ዩከሰ መውሰኮኦ።²² እሁካሪም አን ከዕውነ ኩርሞ፤ እጥ አባዮኔ ኮረኦም፣ ቁቆሃኖኔ አይኔም ፈረደሞኮ። እጥ አባዮ ገሚዕሉኮክ አይም ሉመን ዱምቸኔ ፈረደሞኮ። አድም እጥ አባዮ (ከ እዋድቤኦ ገው) ያ ገሚዕሉኮክ አይም ጦኦቤኦ ጊርነ ፈረደሞኮ።²³ ኢ ብክነ እት ዋእነ ከትመ ህንጫሉ አመኔ ከዋባዮ ሆዎድት ሱው ዮእሰ ቴትሰሰ²⁴ ዋእነ ከትመ እሰታ ኡውቴነ ኤብቶክ ኤ ቤዮኔም ኡታ ጋሰታ ኤ ከዋባይኔ ኢተሚ። ኤ ሰሰኔ ዋታ ዋእነ ከትመ ህንጫኤ።²⁵ ኬሲ ከሰሱክ ከ መሰከቸኔ መቅሪ ፍርድ ምኔ መትቲይ ጎንኔ ሄዕልቲይም¹⁷ 5:22 መት መት ትረጥ መጣፊው ጭረኦም ጥ ሰገረ ኤዳኮዮ።

5:14
ጥ. 8:12
ጥ. 9:15
ኢ. 5:8
ጳ. 21:15

5:15-16
ግር. 4:21
ጳ. 8:16
ሉቃ. 11:33
1 ጳ. 21:12

5:18
ግር. 13:31
ሉቃ. 16:17

5:19
ጳ. 21:10

5:21
ጳ. 20:13
ሉቃ. 5:17
ሉቃ. 18:18

5:25-26
ሉቃ. 12:67-90

5:27
፳፭ 20:14
፳፭ 5:18

አጠኔ ኢተሜ። ኤአሰምዱ አሰትቤለሰ ከ መሰከች ኪሴ ዳትውነ ሀግሳ ኡምኮ፤ ዳትውም ፍሊሰነ ሀግሳ ኡምሃሪ ከረጥ ምኔኔ አጎቶ። ²⁶ሀንቅነም እን ኪነ ኩሮሞ፤ ጉዙሞእከ ለሳንች ሰንትቦ ጉልታ ምቁቤእ አፈቤኤ ኤ ከረጥ ምኔንስ ፍቶቶ» ዩኮ።

ሳእም ብከነ

²⁷አድም ዩሱስ «መሲእ ሴረኔ (ሳዕልቴ) የመሙከሰ መጭሰኮአኮ። ²⁸አሁካሪም እን ከዕትውነ ኩሮሞ፤ መት ሚንትቶ ሞእ ምጦኮከ ሁንድም ኤ እመኔ እጥ ዎደናኔ እሴኔ መቅሪ ሳአኮ። ²⁹ኤ ብከነ ኪከ መከ እል ባጠልነ መሸከእ አሁሰሰ ፍሰታ ኡንጀ። መሸከእምም ከ አረች ሁንድም ጦአቤእ ጊረኔ ደረሰምሃኒንስ ከ አረችከ መቶመ ሆግታሪ ኤዕሱቱ። ³⁰ኪከ መከ እንግ ባጠልነ መሸከእ አሁሰሰ ሙታ ኡንጀ። መሸከእምም ከ አረች ሁንድም ጦአቤእ ጊረኔ አጎሃኒንስ ከ አረችከ መቶመ ሆግተዕን ኤዕሱቱ» ዩኮ።

ሚንቶ ሆልም ሀሰሶቤእሰ

(ግት. 19:9፤ ግር. 10:11-12፤ ሉቃ. 16:18)

³¹አድም ዩሱስ «መሲእ ሴረኔ (አጥ ሚንትቶ ሆሎኮከ አይም ፋርመ ኡም) የመማኮ። ³²አሁካሪም እን ከዕትውነ ኩሮሞ፤ ሳእም መሸከእኔት እሆዕን እጥ ሚንትቶ ሆሎኮከ አይም እሴ ሳአንቶት እሶኮ። ሆለንቶእ ሚንትቶ ኤባኮከም ሳአንቶ» ዩኮ።

ሀድዕል ብከነ

³³አድም ዩሱስ «ጋስ ዶሴኔ ሄኡከ መንነ (ሞእነ ኡም) ይታ ሀድዕልት ሰገረ ዎንጅ ሰጋን ዎጭት ሰገረ ግንድትቴ) የመሙከሰ መጭሰኮአኮ። ³⁴አሁካሪም እን ከዕትውነ ኩሮሞ፤ ሆራኤም ሀድዕለኮቴ። አመኔኔም ሀድዕለኮቴ፤ መሸከእምም ኢመን ሞእነ አድለዕን ሰርጩመ። ³⁵ኡለኔም አሁካሪ ሀድዕለኮቴ፤ መሸከእምም ሞእከ ሱከ ሀንጫሙሀኔ። ዩሩሳሌሙም አሁካሪ ሀድዕለኮቴ፤ መሸከእምም ዩሩሳሌም ሱባ እድዕል ከተመ። ³⁶ከ ሆሮሬኔም ሀድዕልቴ፤ መሸከእምም ከ ሆሮዕል ሰራጤከ መቶም ቀዳልሴነ ቴእም ሄመቸሴነ ጠንቶቶ። ³⁷ኤ ብከነ ሀንቅ እሁከለሰ (ሀንቀ) ይዕሴሄ። ቆጶን እሁሰሰ (ቆጶና) ይዕሴሄ። ኤሀኒንስ ሱዳኮከ ጀርጎሴቴ» ዩኮ።

ባዶ ደበርም ብከነ

(ሉቃ. 6:29-30)

³⁸አድም ዩሱስ «መሲእ ሴረኔ (አል ብከነ እሴ፤ እንቅ ብከነም እንቅ) የመሙከሰ መጭሰኮአኮ። ³⁹አሁካሪም አን ከዕትውነ ኩሮሞ፤ ከዕትውነ ጀረ እሶከ መንችነ ጀረ እሰተኮቴ። አሁካሪም መከ ኮል ጠሰና እጽሶሃንነ አድም ቄድ ኮል ጠሰናም ኡዌ። ⁴⁰መት መንች ከ ሸሚሰ መሴነ ሀሳ ከሰሰካሪ ከ ኮተም ኤዳ ኡዌ። ⁴¹መት መንች (ኢገኔ መቅሪ ሆፍ ቀጥ ጎጎ መሎነ) ያ እጃጁተዕን እጥ ዩከኒንሰ ኤዳ መሪ። ⁴²መት መንች ኪኒንስ መት ሉው ኡንጦሰሰ ኡዌ። ልቃቶ ኡኤነ ሀሰሃንነም ሆትቴ» ዩኮ።

መሰከች ኢትም ብከነ

(ሉቃ. 6:27-28:32-36)

⁴³አድም ዩሱስ «መሲእ ሴረኔ (ከ ቤሽቶ ኢቴ፤ ከ መሰከች ሰቤ) የመሙከሰ መጭሰኮአኮ። ⁴⁴አሁካሪም እን ከዕትውነ ኩሮሞ፤ ከዕትው መሰእ ኢቴሄ። ከዕትው ሀውሳከ ኬንነም ሞእ ኡንጤሄ። ⁴⁵ኤአሰ እሰተኮአሪ ኢመኔኔ ዩከ ከዕትው እንነ እሰ አከኮአሰ ሞእሰከም። መሸከእምም ጀረ እሶከ ኬንና፤ ኤሮከ እሶከ ኬንና እጤከ ኤሊንቶ ፍሶኮ። ኤአሰም ጡማንና፤ ባጠላንና ጤነ ገዕንሶኮ። ⁴⁶ከዕትው ኢቶከ ኬና ኢትተኮአሪ ሞእንስ መሀ ሲደከም? ኤአሰእ ቀረጣንም እሰተሙለዮንሄ? ⁴⁷ከዕትውከ ለባዌው ጠሌኤ ጡማተሰኮአሪ ሙል ኬኒንሰ መሀኔ ኤዕልተከም? ኤአሰእ ሞእ ለቀምቤእ ኬንም እሰተሙለዮንሄ? ⁴⁸ኤ ብከነ ኢመኔኔ ዩከ ከዕትውከ እን ሙጩር እሁከሰም ከዕትውም ሙጩሉው እኬሄ» ዩኮ።

ሞእነ ኡወክም ሉው ብከነ ዩሱስ ሉሰሰኩሰ

6 ¹አድም ዩሱስ «መን ሞእነ ይተክእ ኤር በጦ መን እለኒኔ እሰሚንስ ኤጌዕሴሄ። ኤጌዕልተኮእቤለሰ ኢመኔኔ ዩከ ከዕትውነ እን ቤዩንሰ ሙቴም እርፍለም ሲደከም። ²ኤ ብከነ እት ቡጥነ ተሰሶኦ ኡውቶ እመኔ ለብሳን ኬን መኒንስ ገለተ ሊድምና ይተእ ውጥምኔወኔ፤ ጎጎኔ እሰተምሰ መንነ ሞእንቴነ እሰትቴ። ሀንቅነም እን ከዕትውነ ኩሮሞ፤ ለብሳን ኬን እጡውከ እርፍለ እዕልቶአኮ። ³አሁካሪም እት ቡጥነ ኡውቶ ሉው ማጠቀኔ ኡውም ሀሰሶከ ብከነ ቡጥነ ኡውቶ እመኔ መከ እንግኔ ኡውቶከ ቄድ እንግ ለአቤእሰ ማጣ ኡዌ።

5:28
፳፫ 21:24
፳፫ 24:20
፳፫ 18:21

5:38-42
ገሲ 24:29
ጳ. 12:17
1 ጳ. 6:7
1 ሉጥ. 2:18
1 ሉጥ. 3:9

5:43
፳፫ 19:18
ኮ. 28:21-22

5:48
፳፫ 19:12
፳፫ 19:13

6:1
ግት. 23:6

6:4
፳፫ 31:23-24

6:5 ጧ. 11:25 ሐ. 18:10-14

6:7 1 ሐ. 18:25-29

6:8 ጥ. 6:32 ሐ. 12:30

6:13 ጥ. 17:15 2 ተ. 3:3 ጥ. 1:13

6:14-15 ጥ. 18:35 ጧ. 11:25-26 ሐ. 4:32 44:31-3

መሽከለምም ደጳኔ ሞላክ ከየን ከ ኤር በጥን እርፎላ ኡዎክ» ዩክ።

ዋላ ኡንጥም ብከነ

(ሐ. 11 ፡ 2-4)

5 እድም ዩሱስ «ዋላ ኡንጥተክም አመኔ ለብሳን ኪዕንሰ እክኩቴ። መሽከለምም መን ሞላነ ይተላ ውጥጥ ምኔወኔ ፡ ጎቅ እንቄኔ ኡልተለ ዋላ ኡንጥመ ኢትተሞ። ሀንቅንም እን ክዕትውነ ኩሮሞ፤ እጡውክ እርፎላ ጋሰተአሀም አዕልቶላክ። 6 እሁካሪም አት ዋላ ኡንጥቶ አመኔ ከ ምኔ እጋ ኡዕሉመ ጡፋ ሞእምቤእ ከየነ ኡንጤ። ደጳኔ በጠመብክ ሞላክ ከየንም ኪነ እርፎላ ኡዎክ» ዩክ።

7 እድም ዩሱስ «ዋላ ኡንጥተክም አመኔ ሀንቆለ ዋላ ሰቀምቤእ ኪዕንሰ እዋደቤእ ሰገረ ቀነንተኩቴ። መሽከለምም እጡው ዱት ዎሽ ደበረገሰተአ ቀነንተም ብከነ ዋላ መጠራኮክ ለብሰሞ። 8 እሁካሪም ክዕትው እጡውሰ እክኩቴ። መሽከለምም ክዕትውክ እን ክዕትውነ መሀ ሀሰሰደእ ጠዕምተኮዕንም ጋሰ ለእኩ። 9 ኤ ብከነ ክዕትው ክእሰ ይተክእ ኡንጤኔ፤

አመኔኔ ሄዕሉ ገየነ፤ ከ ሱም ኪሰማከሀን እሆነ፤

10 ከ አድለን ዋርነ፤ ከ ዶዕል አመኔኔ እሁክሰም ኡሰኔም እሆነ።

11 ኒነ ክበልነ ሀሰሰክ ሁርባተ ኡዌ።

12 ኔሴ ሀዎዱክ ኪዕን ጆሴ ኡሳሞ ይትምሰም ገ ጆል ሁንደም ኡራሞ ይኔ፤

13 ኔሴ ጆሪንሰ ገትሴ በጋን ኪነንቸኔ ኡግሰቴ።

አድለኔ ፡ መላዩ ፡ ሉምቤ ዶል ሁንድነም ኪነ እሆነ፤ ኡዩ እሆነ።»

14 መንክ ጆሴ ሃፍተክእሰሰ ክዕትው ጆሴም አመኔኔ ዩክ ክዕትውክ እን ሃፍኮ። 15 መንክ ጆሴ ሃፍተክእሴሰሰ ክዕትው አንም ክዕትው ጆሴ ሃፍኮ» ዩክ።

2* 6:13 «አድለኔ ፡ መላዩ ፡ ሉምቤ ዶል ሁንድነም ኪነ እሆነ፤ ኡዩ እሆነ። የመመብክ መት መት ጋሰ መጣፋወኔ ከደመብኮ።

ሶመንም ብከነ

16 እድም ዩሱስ «ሶመንተክም አመኔ ሰብሳን እሶእሰ ጥዳኖ ለበኩቴ። ሰመኖን እክእሰ መን ለእነ ጥዳኖ ለበሞ። ሀንቅንም እን ክዕትውነ ኩሮሞ፤ እጡው እርፎላ አዕልቶላክ። 17 እሁካሪም አት ሶመንቶ አመኔ እሴ ኡንቸቴ፤ ሆሮሬኔም ሊዕልሶ ሉወ ለኢ። 18 እት ሶመንትትሰ ማጠቀኔ ሞላክ ዋላንሰ በጋን ሙል መን ኡይም ሞላኔ። ማጠቀኔ ሞላክ ዋእም ኪነ እርፎላ ኡዎክ» ዩክ።

አመኔኔ ሲጠክም ጎድ ብከነ

(ሐ. 12 ፡ 33-34)

19 እድም ዩሱስ «ክዕትው ገግነ ከ ኡለኔ እመጠ ውጣዕለኩቴ። መሽከለምም ከ ኡለኔ ብል እታቴ፤ ጭዕሳቴ ብእክ። ገማንም ገግኔለክ። 20 እሁካሪም ብል እታ ቴእም ጭዕሳ ብእቤእ ቤዮኔ፤ ገማንም ገግኔኪነ ጠኖቤእ ቤዮኔ ኢመኔኔ ክዕትው ገግነ አመጠ ውጣዕሉኔ። 21 መሽከለምም ከ እመጥ ዩክ ቤዮኔ ከ ዎደንም ኤኪኤኔ እሆክ» ዩክ።

ጫክ ብከነ

(ሐ. 11 ፡ 34-36)

22 እድም ዩሱስ «እል አረቸነ ሸሀ። ኤ ብከነ ከ እል ረዩእ እሁክሰሰ ከ አረቸ ሁንድም ጫካሀን እሆክ። 23 እሁካሪም ከ እል ረዩእ እሁክቤሰሰ ከ አረቸ ሁንድም ቱንሰኩሀን እሆክ። ኪሴኔ ዩክ ጫክ ቱንሰኩሀን እሁሰሰ ቱንሰም ሀንካዕነ ሉጳክሀን እሆክ» ዩክ።

አመጥ ብከነ

(ሐ. 12 ፡ 22-31 ፤ 16 ፡ 13)

24 እድም ዩሱስ «መት መንቸ ሰም ሞሰኖእነ እጃጀጫነ ጠኖዮ። መቶ ሰባ መቶ ኢቶክ፤ መቶ ሉንሰ መቶ ገዶክ። ኤእሰም ክዕትውም ዲነትኖ፤ ዋእኖ ለምነ እጃጀንተኪነ ጠንተክሞዮ። 25 ኤ ብከነ ክዕትው (መሀ እንቶም? መሀ እንጎም? መሀ ኤደዕኖም?) ይተኩኡይ ክዕትው ሄቸነ ሀሰሰክ ሉው ብከነ ክጅዕለኩቴ። ሁርባተንሰ ፎር፤ ኤደጅንሰም አረቸ ሉጳዮንኔ? 26 ሁኖአ በረርክ ጫካ ሞዕሴኔ። ሁርባተ ውጠሞዮ ፡ መተሞዮ ፡ ውጣዕለሞዮ ፡ ጎተረኔም ኡግሰሞዮ። እሁካሪም አመኔኔ ዩክ ዋእ እትም ሉወ ኡዎክ። ጫኢንሰ ክዕትው ሉበከተ ኤዕልተክሞዮንኔ? 27 ክዕትዊንሰ ክጅኦ እጥ

6:16 እሴ. 58:5

6:18 ጥ. 6:14:6

6:19 ያ. 5:1-3

6:20-21 ጥ. 10:21

1 ጥ. 6:17-16

6:22-23 ጥ. 20:16 ጥ. 7:22

6:25-33 ሐ. 10:41 ሐ. 12:11

ዩል. 4:6 1 ሊጥ. 5:17

6:26 ጥ. 10:29

6:27 ሐ. 39:5

6:29
1 አ. 10:4-7
2 አ. 9:3-6

6:30
ጥ. 8:26
ጥ. 14:31
ጥ. 16:8

6:33
ጥ. 16:28
ጥ. 10:29-30
አ. 10:29-30

7:1-2
ጥ. 4:24
ሊ. 2:1
ሊ. 14:10

7:7-11
ጥ. 11:24
ጥ. 15:7
ጥ. 16:23-24
1 ጥ. 3:22
1 ጥ. 5:14
ጥ. 4:3

ሄች ዶሴኔ መት በለ ኤጤን ጠናኮክ እዩ-ቴ? ²⁸ እድም ኤደቸ ብክነ መሀነ ክቼዕለከሙስ? ሀቆዕል ፈት ሀንክድ ልአደእ ጥዕሌሄ። በደርዮ፤ ቴእም እጥ ገንነ ኤደቸ ደደዮ። ²⁹ እሁካሬም እን ክዕኑውን ኩርጥ፤ እድል ሰለጥን። እጥ ሉምብኔ ሁንድኔም ኤ ፊቴንሰ መትሰም ምሽሶክ ኤደቸ ኤደኡኩዮ። ³⁰ ክበሰ ጥእግ ሶድነ ጊረኔ ደረበጥ ሀጤ ሞእ ክእሰ ዌረግሳ ኤደሶሀን እሁካሬህን ክዕኑውን ሀንክድ ሉንሳ ኤደሶዮ? ክዕኑውክ እመዕነት ሀንካዕነ ጎቶለ? ³¹ ኤ ብክነ ክዕኑው (መሀ እንቶም? መሀ አንጎም? መሀ ኤደሶናም?) ይተኩሉይ ክቼዕለኩቴ። ³² ሀንቆእ ሞእ ለቀምቤእ ምናደብ ኤ ኪን ሁንድኔም ኡዕነንተጥ። ክዕኑውን እ ሁንድም ሀሰሶህን እሁክሰ ኢመኔኔ ዮክ ሞእ ሰእኮ። ³³ እሁካሬም ጋሰተክእ ሞእ ክዕኑውን እድል እሆእሰነ ሙጨርመ ሀሴሂ፤ ሙል ሉው ሁንድም ክዕኑውን ኡወጥኮ። ³⁴ ሶድነ ሰጥ ክቼቸም እሆክ ብክነ ሶድነ ሰውተኩሉይ ኡዕነንተኩቴ። በልነ በልነ ኤ በል ኡዕንም እሆኮ» ዩኮ።

ሙል ኪናኔ ፈረድም ብክነ
(ሉቃ. 6 + 37-38 : 41-42)

7 ¹ እድም ዩሱስ «እይ መንቸኔም ፈረደኩቴ፤ ሞእም ክዕኑውኔ ፈረደዮ። ² መሸክእምም ክዕኑው ሙል ኪናኔ ፈረደኩእም ክዕኑውኔም ፈረደጥኮ። ሙል ኪን ኪንተከም ኪናንቸኔ ክዕኑውንም ኪነጥኮ። ³ ክ እሴኔ ዮክ ጉደረ ለቆዕንም መሀነ ክየባይ እሴኔ ዮክ ሀጥቶ ጥዕሉለ? ⁴ ክ እሴኔ ጉደረ ሄኡኩይም ክየባይነ (ሁናእ ክ እሴንሰ ሀጥቶ ፍሶም) ይቴነ ሀንክድ ጠንቶቶ? ⁵ እት ለብሳንቸ! ጋሰታ ክ እሴኔ ዮክ ጉደረ ፍሴ። ኤ ለሰኔ ክየባይ እሴኔ ዮክ ሀጥቶ ፍሶቴነ ደናምሰ ጥዕሉቶ።

⁶ ኪሰም ሉው ውሽነ ኡውተኩቴ። ክዕኑውክ ምርቀም ቦንኪእ እለኔኔ ደረበኩቴ። ደረበክእለሰ ቦንኪእ ክዕኑውክ ምርቀ ሉክኔ ሀንጨእኮ፤ ክዕኑውም ደበዕሳ ገዕጥኮ» ዩኮ።

ጠዕሜሂ፣ ሀሴሂ፣ ዌሼሂ
(ሉቃ. 11 + 9-13)

⁷ እድም ዩሱስ «ጠዕሜሂ ክዕኑውን ኡወጥኮ፤ ሀሴሂ ሲደከም፤ ጎጨኔ ኡልተክእ ዌሼሂ ክዕኑውንም ርቆኮ። ⁸ መሸክእምም ጠዕሙካንነ አዩንም ኡወጥኮ፤ ሀሰክከም ሲጠኮ፤ ኡዕሉመኔ ኡላ ዌሾሃንንም ርቆኮ። ⁹ ክዕኑውን መት

መንቸ እጤክ ቤት ቆርሾእ ጠዕሙተዕን ክነ ኡዎሆንሄ? ¹⁰ ቴእም ግረ ጠዕሙተዕን ሀመሽ ኡዎሆንሄ? ¹¹ ኤሃረእ ክዕኑው ጀር ኪን እክኮእሰም ክዕኑው እሰነ ኤር ሉቸ ኡውመ ሰቀክእለሰ ኢመኔኔ ዮክ ሞእ እጦ ኡንጦ ኪን ሀንክድ ሉንሳ ኤር ሉቸ ኡዎዮ? ¹² መን ክዕኑውን እሰነ ሀሰከም ሉቸ ሁንደም ክዕኑውም ሙል ኪን እሴሂ። ሞእ ሰራ፣ ሞእ ሰገረ ኩራዕን ሉሰሺ ኩርኮክ ኤሀኔ» ዩኮ።

ጡቅ ጎጭ ብክነ
(ሉቃ. 13 + 24)

¹³ እድም ዩሱስ «ጡቅ ጎጭኔ አገሂ። መሸክእምም ብቸነ መሶክ ጎጭ ሀራረ፤ ጎንምም ሀውሶቤእኔ። ኤ ጎግኔ መርክ ኪንም ዱተ። ¹⁴ እሁካሬም ሄች ክሉኔ መሶክ ጎጭ ጡቀ። ታኪእምንም ጎግ ሀውሶሀኔ። ኤ ብክነ ኤ ጎን ሲጦ ኪንም ሆፍ ቀጠ» ዩኮ።

ሀቅቸ ምሽኔ ለአከምሰ
(ሉቃ. 6 + 43-44 : 13 + 25-27)

¹⁵ እድም ዩሱስ «ኔሴ ሞእ ሰገረ ኩራፍ ይተም ቆጳናፍ ኤጊዕሌሂ። ሀንኔ ጊሬቦ ለበአ ክዕኑው ቢዮ ሞተጥ። እሁካሬም እጡውክ ምር ሰባሩክ እርእሰ። ¹⁶ እጡውም ለቀክጥክ በጠም በጥኔቴ። ኡቴንሰ ምደዕን ምሽ ፈረኪነ ጠክከምን? ቴእም ቀጨቤንሰ እደእ ምሽ ፈረክምን? ¹⁷ ኤር ሀቅ ሁንድም ኤር ምሽም ምሽኮ። እሁካሬም ጀር ሀቅ ጀር ምሽም ምሽኮ። ¹⁸ ኤር ሀቅ ጀር ምሽ ምሽካ ጠናዮ። ጀር ሀቅም ኤር ምሽ ምሽካ ጠናዮ። ¹⁹ ኤር ምሽ ምሽቤእ ሀቅ ሁንድም ሙረግ ጊረኔ ኤደጥኮ። ²⁰ ኤ ብክነ (ኔሴ ሞእ ሰገረ ኩራፍ) ይተም ቆጳናን ኪና በጠም በጥኔ ለቀክም። ²¹ (ሞለነ፤ ሞለነ) ያ ዌሾክ ሁንድም ሞእናኔ እድለናኔ ኣጎዮ። እሁካሬም ሞእናኔ እድለናኔ ኣጎክክ ኢመዕን እየን ዩክ ሉው ምንሾ ኪን ጠሴኤ። ²² ፍርድ በሰ ሉበክት ኪን (ሞለነ፤ ሞለነ) ክ ሉምኔ ሞእ ሰገረ ኩሉጥዮንሄ? ክ ሉምንዱ ሀብሰ ፍሰትጥዮንሄ? ክ ሉምኔ ሉበክተ ማለልሲሰ ሉው በገጡጥዮንሄ?) ይተም። ²³ አንም እጡውን (ክዕኑው ሆሬኤም ለአጥዮ። ክዕኑው ቦቅ ኪና፤ ኢኒንሰ ቲዕሌሂ) ዮሞ» ዩኮ።

7:12
ሉቃ. 8:31

7:13-14
ሌላ 30:19
ሊ. 21:8
ጥ. 19:7
ጥ. 14:6

7:15
ሀ. 22:27
ጥ. 24:11-24
ጥ. 10:12
1 ጥ. 4:1

7:16-20
ጥ. 3:10
ጥ. 12:33-35
ሉቃ. 13:7
ያ. 3:12

7:21
ሉቃ. 8:46

7:22
ጥ. 25:12

7:23
ሙ. 0:8

7:24-27
፳፫.1:22-25
7:28-29
ጥ፡.11:1
ጥ፡.13:53
ጥ፡.18:11
ጥ፡.28:1
ጥ፡.1:22
ሉ፡.4:32

8:2
ጥ፡.9:18
ጥ፡.15:25
ጥ፡.18:26
ጥ፡.20:20
ጥ፡.9:38

8:4
ቆሌ.14:2
ጥ፡.3:12
ጥ፡.5:43
ጥ፡.7:38
ጥ፡.8:30
ጥ፡.8:19

8:5-13
ጥ፡.4:46-53

ምኔው ኮብዕልሽ
(ሉ፡.6:47-49)

24 እድም ዮሱስ «እይ መንጃችም እን ይም ሉው መጠራሳ በጠኔ ሆስሶኮክ እጥ ምኔ ከነኔ በጡክ ቆር መንጃ ስቦኮ።
25 ጤንም ገዕና፣ ድርሰም ድርሳ፣ ሀፈችም ሀፈቻ ኤ ምኔ መለያም ገፈኡኮ። እሁካሬም ክዕን ሀኔኔ በጠሙክ ብክነ እ ምን ኡቡኮ።
26 እይ መንጃችም እን ይም ሉው መጠራሳ በጠኔ ሆስሶቤኤክ እጥ ምኔ ሸሸዕል ሀኔኔ በጡክ ቀው መንጃ ስቦኮ።
27 ጤንም ገዕና፣ ድርሰም ድርሳ፣ ሀፈችም ሀፈቻ ኤ ምኔ መለያም ገፈኡኮ። እ ምንም ኤ እመኔም ኡቡኮ። ኤ ምዕኔክ ኡብም ጀርስ» ይኮ።
28 ዮሱስ ከ ምሽ ምጫ ጉሉክስም እጥ ሉስሶክ ሉስሸኔ ሉብክት ምናደብ ማለልቶእ። 28 መሸከአምም እጥ ሉስሶኮክ ሉብክት ስቸኔት ሄኡኮ በጋን ሙሴእ ሴረ ሉስስም ሄዕሉእ ኬዕንስይ ሄኡኮ።

አዶመቾኔ ፍርክ በድሶክ ጥሶ ዮሱስ
ፈዴሱክሰ

(ጥር.1:40-45 ፣ ሉ፡.5:12-16)

8 1 ዮሱስ ዱኒንስ ድሉክ እመኔኔ ሉብክት ምናደብ እጠ እምንቶእ። 2 አዶመቾኔ በድሶክ ጥሰ፣ ፍራኮ መት መንጃችም ዮሱስ ቤዮ ሞራ እጥ እሰኔኔ ጉሩጳ «ሞለነ፤ ኢትታዕሴንስ ኤሴ ፈዴሳ ሙጩቲ፤ ጠንቶቶ» ይኮ።
3 ዮሱስም እጥ እን ገብድታክ ኤ መንጃ ነክ «ኢቶም፤ ፈዴሳ ሙጩሬ» ይኮ። እጥም አዶመቾኔ ፍርክ በድሶክ ጥሰንስ ኤ እመንጃችም ፈዴላ ሙጩሩኮ። 4 ኤ ለሰኔ ዮሱስ እጤን «እት መጩሴ፤ ከክ እዮነም ኩቶቤእስ። እሁካሬም መታ ከ ገን ቄሰችን ሞእሴ። እድም እት ፈዴሳ ሙጩትትስ መን ለእእስነ ሙሴኤ እጃጃክ ከትመ ህንጫኤ» ይኮ።

ጥብ ሀለቅችን በጣንቾ ዮሱስ ፈዴሱክሰ
(ሉ፡.7:1-10)

5 ዮሱስም ቅፍርነሆመ የከም ከተመ አጉክ እመኔኔ አሮጫከች ሄኡክ ጥብ ሀለቅች ዮሱስ ቤዮ ህንጫ 5 «ሞለነ፤ እ በጣንቾ ሸሃ ሉብክት ሀው ምርኔ እሃ ምኔኔ ኢንሴእኮ» ያ ፈዴሶእስነ ኡንጡኮ። 7 ዮሱስም «እን ሞራ ፈዴሶም» ይኮ።
8 እሁካሬም ጥብ ሀለቅች «ሞለነ፤ እት እ ምኔ ዋቴን እን ስቦምቤእ መንጃ። እሁካሬም ክ ሱምኔ መት ሉው

ዎጩ፤ እ በጣንቾም ፈዴላኮ። 9 እን እ ገገም ሙል ኬንን እጃጃምን እሁሙይ እድም ኢኒንስ ምርን እን እጃጃም ምታደሉው ዮእ። እጡቂንስም መቶ (መሬ) ዮግሬ መርኮ። እድም ሙላንንም (ሞራ) ዮግሬ ሞርኮ። እ በጣንቾም (ከክ እሴ) ዮግሬ እስኮ» ይኮ።

10 ዮሱስም ኤክ መጩሶክ እመኔኔ ማለላ እጠ እምኑክ ምናደብነ «ሀንቅነም እን ክዕኑውነ ኩሮም፤ ክዶሰኔእ ቆጣል እመዕነት ዮክ መንጃ እስረኤላል ምናደብኔም ሲጻምም።
11 እን ክዕኑውነ ኩሮም፤ ሉብክት ኬን ኤሊንቸ ፍርክ ኮሊንሲ፣ ኤሊንቸ አጎክ ኮሊንሲ ሞተም። እጡውም አብረሃምኔ፣ ደሳቅኔ፣ ያቆብኔ መቅሪም ሞአናኔ እድላዕን ምርኔ ማደኔ እፋተም።
12 እሁካሬም ሞአናኔ እድላዕን ምርኔ አግም፤ ለበም ኬን ቢረኔ ዮክ ቱንሶኔ ኡንጀንተም። ኤከኤም ሙዕልተም፣ እንቆ ኢጨም» ይኮ።
13 ኤ ጥብ ሀለቅችንም «እት ምኔ ኤሴኤ ከ እመዕነጥስ እሆነ» ይኮ። እ በጣንቾም ኤ እመኔም ፈዴላኮ።

ዮሱስ ሉብክት ምናደብ ጀቢንስ ፈዴሱክሰ
(ጥር.1:29-34 ፣ ሉ፡.4:38-41)

14 ዮሱስም ጴጥሮስ ምኔ መራ ጴጥሮስክ በሉ ሉብክት ጥስተእ ኢንሴዕሉኦኮክ ሞኡኮ። 15 እጥም እሴክ እን ጎኩካራ ኤ እመኔም ፈዴሶሉእ። እሴም ኢምተእ እጤን ኮይነኖ እስቶእ።

16 ሀብስ እመዳኮ ሉብክት መነ ኡል ሂመክስም ዮሱስ ቤዮ ኤብኮኦ። እጥም ጆር እያነ ጠሌእ ሰገርኔ ፍሱኮ፤ ጀቡክ መን ሁንደም ፈዴሱኮ። 17 ኤከም እሱኮክ ሞእ ሰገር ኩራንቸ እስያሰ

«ን ሆንገ እጥ መሱኮ።
ን ጀቦም እጥ ፈዴሱኮ» ይኮክ ምዕሞእስነቴ።

አዎናን ጠዕምቶእ ጠዕምቶ
(ሉ፡.9:57-62)

18 ሉብክት ምናደብ እጥ ኩሉሉተኔ ውጥቶእስ ሞኡክ እመኔ ደምበዕል ኤቅዶኔ ህገምስነ ዮሱስ እጥ ሉሳኖ እጃጃኮ።
19 ሴረ ሉስሳዕኔክ መት መንጃችም ዮሱስ ቤዮ ሞራ «ሉስሳንቾ፤ እት መቶ ቤይ ሁንደም ኬሴ አዎና መርም» ይኮ።
20 ዮሱስም እጤን ደበራ «ዌንሬሬልነ በር ዮኮ፤ ኢመንኔ በረሮክ ጨእነም ዶዕን ዮኮ። እሁካሬም መንጃ ቤትነ

8:11-12
ሞ.1:11
ሞ.107:3
ሉ.49:12
ሉ.59:19
ሉ፡.13:26-28
8:12
ጥ፡.13:42-28
ጥ፡.22:13
ጥ፡.24:51
ጥ፡.25:30
ሉ፡.13:28
8:14-16
ጥ፡.4:23-24
8:17
ሉ.53:4
8:18-21
ጥ፡.4:35
ሉ፡.8:22

8:22 ጥ. 9:19 ጥ. 11:43 ጥ. 21:18

አጋ ኡሹጦክ ቤይም ቤኤ» ይኮ። ²¹ እድም አጥ አዎናዕኔክ መት «ሞለነ፤ ጋሳ መራ እየነ ሞሞም» ይኮ። ²² አሁካሬም ዩሱስ አጤነ «ሌሁክ ኪኖ ሌሁክ ኪንም ሞኖነ፤ እት ኡታ ኤሴ አዎኔ» ይኮ።

ሀምቡዕለመ ዩሱስ ኡልሱክስ
(ግር. 4:35-41፤ ሉቃ. 8:22-25)

²³ ኤ ለሰጌ ዩሱስ አጥ ሉሳንጌ መቅሬም ዎንግረጌ አጋ መሩኮ። ²⁴ ደንጎኔም መላዎም ሀምቡዕለም ደምበለጌ ክኡካሬ ዎንግር ጡጡሚነ እሁኮ። ኤ እመኔ ዩሱስ ድረራ ሄኡኮ። ²⁵ ሉሳንም ዩሱስ ቤዮ መተአ ድረሪግስ በቃዕለአ «ሞለነ፤ ኔሴ ቤድኑም ገትሴ!» ይተአ።

²⁶ ዩሱስም «መሀነ በድተክሙለ? ክዕኑውክ አመዕነት ሀንቀታኮ ኪኖ» ይኮ። ኤ ለሰጌ ዩሱስ ክአ ሀምቡዕለሚ፣ ምእ ሞሪ ኡሱእስነ አጃጃኮ፤ ሉኳኮ ጨውምም አሁኮ።

²⁷ ሉሳንም ሉበከተ ግለልተአ «ሀምቡዕለሚ፣ ደምበሊ አጃጃሞኮክ ኩክ ሀንክዶዕኔእ መንኛ?» ይተአ።

ሀቡስ አመዳኮ መነ ዩሱስ ፈዩሱክስ
(ግር. 5:1-20፤ ሉቃ. 8:26-39)

²⁸ ዩሱስም ገሊዕል ደምበዕል ኤቅደጌ ዮክ ጌራሴን። የከም ኡል ኮሎኔ ሞሩክ እመኔኔ ሀቡስ አመዳኮ ለም መን ሞሙው ዎሪገስ ፍተአ አጤኔ ኤደንተአ። አጡውም ሉበከተ መላዎሙው አኮአ ብክነ እይ መንኛም ኤ ኅግኔ ሀጌነ ጠነም ሄኡኮዮ። ²⁹ እጡውም ኤ አመኔም «አት ሞእ ቤቶ፤ ገ ምሸኔ ኪሴ መሀ አግሳቲ? አመን አርዕንም ኔሴ በርጅኤ አሰቲነ ሞትቶንሄ?» ይተአይ ሳተአ።

³⁰ እጡዊንስ ሆፍ ቀጠም ቁዕል ቤዮኔ ሉበከት ቦንኪእክ እሳች አሳዕለም ሄኡኮ። ³¹ ሀቡስም ዩሱስነ «አትምዱ ኔሴ ከ መኔንስ ፍሰቶሀን እሁለስ ኤ ቦንኪእ እሳች ቤዮ መሉምሰነ እሴ» ይተአ አጉጥተአ።

³² ዩሱስም «መሴሄ» ይኮ። ኤ ብክነ አጡውም ፍተአ ቦንኪእ እሳቸኔ አጎለ። ቦንኪእ እሳች ሁንድም ድድ ያ መራ ባል ዎርኔ ዮክ ደምበለጌ ኡባ አተሙኮ።

³³ ቦንኪኤ አላራንም ግበእ ከተመ መተአ ሀቡስ እመዱክ መን ምሻ፣ ኤ አመኔ አሁክ ምሻ ሁንደም ኩተአ። ³⁴ ኤ ለሰጌ

^{3*} 8:28 መት መት ትረጥ መጣፋወጌ ፣ ጌራሴነ፣ የመሙኮክ ፣ ጋሪረ። የመሞኮ።

ከተመኔ ሄዕለም መን ሁንድም ዩሱስ ሞዕሴነ ሞተአ። እጡም ሞዕሱእ አመኔኔ እጡው ኡሊንስ መርእሰነ ኡጉጥተአ።

ሺሃኮ መንኛ ዩሱስ ፈዩሱክስ
(ግር. 2:1-12፤ ሉቃ. 5:17-26)

9 ¹ ዩሱስም ዎንግረጌ አጋ ደምበለ ፍራ አጥ ሄአም ሄኡክ ከተመ መሩኮ። ² ኤኪኤም መት ሺሃኮ መንኛ ሀስቀኔ እይተአ መን እጥ ቤዮ ሞተአ። ዩሱስም እጡውክ እመዕነቶ ሞእ ኤ ሺሁክ መንኛነ «አ ቤቶ፤ በድተቲ፤ ከ ባጢል ሃረማኮ» ይኮ።

³ ኤሀድ ይክ አመኔኔ ሙሉአ ሴሪ ሉስሳዕኔክ መት መት ኪን «ኩ መንኛ ሞእኔ ናጨሞለ» ይተአ አጡው ምደኖኔ ቁንቁንተአ።

⁴ ዩሱስም እጡውክ ሰውቴ ስአ «መሀነ ክዕኑው ምደኖኔ ከ ጆር ሉው ሰውተክሙለ? ⁵ (ከ ባጢል ሃረማኮ ይሚንሲ፣ ኢምታ ክዕሳ መሬ) ይሚንሲ ሀንክ ሾሌኦኮ? «አሁካሬም ኡለኔ ባጢሉ ሃረነ መንኛ ቤትነ መሳይ ዮሀን እሁክስ ስቁሄ» ያ ኤ ሺሃ ሄኡክ መንኛነ «ኢምታ ክዕሳ ክ ሀሰቀ አይታ ምኔ ኤሴኤ» ይኮ።

⁷ እ ሺሁክ መንኛም ክአ ምኔ ኤሴኡኮ። ⁸ አጤኔ መቅሪ ሄዕሉእ መንም ኤክ ሞዕሱአ አመኔኔ በድተአ። ክዶዕኔእ መሳዬ መንጎ ኡጢክ ሞእም ገለጥተአ።

ዩሱስ ማትዎስ ዌሹክስ
(ግር. 2:13-17፤ ሉቃ. 5:27-32)

⁹ ዩሱስ ኤ ቤዮ ኡራ መሩኮይ ማትዎስ የከም ቀረጣንች ቀረጢ አለክ ቤዮኔ እፋራኮ ሞእ «ኤሴ አዎኔ» ይኮ። ማትዎስም ክአ ዩሱስ አዎኮ።

¹⁰ ዩሱስም ማትዎስ ምኔኔ ሁርባተ አቲነ እፋራኮሃኖኔ ሉበከት ቀረጣኒ፣ ገደንተአ ኪኔ አጥ ቤዮ ሞተአ እጤኔ፣ እጥ ሉሳንጌ መቅሪም ማደጌ አፋተአ። ¹¹ ፈረሰዌኡው ኤክ ሞዕለእ ዩሱስ ሉሳንጌ «ክዕኑውክ ሉስሳንች ቀረጣንጌ፣ ገደንተአ ኪንጌ መቅሪ እቶኮክ መሀኑቲ?» ይተአ።

¹² አሁካሬም ዩሱስ እጡው ምጫ ምሽ መጨሳ «ቀራዕል መንኛ ሀስሳኮክ ጀባንቲ ቢጋን ፈየኔ መንጎዮ። ¹³ ኪሰም መጣፈኔ (አን ሀሰሞክ ቅሺጥመ ቢጋን ክትመዮ) የመማ ጣረመኮክ መይምደእ እሁክስ መተከአ ሉሴሄ። አን ሞሩሞክ ባጢላኖ ዌሺንቲ ቢጋን ሙጨር ኪኖ ዌሺንዮ» ያ ደበሩኮ።

9:2 ጥ. 9:22 ጥ. 6:50 ጥ. 10:48 ጥ. 7:48 ጥ. 16:33 አ. 23:11

9:9-12 ጥ. 7:134 ጥ. 16:1-2

9:13 ሆ. 6:6 ጥ. 12:7 1 ጥ. 1:15

91:14-17
ሉቃ. 18:12

91:18
ጥቅ. 8:2
ጥቅ. 15:25
ጥቅ. 19:26
ጥቅ. 26:120
ጥቅ. 91:38

91:20
ጥቅ. 16:38
ሌላ 22:12
ጥቅ. 14:36
ጥር. 3:10

91:22
ጥቅ. 9:29
ጥቅ. 15:28
ጥር. 10:52
ሉቃ. 7:50
ሉቃ. 17:19

ሰመዕን ብክነ ጠዕመኮአ ጠዕምቶ
(ጥር. 2 : 18-22 ፤ ሉቃ. 5 : 33-39)

14 ኤሀኒንስ ለሰጌ የሃንስ ሉላን ዮሱስ ቤዮ ዋተአ «ኔሴ ፥ ፈረሳዌኡዊ ሰመናዎ ፥ እሁካሬም ክ ሉላን ስመንተም ቤኤክ መሀነቲ?» ይተአ ጠዕምተአ ።

15 ዮሱስም እጡውን «እዳይች እጡውኔ መቅሬ ሄኡኩይ ቦሉቸአ መን ከቼእም ሀሰሰሆንኔ? እሁካሬም እዳይች እጡዊንስ እነን እሰከአ መሰከም እያም ዋርኮ፤ ኤ እመኔ ሰመንተም ። 16 ቤዱክ ኤዴቸኔ ሃረች ቃፋንተ ኤዳ ጎቦኮክ አይም ቤኤ ። መሸከአምም አ ሃረች ቃፋንት ቤዱክ ኤዴቸ ባሰላ ደፈርኮ። 17 ቴአም ኤቤር ጩነኔ። ሃረች ዎይዕን ድቃስ እሰኮክ ቤኤ ። እሰኮክምዱ ሄኡክሰሰ ጩን ደረረማ እዋድ ቤአን እሆኮ፤ ድቃስም ዱንሞኮ ። እሁካሬም ሃረች ዎይዕን ድቃስ ሃረች ጩነኔ እሰኮአለሰ ጩንም ደፈረሞ፤ ድቃስም ዱንሞኮ» ዩኮ።

መት ለንድች ብክና ፥ ዮሱስክ ኤዴቸ
ነክቶእ ሚንትች ብክና
(ጥር. 5 : 21-43 ፤ ሉቃ. 8 : 40-56)

18 ዮሱስ ኤክ የሃንስ ሉላንን ዎሎንም ውጥጥ ምዕን አዎንላንች ዋራ ዮሱስ እሰጌኔ ጉሩጳ «እ ለንድች ከቦ ሴቶአኮ ። እሁካሬም አት ዋታ ክ እንገ እሰ ሀኔኔ እስታሬ እሴክ ፎር ደበዕሉኮ» ዩኮ። 19 ዮሱስም ክአ እጥ ሉላንኔ መቅሬም መንች እዎና መሩኮ።

20 ኤ እመኔ ቶሞ ለም ሂንች ጠግ ዱንመኩይ ሀውተአ ሄዕሉአ መት ሚንትች ለሰጌ ዋተአ ዮሱስ ኤዴቸክ ከሰ ነክቶአ ። 21 መሸከአምም እሰ ዎደናኔ «እጠክ ኤዴቸም ነኩምተዕን ፈዮአም» ይተአ ሰውተአ ሄዕሉአ ።

22 ዮሱስም እሰ ኮሉኔ ደበዕላ እሴ ሞኡክ አመኔኔ «ታ ሚንትቼ በድትቲ፤ ክ እመዕነት ክሴ ፈዮላኮ» ዩኮ። ኤ እመኔም አ ሚንትች ፈዮሶሉአ ።

23 ኤሀኒንስ ለሰጌ እድም ዮሱስ ኤ ውጥጥ ምዕን እዎንላንች ምኔ መሩኮ ። ኤኪኤም ውዕልሾ ኪና ፥ ድዶ ኪና ሉብከት መን ውዕሉኩይ ሞኡኮ ። 24 ዮሱስም እጡውን «ሁንድም ፍሴሄ! ለንድች ድሪቶአኮ በጋን ሴተአዮ» ዩኮ። እጡውም እጠኔ ሰሰቶአ ። 25 እሁካሬም ዮሱስ አ መን ፍሩክሰም ለንድች

49 ፥ 17 አይሁጥ መን ዎይዕን ድቃስ ሉሴነ ጳሎአ ጠኪኔ ጩን እዋተዋ።

ኢንሴዕሉአ ቤዮ መራ ለንድቸክ እንገ እመዱካሬ ክዕሉአ ። 26 አ ዎሰም ኤ ኡል ሁንድንም መጩሰመኮ።

91:27-31
ጥቅ. 20:28-34

91:32-34
ጥቅ. 10:25
ጥቅ. 12:22-26
ጥር. 31:22
ሉቃ. 11:15
ጥቅ. 7:120

91:35
ጥቅ. 4:23
ጥር. 11:30
ጥር. 6:8
ሉቃ. 4:144

91:38
ጥቅ. 27:17
1 ሉቃ. 22:17
2 ሉቃ. 18:16
ሀጼ. 34:15
ሀጼ. 10:12
ጥቅ. 14:14
ጥቅ. 15:12
ጥር. 6:134

91:37-38
ሉቃ. 10:12
ጥቅ. 4:125

ለም ቆቁወ ዮሱስ ፈዮሱክስ

27 ዮሱስ ኤ ቤዩንስ ኡራ መሩኩይም ስም ቆቁው እጠ አዎንተአ «ዳዊት ቤተ ኒነ ቅሽጤ!» ይተኡይ ላተም ሄዕሉአ ።

28 ዮሱስም ምኔ አጉክ እመኔኔ ለሚም ቆቁውም እጥ ኮሉኔ ህንጭተአሬ «እን ክዕኑው ፈዮሴነ ጠናምሰ እመዕንተከምንኔ?» ዩኮ። እጡውም «ሞላነ ኤዮ» ይተአ ደቡቶአ ።

29 ኤ ለሰጌ ዮሱስ እጡውክ እሴ ነክ «ክዕኑው እመዕነጥሰ እሆን» ዩኮ። 30 እጡውክ አልም ፎቁኮ። ዮሱስም «እይ መንችንም ከክ ኩተከምቤአሰ» ያ ቆጥላ እጃጁኮ።

31 እሁካሬም እጡው መተአ ዮሱስ በጡክ በጡ ኡል ሁንድንም እፍሶአ ።

ዱድ መንች ዮሱስ ፈዮሱክስ

32 ሀቡስ እመዳኮ ዱድ መንች አ መን መቶእስም ዮሱስ ቤዮ ኤበኮአ ። 33 ሀቡስ ኤ መንቺንስ ፍሩክሰም አ ዱድ መንች ዎጭመ እመዱኮ። ኤኪኤ ውጥተአ ሄዕሉአ መን ኤክ ሞዕሉአ እመኔኔ «ከዶዕኔእ ሉው እሰረኤሰኔ ሆረኤም ሞእማ ለላዮ» ይተአ ማለልቶአ ። 34 እሁካሬም ፈረሳዌኡው «ሀቡስ ፍሱኮክ ሀቡስ እድል ሼጣንች ኡጩክ መሳይኔቲ» ይቶአ ።

ምናደብን ዮሱስ ቅሽጡክስ

35 ውጥጥ ምኔመኔ ዮሱስ ሉሰሱኩዬ ፥ ዋእ አድሰዕን ምሽራቸ ኩሩኩዬ ሉብከት ምናደቦ ጀብ ሁንዲንሴ ፥ ሆንግ ሁንዲንሴ ፈዮሱኩዬ ከተመዋ ፥ ገቱዋ ሁንደም ዶእም ሄኡኮ ። 36 እጥም ምናደብ ከቼዕለአቲ ፥ ሀሪዕማንች ሆንላቲ እሳራንች ቤእ ጌሬብስ እከእ ሞኡክ አመኔኔ እጡው ብክነ ሉብከት ቅሽጡኮ ። 37 ኤ ብክነ እጥ ሉላንን «መረከም ሁርባት ሉብከተ ፥ እሁካሬም መሮ ኪን ሆረኔ ። 38 ኤ ብክነ ሁርባት መረጥ ቤዮ በጣና እሴእእሰነ ሁርባጥ እንች ኡንጤሄ» ዩኮ።

ዩሱስ አሲኦክ አሴአማዕን ብክነ

(ግር. 3፥13-19፤ 6፥7-13፤ ሉቃ. 6፥12-16፤ 9፥1-6)

10

ዩሱስ እጩክ ቶሞ ለጊም ሉሳና እጥ ቤዮ ዌሻ ሀቡስ ፍስተምስና፤ እንን እንን ጀቢንሲ፤ ሆንጊንሲ ሁንዲንስም መነ ፈዩሰምስና መሳዩ ኡጩኮ፤ 2 ቶምኪ ለጊም እሴአማዕኔከም ሱም ከኔ። ጲጥርሰ የከም ስምእነቴ፤ እጥ እባይ እንድራስቴ፤ ዘብድዮስ እስ ያቆቡቴ፤ ዮሃንስቴ፤ 3 ፍልጳስቴ፤ በርቶሎሞስቴ፤ ቶማስቴ፤ ቀረጣንች ሄኡክ ማትዎስቴ፤ አልፍዮስ ቤት ያቆቡቴ፤ ታዲዎስቴ፤ 4 ሉልን ቶእኞንች ስምእነቴ፤ ዩሱስ ሌህነ ሀግሳ ኡጩክ እስቆርቶእ ኡል ይሁደቴ።

5 ዩሱስ ኤ ቶሞ ለጊም እሴአማናም «አይሁድ እኮእቤእ ምናደጵ ኡስ መተኮቴ። ሰማረእ ከተመም እገኮቴ። 6 እሁካሪም ጌራብሰ ብዕሉእ እስረኤል ምናደጵ ቤዮ መሌሄ። 7 መተኮእ (ዋእከ እድለን ሀንጫኮ) ይተኮእ እሰላቴሄ። 8 ጥሱከ ኪኖ ፈዩሌሄ፤ ሌሁከ ኪኖም ሌሂንሰ ከእሌሄ፤ አዶመቸኔ ፍርከ በድሶከ ጥሰ ዮከ ኪኖም ፈዩሰክላ ሙጩሌሄ፤ ሀቡሰም መኒንስ ፍሌሄ። ኮረእ አዕለኮእከ ኮረእም ኡዌሄ። 9 ዎርቀም እሁኮ ቴእም ብረም እሁኮ ቴእም ናስም እሁኮ መሀ ዲነቴም ከዕትው ለድሞኔ እመደኮቴ። 10 ንግንም ስንቀ ቴእም ለንእ ኤደች ቴእም ለንእ ጫመእ ቴእም ብራ እመደኮቴ። መሽከለምም በጠከ መንችን እቶከ ሉው ኡውም ሀሰሶኮ» ዩኮ።

11 እድም ዩሱስ «አገከም ከተመኔ ቴእም ገቴኔ ሁንደኔም ከዕትው እኤነ ሀሶከ መንች ጠዕምተክእ ኤ ቤዮ ኡተክእ መተኪቤኤ ኤ መንችኔ መቅሪ አፋሌሄ። 12 መን ምኔ አገከም እመኔ ጡማትሴሄ። 13 ኤ ምዕን መንምዶ ከዕትው አኡለሰ ከዕትውከ ጡም እጡውነ እሆን። እሁካሪም ከዕትው አኡቤለሰ ከዕትውከ ጡም ከዕትውንም ደሰዕሉን። 14 እይ መንችም ከዕትው እኡቤለሰ ቴእም ከዕትውከ ስጊረ መጩሶቤለሰ ኤ ምኒንሰ ቴእም ኤ ከተሚንሰ ፍተከም እመኔ (ከዕትው ቁጦ) ይተክእ ከዕትው ሉኪንስ ድረ ግግሌሄ። 15 ሀንቅንም እን ከዕትውነ ኩርሞ፤ ፍርድ አያሞ ዋእ ኤ ከተሚንሰ ሉንሳ ሰዶምና፤ 1 ጎሞርና ቅሽጦኮ» ዩኮ።

10:1-4
ሌ. 11:13

10:15
ኡቃ. 9:152
ጥ. 4:9
ሌ. 9:15-25

10:16
ጥ. 10:23
ጥ. 15:24

10:17-8
ጥ. 4:17
ኡቃ. 10:18-11

10:19-14
ኡቃ. 10:14-12
ኡቃ. 22:135-36

10:110
1 ሐር. 9:14
1 ጥ. 5:18

10:114
ሌ. 13:51

10:115
ጳ. 18:24-28
ጥ. 11:24
ኡቃ. 10:12
2 ጲጥ. 216
ኡቃ. 7

ዋርከ ሀው ብክነ

(ግር. 13፥9-13፤ ሉቃ. 21፥12-17)

16 እድም ዩሱስ «እናኔ፤ እን ከዕትው እርእ ለምቤኤኔ ጌራብሰ እሳ እሴአም። ኤ ብክነ ከዕትው ሀመሽሰ ቆሉው እኪሄ፤ ሀንደራለሰም ማሻሉው እኪሄ። 17 ዳነውንም ከዕትው ሀግሰከእ ኡውከም። ውጥጥ ምኔወኔም ገነከም። ኤ ብክነ መነ ኤጌሶሌሄ። 18 እ መሽከእኔ ከሰሰንተክእ ገሳዕን እለጊኔ፤ እድሉው እለጊኔ ፍርድነ ሀንጭተከም። ኤእስኔ እጡውና፤ አይሁድ እኮእቤእ ምናደብና እ ብክነ ኩተከም። 19 ፍርድነ ሀንጫእከም እመኔ ዎጩከም ዎሽ ከዕትውነ ኡውዋከ ብክነ ሀንከድ ቴእም መሀ ምንጫሞ ይተክእ ሀውተኮቴ። 20 መሽከለምም ኤ እመኔ ከዕትው ዎርኔ እሃ ዎጩኮከ ዋእከ ኪሰም እያነ በጋን ከዕትውዮ።

21 እባይም እባዮ፤ አንም ቤቶ ሌህነ ሀግሳ ኡዎኮ። አስም እመኔ፤ እንኔ ከዕለእ ሽሲሰሞ። 22 እ መሽከእኔ መን ሁንድም ከዕትው ሰሶኮ። እሁካሪም ለሳንች እፈቤኤ ቆጣ እየቆኮከ ገቶኮ። 23 መት ከተመኔ ሀውሰከም እመኔ ሙል ከተመ ግቤሄ። ሀንቅንም አን ከዕትውነ ኩርሞ፤ መንች ቤት ዋርቤእ እፈቤኤ እስረኤል ከተም ሁንደ እፈክእ ጉልተከምዮ።

24 ሉሶኮከ ሉሰሳንቺንሰ ሉጶዮ። አግሰም እጥ ሞለኒንሰ ሉጶዮ። 25 ሉሶኮከ እጥ ሉሰሳንችሰ፤ አግሰም እጥ ሞለንሰ እሁካዕሌንሰ እሆኮ። ምዕን እንች ብኤልዜቡሰ የኮእለሰ እጥ ምዕን አበርሰ ሀንካዕነ ሉንሰከእ ጆር ሱምኔ ዌሽከም?» ዩኮ።

አዩ በድም ሀሰሶደእ

(ሉቃ. 12፥2-7)

26 እድም ዩሱስ «መነ በድተኮቴ። ጫኮቤእስ እፈሰሙከ ሉች ቴእም ለእሞቤእስ ማጠሙከ ሉች መዕሉችም ቤኤ። 27 ኤ ብክነ ቱንሶኔ ከዕትውነ ኩሩዋከ ጫከኔ ኩሌሄ። ሙሉ መጩሰኮእከም ሚረኔ ፍተክእ እሰላቴሄ። 28 ማረ ሽተአሪም ፎሪ ሽቴነ ጠንተምቤእ ኪኖ በድተኮቴ። እሁካሪምዶ ፎሪ፤ ማሪ ጦላቤእ ጊረኔ ሾኪሳ ብእሌነ ጠናከ ዋእ በደሄ። 29 ለም ዋጢጊ ሚጦእ ሚንዞእኔ ብታዕለከሙለዮንሄ? ዋእ የክቤለሰ እጡዊንሰ መት ዋጢጊም ሲሆኖ። 30 ከዕትውከእ ሆርዕል ሰራትም ጥንጥሆኔ። 31 ኤ ብክነ በድተኮቴ፤ ሉብከት ዋጢጊዊንሰ ከዕትው ሆራኤም ሉጵተከም» ዩኮ።

10:16
ጳ. 31
ኡቃ. 10:13
ሐር. 16:19

10:17-22
ኡቃ. 12:11-12
ጥ. 16:2

10:18
ሌ. 25:24-26

10:20
ጥ. 16:7-11

10:21
ጥ. 10:35-36
ጥ. 13:12
ኡቃ. 12:52-53
ኡቃ. 21:16

10:22
ጥ. 24:9-13
ጥ. 13:13
ኡቃ. 21:17
ጥ. 15:18

10:23
ጥ. 15:27
1 ጥ. 4:17

10:24
ኡቃ. 9:40
ጥ. 13:16
ጥ. 15:20

10:25
2 ሐር. 11:2
ጥ. 9:34
ጥ. 12:24
ጥ. 3:22
ኡቃ. 11:15

10:26
ጥ. 4:22
ኡቃ. 8:17
ኡ. 5:13

10:28
ኡቤ. 10:31

10:31
ጥ. 12:12

10:32-33
ጥ. 8:38
ሉቃ. 9:28
2 ጥ. 21:12
ሳ. 3:15

ዋእ ዶሳኮ ክርስቶስ ብክነ ኩርመ
(ጥር. 9:41 ሉቃ. 12:8-9:51-53 ፤ 14:26-27)

32 እድም ዩሱስ «መን እለጊኔ ኤሴ ሰንቢኤክ ሁንደም እንም እ.መኔኔ ዮከ እየን እለጊኔ ሰንጥዮ» 33 እሁካሬም መን እለጊኔ ኤሴ ሰንኮካ ሁንደም እንም እ.መኔኔ ዮከ እየን እለጊኔ ሰንጥዮ» 34 ኡሳኔ ጡመ ኤሴነ ዋናጥክ ሰብሰቡት። እን ዋናጥክ ለረ ኤሴነቱ በጋን ጡመ ኤሴነ ዋናጥዮ» 35 እን ዋናጥክ እነኔ ቤተ፥ እመኔ ለንድቾ፥ በሱኔ ቤተሬ ከእሴነቱ» 36 ኤ ብክነ መንችን እጥ ምዕን እበርሰ መሶእ እሆኩ» ዩኩ»

10:34-36
ጥ. 7:16
ጥ. 10:21
ጥ. 13:12

10:37-38
ጥ. 16:24-25
ጥ. 8:34-35
ሉቃ. 9:23-24
ሉቃ. 17:33
ጥ. 12:25

10:40
ጥ. 18:15
ጥ. 9:37
ሉቃ. 9:48
ሉቃ. 10:16
ጥ. 13:20
ሳ. 4:14

10:42
ጥ. 25:40

11:1
ጥ. 7:28
ጥ. 13:53
ጥ. 19:1
ጥ. 26:1

11:3
ሉቃ. 2:13
ጥ. 1:7-8
ጥ. 11:27

37 እድም ዩሱስ «እይ መንችም ኢጊንስ ሉንጎ እጥ እነ ቲእም እጥ እመ ኢቶኮክ ኢሆን እሄነ ጠናዮ» ሉድም እይ መንችም ኢጊንስ ሉንጎ እጥ ቤቶ ቲእም እጥ ለንድቾ ኢቶኮክ ኢሆን እሄነ ጠናዮ» 38 እይ መንችም እጠ ሴሆኔ ለፍሶክ ሆም እያ ኤሴ አዎናቤኤክ ኢሆን እሄነ ጠናዮ» 39 እጥ ፎሬ ገትሴነ ሀሶኮክ ሁንድም እጥ ፎሬ ብእሶኮ። እሁካሬም እ ብክነ እጥ ፎሬ ብእሶኮክ ሁንድም እጥ ፎሬ ገትሶኮ» ዩኩ»

40 እድም ዩሱስ «ክዕትወ አእኮክ ኤሴ አእኮ፤ ኤሴ አእኮክም ኤሴ እሴኡኮክ አእኮ» 41 ዋእ ሰገረ ኩራንችም ዋእ ሰገረ ኩራንች እሁከ ብክነ እእኮክ ዋእ ሰገረ ኩራንችከ እርፎኦ እዕሉኮ» ዋእ በጠ በጠኮክም ዋእ በጠ በጣንች እሁከ ብክነ እእኮክ ለ ዋእ በጠ በጣንች አእኮ እርፎኦ እጥም እዕሉኮ» 42 ሀንቅነም እን ክዕትውነ ኩርጥ፤ እይ መንችም ከ ሆፍ ኬዕናንን መትነ እ አዎናንች እሁከ ብክነ መት ኩባይ ሰጋል ዎእ ኡዎኮክ እርፎኦ ሲጠኮ» ዩኩ»

ጠመቃንች ዮሃንስ አሴኡክ ኬዕን ብክነ
(ሉቃ. 7:18-35)

11 1 ቶምና ለም ሉላንና ለዎንተም እጃጃ ዩሱስ ኡዋ ጉላ ለሰጊ ኤ ቤዮ ኡራ ኤ ገደኖኔ ዮከ ከተመውኔ እስላቲና፥ ሉሰሴና መሩኮ»

23 ጠመቃንች ዮሃንስ ኤ እመኔ ከረጥ ምኔኔ ሄኡኮ» ከረጥ ምኔኔ ሄኡኩይም ከርስቶስ በጥ ብክነ መውሳ «ዋርኮ የኮእ ከርስቶስ እቲቲኔ ቲእም ሙሴክ ኤጊሉ?» ያ እጥ ሉላዕኔክ ከርስቶስ ቤዮ እሴኡኮ»

4 ቡሱሰም ደበራ «ሞዕላኦ ሉዋ፥ መውሰኦአ ሉዋ መተክእ ዮሃንስነ ኩሴሄ። 5 እኖኦ፤ ቆቆው ሞዕላሙላ፤ ደግሚውም ጠብተአ ታኬሰሎላ፤ እደመቾኔ ፍርክ በድሶከ ጀቢንስም መን ፈዩኦ መውርሰ፤ ገጠው መውሰሙሰ፤ ሉቶእ ኬን ለሄንሰ ክዕሰሙላ፤ ቡጥ ኬንን ምሽራች ሰገር ኩረምስ። 6 ኤሴኔ መላማ ቆሰምቤኤክ ማሴእማኮሀኔ» ዩኩ»

7 ዮሃንስ ሉላን መቲኡይም ዮሃንስ ብክነ ዩሱስ ክእስ ያ ምናደብነ ኩርመ እመዱኮ። «ኡዱመእ መተኮእክ መሀ ሞዕላኬነቲ? ሀረች ሄኬሶክ ሸሽ ሞዕላኬነቲን።? 8 ቲእም መሀነ መተኮእ? ደናም ኤዴቾ ኤዴኡክ መንች ሞዕላኬነን።? ደናም ኤዴቾ ኤዴኡክ ኬን ለድሉው ምኔኔ ሲደምኮ» 9 ኤሀነ መሀነ መተኮእ? ዋእ ሰገረ ኩራንች ሞዕላኬነቲን።? ኤዩ፤ እን ከዕትውነ ኩርጥ፤ ዋእ ሰገረ ኩራንቹንስም ሉጳኮክ ሞዕላኬነቲ። 10 ኬሰም መጣፈኔ

(አኖኦ፤ ኬነ ጎን ጉድሶክ እ ለሴእማንች ከ እለጊኔ አሴኡኮ) የመማ ጣፈሙኮክ ዮሃንስ ብክነቲ።

11 እን ሀንቅነም ክዕትውነ ኩርጥ፤ ቀረመክ መነኔ ሁንደኔም ጠመቃንች ዮሃንስን ሉጳኮክ ሆራኤም ቤኤ። እሁካሬም ሁንደንስም ሆራኤኮክ ዋእ እድሰዕን ዎርኔ እጤንስ ሉጳኮ። 12 ጠመቃንች ዮሃንስ ዶሊንስ ከእላ ከበል እረቤኤ ዋእክ እድለን ሉበከተ ገረአጥስ፤ መላም ኬንም እንግ እስቲነ የከተሙላ። 13 ሀኔኔ ዋርኮ ምሽ ብክነ ዋእ ሰገረ ኩራኔ፥ ሙሴእ ሴሪ ሁንድም ጠመቃንች ዮሃንስኔ እረቤኤ ኩቶኦኮ። 14 ክዕትው አመዕንተኮእሰከ ኤልዎስ፤ ዋርኮ የመሙኮክ ዮሃንስቲ። 15 ቆላ መውሰከ መጥ ዮኮክ መውሰነ» ዩኩ።

16 እድም ዩሱስ «ከ ዶል መነ መሀኔ ኩብዕልሶ? ማረኔ እቶተአ እጡው ደረዕመነ ዌኹኡይ 17 (ድቤኤ እጵንሱም ከደኮለዮ፤ ሶሉም ለዩ! አዩ! ይተክእ ውዕልተኮለዮ) ይተም እስኔ ኩብዕልተም። 18 ጠመቃንች ዮሃንስ ስመኑኩዩ፥ ዎይዕን ድቃስ እጎዕኒ ዋናካሬ (ኩክእ ሀቡስ እመዳኮሀኔ) የኮኦ። 19 መንች ቤት እቲኩዩ፥ እጉኩዩ ዋናካሬ (ሞዕሴሄ፤ ኩከ እታሂ፥ እጋሂ ሆንቤእ ጎላንች። ገደሙከ ኬንና፥ ቀረጣንና

11:5
ኢ.ሲ. 35:5-6
ኢ.ሲ. 41:1
ሉቃ. 4:18-19

11:8
ጥ. 14:15
ጥ. 21:26
ሉቃ. 1:7-9

11:10
ጥ. 31:1
ጥ. 11:2

11:12-13
ሉቃ. 16:16

11:14
ጥ. 4:15
ጥ. 17:10-13
ጥ. 9:11-13
ሉቃ. 11:17
ጥ. 11:21

11:15
ጥ. 13:9-13
ጥ. 4:23
ሉቃ. 2:7
ሳ. 13:19

11፡21
አሊ. 23፡1-18
ሀዘ. 26፡1-21
ዮሐ. 3፡4-8
አዎ. 1፡9-10
ዘክ. 9፡2-4

ቤሽቶ) የኮሌ። እሁካሪም ሞእከ ቆሮም ሀንቶአን እሁከስ ሰጥኔ ሞእማኮ» ዩኮ።

አመዕንቶእቤእ ብክነ ምቀሰንቶእ ክተሙው
(ሉቃ. 10 ፡ 13-15)

11፡23
ቆጠ. 19፡24-28
አሊ. 14፡13-15

11፡24
ጥጥ. 19፡15
ሉቃ. 10፡12

11፡25
1 ሐ. 1፡26-29

11፡27
ጥጥ. 28፡18
ዮዮ. 3፡35
ዮዮ. 5፡20
ዮዮ. 7፡29
ዮዮ. 10፡15
ዮዮ. 13፡3
ዮዮ. 17፡25

11፡29
አሊ. 6፡16
ዮዮ. 13፡15
ፍላጵ. 2፡15
1 ሉቃ. 2፡21

20 ኤ ለሰኔ ዩሱስ ግሳልሲሳክ እንኩው እሱክ ከተሙው ጆረ አሰሙ ኡቶእቤእ ብክነ ከእሰ ዩኩይ ምቀሰሙ አመዱኮ። 21 «እዩ ኮራዜነ! እዩ ቤተሰይደ! ክዕትውነ እስሙክ እንግ ጢሮሰኔ፣ ሲዶንኔ እሰማኩተዕና ጥድ ኤዴቶ ኤዴዕለእ ጊዕል ቡቸም እጡው ገንኔ ሰጵተእ ጋስም ባጢሉ ቤራ ይተም ሄዕሉአ። 22 ኤ ብክነ እን ከዕትውነ ኩሮሞ፤ ሞእ ፈረዶክ እያሞ ክዕትዊንሰ ጢሮሰና፣ ሲዶንና ሾሌአኮ። 23 ቅፍርነሆመ! እት ቦልጥታ ኢመኔ አፋቶለዮን፤ እሁካሪም እት ሌሁክ መን ሄእክ ቤዮን ድልተቶ። ኬሴኔ እሰሙክ ግሳልሲሳክ እንኩው ሰዶመኔ እሰማኩሀን እሁተዕን አ ከተም ከሰል እፈቤኤም ብእም ሄእኩዮ። 24 ኤ ብክነ እን ከዕትውነ ኩሮሞ፤ ሞእ ፈረዶክ እያሞ ኪኒንሰ ሰዶምን ሾሌአኮ» ዩኮ።

«ሆንጋን ኪን እ ቤዮ ሞተክእ ኡጅጤሄ»
ያ ዩሱስ ኩሩክሰ
(ሉቃ. 10 ፡ 21-22)

25 ኤ እመኔ ዩሱስ «አመንና፣ ኡልና ሞሰን እየነ፤ ከከ ቆሎዊንሰ፣ ለቻሙዊንሰ ደጻዕላ ለቸ ቤእ ኪንን ጫክሰት ብክነ ኪሴ ገለጠሞ። 26 ኤዮ እየነ፤ ኩክ ክ ዶዕሰ። 27 ሁንድ ሉውም እየን ኢነ ኡሞኮ። እኒንሰ በጋን ቤቶ ለእኮክ መትም ቤኤ። ኤእሰም ቤቲንሰ በጋን እነ ለእኮክ መትም ቤኤ። ቤት ለእሴን ዶዕሎካኒንሰ በጋን እይም እነ ለኤነ ጠናዮ።

28 እይ ኪዕሙክ ሆንጋን ኪን ሁንድም እ ኮሉኔ ሞሌሄ፤ አን ኡጅጥሶሞ። 29 ክዕትው ኢከ ጋንጀቶ መስተክእ እዩሄ፤ ኢኒንሰም ሉሴሄ፤ መሽክአምም እን ቅሽጠመኔ፣ ማሻሻ፤ ከዕትው ፎርነም ኡጅጠቶ ሲደከሞ። 30 ኢከ ጋንጀቸም ኪዕሞቤእኔ። እ እይም ሾሌአለ» ዩኮ።

ኡጅጠጥ አያዕም ብክነ ጠዕመኮእ ጠዕምቸ
(ግር. 2 ፡ 23-28 ፤ ሉቃ. 6 ፡ 1-5)

12 ኤ እመኔ ዩሱስ ኡጅጠጥ እያሞኔ፤ ሁርሳጥ ምርኔ ሀንም ሄእኩ። እጥ ሉሳንም ስባተእ ሄዕሉእ ብክነ ሀማምክ ቆጠእ ጩከተእ እትመ አመዶእ። 2 ፈረሳዌኡው ኤከ ሞዕሉእ አመኔኔ ዩሱስን «ክ ሉሳን ኡጅጠጥ እያሞኔ እስምን ለቦቤእ ሉው እስተምሰ ሞኤ!» ይቶአ።

3 ዩሱስም እጡውነ ደሰራ «ዳዊቲ፣ እጤኔ መቅሪ ሄዕሉእ መኒ ሰባቶእ እመኔ ዳዊት መሀ እሱክደኤ ለነበበኮአዮን፤? 4 ቆሎዊንሰ በጋን እጤና፣ እጤኔ መቅሪ ሄዕሉእ መንና ሙሴእ ሴር ሆሩኮክ ሞእን ኡውሙክ ዳቦእ እጤኔ መቅሪ ሄእክ መንገም ሞእ ምኔ አጋ እቶኮ። 5 እድም ኡጅጠጥ እያሞኔ ሞእ ምኔ፤ ቆሎው ኤ ኡጅጠጥ አያዕም ሴረ ግንድቶአሪም ባጢል እሆቤእሰ ሙሴእ ሴረኔ ለነበበኮአዮን፤? 6 አን ከዕትውነ ኩሮሞ፤ ሞእ ምኒንሰ ሉጳኮክ ኪዩ ዮኮ። 7 ሳይነቲ ክትምም እሆዕን ቅሽጥመ ኢቶሞ) ዮኮክ መይምደእ እሁክስ ቆስተኮአሀን እሁተዕን ብእሽቤእ መንገ ፈረደከም ሄዕለኮአዮ። 8 መንቸ ቤት ኡጅጠጥ አያዕምንም እንቸንኤ» ዩኮ።

አንግ ሺሃኮ መንቸ ዩሱስ ፈዩሱክሰ
(ግር. 3 ፡ 1-6 ፤ ሉቃ. 6 ፡ 6-11)

9 ዩሱስ ኤ ቤዮ ኡራ ስራ እይሁጥ መን ውጥጥ ምኔ፤ አጥኮ። 10 ኤኪኤም እንግ ሺሃኮ መት መንቸ ሄእኩ። ኤ እመኔ ዩሱስ ከሰሴን ሀሰም መን ሄዕሉእ ብክነ «ሙሴእ ሴር ኡጅጠጥ እያሞኔ መን ፈዩሴሄ ዮሆን፤?» ይተእ ጠዕምቶአ።

11 ዩሱስም እጡውነ «ክዕትዊንሰ መትን ጊረቸ ዮኮክ አ ጊረቸ ኡጅጠጥ እያሞኔ ጥል በራኔ ኡቡተዕን በሪንሰ ፍሰቤኤክ እዩቲ? 12 ኤሀተተእ ጊረቸንሰ መንቸ ሀንካዕነ ሉጳሀ? ኤ ብክነ ኡጅጠጥ እያሞኔ ኡር ሉው እስመ ሴር ሆሮዮ» ዩኮ። 13 ኤ ለሰኔ ዩሱስ ኤ እንገ ሺሁክ መንቸ «ክ እንገ ብድቃኤ!» ዩኮ። እጥም ብድቃኤክ እመኔኔ ኤ ለዕም አንግሰም ፈየእ እሁኮ። 14 እሁካሪም ፈረሳዌኡው ኤ ቤዩንሰ ፍተእ ዩሱስ ሽተም ጎን እዕለንቶአ።

ሞእን ዶዕለማኮ አዋዳንቸ ብክነ

15 ዩሱስም ኤከ ለኡክ አመኔኔ ኤ ቤዩንሰ እሌ ሆዕሎኮ። ሉብከት ምናደብም እጡ አምንቶአራ ሁንደም ፈዩሱኮ። 16 አ ፈዩሱክ መን እጥ ብክነ ሙል ኪንን

12፡1
ሴልል 23፡25

12፡3
ዳዕ. 24፡9
1 ሐ. 2፡21-14

12፡5
ጥጥ. 28፡9-19

12፡6
ጥጥ. 12፡41-42
ሉቃ. 11፡31-32

12፡7
ላ. 6፡6
ጥጥ. 9፡13

12፡8
ዮዮ. 5፡1-18
ዮዮ. 7፡19-24
ዮዮ. 9፡1-41

12፡11
ሉቃ. 14፡5

12፡12
ጥጥ. 10፡21

12፡14
ግር. 14፡1
ዮዮ. 7፡30
ዮዮ. 8፡59
ዮዮ. 10፡29
ዮዮ. 11፡52

12፡15-16
ግር. 3፡7-12
ሉቃ. 6፡17-19

12፡19-21
እሴ. 421-1-4

12፡22
ጥት. 91-32-33

12፡24
ጥት. 91-34
ጥፃ. 10፡25
ጥፃ. 7፡20
ጥፃ. 8፡52
ጥፃ. 10፡20

ኩተምቤእስ ዩሱስ እጃጁ። 17 ከሆም እሁክክ ዋእ ሰገረ ኩራጎች አሰያሰ

18 «እን ደዕሱም እ ለዋዳጎች ክኔ፤
እን ኢቶምኪ ፣ ኤሴ ሲረገሰኩኪ እጠቴ።
እ ኬስም እያንም እጠኔ እሶም።
እጥም ምናደብን ኢክ ጠቤን ፍርደ
አሰላቶክ።

19 እዩኔም ፍተሞኖ ቴእም ላሮኖ።
ጎንኔም እጥ ሰገረ እይም መጨሰኖ።

20 ሆንጋን ኪንነም ቅሸጠኮ፤
ሀረዕማንች ቤእ ኬኖም አሰኖክ።
ኤከም እሶኮክ ሀንቆእ ፍርድነ ቤይ
ሲደግጌቤእ ኦረቤኤ።

21 ምናደብ ሁንድም እጥ ሱመኔ በኬዕለም» ያ
ዎጩክ ሰገር ዎዕሞእሰነቴ።

ሀቡሰ ፍሶኮክ ብኤልዜቡልኔቴ የከአ ዩሱሰ
ከሰሰኮእሰ

(ግር. 3 ፣ 20-30 ፤ ሉቃ. 11 ፣ 14-23)

22 ሀቡሰ እመጽካ ብክነ ምኤና ፣ ዎጩና ጠኖቤእ መንቾ ዩሱሰ ቢኖ ኤበኮኤራ ዩሱሰ ረዩሱኮ። ኤ ሰሰኔ እ መንቾም ምኤና ፣ ዎጩና ጠኮኮ። 23 ምናደብ ሁንድም ማሰልተእ «ኩ መንቾ ዳዊት ቤት» አሆሶን ኡሮኖ» ይቶእ።

24 ረረሳዊኡውም ኤክ መጨሰእ እመኔኔ «ኩ መንቾ ሀቡሰ ፍሶኮክ ሀቡሰ እድል ብኤልዜቡል፣ ኡጩክ መላይኔቴ» ይቶኦ።

25 እሁካሪም ዩሱሰ እጡውክ ሰውቴ ለእ «መት እድል ገሶክ ኡል መን እጡውንእ እጡውም ቀሰንተመን እሁክለሰ ኦ እድለን ብኦኮ። ኡድም መት ከተም ቴእም መት ምዕን እበሮስ እጡውንእ እጡውም እንን እኮእሰሰ ቆጥተእ ኡልቴነ ጠንተሞኖ። 26 ሺጣንም ሺጣን ፍሶሀን እሁካዕሌንሰ እጥንእ እጥም እንን እሆኮ። ኡሃራ እጩክ እድለን ሀንክድ ቆጣ ኡሌነ ጠኖኮ? 27 ብኤልዜቡል ኡጩክ መላይኔ እን ሀቡሰ ፍሶመን እሁክለሰ ክዕኑውክ እዎናን እይ መላይኔ ፍሰተሞ? ኤ ብክነ ክዕኑው ሁሽንቸኔ እጡው ረረደሞ።

28 እሁካሪም እን ሀቡሰ ፍሶሞክ ዋእ እያንኔት እሁክ ብክነ ዋእክ እድለን ክዕኑው ቢኖ ዋራኮ።

5፡12 ፣ 23 «ዳዊት ቤቱ» ይቶኦክ «ዋእ ደዕሰኮ ክርሰቶሰ» ይምነቴ።

29 መት መላያም መንቾክ ምኔ ኢጋ ጋሳ መንቾመ ክርዕን እጥ ሙኡተ ቦንነ እይም ጠኖኖ። እሁካሪምጽ መንቾመ ክራ ለሰኔ ሙኡተ ቦንነ ጠኖኮ። 30 ኢንኔ ሙቴኖም ቤኤክ ኢንኔ ኡልጠሞኮ። ኢንኔ መቅሪ ውጣእቤኤኮም ብናእኮ። 31 ኤ ብክነ እን ክዕኑውን ኩሮሞ፤ መንክ ባጠል ሁንድሚ፣ ዋእኔ ናሮክ ናጥ ሁንድሚ ሃረሞኮ። እሁካሪም ኬስም እያንኔ ናሮሃንነ ሃረሞኖ። 32 ኡይ መንቾም መንቾ ቤቶኔ ጆረ ዎጩካሪ ሃረሞኮ። እሁካሪም ኬስም እያንኔ ጆረ ዎጩካንነ ኡይ መንቾንም ከ ዶሌኔም እሁኮ ቴእም ዋርክ ዶሌኔ ሃረሞኖ» ዩኮ።

ሀቅቾ ምሽኔ ለእከሞ
(ሉቃ. 6 ፣ 43-45)

33 ኡድም ዩሱሰ «ሀቅቾ ደናም እሁክለሰ እጥ ምሽም ደናም እሆኮ። ሀቅቾምጽ ጆር እሁክለሰ እጥ ምሽም ጆር እሆኮ። ሀቅቾ ለእከሞክ እጥ ምሽኔቴ። 34 ክዕኑው ሀመሽ እሰ፤ ክዕኑው ጆር ኬን እክኮእሰም ኤር ዎሽ ዎጩኬነ ሀንክድ ጠንተከሞ። መሽከኤምም መን ሱምኔ ፍሳ ዎጩኮክ ዎደናኔ ዎዕማ ገቴክኔ። 35 ኤር መንቾ እጥ ዎደናኔ ውጣኡክ ኡር ሱዊንሰ ኤርከም ፍሶኮ። ጆር መንቾም እጥ ዎደናኔ ውጣኡክ ጆር ሱዊንሰ ጆሪም ፍሶኮ። 36 እን ክዕኑውን ኩሮሞ፤ መን ዎጩክ ኡዋድ ቤእ ዎሽ ሁንድንም ፍርድ እያሞኔ ጠዕመሞኮ። 37 እት ሙጨር እኮቶክ ቴእም ኬሴኔ ረረደሞኮክ ኡት ዎጥት ዎሽኔቴ» ዩኮ።

ማለልሲሶክ መሬኤ ሞእሴ የከአ ዩሱሰ
ጠዕመኮእሰ

(ግር. 8 ፣ 11-12 ፤ ሉቃ. 11 ፣ 29-32)

38 ኤ ለሰኔ ሙሴእ ሴሪ ሉሰሳኔ፣ ረረሳዊኡዊ «ሉሰሳንቾ፤ ኪኒንሰ ማለልሲሶክ መሬኤ ሞዕኔነ ሀንሰሞ» ይቶኦ። 39 እጥም ደበራ «እመዕነት ቤእ ክ ዶል ጆር መን ማለልሲሶክ መሬኤ ሞኤነ ሀሰኮ። እሁካሪም ዋእ ሰገረ ኩራጎች ዮናሰኔ፤ እሁክ መሬኢንሰ ቦጋን ሙል መሬእ ኡውሞኖ። 40 ኔጅ ቁርጡሚክች ጎደጽ ዎርኔ ዮናሰ ስሰ ቦላ፣ ስሰ ሂሞ ሄኡክሰም ኤእሰም መንቾ ቤትም ስሰ ቦላ፣ ስሰ ሂሞ ኡል ዎርኔ ሄኡኮ። 41 ናናዊእ፣ ኡል መን ዮናሰ ኩሩክ ዎሽ መጨሰእ ባጠሉ ቢራ ይተእ ደበዕልቶእ ብክነ ዋእ ረረደኮ እያሞ ክ ዶል መንኔ መቅሪም ክዕለእ ክ ዶል መንኔ ረረደሞ። እሁካሪም ዮናሲንሰ

12፡30
ግር. 91-40
ሉቃ. 11፡23

12፡31-32
ግር. 31-28-30
ሉቃ. 12፡10

12፡33-35
ጥት. 7፡16-28
ጥት. 15፡18
ያቶ. 3፡11-12

12፡34
ጥት. 3፡7
ጥት. 23፡33
ሉቃ. 3፡7

12፡38-42
ጥት. 16፡1-4
ሉቃ. 11፡16
ጥፃ. 2፡18
ጥፃ. 6፡30
1 ሳር. 1፡22

12፡40
ጥፃ. 1፡17

12፡41
ጥፃ. 3፡5

12:42
1 አ. 10:1-18
2 ለ1:9:1-12

12:43-45
2 አ. 21:20

12:46
ግር. 6:3
የጊ. 21:1-12
የጊ. 7:1-10
የጊ. 18:25-27
1 አ. 9:15

12:50
የጊ. 15:14

13:1-9
አ. 9:1-3

ሉዲኮክ ከዩ ዮኮ። ⁴² ደቡቅ ኮሎኔ ዮከ ኡልነ እድል ሄዕሉእ ሳበእም ለለጥንክ ቆሮመ ጥዕሴነ ኡል ቶቺንሰ ዋቶእ ብክነ ዋእ ፈረዶክ እያሞ ከ ዶል መንኔ መቅራም ክዕለእ ከ ዶል መንኔ ፈረደሞ። እሁካራም ስለጥንሰ ሉዲኮክ ከዩ ዮኮ» ዩኮ።

ጆር እያን ደበዕላ መንኔ አጎእሰ
(ሉቃ. 11፡24-26)

⁴³ አድም ዩሱሰ «ጆር እያን መንኔን ፍርክ አመኔ ኡሼመክ ቤዮ ሀሉኩይ ዎእ ቤእ ኡዱመእኔ ኩሰሱኮ። እሁካራም ኡሼመክ ቤዮ ሲዶዮ። ⁴⁴ ኡ ብክነ ኦ ጆር እያን (ፍራ ዋሩም እ ምዕን ቢዮም ደበዕላ መርሞ) ዮኮ። ደበዕላ መርከ አመኔ ኦ ምን ፈእማ መዕሎውም ቤእ ሙጩር እሃ ጉዳኮ ሲዶኮ። ⁴⁵ ኡ ለሰኔ መራ እጤንሰ ባሰም ጆር እያኑውከ ለመረ እጤኔ መቅራ መሰኮ። እጡውም እገእ ኡኪኤ ሄዕለሞ። ኡ መንቸክ ዱሀእ ኤራዕላኒንሰ ለለቂክ ጀርኮ። ከ ዶል ጆር መንኔም ኡእሰ እሆኮ» ዩኮ።

ዩሱሰ አማ፥ አባዩዊ
(ግር. 3፡31-35፤ ሉቃ. 8፡19-21)

⁴⁶ ምናደብነ ዩሱሰ ምጩኩይ ሄእነም እጥ አማ፥ እጥ እባዩዊ አቶረሱቴነ ሀሰእ ቢረኔ ኡልተእ ሄዕሉእ። ⁴⁷ ኡኪኤ ሄኡክ ምናደቢንሰ መት መንቸ ዩሱሰነ «ከዩማ፥ ከባዩዊ ኬሴ እቶረሱቴነ ሀሰእ ኡዕሎመኔ ኡልተእኮ» ዩኮ። ⁴⁸ ዩሱሰም ደበራ እጤነ «እዩመ እዩቴ? እባዩውም እየም?» ዩኮ። ⁴⁹ ኡ ለሰኔ እጥ ሱሳዕን ኮሎኔ አገገ ብድቃእ «እዩማ፥ እባዩዊ ከ ኬኖ። ⁵⁰ መሸከአምም ኢመኔኔ ዮከ እየን ዩኮክ ምንሾኮክ አይም እባዩ፥ እየቴ፥ እዩመቴ» ዩኮ።

ሰራኤ ውጡክ መንቸ ኮብዕልሽ
(ግር. 4፡1-9፤ ሉቃ. 8፡4-8)

13 ዮሱሰ ኡ በለም ምንኔን ፍራ መራ ደምበዕል ለለሰኔ ዮሃናኔ ² ሉበክት ምናደብም እጥ ቢዮ ዋተእ ውጥቶእ ብክነ ምንግረኔ ፍራ እፋሩኮ። ምናደብ ሁንድም ደምበዕል ለለሰኔ ኡልተእ ሄዕሉእ። ³ ኡ ለሰኔ ዱት ሱወ ኮብዕልሽኔ ከእሰ ዩኩይ ኩሩኮ። «መት እያም መት መንቸ ለራኤ ውጤነ ፍሩኮ። ⁴ ውጡኩይም መት መት ሰራእ ጎቅ እንቄኔ ኡቡኮ። ጩእም ዋራ ፈራ እቶኮ። ⁵ አድም መት መት ሰራእ ሉበክት ቡቸ ቤእ ከኖም ኡለኔ ኡቡኮ።

13:12
ግጥ. 25:26
ግር. 4:25
ኡቃ. 8:18
ሉቃ. 13:26

13:14-15
አሌ. 6:18-19
ግር. 8:18
የጊ. 12:39-41
አሌ. 28:25-27

13:16-17
ኡቃ. 10:23-24
የጊ. 8:56
አሌ. 11:13
1 አ. 7:11-10-12

ሉበክት ቡቸ ቤእ ብክነ ቀቅሎም ሙቴኮ። ⁶ እሁካራም ኡሲንቸ ፍሩክ አመኔኔ ጠጵ እድ አጉቢእ ብክነ ቀባ ጎጉኮ። ⁷ አድም መት መት ሰራእ ኡት ለምቢኤኔ ኡቡኮ። እሁካራም ኡት ልእ ኤ ሙተ ጠገራ ኡሩኮ። ⁸ አድም መት መት ሰራእ ሀርሽ ኡለኔ ኡቡኮ። ኦ ሰራእ ሙታ መቲ ጥቤ መትም ሉሀዩ መትም ሰዴ ምሾኮ። ⁹ ቆሳ መጩሰክ መጭ ዮከክ መጩሰክ» ዩኮ።

ኮብዕልሽኔ ዩሱሰ መሀነ ምጩክደኤ
(ግር. 4፡10-12፤ ሉቃ. 8፡9-10)

¹⁰ ኡ ለሰኔ ዩሱሰ ሉሳን እጥ ቢዮ ሀንጭተእ «መሀነ እጡውነ ኮብዕልሽኔ ኩቶሰ?» ይተእ ጠዕምቶኤ። ¹¹ ዩሱሰም እጡውነ ደበራ «ዋእ አድለዕን ብክነ መንኔንሰ ደጲኮክ ለቀከምሰነ ክዕኑውነ ለቸ ኡውማኮ። እሁካራም እጡውነ ኡውሙኮዮ። ¹² መሸከአምም ዮሃንነ ኡደማ ኡውማኮ፤ ሉዲኮሜ። እሁካራም ቤእኒንሰ ኦ ዮከ ቀጥቸም ሀረምኮ። ¹³ እን እጡውነ ኮብዕልሽኔ ምጩኮክ ሞዕሉኡይም ሞዕለምቤእ ብክነቴ፥ መጩሱኡይም ቆሰተምቤእ ብክነቴ። ¹⁴ ዋእ ሰገረ ኩራንቸ እሰያሰ እጡው ብክነ

(ሀንቅነም ክዕኑው መጩሰምነ መጩሰከዋ እሁካራምዱ ቆሰተከሞዮ።

ሞእምነም ሞዕለከም

እሁካራምዱ ሀንድሀ ይተከሞዮ።

¹⁵ መሸከአምም ከ መንክ ምደን ዱዳኮ፤

መጭም መጩሶቤእሰ ገዋኮ፤

እጡውከ እልም እፈሰማኮ።

ኡሀድ እሁቤተዕን እን እጡው ፈዩሎምሰነ

እልኔ ሞዕለኦ፥ መጭኔም መጩሰኦ፥

ምደንኔም ቆሰተኦ

እ ኮሎኔ ደበዕልተም ሄዕሉእ) ያ ምጩኮክ ምዕምእሰኮ።

¹⁶ እሁካራም ክዕኑውከ እል ሞእክ ብክነ መጭም መጩሰክ ብክነ ማቤእንተኮኦ ኬኖ። ¹⁷ ሀንቅነም እን ክዕኑውነ ኩርሞ፤ ዋእ ሰገረ ኩራዕኔክ ዱት ኬኒ፥ ሉበክት ጡማን ኬኒ ክዕኑው ምዕለኮክ ሞእምነ ምጠኦ ሄዕሉእ፤ እሁካራም ሞዕሉኦ። ክዕኑው መጩሰኮክም መጩሴነ ምጠኦ ሄዕሉእ፤ እሁካራም መጩሰኦ» ዩኮ።

13:22 ጥ. 19:23 1 ጥ. 8:9-10:17 13:24-30 ጥ. 4:26-29

ኮብዕልሽ ዩሱስ ትሩክስ (ጥር.4:13-20፤ ሉቃ.8:11-15)

18 እድም ዩሱስ «ሰሬኤ ውጡክ መንች ኮብዕልሽ መሩችደአ አሁከስ ከበ መጠራሪያ። 19 ዋእ አድለዕን ብከነ መጠራሪ ቆሶቤኤክ እይ መንችም ሄኡከለሰ አ ጀር ዋራ አጥ ዎደኖኔ ውጠመኮክ ፈራ መሶኮ። ጎጎኔ ውጠመኮክ ሰሬእከ ኮብዕልሽ ሞአሶኮክ ኤሀኔ።

20 ከኖም ኡለኔ ውጠመኮክ ሰሬእ ሞአሶኮክ ከ ሰገረ መጠራሪኦ ኤ አመኔም ሊረገችኔ እዕለም መነ። 21 እሁካሪም አመኖምነቲ በጋን እጠውከ ጠጵ አድ አጥቤእ ብከነ ከ ለገዕል መሽከአኔ እጠውኔ ሀው ቴአም ያየንች አፎክ አመኔ ቀቅሶም አመዕነቲንሰ ኡበሞ። 22 እድም ኡት ለምቤኤኔ ውጠመኮክ ሰሬእ ሞአሶኮክ ዋእከ ለገረ መጠራሪም መነ። እሁካሪም ከ ኡል ሄችነ ከቺቺ፣ ጎደ ኢቲ ኤ መጠራሪኦ ዋእ ሰገረ ጠገራ አመደከ ብከነ ምሽ በኤ ኪን እከሞ። 23 ደኖም ኡለኔ ውጠመኮክ ሰሬእ ሞአሶኮክ ከ ሰገረ ቆለተአ መጠራሪም መነ። አ መን ሀንቅነም ምሽ ምሽም። አጠውከም መቲ ጥቤ፣ ሙሌከም ሉሆዩ፣ ሙሌከም ለዴ ምሸኮ» ዩኮ።

ስናዕል ኮብዕልሽ

24 እድም ዩሱስ እጠውነ ሙል ኮብዕልሽኔ «ዋእከ አድለገን ደኖም ሰሬኤ እጥ ኡለኔ ውጡክ መንች ለቦኮ። 25 እሁካሪም መን ድሪሪኮሃኖኔ መሶኮች ዋራ አረሰ ለምቤኤኔ ሰናረ ውጣ መሩኮ። 26 አረሰ ሙታ ምሽኮከ አመኔኔ ሰናርም ሞአሙኮ። 27 ኤ ብከነ ምዕን አንችከ በጣን አንች ቤዮ ዋተአ (ሞለነ፤ ከ ኡለኔ ደኖም ሰሬኤ ውጣ ሄዕልቶኖሃ? ኤሀነ ሰናር ሀኒንሰ ዋሩኮ?) ይቶአ። 28 እጥም (ከከ እሱኮከ መሶኮች) ያ ደበሩኮ። እጥ በጣንም (ሞለነ፤ ሰናርመ ሹቁኖነ ሀሶሆነሃ?) ይቶአ። 29 እጥም (ኤሀደዮ፤ ሰናረ ሹቁንተከም አመኔ አረሰም ጎለከም ብከነ 30 ሙረጥ አመን እሬቤኤ ለምም መቅሪም ልዕሉነ። ሙረጥ አመኔ ሙርኮ ኪን ሰናርመ ጋስተከአ ፈተከአ ሆሴሄ፤ ጊረኔም ሸኮእሰነ ውጣዕለከአ ከሴሄ። እሁካሪም ሀርባቶመ ውጣዕለከአ አ ሴቾኔ እሴሄ!) ኖሞ» ዩኮ።

13:31-32 ጥ. 17:29

ሻዕን ሳረ ለቦከ ሰሬእ ኮብዕልሽ (ጥር.4:30-32፤ ሉቃ.13:18-19)

31 ዩሱስ አድም ሙል ኮብዕልሽም «ዋእ አድለገን መን መንች መሳ እጥ ኡለኔ ውጡክ ሻዕን ሳርዕኖእ ሰሬኤ፤ ለቦኮ። 32 አ ሰሬኤ ሙል ሰሬኤ ሁንዲንሰም ጎቶአ። እሁካሪምዱ ልአከ አመኔ ዱቦኔ ውጠከም ሉው ሁንዲንሰም ሉጵ ሀቅችሰ አሆኮ። ኤ ለሰኔ ጨአ ዋራ ጫፋውኔ ዶዕነ በጣ ኡሹጠኮ» ዩኮ።

13:33 ፌ. 18:16 1 ቁ. 5:8

13:34 ጥ. 10:16 ጥ. 16:25

13:35 ጥ. 7:8

ኡርሾእ ኮብዕልሽ

(ጥር.4:33-34፤ ሉቃ.13:20-21)

33 እድም ዩሱስ ሙል ኮብዕልሽኔ «ዋእ አድለገን መን ማንች ለሰ ቁን ቀመኔ ኤደአ ቁፍሶአ ኡርሾእ፤ ለቦኮ። አ ኡርሾእ ቁፍሶእ ቀም ሁንደመም ሁፋኡኮ» ዩኮ።

13:38 ጥ. 8:14 1 ጥ. 3:10

13:41 ጥ. 24:31

34 ዩሱስ ከ ምሽ ሁንደም ምናደብነ ኮብዕልሽኔ ኩሩኮ። ኮብዕልሽ ቤኤከ መሀም ምጩኮ። 35 አከም አሁኮከ ዋእ ሰገረ ኮራንች

13:42 ጥ. 8:12 ጥ. 13:50 ጥ. 22:13

ጥ. 24:11 ጥ. 25:30 ሉቃ. 13:28

«ኮብዕልሽ ምጭምኔ አ ሱሜ ፎቃአሞ። ኡል ቆጩሙካኒንሰ ከአሳ ግጠሙኮከም ምጭም» ዩኮከ ምዕሞእሰነቲ።

ስናዕል ኮብዕልሽ ዩሱስ ትሩክስ

36 ዩሱስ ኤ ለሰኔ ምናደቦ ኡራ ምዕን ቤዮ ዋሩኮ። እጥ ሉላንም አጥ ቤዮ ዋተአ «አረሰ ምርኔ ውጠመኮክ ሰናዕል ኮብዕልሽ ኒነ ትታ ኩሬ» ይቶአ። 37 ዩሱሰም «ደኖም ሰሬኤ ውጡኮከ መንች ቤቶ። 38 እሱሉም ከ ኡል። ደኖም ሰሬኤም ዋእ አድለዕን አሰ፤ ሰናርም ሹጣን አሰ። 39 ሰናረ ውጡከ መሶኮችም ሹጣንች። ሀርባተ ሙርም እመኖም ዶል ቤድቸ፤ ሙርኮ ኪንም ዋእ አሰአማኖ። 40 ሰናርመ ፈረከአ ጊረኔ ሸኪሰከም ለ ዶል ቤድቸኔም ኤአሰ አሆኮ። 41 መንች ቤት አጥ እሴአማኖ አሰአኮ። እጠውም ባጢልነ መሽከአ አኮእ ኪኖ፣ ጀረ በጠም ኪኖ ሁንደም ዋእ አድለዕን ምርንሰ ውጣዕለእ ፍስተአ 42 ጠእቤእ ጊረኔ ኤደሞ። ኤኪኤም ውዕልተሞ፣ አንቄ ኢጨሞ። 43 እሁካሪምዱ ጠማን ኪን ዋእ አድለዕን ምርኔ ኤሊገችሰ ጫከሰም። ቆሳ መጠራሪኦከ መጭ ዮኮከ መጠራሪ» ዩኮ።

13:47-50
ጥ. 13:40-42

13:53
ጥ. 7:28
ጥ. 11:1
ጥ. 19:1
ጥ. 28:1

ማጠመክ ዲነጥ ኮብዕልሽ

44 አድም «ዋእ አድለን እቡል ዎርኔ ማጠመክ ዲነቴ ለቦኮ። መት መንች ኤ ዲነቴ ሲዱክ አመኔኔ ደበራ ዋሙኮ። አ መንች ሲረሙክ ብክነ መራ እጤነ ዮክ ሉው ሁንደም ብቴሳ ኤ ኡለ ብታኡኮ» ዩኮ።

ዎርቅ ኮብዕልሽ

45 አድም ዩሱስ «ዋእ አድለን ዎርቅ ሲደነ ምጣካ ደደራንች ለቦኮ። 46 ደናም ዎርቅ ሲዱክ አመኔኔ እጤነ ዮክ ሉች ሁንደም ብቴሳ ኤ ዎርቅ ብታኡኮ» ዩኮ።

ሽክ ኮብዕልሽ

47 አድም ዩሱስ «ዋእ አድለን ደምበዕል ዎርኔ ደረበማ ሁንደም ሀገር ቁርጡሚኢንሰም ውጣኡክ ሽክ ለቦኮ።

48 ሽክኔ ቁርጡሚኢ ዎዕሙክ አመኔኔ ጎሳሰክኢ ደምበዕል ቶቶኔ ፍሰኮኦ። ኤ ለሰጊ እፋረክኢ ደናም ደናም ቁርጡሚኤ ሰነኔ ውጣኡኮኦ። አሁከራምዱ ጆር ጆረ ኡንጀኮኦ።

49 ኤእለም ለሳንች ዶሌኔ ዋእ እሴላማን ዋተኦ ጡማን ኪዕን ለምቤኢንሰ ጆር ኪፍ እነን እሰተኦ 50 ጦኦኪኢ ጊረኔ ደረበሞ። ኤ ቤዩኔም እጡው ውዕልተሞ፣ እንቁ ኢጨሞ።

51 ከ ምሽ ሁንደም ቆስተከኡቴን።?» ዩኮ። እጡውም «ኤዮ» ይተኦ ደበቶኦ።

52 አድም ዩሱስ «ኤ ብክነ ሴሪ ሉሰላዕኔክ አይም ዋእ አድለዕን ብክነ ሉሶክ አመኔ እጥ ሙኡተ ድሱክ ቤዩንሰ ሃራች ሙኡታ፣ ሞስር ሙኡታ ሁንደም ፍሶክ ምዕን እንች ለቦኮ» ዩኮ።

ዩሱስ ናዝሬተኔ ሉሰሱክሰ

(ጥር.6:1-6 ፤ ሉቃ.4:16-30)

53 ዩሱሰም ኤ ኮብዕልሽ ዎሚ ጉሉክሰም ኤ ቤዩንሰ ኡራ መሩኮ። 54 እጥም እጥ ኡለ ደበዕል ዋራ ውጥጥ ምኔኔ መን ሉሰሰመ አመዱኮ። ኤ ብክነ መን ማለኦ «ኩ መንች ከ ለቻ፣ ከ ለገና ሁኒንሰ ሲዱኮ? 55 ኩክ ሀቀ ጨበራንችን ቤቶዮን።? እጥ ለምዱ ማራሚቴዮን።? እጥ እባዩውዱ ያቆቤቴ፣ ዮሴፈቴ፣ ሰምኦነቴ፣ ይሁደቴዮን።? 56 አድም እጥ እዩው ሁንደም ኒንኔ መቅሪ ዮእ ኬኖዮን።?»

14:1-2
ጥር. 8:28

14:3-4
ቁጥ. 18:16
ቁጥ. 20:21
ሉቃ. 31:19-20

14:13-21
ጥ. 16:32-38

ኤሃረኢ ኩ መንች ከ ሉው ሁንደም ሁኒንሰ ሲዱኮ?» ይቶኦ። 57 ኤ መሽከኢኔ እጦ ሰቦኦ።

አሁከራም ዩሱስ እጡውን «ዋእ ሰገሪ ኩራንች ሉምበ ሲጠቤኤክ ጠላኦ እጥ ኡለኔቴ፣ እጥ ምኔኔቴ በጋን ሙል ቤዩኔ ሀኖኔም ሉምበ ሲጠኮ» ዩኮ። 58 አመዕንቶእቤኢ ብክነ ኤ ቤዩኔ ማለልሲሶክ በጥከ ሉብክተ ዩሱሰ በጡኮዮ።

ጠመቃንች ዮሃንስ ሌሁክሰ

(ጥር.6:14-29 ፤ ሉቃ.9:7-9)

14 ነ ዶሌኔ ገሲዕል ኡልነ ገሳንች ሄኡክ ሄርድስ ዩሱሰ ብክነ መን ኤር ሰዶ ዎጩኩይ መጨሳ 2 እጤነ እዋደም ኪንን «ኩክ ጠመቃንች ዮሃንሱቴ፤ ሴሃንሰ ክኣኮ። ከ ለገን በጠለክ ኤ ብክነቴ» ዩኮ።

3 ሄርድሰ፤ እጥ አባይ ፍልጶሰነ ሚንትቶት ሄዕሉኦ ሄርድዶድ መሽከኢኔ ዮሃንስ አመዲሳ ከረጥ ምኔኔ ከሲሳ ሄኡኮ። 4 ከሲሱክ መሽከኢም «ከዋባይ ሚንትቶ አት ኤበቅቶነ ሴር ኡዎዮ» ያ ሄርድሰነ ዮሃንስ ዎጪም ሄኡክ ብክነቴ። 5 ኤ ብክነ ዮሃንስ ሼነ ሄርድስ ሀሰም ሄኡኮ። አሁከራም ምናደብ እጦ ዋእ ሰገሪ ኩራንች እሰተኦ ሞዕላም ሄዕሉኦ ብክነ ምናደቦ በዱኮ።

6 ሄርድሰ ቀረሙክ እያሞ ሉንሰከም በለ ዌሸሙክ መን አለጊኔ ሄርድዶድ ለንድቶ ከጀ ከደኦ ሄርድሰ ሲረገሰቶኦ። 7 ኤ ብክነ ጠዕምቶኦ ሉች ሁንደም ኡዌነ ሀደኡኮ።

8 ለንድቶሚ እስ አመ ሰገኦሰኔ «ጠመቃንች ዮሃንስከ ጋንጀንሰ ኢም ዮክ ቀጠ ሶርኦኔ እስታ ከበ ኡዌ» ይቶኦ። 9 ኤ ዎሸኔ አድል ከጅኡኮ። አሁከራም ኮይ አለጊኔ ሀደኦ ሄኡክ ብክነ እሴነ ኡዌከምሰነ እጃጁኮ። 10 ኤ ብክነ መን እሴኦ ዮሃንሰከ ጋንጀ ከረጥ ምኔኔ ሙሲሱኮ። 11 ሙረሙክ ሆራራም ሶርኦኔ እሰከኦ ኤበከኦ ለንድቶነ ኡዌከኦ። እሴም አመነ መስተኦ ኡውቶኦ። 12 ዮሃንስ ሉሳንም ዋተኦ ሌሾመ መስተኦ ዋምቶኦ። ኤ ዎሸም መተኦ ዩሱሰነ ኩቶኦ።

አንት ኩም መንን ዩሱስ እትሱክሰ

(ጥር.6:30-44 ፤ ሉቃ.9:10-17 ፤ ዮሃ.6:1-14)

13 ዩሱሰም ዮሃንስ ሌሁክሰ መጨሱክ አመኔኔ ዎንግረኔ ኣጋ ኤ ቤዩንሰ መን ቤእ ቤዮ ሙለም መሩኮ። ምናደብም ኤከ መጨሰኦ እመኔኔ ከተሙዊንሰ ሉክኔ እጦ እዎንቶኦ። 14 ዩሱሰም ዎንግረንሰ ፍሩክ እመኔኔ ሉብክት ምናደቦ ሞኦ

14:19 ጥር. 14:22 ሉቃ. 24:30
14:26 ሉቃ. 24:37
14:29 የጊ. 21:7
14:31 ጥቅ. 6:30 ጥቅ. 8:26 ጥቅ. 18:18

ቅሽጡክ። ጀቡክ ኪናም ፈዮሱክ።¹⁵ ኡል ሂሙክ እመኔኔ ዮሱስክ ሉሳን እጥ ኮሎኔ ህንጭተአ «ኩ ቤይ መን ገት ቤእ ቤዮ። እመንም ሂማኮ። ኤ ብክነ ገቱወ መተአ እጡው ገግነ ሁርባተ ብቶ አዕልተምላነ ከ ምናደቦ ጊጊሴ» ይቶአ።¹⁶ ዮሱሳም «እተም ሉው ክዕኑው ኡዌሂ ቦጋን መርም ሀስሶዮ» ዩኮ።

¹⁷ እጡውም «ኒነእ ዮኮክ ጠሌእ ኦንት ጤርእ ቆርሾአ፣ ለም ቁርጡሚኤ» ይተአ ደቦቶአ።¹⁸ እጥም «ኤ ቀጠም አ ቤዮ ኤቤሂ!» ዩኮ።¹⁹ ምናደብም ህጤኔ እፉርእላነ እጃጁኮ። ኤ ለሰጊ ኦንቲም ጤርእ ቆርሾአ፣ ለሚም ቁርጡሚኤ እመዳ አመኔ ሞአ ሞአ ገለጣ ቆርሾአ ኢቀንላ እጥ ሉሳንነ ኡጤኮ። እጥ ሉሳንም ምናደብነ ኡውቶአ።²⁰ ምናደብ ሁንድም እተአ ጎድተአ ገቱክ ግግረ ፉሞኔ ለም ሰንርኔ ምንሸተአ ክእለአ።²¹ እቲክ ምናደብም ሚንቲ፣ ኦሲ ጥገሞዕን ጠሌእ ጎን ኦንት ኩመ እሆክ ቀጥ ሄኡኮ።

ዎእ ሀኔኔ ዮሱስ ታኪኡክሰ
(ጥር. 6 ፥ 45-52 ፣ የዓ. 6 ፥ 15-21)

²² ኤ ለሰጊ ምናደቦ ጊጊሱኩይ እጥ ሉሳን ምንግረኔ እገእ ደምበዕል ኤቅዶኔ እጤንሰ ጋሰተአ ፍተምሰነ ዮሱስ እጃጁኮ።²³ ምናደቦ ጊጊሳ ለሰጊ ሞአ ኡንጤነ ሙላም ዱነኔ ፍሩኮ። ኡል ሂማ ለሰጊም እጥ ኤ ቤዮኔ ሙላም ሄኡኮ።²⁴ ኤ እመኔ ምንግርም ደምበዕል ቶቺንሰ ቄዕላ ሄኡኮ። መላዖም ሀፈች ክአ ሄኡክ ብክነ እጥ ሉሳን ህምቡዕላምኔ ሀውተም ሄዕሉኡ።

²⁵ ሉጥ እንተባእ ሙኔነ እሃኮሃናኔ ዮሱሳም ደምበዕል ሀኔኔ ታኪኡኩይ እጥ ሉሳዕን ኮሎኔ ሞሩኮ።²⁶ እጥ ሉሳንም ደምበሰኔ ታኪኡኩይ መርእሰ ሞዕሉኡ እመኔኔ «ኩክ ዊደ» ይተአ ሉብክተ ቦድተአ ሳቶአ።²⁷ እሁካሬም ዮሱሳ ኤ እመኔም «አኔቲ፤ ቦድተኮቲ» ያ ዎጩኮ።²⁸ ዲጥርላም እጤነ ደቦራ «ሞላነ፤ እቲት እክትላሰ ዎእ ሀኔኔ ታኪኡ ክ ቤዮ ሞርምሰነ እጃጁ!» ዩኮ።²⁹ ዮሱሳም «ሞሬ» ዩኮ። ኤ ብክነ ዲጥርሰ ምንግርንሰ ፍራ ዮሱሳ ቤዮ አፈነ ደምበዕል ሀኔኔ ታኪኡኩይ መሩኮ።³⁰ እሁካሬም ኤ መላዖም ሀፈች ሞኡክ እመኔኔ ቦዱኮ። ዎእ ዎርኔም ጡጠምመ አመዳክ እመኔኔ «ሞላነ፤ ኤሴ ገትሴ» ያ ሳሩኮ።³¹ ዮሱሳም ቀቅሳ ዲጥርሰክ እገን እመዳ «ኪክ እመዕነት ጎቶክ፤ መሀነ መልተቶ?» ዩኮ።

14:33 ጥቅ. 28:18/17
14:34-36 የጊ. 6:22-26
14:38 ጥቅ. 15:38 ጥቅ. 8:20 ጥር. 3:10
15:4 ሉቃ. 20:12 ሉቃ. 21:17 ጥቅ. 20:19 ለሌላ 5:16
15:8-9 ለሉ. 29:13
15:11 ለሌ. 10:14-15 1 ጥም. 4:3

³² እጡውም ምንግረኔ አገእ እመኔኔ ሀፈች ኡሉኮ።³³ ምንግዕል ዎርኔ ሄዕሉኡ ሉሳንም «ሀንቅነም አት ሞእ ቤቶ» ይተአ ሰገዶኡ።

ጊንሴሬጠኔ ጀባኖ ዮሱስ ፈዮሱክሰ
(ጥር. 6 ፥ 53-56)

³⁴ እጡውም ደምበሰ ፍተአ ጊንሴሬጠ የከም ኡሰ ሞቶአ።³⁵ ኤ ኡሰኔ ሄዕሉኡ መንም ዮሱሳት እሁክሰ እንኪንቶአ እመኔኔ ገደናኔ ዮክ ኡል ሁንደም አሴዕሰእ ጀባኖ እጥ ቤዮ ኤቦአ።³⁶ ጀባንም እጥ ኤደችክ ከሰመም ነክምን ኡንጥተም ሄዕሉኡ። ነክቶአ ኪን ሁንድም ፈዮሰሉኡ።

እኖእ ሉሳዕን ብክነ
(ጥር. 7 ፥ 1-13)

15 ¹ ኤ ለሰጊ ፈረሳዌኡዊ፣ ሰረ ሉሳሳኔ ዮሩሳሌሚንሰ ዮሱሳ ቤዮ ሞተአ ² «ክ ሉሳን እኖእ ሉሳኖ መሀነ ግንድተሙለ? መሸከኤምም ሁርባተ እተም እመኔ ሉሳዕንሰ እገን እንሸቅተሞዮ» ይተአ ጠዕምቶአ።

³ ዮሱሳም እጡውነ «ክዕኑውም ክዕኑው ሉሳዕን ብክነ ሞእ እጃጁ መሀነ ግንድተክሙለ? ፋመሸከኤምም ሞእ (ከዮና፣ ከዩማ ሉንሴ፣ እይም እጥ እነኔ ቲእም እጥ እመኔ ጆር ሰገረ ዎጭኮክ ሌሆን) ያኮ።⁴ ክዕኑው እሁካሬም መት መንች አንና፣ እመና (ኢኒንሳ ሲደከም ሀረዕመቶ ሞእነ ክትም እሳ ህንጫእሞ) ዩክለለ ኦ መንች እነ ቲእም አመ ሉንላም ሀስሶዮ ይተከም።⁵ ክዕኑውክ ሉሳኖ ቆጥሰምና ይተክእ ሞእነ እጃጁ ግንድተከም።⁶ ክዕኑው ሉሳሳኖ፤ እለያለ ክዕኑው ብክነ.

⁷ «ኩ ምናደብ ኤሴ ሉንሶኮክ ጠሌእ ሱምኔቲ ቦጋን እጡውክ ዎደን ኢኒንሰ ቄዕሳኮሀኔ።⁸ መን ሉሳኖ፣ እመጣ ሉሳሱኡይ ኮረእም ኢነ ሰገደም) ያ ዎጩኮክ ሀንቀሚ» ዩኮ።

መነ ቡሽሶ ሉው ብክነ
(ጥር. 7 ፥ 14-23)

¹⁰ እድም ዮሱሳ ምናደቦ እጥ ቤዮ ዌሻ «ቆለተክአ መጩሴሂ፤¹¹ መንች ቡሽሶኮክ ሱሚንሰ ፍርሀኔ ቦጋን ሱምኔ ኣጎሀኔዮ» ዩኮ።

15:13
አሊ. 40:121
ጥገ. 15:2

15:14
ጥገ. 23:16:24
ሉቃ. 8:38
ሉሮ. 2:19

15:19
ሉሮ. 14:14
ገላ. 5:19-21
1 ቆሮ. 8:10-10

15:24
ጥገ. 10:16:23

15:25
ጥገ. 8:12
ጥገ. 18:26
ጥገ. 20:20
ጥገ. 0:38

15:28
ጥገ. 9:22:28
ጥገ. 10:52
ሉቃ. 7:50
ሉቃ. 17:19

12 ኤ እመኔ ሱላን ዩሱስ ቤዮ ህንጭተኦ «ከበ አት ምጭት ምሽኔ ፈረሳዌኡው ቆለንቶአለ ለቅቶን?» ይቶኦ። 13 ዩሱስም ደበራ «ኢመኔኔ ዮከ እየን ካሱከቤእ ሀቅ ሁንድም ጎለሞኮ። 14 እጡውክ እል ቆቃኮ እምንላን እኮእ ብክነ እጡው ኡተከእ ኡሌሄ። ቆቅ ቆቀ እምንሱከለሰ ለምም ባሌኔ ኡብም» ዮኮ።

15 እሁካሬም ጲጦርስ ዩሱስነ «ኮብዕልሾም መይምደእ ኒነ ሜክሳ ኩሬ» ዮኮ። 16 ዩሱስም እጡውነ ደበራ «ክዕኑውም ከበድ አፈቤኤም ቆለተከሞዮን?» 17 መንቻ ሱምኔ እጎኮከ ሁንድም ጎደጵ ዎርኔ ድላ ኤ ለሰኔ እጥ አረቺንሰ ሹም እሃ ፍርእሰ ቆለተከሞዮን?» 18 እሁካሬም ሱሚንሰ ፍርኮከ ዎደኒንሰ ፍርክ ብክነ መነ ቡሽሶኮከ እጡቲ። 19 መሽከአምም ጀር ሰውት አሀም መነ ሽሚ፣ ምኔ እለኮዕን ሳእሚ፣ ምኔ እሰከአ ሳእሚ፣ ገሚእሚ፣ ቆጳንሚ፣ መንክ ሱመ ብእለሚ ኦ ሁንድም ዎደኒንሰ ፍርኮ። 20 መነ ቡሽሶኮከ ኤ ኪፍ በጋን ሱሰዕንሰኔ እንገ አንሸቀኮዕን እትም መነ ቡሽሶዮ» ዮኮ።

መት ሚንትቶ ዩሱስኔ አመዕንቶአሰ (ጥር. 7፡24-30)

21 ዩሱስ ኤ ቤዮ ኡራ ጢርላ የከም ከተማ፣ ሲዶን የከም ከተማ መሩኮ። 22 ኤ ኡለኔ ሄዕለም መት ካንአናዌክቶ ሚንትቶ እጥ ቤዮ ዋተኦ «ዳዊት ቤት እ ሞለነ፤ ኢን ቅሽጤ። እ ለንድቶ መላዩም ሀቡስ እመዳ ጀርሰ ሀውተሙለ» ይቶኡይ ሳቶኦ።

23 እሁካሬም ዩሱስ እሴነ መቲም ሰገረም ደበሩኮዮ። ኤ አመኔ ዩሱስከ ሱሳን እጥ ኮሎኔ ህንጭተኦ «ቱ ሚንትቶ ኔሲ አምንቲኡይ ሳተኦ ሀውሶእ ብክነ እሴ ንጌሴ» ይተኦ ኡንጥቶኦ። 24 እጥም «እን አሴአሙሞክ ንሬብሰ ብዕሱእ ጠሴአ እሰረኤዕል ምናደብነቲ» ያ ደበሩኮ።

25 እሁካሬም ዱ ኦ ሚንትቶ ዋተኦ ዩሱስ ሱኮኔ ኡባእ «እ ሞለነ፤ ኢን ሀረዕሚ» ይቶኦ። 26 ዩሱስም እሴነ ደበራ «ኡሰከ ሀርባተ ከእሰከኦ ውሽነ ኡውም ሀሰሳዮ» ዮኮ። 27 እሴም ደበተኦ «ሞለነ ሀንቀሚ፤ እሁካሬም ውሽም ቀርቶ ሴሚቲንሰ ኡቡከ ፋርፋርኤ እቶኮ» ይቶኦ። 28 ዩሱስም ደበራ «ታ ሚንትቶ፤ ከ እመዕነት ሱጳኮሀኔ። ኤ ብክነ እት ሀሰት ሱው እሆን» ዮኮ። እሰ ለንድቶም ኤ እመኔም ፈዩዕሱኦ።

15:29-31
ጥገ. 7:31-37

15:32-39
ጥገ. 14:13-21

15:42
ጥገ. 9:36

16:1-4
ጥገ. 12:38-39
ሉቃ. 11:16-29
ጥገ. 2:18
ጥገ. 6:30

ሎበከት ጀባኖ ዩሱስ ፈዩሱከሰ

29 ዩሱስ ኤ ቤዩንሰ ኡራ ገሊዕል ደምበዕል ገደኖ ዋራ ዱንኔ ፍራ አፋሩኮ። 30 ሎበከት ምናደብም ድሚዋ፣ ቆቆዋ፣ ሺሁዋ፣ ዱዱዋ ሙል ዱት ጀባኖም ዩሱስ ቤዮ ኤበአ እጥ ገደኖኔ ድብቶአራ ዩሱስ ፈዩሱኮ። 31 ኤ ብክነ ምናደብም ዱዱው ምጩኡዩ፣ ሺሁው ፈዩዕሱኡዩ፣ ድሚውም ታኪዕሱኡዩ፣ እል ቆቆውም ሞዕሱኡዩ ሞዕሱኦ እመኔኔ ማለልተኦ እሰረኤዕል ዋእ ገለጥቶኦ።

ሶምር ኩም መንነ ዩሱስ እትሱከሰ (ጥር. 8፡1-10)

32 ዩሱስ እጥ ሱሳኖ ዌሻ «ኩ ምናደብ ኢንኔ መቅሬ ለሰ በለ አፋቶኦ ብክነ እተም ሱቾ መዕሱቾም ቤኤ። ኤ ብክነ አን እጡውነ ሎበከተ ቅሽጣም። ኤሌዕለም አመኔ ጎንኔ ሆገኦ ኡባምቤእሰነ ሀርባተ እቶዕን ንጌሴነ ሀሰሞዮ» ዮኮ።

33 ሱሳንም «ከ ምናደብ ሁንድንም እሆክ ሀርባተ ኔሲ ከ ኡዱመኦኔ ሀኒንሰ ሲንዶም» ይተኦ ጠዕምቶኦ።

34 ዩሱስም «ክዕኑውነ ሀንካዕን ቆርሾኦ ዮኮ» ያ ጠዕመኮ። እጡውም «ለመር ጤርእ ቆርሾኦ፤ ጎቶኦ ቁርጡሜክቻእከ ሆፎኮሚ ዮኮ» ይቶኦ።

35 ኤ ለሰኔ ምናደብ ኡለኔ እፋርእሰነ ዩሱስ እጃጃ 36 ለመሬም ጤርእ ቆርሾኦ፣ ቁርጡሜኤ ክእላ ዋእ ገለጡኮ። ኢቃትም እጥ ሱሳንን ኡዌካራ ሱሳንም ምናደብነ ኡውቶኦ። 37 ሁንድም እታ ጎዳ ለሰኔ ገቱከ ግግረ ሱሳን ውጣዕለእ ለመር ሰንፎኔ ዎንሸተኦ ከእሰኮ።

38 እቶኦ ምናደብም ሚንቲ፣ ለሲ ኤጣ ጥገሞዕን ሶምር ኩም ሄዕሱኦ። 39 ዩሱስም ምናደብ ንጌሳ ለሰኔ ዎንግረኔ ኢጋ መግዶንዮ የከም ኡለ መሩኮ።

መሬኤ ሞእሶነ ዩሱስ ጠዕመኮእሰ (ጥር. 8፡11-13፣ ሉቃ. 12፡54-56)

16 1 መት መት ፈረሳዌኡዋ፣ ለዱቃዌኡዋ ዩሱስ ቤዮ ዋተኦ ዩሱስ ኪንቴነ ሀሰእ ብክነ ዋእ ቤዩንሰ ማለልሲላክ መሬኤ ሞእሶእሰነ ጠዕምቶኦ። 2 እሁካሬም ዩሱስ እጡውነ «ኤሲንቾ አጎ እመኔ (ኢመን ከሸራኮ፤ ኤ ብክነ ጤን ገዕኖዮ) ይተከም። 3 ኦድም ሰደራር ደረ (ኡል ዱባኮ፤ ከበለ ጤን ገዕኔነቲ) ይተከም። ኢመዕኔከ

ጥገ. 15፡39 መግደዕኔክ ሙል ሱም መግደለ የመሞኮ።

ሳረይተክእ ሰተክሞ። እሁካሪም ዶልክ መሬኤ እነን እሰተክእ ሀራገኪነ ጠንተክሞዮ። ፋመዕነት ቤእ ከ ዶልክ ጀር መን ማሰልሲሳክ መሬኤ ሀሰቱ። እሁካሪም ዋእ ሰገረ ኩራንቸ ዮናሰኔ እሁክ መሬኢንሰ ቢጋን ሙሉ መሬእ ኡውሞዮ» ዩክ። ኤ ሰሰጊ ዩሱስ እውው ኡራ መሩቱ።

ፈረሳዌኡው ኡርሾኢንሲ፣ ስዱቃዌኡው ኡርሾኢንሲ ኤጌዕሌሄ ዩክሰ
(ግር.8፥14-21)

5 ሉሳንም ደምበዕል ኤቅዶኔ ፍቶእ እመኔኔ ቆሮሾእክ መዕሉቸም እመዶዕን ጠደእ ዋቶእሰ ቲቶኦ። 6 ዩሱስም እውውን «ፈረሳዌኡው ኡርሾኢንሲ፣ ስዱቃዌኡው ኡርሾኢንሲ ቆጥተክእ ኤጌዕሌሄ» ዩክ።

7 እውውም «ከድ ዩክ መሸክእ ኔሴ ቆሮሾእ አመንዶዕን ዋሉም ብክነት እሆዕን ኡርዮ» ይተእ እሴነእ እሴም ምራኦ።

8 እሁካሪም ዩሱስ እውው ሰውጤክ ሰእ «ከዕትው ክ እመዕነት ቤእ ኪኖ፣ ቆሮሾእ እመደቦእቤእ ብክነ ክዕኔነእ ክዕኔም መሀን ምጫከሙሉ? 9 ከበድ እፈቤሌም ቆሰተክሞዮን? ኦንት ጤፍእ ቆሮሾእ ኦንት ኩም መንነ እሃ ጉቱካ መን እቃ ጉቱክ ግግረ ሚእ ሰንፎኔ ምንሰተክእ ክእሰቦእደእ ቲተክሞዮን?»

10 እድም ለመር ጤፍእ ቆሮሾእ ሰምር ኩም መንነእሃ ጉቱካሪ ሚእ ሰንፎኔ ምንሰተክእ ክእሰቦእደእ ሰውተክሞዮን?»

11 ኤሃረእ እን ክዕትውን ፈረሳዌኡው ኡርሾኢንሲ፣ ስዱቃዌኡው ኡርሾኢንሲ ኤጌዕሌሄ! ያ ምጫኖክ ኡርሾእ ብክነት እሁክቤእሰ ሀንክድ ቆሰተክሞዮ?» ዩክ።

12 ኤ ለሰጊ ሉሳን ዩሱስ ምጫኖክ ፈረሳዌኡዊ፣ ስዱቃዌኡዊ ሉሰሰም ሉሰሺንሰ ኤጌዕልተምሰነቴ ቢጋን ኡርሾእ ብክነት እሁክቤእሰ ቆሰተክ ሰቆኦ።

ዩሱስ ብክነ ጲጥሮስ ኩሩክ ሉው
(ግር.8፥27-30፤ ሉቃ.9፥18-21)

13 ፍልጶስ ቂሳርዮ የከም ኡሉ ዩሱስ እፉክ እመኔኔ እጥ ሉሳንን «መንቸ ቤቶ መን እዩቲ ዮሉ?» ያ ጠዕሙኩ።

14 እውውም ደበተእ «መት መት መን (ጠመቃንቸ የሃንሰቴ) ይተሙሰ። ሙሉ ኪንም (ኤልያሰቴ) ይተሙሰ። ሙሉ ኪን ኦድም (ኤርምያሰቴ) ቲእም (ዋእ ሰገረ ኩራኒንሰ መቶ) ይተሙሉ» ይቶኦ። 15 እድም ዩሱስ «ኤሃሪ ከዕትውዱ

16:14
ዮ.314-5
16:16
ሉቃ.12:11
16:18
ጥ.6:30
ጥ.8:28
ጥ.14:31

16:19
ጥ.14:17-21

16:110
ጥ.15:34-38

16:14
ጥ.14:2
ጥ.6:15
ሉቃ.9:7-8
ዮ.1:21

ኤሴ እዩቲ ይተክሙሰ?» ያ ጠዕሙኩ። 16 ኤ እመኔኔ ጲጥሮስ «እት ሄኦክ ዋእ ቤት ክርሰቶሰቴ» ያ ደበሩኩ።

17 ዩሱስም ደበራ «ዮነእ ቤት ሰምኦነ፤ እት ማሰኢንታቶሀ፤ መሸክኦም ከክ ኪነ ለእሱኮክ ኢመኔኔ ዮከ እየነ ቢጋን ክ መኖመዮ። 18 ኤ ብክነ ኦን ኩርም፤ እት ጲጥሮሰቴ። ከ ከዕን ሀኔኔ እመዕናዕን ውጥቴ በጠሞ። ሴህ መሳይም እጠ ካኢነ ጠኖዮ። 19 ኦን ኪነ ዋእ እድሰዕኔክ ፎቃንቸ ኡዎሞ። ኡሰኔ ከትቶክ ኢመኔኔም ከረማኮሀ፤ ኡሰኔ ትትቶክ ኢመኔኔም ትረማኮሀ፤» ዩክ።

20 ኤ ለሰጊ ዩሱስ እጥ ሉሳንን «ኦን ዋእ ዶዕሳኮ ክርሰቶሰት እሁምሰ እዩነም ኩተኮቴ» ያ እጃጃኩ።

እጥ ገንኔ እርክ ሀው ብክና፣ ሌሀ ብክና ዩሱስ ምጫኖክሰ
(ግር.8፥31-9፥1፤ ሉቃ.9፥22-27)

21 ኤ አመኒንሰ ከእሳ ዩሱስ እጥ ሉሳንን «ሉመኒንሲ፣ ቂሰ አምንሳኒንሲ፣ ሙሴእ ሴረ ሉሰሰኒንሲ ሉበከት ሀም እእ ሌሄና፣ ሌሂንሰም ሰጥ በሰኔ ክኤና ኦን ዩሩሳሴመ መርም ሀሰሰኩ» ያ ኩርመ አመዱኩ።

22 ጲጥሮስ እሁካሪም ዩሱስ ሙሉም ሀጠኔ ፍሳ «ምሰነ፤ ኤክ ዋእ ኤሆኔ፤ ኩክ ኪሴኔ ሀራኤም አርኔ» ያ ሀረነ የኩቱ።

23 እሁካሪም ጲጥሮስ ኮሉኔ ዩሱስ ደበዕሳ «እት ሺጣንቸ ኢኒንሰ ቂዕሌ! እት ኢነ ቆላንቸ እካቶ። መሸክኦምም እት ሰውቶቶክ መንሰ ቢጋን ዋእስቶ» ዩክ።

ዩሱስ አምነከምሰ

24 ኤ ለሰጊ ዩሱስ እጥ ሉሳንን «እይም ኤሴ እዎኔነ ሀሱክሰስ እጥ ገን አን፤ ሴሀነም ጉዳ ኤሴ እዎኖን። 25 እጥ ፎሪ ገትሴነ ሀሰከክ ሁንድም እጥ ፎሪ ብእሰቱ። እሁካሪም እ ብክነ እጥ ፎሪ ብእሰኮክ እጥ ፎሪ ሲጠቱ። 26 መት መንቸ ከ ኡል አመጥ ሁንደም ሲጣ እጤክ ፎሪ ብእሱተዕን እጤነ መሀ አዋዶኮ? ቲእም መት መንቸ እጤክ ፎሪ መሀኔ ብቶ ኦኤነ ጠኖኩ? 27 መንቸ ቤት እጥ እጥ ሉምብኔ፣ ኢመዕን እሴእማንኔ መቅሬም ዋርኩ። ኤ አመኔ መን ሁንድነም እነንቸ በጥሰም ምቆኩ። 28 ሀንቅነም እን ክዕትውን ኩርም፤ መንቸ ቤት እጥ እድሰንኔ ዋሩኩይ ሞዕሌቤእ እፈቤኤ ከ ቤዮኔ ዮእ መንክ መት መት ኪን ሌተሞዮ» ዩክ።

16:16
ጥ.1:118
ዮ.1:149
ዮ.9:108-110
ዮ.1:127

16:17
ጥ.1:118
ኢ.ሲ.9:12
1 ሳር.21:14
ኢ.ሲ.21:14

16:116
ዮ.1:140-42
ዮ.21:15-17
1 ሳር.15:5

16:119
ኢ.ሲ.22:22
ጥ.1:181
ዮ.20:23
ኢ.ሲ.1:18

16:120
ጥ.8:14
ጥ.3:12
ጥ.5:43
ጥ.7:36
ጥ.9:19

16:121
ጥ.17:12-22
ጥ.20:17-19
ጥ.26:2
ሉቃ.17:25

16:123
ጥ.4:10

16:124-26
ጥ.19:38-39
ሉቃ.14:12
ሉቃ.17:33
ዮ.12:25

16:127
ጥ.10:33
ጥ.25:31
ሉቃ.12:19
ኢ.ሲ.218
1 ዮ.21:28
ኢ.ሲ.22:12

16:128
ጥ.10:23
1 ሳር.16:22
1 ተሳ.41:15-18
ዮ.5:17
ኢ.ሲ.1:7

17:1-9
2 አ.ጥ. 1:17-18

17:11
ጥ. 26:37
ጥ. 51:37
ጥ. 13:13

17:15
4 መ. 22:2
ሌላ 18:15
መ. 2:7
ሌ. 42:1
ጥ. 34:17
ጥ. 11:11
ሉቃ. 31:22
ዮሐ. 12:28

17:9
ጥ. 8:14
ጥ. 16:20
ጥ. 31:12
ጥ. 51:43
ጥ. 71:36

17:10-13
ዮሐ. 4:15
ጥ. 11:14
ጥ. 9:11-13

17:12
ጥ. 16:21
ጥ. 17:22
ጥ. 20:18
ጥ. 26:12
ሉቃ. 17:25

ዮሱስክ ሀገር ደበሰሉክስ
(ጥር. 9 : 2-13 ፤ ሉቃ. 9 : 28-36)

17 ስሁ በሊገን ስሰጊ ዮሱስ ጲጥርሳ፣ ያቆባ፣ ያቆብ አባይ የሃንሳ ሙሉ ከኒንሳ እን ለሳ አምንሳ መት ጊጅ ዱንጅ ፍሩኮ። ²ኤኬኤም እጡው ሞዕሉኤይም ዮሱስ ሙሉ ሀገረኔ ደበሰሉኮ። አጠክ አል ኮልም ኤሊገችሰ ጫክሱ። ኤደችም ቤሴውኦ ቀዳል አሁኮ። ³ኤ ስሰጊ ሙሴኤ፣ ኤልያሰኔ ዮሱስ አቶረሱይ ስሴም ሉሳንም ሞዕሉኮ። ⁴ጲጥርሳም ዮሱስን «ሞላን፤ ኔሴ ከ ቤዮኔ ሄዕትምተዕን ደናሞ፤ አት ሀሰታሪ ሰስ ዳስ መቶ ኪን መቶ ሙሴኤን መቶ ኤልያሰን በጠሞ» ዩኮ።

⁵ጲጥርስ ኤኮ ምጩኮይም ሉበከተ ቤሴውኦ ኡምቡዕል ሞሪ አጡው አፊሱኮ። ኡምቡዕል ምሪንሰም «አን ኢቶም አ ቤት፤ እጡኔም አን ሊረሞሞክ ከኔ፤ አጤንስ መጩሴሄ» ዩኮ ስገር ሞሩኮ። ⁶ሉሳንም ኤ ስገር መጩሶአ እመኔኔ ሉበከተ ሙግቶአ ብከን አልሳች ሉባአ። ገእሁካሬምዱ ዮሱስ አጡው ኮሉኔ ሀንጫ አጡው ነካ «በድተኮቴ፤ ከዕሌሄ» ዩኮ። ⁷አጡውም ኢምተእ ሞዕሉኦ አመኔኔ ዮሱሲንሰ በጋን መቶም ሞዕሉኦ።

⁸ዱንጅን ድልቴኤይ ዮሱስ አጡውን «መንች ቤት ሴሂንሰ ከኤቤእ አፈቤኤ ክዕነው ሞዕሰኮኤክ እዩኑም ከተተኮቴ» ያ አጃጁኮ። ⁹ሉሳንም «ኤሃሪ ሙሴኦ ሴሪ ሉሰሳን (ጋሳ ኤልያሰ ሞርም ሀሰሰኮ) ይተሞክ መሆኑ?» ይተእ ዮሱስ ጠዕምቶአ። ¹⁰ዮሱስም ደበራ «ኤልያሰ ጋሳ ሞርኮ። አጥም ሁንደም ሉውም ጉድሶኮ። ¹¹እሁካሬም አን ከዕነውን ኩርሞ፤ ኤልያሰ ጋሰም ሞሪኮ። ሞሩካሬም ምናደብ እጡ ስቆአዮ። ኤ ብከን እጡ ሀሰእስ ሁንደም እሰቶአ። ኤእስም መንች ቤትም እጡው አንጊንሰ ሀም አኦኮ» ዩኮ። ¹²ሉሳንም እጥ ምጩም ሄኦኮክ ጠመቃንች የሃንሰ ብከነት አሁክስ ለቆአ።

ሀቡሰ እመዳኮ ቤቶ ዮሱስ ፈዩሱክስ
(ጥር. 9 : 14-29 ፤ ሉቃ. 9 : 37-43)

¹⁴አጡውም ምናደጵ ቤዮ ሞቶአ አመኔኔ መት መንች ዮሱስ ቤዮ ሀንጫ እጥ እስጊኔ ጉሩጳ ¹⁵«ሞሰን፤ አ ቤትን ቅሽጤ። ጠፈን እመዳ ጆርስ ሀምላ። ሉበከት እመኔም ጊረኔ። ምኦኔ ኡቡሰላ። ¹⁶አን እጡ ከ ሉሳዕን ቤዮ ኤባ ሄኦኮ። እሁካሬምዱ እጡው ፈዩሴን ጠንቶአዮ» ዩኮ። ¹⁷ዮሱስም «ክዕነው ሀንክዶእ እመዕነት ቤአ በቅ ቀረንች!

አን ሀንካዕን አመን አፈቤኤ ክዕነውኔ መቅሪ ሄኦኮ? ሀንካዕን አመን አፈቤኤ ክዕነውከ እየቆሞ? ሁኖዕሌሄ ቤቶመ እ ቤዮ ኤቤሄ» ዩኮ። ¹⁸ዮሱስም ሀቡሰ እጃጁኮ አመኔኔ ቤቲንስ ሀቡሰ ፍሩካሪ ቤትም ኤ አመኔም ፈዩኦኮ።

¹⁹ኤ ለሰጊ እጥ ሉሳን ዮሱስ ቤዮ ሀንጥተአ «ኔሴ ሀቡሰ ፍሰኔን ጠንምቤኤኮ መሆኑ?» ይተአ ሙሉ መን መጩሶቤአስ ጠዕምቶአ። ²⁰ዮሱስም «ክዕነውከ እመዕነት ሆረን አሁክ ብከነቴ። ሀንቅንም አን ክዕነውን ኩርሞ፤ ውንጦእ ሻዕን ሳዕል ቀጥ አመዕነት ክዕነውን ሄኦተዕን ከ ዱን ብኮ ቤዩንስ ከዕሳ ኤኬኤ መሬ) ይተኦሪ መርኮ። ክዕነው ካእ ሉውም መዕሉችም ሄኦኮ። ²¹እሁካሬምዱ ከዶዕኔአ ሀቡሰ ስመንከአ ሞእ ኡንጠኮአቤላስ ሆረኤም ፍርዮ» ያ ደበሩኮ።

ዮሱስ እጥ ገቅ ሴሀ ብከን ሰዕሚንም ምጩክስ
(ጥር. 9 : 30-32 ፤ ሉቃ. 9 : 43-45)

²²ሉሳን ሁንድም ገሊስ የከም ኡላኔ መት እክአ ውጥቶአ አመኔኔ ዮሱስ አጡውን «መንች ቤቶ መን እንገኔ ሀግሰከአ ኡውከሞ። ²³እጡውም እጡ ሽተሞ። እሁካሬም ሰጥ በለኔ ሴሂንስ ከኦኮ» ዩኮ። ኤ ብከን ሉሳን ሉበከተ ከቆዕሉኦ።

ሞእ ምዕን ግብር ዮሱስ ምቁክስ

²⁴ዮሱሲ፣ እጥ ሉሳን ቅፍርኪም የከም ከተመ ሞቶአ አመኔኔ ሞእ ምዕን ግብር ምቅሳን ጲጥርስ ቤዮ ሞተአ «ክዕነውከ ሉሰሳንች ሞእ ምዕን ግብር ምቆሞንሄ?» ይተአ ጠዕምቶአ። ²⁵ጲጥርሰም «ኤየ ምቆኮ» ያ ደበሩኮ። ጲጥርሰም ምኔ አጉኮ አመኔኔ ጋሳህም ዮሱስ «ሰምእን፤ ኪን መሀ ለበኮ? ከ ኡልኮ አድሉው ቀረጦ ቴእም ግብር አዕለሞክ እዩንሴቴ? አጡው አሰንሴቴኔ ቴእም ሙሉ መኒንሴቴ?» ያ ጠዕሙኮ። ²⁶ጲጥርሰም «ሙሉ መኒንሴቴ» ያ ደበሩኮ። ዮሱስም «ኤሀዴት አሁክስስ እጡውከ አሰ ግብር ምቅሚንስ ገቶአ ኪኖ ይመቶንሄ? ²⁷እሁካሬም እጡው ቆስንተምቤአስን ደምበስ መታ ሽኮ ኡቡሳ ሉጤኮ አመዶት ቁርጡሚከችኮ ሱሚ ፎቃዕሉ አመኔ ኢኖ፣ ኪኖ አሆክ ቀጥ ዲነቴ ሲዶቶ። ኤኮ መስታ ምቁ» ዩኮ።

¹⁷17:21 መት መት ጋስ ትረጥ መጣፋጫ ኩ ጥገ ኢደግ ጣረጡኮ።

17:19-21
ጥር. 9:28-29

17:20
ጥ. 21:21
ጥር. 9:23
ጥ. 11:22-23
ሉቃ. 17:16
1 ቁር. 13:12

17:22-23
ጥ. 18:21
ጥ. 20:17-18
ጥ. 26:12

17:24
ሉቃ. 30:13
ሉቃ. 38:26

17:25
ጥ. 22:17-21
ኦር. 13:7

17:27
ጥ. 51:29
ጥ. 18:16-9
ዮሐ. 6:1
1 ቁር. 8:13

ሁንዲንስም ሎዲኮክ አዩ-ቴ?
(ግር.9:33-37 ፤ ሉቃ.9:46-48)

18 'ኤ አመኔ ሎባን ዩሱስ ቤዮ ህንጭተኛ «ዋእ አድለዕን ምርኔ ሁንዲንስ ሎዲኮክ አዩ-ቴ?» ይተኣ ጠዕምቶኦ።
፯ ዩሱስም መት ጪልቶ ዌሻ እጡው ለምቤኤኔ ኡልሳ ፯ «ሀንቅነም አን ክዕኑውነ ኩሮሞ፤ ደበዕልተከአ ጪሉውስ እክኮአቢለስ ዋእ አድለዕን ምርኔ ሀረኤም አገከሞ። ፻ከ ጪልቶስ እጥ ሀረሬ ሀረሶኮክ አይ መንችም ዋእ አድለዕን ምርኔ ሁንዲንስም ሎዲኮ። ፺ከ ጪልቶፊናእ ኪዕኔክ መቶ እ ሱምኔ አኣኮክ አይ መንችም ኤሴም አኣኮ» ዩኮ።

ባጢልነ መሽከአ እሀም ብከነ
(ግር.9:42-48 ፤ ሉቃ.17:1-2)

፮ አድም ዩሱስ «ኤሴኔ አመዕንቶኣ ከ ሆፍ ኪዕኔከ መቶ አመዕነቲንሰ ሁሽንሶከ መንች አጥ ጋንጀኔ ኪዕማል ሲትመ ከዕሳ ጥል በሃረኔ ኡቡተዕን ኤዕሉኮ። ፯ ባጢልነ መሽከአ እሆከ ሉውኔ ምዕመክ ኡልነ አዩ! ባጢልነ መሽከአ እሆከ ሉው ዋርዕን ገቶ። አሁካሬም ባጢልነ መሽከአ እሆከ መንችነ አዩ!

፻ከ እንግ ቴአም ከ ሉካ አት ባጢሉ በጦነ ኪሴ ሁሽሶህን አሁክለስ ሙታ ኡንጀ። መሽከአምም ለም እንግ ቴአም ለም ሉካ ሄአ ሄር ሄርነም ጦኦቤአ ጊረኔ ደረበንቶሃንንሰ አንገ ቆንጦል እካ ቴአም ድም እካ ሄር ሄርነ ሄኦክ ሄቶ ሲጥም ኤዕሉኮ። ፻ከ እልም አት ባጢሉ በጦነ ኪሴ ሁሽሶህን አሁክለስ ፍስታ ኡንጀ። መሽከአምም ለም አል ሄአ ሄር ሄርነም ጦኦቤአ ጊረኔ ደረበንቶሃንንሰ መት እል ሄአ ሄር ሄርነ ሄኦክ ሄቶ ሲጥም ኤዕሉኮ» ዩኮ።

ብኡክ ጊሬች ኩብዕልሽ
(ሉቃ.15:3-7)

፲፬ አድም ዩሱስ «አን ክዕኑውነ ኩሮሞ፤ ከ ሆፍ ኪኖ ኤጌተም ዋእ አሴአማን አ.መኔኔ ዮክ አዩን እለጌኔ ሁንድ አመኔም ሄዕለም ብከነ እጡውከ መቶም ገደኮቴ። ፲፱ መንች ቤት ዋሩኮክ ብኡክ ኪኖ ገትስምንቲ።»

፲፯ ክዕኑውነ መሀ ለበኮ? መት መንችነ ጥብ ጊሬብ ሄኡተዕን ኤ ጊሬቢንስም መት አነን እሃ ብኡተዕን ገቲክ ሆንሰዬ ሆንሰ ጊሬባ ዱንኔ ኡራ ኤ ብኡክ ጊሬች ሀሴን

18:18 ፤ 11 መት መት ጋስ ትረጥ መጣፋጫ ኩ ጥገ ለደግ ግረመኮቶ።

መሮዮንሄ? ፲፮ ሀንቅነም አን ክዕኑውነ ኩሮሞ፤ እጥ ሲዱክ አመኔ ኤ ብኡቤእ ሆንሰዬንሰ ሆንሰጊንሰ ሎንሳ ብኡ ሲደመኩ ጊሬችኔ ሊረሞዮንሄ? ፲፯ ኤእስም አ.መኔኔ ዮክ ክዕኑውከ ዋእ ከ ሆፍ ኪዕኔከ መትም ብኡነ ሀለዮ» ዩኮ።

ሀምዱክ መንችነ መሀ እስም ሀስሶደእ

፲፮ አድም ዩሱስ «ከዩባይ ኪሴ ሀምዱተዕን አት መሉም እጥ ቤዮ መታ ኪሴ ሀምዱክ ሉው ኩሬ። ክ ምሽምዱ መጭሱለለ አጦ ከዩባይ እስቶቶ።

፲፱ አሁካሬምዱ አጥ ከ ምሽ መጭሱቤለስ ኪሴም መጣሬኔ (ለም መንች ቴእም ሰለ መንች ኩቶአለስ ምሽ ሁንድም ቤዶኮ) ዮክ ብከነ ኪንኔ መቅሬ ሙል መንክ መት መንች ቴእም ለም መንች አመዳ እጥ ቤዮ መሬ። ፲፯ አጥምዱ እጡው ምሽ መጭሱቤለስ ኤ ለሰን አመዕናዕን ውጥትነ ኩሬ። አመዕናዕን ውጥጥ ምሽምዱ መጭሱቤለስ ኤ መንች ዋእ ለኦቤአ ኪዕንሰ ቴእም ጆር ኪዕንሰ ጥጌ።

፲፱ ሀንቅነም አን ክዕኑውነ ኩሮሞ፤ ከ ኡለኔ ከተኮአ ሉው ሁንድም አ.መኔኔም ከረማኮሀኔ። ከ ኡለኔ ትተኮአ ሉው ሁንድም አ.መኔኔም ትረማኮሀኔ። ፲፱ አድም አን ክዕኑውነ ኩሮሞ፤ ክዕኑዊንሰ ለም መንች አይ ሉውም ኡንጥቲነ ኢተንቶአለስ አ.መኔኔ ዮክ አዩን ኤ ኡንጥቶአ ሉው ኡዎኮ። ፳ መሽከአምም ለም ቴአም ሰስ እከኣ እ ሱምኔ ውጥተም ቤዮኔ አን እጡውኔ መቅሬ እሆም» ዩኮ።

ሃፍ ይም ብከነ

፳፱ ኤ እመኔ ጲጥሮስ ዩሱስ ከሉኔ ህንጫ «ሞለን፤ አዩባይ ኤሴ ሀምዱተዕን ሚእ ኮሬ ሃፍ ይሆ? ለመር ኮሬ አሬቤኤ ሃፍ ይሆንሄ?» ያ ጠዕመኮ። ፳፲ ዩሱስም ደበራ «ለመራጌ ዮሞዮ» አሁካሬምዱ ለመረይ ኮዕል ለመራጌ ሃፍ ይሄ።

፳፯ ኤ ብከነ ዋእ አድለን እጥ በጣንኔ መቅሬ ሽለቀሚን ሀሱክ አድለ ለበኮ። ፳፯ አድልም ሽለቀንቶ አመዱክ አመኔኔ ቶም ኩም ብዕል በደን ዮክ መት በጣንቶ ምርኮኣ። ፳፰ አ በጣንቶ እጦኔ ሄኡክ በደኖ ምቄነ ጠኖቤእ ብከነ አ በጣንቶ፤ አጥ ሚንትቶ፤ አጥ አሲ፤ እጤነ ዮክ ሉዊ ሁንድም ብቲሰማ በደንቶ ምቀሞአለነ አድል እጃጃኮ። ፳፱ አሁካሬምዱ አ በጣንቶ አድዕል ሉኮኔ ኡባ (አ ቀርቶ፤ ኪኪ ሁንድ ሉውም ምቆም፤ ሆፍ ቀጥ አመኔም እዩቄ)

18:1
ሉቃ.22:24

18:13
ግር.10:15
ሉቃ.18:17
1 ሉቃ.2:2

18:15
ግት.10:40
ሉቃ.10:16
ዮሃ.13:20

18:18-8
ግት.5:29-30
ግት.17:27

18:10
ሉቃ.12:11

18:11
ሉቃ.10:10

18:15-17
ዌሱ.10:17
ሰጋላ 18:16
ሉቃ.17:3
1 ቀር.6:1-8
ገላ.6:1
ዮሳ.5:19-20

18:18
ግት.16:19
ዮሃ.20:23

18:19-20
ግት.7:7
ግት.21:22
ዮሃ.14:13
1 ዮሃ.5:14
ዮሳ.1:16-7

18:21-22
ቆጫ.4:24
ሉቃ.17:4

18:23
ግት.25:19

18:25
ሉቃ.7:42

18:26
ግት.8:12

18:35 ጥጥ. 6:14
 19:11 ጥጥ. 7:28 ጥጥ. 11:1 ጥጥ. 13:53 ጥጥ. 26:1
 19:16 ጥጥ. 1:27 ጥጥ. 2:24 ጥጥ. 6:116 ጥጥ. 5:131
 19:17 ጥጥ. 24:1-4 ጥጥ. 5:31-32
 19:19 ጥጥ. 5:32 ጥጥ. 16:18 ጥጥ. 7:10-13

ያ አንጡቱ። 27 እድልም ኤ በጣንችን ሉበከተ ቅጥጡከ ብክነ ኤ በደኖ ምቅሶቤእስ ኡራ ፈተኩቱ።
 28 እሁካሬም ኦ በጣንች ኤ ቤደንስ ፍራ መሩኩይም መት ጥብ ብረ እጤንስ ልቃዮ አእኮ እጥ ቤሽቸኔ ኤደማ (ኢኒንስ ልቃዮ አዕልቶክ ምቄ) ያ ሌሰእ ጠገራ እመዱቱ።
 29 እጥ ቤሽቸም እጥ ሉኮኔ ኡባ (እን ኪነ ምቆም! ሆፍ ቀጥ እመኔም እየቄ) ያ አንጡቱ። 30 እሁካሬም ኦ በጣንች (አሆኖ) ያ እጥ በደኖ ምቄቤእ እፈቤኤ ከረጥ ምኔኔ ከሲሱቱ። 31 ሙል እጥ ቤሽም ኤከ ሞዕሉእ አመኔኔ ሉበከተ ከቼዕሉኦ። እጡውም እድዕል ቤዮ መተእ እጥ እሱክ ሉው ሁንደም ኩቶኦ። 32 እድልም ኤ በጣንች ዌሽሰ (አት ጆር ቦቅ በጣንች! እት ኤሴ አንጥት ብክነ እን ኤ ሉው በደን ሁንደም ኡሩም። 33 አን ኪነ ኡሩምሰም ከ ቤሽቸኔ ዮክ በደኖ ኡርም ሀሰሶዮን።) 34 ያ ሉበከተ ነደዳ እጤኔ ሄኡኩ በደኖ ሁንደም ምቄቤእ እፈቤኤ ሀውሶክ ኪንን ሀግሰ ኡዉኩ። 35 ክዕኑውም ክዕኑው አባደነ ምደን፤ ሃፍተኮእቤለስ ኢመኔኔ ዮክ እየን ክዕኑውንም ሃፍቶ» ዮኩ።

ሚንቶ ሆልም ብክነ ዩሱስ ጠዕመኮእስ
 (ጥር. 10 ፡ 1-12)

19 1 ዩሱስ ከ ምሽት ምድን ጉሳ ስሰኔ ገሲሊንስ ከእ ዮርዳኖስ ዳጅ ኤቅደኔ ዮክ ይሁጥ ኡሳ መሩኩ። 2 ሉበከት ምናደብም እጠ እምነቶአሬ ኤኪኤም እጡው ፈደሱቱ።
 3 መት መት ፈረሰዌኡው እጥ ቤዮ ሞተእ ጠዕምቸኔ እጠ ኪንቴነ ሀሰእ «መት መንች እጥ ሚንትቸ እሁከ መሽከእ ሁንድኔም ሆሉነ ን ሰር ኡምሆን።?» ይተእ ጠዕምቶኦ።
 4 ዩሱሱም ደበራ «ቆጣንች ጋሳትም ጎና፣ ሚንቶ እሳ ቆጩኩ። 5 (ኤ ብክነ መንች እና፣ እማ ኡራ እጥ ሚንትቸኔ መት እሆኩ። ለምም መት ጢጋ፣ መት ማራ እከሞ) ዮኩክ ኪሰም መጣፈኔ እንበከኮሎን።? 6 ለምም መት ኦሪች እከሞ ቢጋን ለጥሮ። ሞእ መት እሱከክ መን እነን እሰኔ» ዮኩ።
 7 ፈረሰዌኡውም «ኤሀተእ ሙሴኤ (መት መንች ሚንትቸ ሆሉክ እመኔ ፉርመ ኡዋ ሆሉነ) ያ እጃጁከክ መሀነቴ?» ይቶኦ። 8 ዩሱሱም ደበራ «ሚንቶ ሆልተኮነ ሙሴኤ ኡሩከ መሽከእ ክዕኑውከ ምደን ቆጣል እሁከ ብክነቴ ቢጋን ሉጤከ ኤእሰዮ። 9 እሁካሬም እን ክዕኑውን ኩርሞ! መት መንች እጥ ሚንትቸ ሳእም መሽከእኔት

እሆዕን ሙል መሽከእኔ ሆሳ ሙሉተ ኤቡላስ ሳእኩ። እስ እርእ ሆሉተ ኤቡኮክም ሳእኩ» ዮኩ።
 10 እጥ ሉሳንም «ንንችኪ ፣ ሚንትቸኪ ዱሀእ ከእስ እሁክለስ ሚንቶ ኤቡኮዕን ሄእም ኤረኔ» ይቶኦ። 11 እሁካሬም ዩሱስ እጡውነ «ምኔ እሰኮዕን ሄእም ጠንሞከ ጠሌእ ኡውመኩ ኪንቴ ቢጋን ሁንድነ እሆቤእ። 12 መሽከኦምም ሙሉሰእ፣ እከእ ቀረንቶእ ኪን ዮኦ! መን ሙሉሰእ እሱከ ኪንም ዮኦ! ሞእ እድላዕን ምርኔ አግምና ይተእ እጡው ገገ ሙሉሰእ እሰቶእ ኪንም ዮኦ። ኤ ብክነ ከከ እኤነ ጠናኮክ እኦነ» ዮኩ።

ጨሉው ዩሱስ ማሴኡክስ
 (ጥር. 10 ፡ 13-16 ፣ ሉቃ. 18 ፡ 15-17)

13 ዩሱስ እጥ እንገ ሀኔኔ እሳ ማሴእስነ ጨሉው እጥ ቤዮ ኤቡኮአሬ ጨሉው ኤቡከ መነ እጥ ሉሳን ምጫንቶኦ።
 14 እሁካሬም ዩሱስ «ሞእ እድላዕን ምርኔ ሄዕሰም ኪን ክደዕኔእ ኪን እኮእ ብክነ ጨሉው እ ቤዮ ሞቴነ ሆተኩቴ» ዮኩ። 15 እጥ እንገም ጨሉው ሀኔኔ እሳ ማሴእ ለሰኔ ኤ ቤደንስ መሩኩ።

መት ምራድች ዩሱስ ጠዕመኩስ
 (ጥር. 10 ፡ 17-31 ፣ ሉቃ. 18 ፡ 18-30)

16 መት እየሞ መት ምራድች ዩሱስ ቤዮ ሞራ «ሉሰሳንች፤ ሄር ሄርነ ሄኦከ ሄቸ ሲጤነ ኤር ሉው መሀ እሰ?» ያ ጠዕመኩ። 17 ዩሱሱም «ኤር ሉው ብክነ መሀነ ኤሴ ጠዕምቶስ? ኤርከ ሚጠእ ሞእ። እሁካሬም ሄር ሄርነ ሄኦከ ሄቸ ሲደነ ሀሰትለስ እጃጅ ኤጌሬ» ዮኩ።
 18 ኦ ምራድችም «ሀንከ እጃጅ?» ዮኩ። ዩሱሱም «ሽትቴ፣ ሳዕልቴ፣ ገሚዕልቴ፣ ቆጳና ነቀሰቴ፣ 19 እና፣ እማ ሉንሌ፣ ከ ኦስእ ከ ገቅስ ኢቴ።» ዮኩ።
 20 ምራድችም «ከ እጃጅእ ኤጌራም። ሙሴከ ጠእከ ሉው መሆን?» ዮኩ። 21 ዩሱሱም «ሙጩር እሀመ ሀሰትሰስ ኢመኔኔ ጎደ ሲጥቴነ መታ ኪነ ዮከ ሉው ብቴሳ ዲንቶመ ቡጥነ ኡውታ ሞታ ኤሴ አምኔ» ዮኩ። 22 እሁካሬም ኦ ምራድች እጤነ ሉበከት እመጥ ሄኡከ ብክነ ኤከ መጩሱከ አመኔኔ ከቼኡኩይ መሩኩ።
 23 ኤ ለሰኔ ዩሱስ እጥ ሉሳን «ሀንቅነም እን ክዕኑውን ኩርሞ! ጎዳንች መንችነ ሞእ እድላዕን ምርኔ አግም
 19:19 «እስ እርእ ሆሉተ ኤቡኮክም ሳእኩ» ዮኩ ስገር መት መት ጋሳ ጎረጥ መጣፍቂኔ ቤኤ»

19:11 1 ጥር. 7:9-9
 19:13-15 ጥጥ. 18:2-3 1 ጥር. 14:20
 19:16 ቁጥ. 18:5 ሉቃ. 10:25
 19:18 ጥጥ. 20:12-16 ስሌ 5:16-20 ጥጥ. 13:19 ዮቃ. 2:11
 19:19 ጥጥ. 20:12 ቁጥ. 18:18 ስሌ 5:16 ጥጥ. 22:139
 19:21 ጥጥ. 6:20 ጥጥ. 12:33 ስሌ. 2:45 ስሌ. 4:34

19፡28
ቆጠ. 18፡14
ሉዮ. 42፡2

ኪዕግላ። ²⁴ እድም አን ከዕኑውን ኩርጥ፤ ጎዳንች መንች
ዋለ እድሰዕን ምርኔ እግሚንሰ ጋሚለክች መርፈለ አርእኔ
ፍርም ሾሌኦኮ» ዩኮ።

19፡27-30
ጥ፡ 4፡18-22

²⁵ እጥ ሉሳንም ኤክ መጨሰላ አመኔኔ ሉብከተ ማለልተአ
«ኤሆነተአ እይ ገቴነ ጠናኮ?» ይቶለ። ጌዩሱሰም እጡው
ጥሉኩይ «ክከ መን ጠናኮ። እሁካሬም ዱ ዋለ ሁንድ ሉውም
እሴነ ጠናኮ» ዩኮ።

19፡28
ጥ፡ 20፡21
ሉዮ. 22፡30
ካ. 3፡21

²⁷ ኤ አመኔኔ ጰጥሮሰ «እናለ፤ ኔሴ ሁንድ ሉውም ኡሳ
ኪሴ እምናጥ። ኤሆነተአ መሀ ሲንዶጥ?» ዩኮ። ጌዩሱሰም
እጡውን «ሀንቅነም እን ከዕኑውን ኩርጥ፤ ሃረች ዶሌኔ
መንች ቤት ሉምብኔ እድለዕን በርጩመኔ እፋርክ አመኔኔ እ
ሉሳን እከኮእ ከዕኑውም ቶምኔ ሰም እድለዕን በርጩመኔ
እፋተከጥ። ቶምኔ ለሚም እስረኤላይ ጥሱኔም ፈረደከም።

19፡30
ጥ፡ 20፡16
ሉዮ. 13፡30

²⁸ እይ መንችም እ ሱም መሸከክኔ እጤክ ምኔ፤ አባዩዋ፤
እዩዋ፤ እና፤ አማ፤ አሶ፤ ኡሳ ኡርኮክ ጥብ ቅንጥቴ
እዕሉኮ፤ ሄር ሄርነ ሄኦክ ሄቸም ሲጠኮ። ³⁰ እሁካሬም እሰግ
ሄዕሉኦ ኪዕኔክ ሉብከት ኪን ለሳንች እከጥ። ለሳንች ሄዕሉኦ
ኪዕኔክም ሉብከት ኪን እለግ እከጥ። ዩኮ።

20፡11
ጥ፡ 21፡28-33

20፡8
ሉዮ. 19፡13
ሉዮ. 24፡15

በጣዕን ኩብዕልሸ

20 ¹ እድም ዩሱስ «ዋለ እድሰን እጥ ኡለኔ በጦክ
በጣኖ ቀጠሬነ ሰደራር ደረም ፍሩክ መንች ሰባኮ።

² እጥም እነንችነም በለኔ መት ብረ ምቄነ ኢተማ በጣኖ
ሁርባጥ ምር እሴኡኮ። ³ ሰሰ ሰለጥ ለምቤኤኔ ፍራ ሙል ኪንም
በጠ ሆገአ ሚረኔ ኡልቶለ ሞእ ⁴ (ከዕኑውም እ አቡል ምርኔ
መተክአ በጤሄ። በጠኮእ መላይክ ምቆም) ዩኮ። እጡውም
አቡል ምር መቶለ። ⁵ እድም ሉሀ ሰለጥ ለምቤኤኔ፤ ሆንሰ ሰለጥ
ለምቤኤኔ ፍራ እሰጊዕንም ቀጠሩኮ። ⁶ እድም ቶምኔ መት
ሰለተኔ ፍራ ሙል ኪንም በጠ ሆገአ ኡልቶለ ሞእ (በል
ሁንዶመም በጠ ሆገአ ኪዩ ኡልተኮእክ መሆኑቴ?) ያ
ጠዕሙኮ። ⁷ እጡውም (በጥሰክ መነ ሆንጋቴቴ) ይቶለ። እጥም
«ኤሆነተአ ከዕኑውም መተክአ እ አቡል ምርኔ በጤሄ» ዩኮ።

⁸ ማርእ በለኔ ኡል አንች ዋራ ዲነቴ ምቃንችነ (በጣኖ ዌሻ
ለሳንቶኔ ቀጠረንቶእ ኪኔንሰ ከእሳ ሉጤክ ቀጠረንቶእ ኪኖኔ
እፈቤኤ በጠእ መላይክ ምቄ) ዩኮ። ⁹ ኤ ብክነ ቶምኔ መት ሰለተኔ
ቀጠረንቶእ ኪን ሀንጭተአ እነንችም መት መት ብረ አዕልቶለ።
¹⁰ ሉጤክ ቀጠረንቶእ ኪንም ሀንጭተአ አመኔኔ ኤ ኪኔንሰ
ሉብከተ ሲደጥክ ሰብሶለ። እሁካሬም እጡውም እነንችም መት
መት ብረ አዕልቶለ። ¹¹ ብረ አዕልተአ ለሰኔ ኤ እቡል አንችነ

¹² (ኩ ኪን ሰሳንቶኔ ዋተአ ጠሴእ መት ሰለተ በጠኤ። እሁካሬም
በል ሁንዶመም ኤሊንቶኔ ሾክኩሙይ በጠኔ ሆንጋ ሆንሱም ኔንኔ
መቅረ ጉድሳ ምቃቶ) ይተአ ቀንቁንቶለ።

¹³ አቡል አንችም በጣኔንሰ መትነ (እ ቤሽቶ፤ አን ኪሴ
መሀም ሀምዶሞዮ። አት ኢንኔ ኢተንትቶክ በሰኔ መት ብረ
ምቆምሰጥንሄ? ¹⁴ ኤ ብክነ ኪክ አመጥታ መሬ። ኪን
ኡጫም ቀጠ ለሳንቶኔ ቀጠሩማንነም ኡዌነ ሀሳም። ¹⁵ አን እ
ሉው ሀሱምሰ እሴነ ጠናኞምንሄ? ቴእም እ ገቅ ዲነቴ ቢጃል
እሁም ብክነ ቶለችታቴንሄ?) ዩኮ። ¹⁶ ኤ እሰም እለጊዕን ኪን
ሰሳንች እከጥ። ለሳንች ኪንም እለግ እከጥ። ዩኮ።

20፡13
ጥ፡ 22፡12
ሉዮ. 26፡58

20፡15
AAA 15፡18
ጥ፡ 8፡23
ጥ. 7፡22

20፡16
ጥ፡ 19፡36
ጥ. 19፡31
ሉዮ. 13፡30

20፡17-19
ጥ፡ 16፡21
ጥ፡ 17፡12-23-25
ጥ፡ 26፡2

ዩሱስ እጥ ሴሀ ብክነ ሰጥ ኮሬም ምጩክሰ
(ማር. 10 ፡ 32-34 ፤ ሉዮ. 18 ፡ 31-34)

¹⁷ ኤ ለሰኔ ዩሱስ ዩሩሳሌሙ መረም ሄኡኮ። መሩኩይም
ቶም ለም እጥ ሉሳኖ ሙለም እጥ ኮሉኔ ሀንጫእ ¹⁸ «እናለ፤
ከበ ዩሩሳሌሙ መሉሙለ። ኤኪኤም መንች ቤቶ አመደክኦ
ቄሰ አምንሳንና፤ ሙሴእ ሴረ ሉሰሳንና ሀግሰክኦ ኡወክም።
እጡውም እጤኔ ሴሀ ፍርደ ፈረደጥ። ¹⁹ እጤኔም አይሁድ
እኮእቤእ መን ናጫምሰና፤ ገንተምሰና፤ ሰቀልተምሰና
ሆንሰኦ ኡውተም። እጥም ሰጥ በልነ ሴሂንሰ ከኦኮ» ዩኮ።

20፡20
ጥ፡ 8፡2
ጥ፡ 9፡18
ጥ፡ 15፡26
ጥ፡ 18፡26
ሉዮ. 9፡38

20፡21
ጥ፡ 19፡28

20፡22
ጥ፡ 25፡30
ሉዮ. 18፡11

ዘብድዮስ ሚንትቶ ጠዕምቶእ ጠዕምቶ
(ማር. 10 ፡ 35-45)

²⁰ ኤ ለሰኔ ዘብድዮስ እሰክ አመ እሰ እሰኔ መቅረም
ዩሱስ ቤዮ ሀንጭተአ እጥ እለጊኔ ጉሩጵተአ መት ሉው
ኡንጥቶለ። ²¹ እጥም «መሀ ሀሰቶ?» ዩኮ። እሴም «ኩ
ሰሚም እ እሰም እት እድል እኮ እመኔ መቲ ከ መከ
ኮልኔ መቲ ከ ቄድ ኮልኔ እፋተምሰ እሴ» ይቶለ።

20፡23
ጥ፡ 13፡11
ሉዮ. 12፡2
ካ. 1፡9

²² እሁካሬም ዩሱስ ደበራ «ኡንጥተክም ሉው ለቀከጥዮ።
እን እለም ሀም አዕለኪነ ጠንተክምንሄ?» ዩኮ። እጡውም
«ኤዮ ጠናኞም» ይቶለ።

20፡25-28
ሉዮ. 22፡25-27

²³ እጥም «አን እለም ሀም አዕለከጥ። እሁካሬም እ
መከ ኮሉኔ፤ ቄድ ኮሉኔ እፋርም ኡውጥክክ እየን ጉድሱክ
ኪንነቴ በጋን ኡምጥክ አኔዮ» ዩኮ።

²⁴ ቶሚም ሉሳንም ኤክ መጨሰላ አመኔኔ ለሚም አባዩወኔም
ቁቆለ። ²⁵ እሁካሬም ዩሱስ ሁንዶም እጥ ቤዮ ዌሻ «ክ ኡል
ምናደበ ገሰተም ኪን ምናደብን ጥሰናእ እኮእሰ ለቀከጥ።
ምናደጵ አምንሳንም ምናደበ ሀሰእሰ እሰተም። ²⁶ እሁካሬም

20:28-27 ጥት. 23:11 ግር. 9:35 ሉቃ. 9:48
20:29 ጥት. 26:12 ጥገ. 13:15-16 1 ጥጥ. 2:15-5 ቲቶ. 2:14 1 ጴጥ. 1:18

20:29-34 ጥት. 9:27-31

21:5 ለአ. 82:11 ዋ. 9:19

ከዕትው ለምቤኤኔ ኤሁድ አህም ሀሰሶዮ። ከዕትዊንሰ ሎጲነ ሀሰኮክ እይ መንችም ከዕትውነ አዋጻንች አሆነ። 27ከዕትዊንሰ እምንሳንች አሄነ ሀሰኮክ እይ መንችም ከዕትውነ አግሸ እሆነ። 28መንች ቤትም አዋደና፤ እጥ ፎራ ሎበከት መንነ ትሰ እሳ ሀግሳ ኡዌና ዋሩኮ በጋን አጤነ እዋደኮነ ዋሩኮዮ» ዩኮ።

ሰም ቆቁወ ዩሱሰ ፈደሱክሰ (ግር. 10 ፣ 46-52 ፣ ሉቃ. 18 ፣ 35-43)

29ዩሱሰ እጥ ሎሳንኔ መቅሬም እያርኮአ የከም ከተሚንሰ ፍራ መሩኩይ ሎበከት ምናደብ እጦ እምንቶአ። 30ጎቅ አንቄኔ እፋቶአ ለም ቆቁወ ዩሱሰ ኤ ጎንኔ ሀንእሰ መጠሶለ አመኔኔ «ዳዊት ቤተ፤ ኒነ ቅሽጤ!» ይቱኡይ ላቶአ። 31ምናደብም ኤ ቆቁወ «ሰእዕሌሄ!» ይተእ ዎጤንቶአ። እሁካሬምዱ እጡው «ዳዊት ቤት ሞላነ፤ ኒነ ቅሽጤ!» ይተእ ሎንሰተአ ላቶአ። 32ዩሱሰም ኡላ እጡው ዌሻ «አን ከዕትውነ መሀ አሰነ ሀሰከም» ዩኮ። 33እጡውም «ሞላነ፤ ኒከ እሌ ፎቃኤ» ይቶአ። 34ዩሱሰም ቅሽጣ እጡውከ እሌ ነኩኮ። ኤ አመኔም እጡውከ እሌ ፎቁካሬ እጦ እምንቶአ።

ሎበከት ሎምብኔ ዩሱሰ ዩሩሳሌመ አጉክሰ (ግር. 11 ፣ 1-11 ፣ ሉቃ. 19 ፣ 28-38 ፣ ጥገ. 12 ፣ 12-19)

21 1ዩሱሲ፣ አጥ ሎሳኒ ዩሩሳሌዕም ከተመ ሀንጭቶአ አመኔኔ ዌዕል ዱዕን ገደኖኔ ዮኮ ቤተፋጊ የከም ገቲ አርአ። ኤ ሰሰጊ ዩሱሰ ለም ሎሳኖ፣ «ከዕትው አሰጊኔ ዮኮ ገቲ መሌሄ። መተከአ አረኮአሰም መት ከረግጥኮ ሀልቾ ዎተርኔም ሲደከሞ። ኤ ሀልቾ ትተከአ ዎተርኔም አ ቤዮ ኤቤሄ። 3አይም መት ሱው ዎጤተዕን (ሞላን) እጡው ሀሳኮ» ይዕሌሄ። ኤሁድ ይተከም አመኔ እጥም ዎተኮነ ኡርኮ» ያ እሌኡኮ። 4አከም አሁኮከ ዋእ ሰገረ ኩራንች 5«ዩሩሳሌምን (አኖእ፤ ከ አድል እጥ ሆርሬ ሆሬሳ ሀልቾኔ አህም ሀልቾ ዎተረኔ ሳዕሳ ከ ቤዮ ዋርኮ) ይተከአ ኩሌሄ» ያ ዎጤኮከ ዎዕሞእስነቲ። 6ሎሳን መተአ ዩሱሰ እሌሄ ያ እጃጁከሰም እስቶአ። 7እጡውም ሀልቾ ዎተርኔም ኤበአ እጡውከ ኤደቾ ኤ ሀል

ሀኔኔ እስቶአሬ ዩሱሰም ሳዕሉኮ። ዕምናደጲክም ሱጲክ ኮል እጦ ሎንሰምን እጡውከ ኤደቾ ጎንኔ ደኮአ። ሙል ኪንም ሀቅ ቡዮ ኢቃአ ጎንኔ ደከም ሄዕሉአ። 9እጥ እሰጊኔ መተም ሄዕሉአ ኪኒ፣ ለሰኔ እከአ እምንተም ሄዕሉአ ኪኒ «ዳዊት ቤትን ሎምብ አሆነ፤ ሞላን ሱምኔ ዋርኮከ ግሌአግኮሀኔ። ሞእነ ኢመኔኔ ገለት እሆነ» ይቱኡይ ሰገረ ኢግዕሰእ ዎሮሎአ።

10ዩሱሰ ዩሩሳሌመ አጉክ አመኔኔ ከተመኔ ሄዕለም መን ሁንድም ግለልተእ «ኩከ አዩቲ?» ይተአ አጡውንእ እጡውም ጠዕመምንቶአ።

11ምናደብም «ኩከ ገሲዕል ኡሰኔ ሲደሞከ ናገራጥ ከተሚንሰ ዋሩኮ ዋእ ሰገረ ኩራንች ዩሱሰቲ» ይቶአ።

ደደራኖ ዋእ ምኒንሰ ዩሱሰ ፍሱክሰ (ግር. 11 ፣ 15-19 ፣ ሉቃ. 19 ፣ 45-48 ፣ ጥገ. 2 ፣ 13-22)

12ዋእ ምኔ ዩሱሰ አጋ ዋእ ምኔኔ ብቲሰም ኪኖ፣ ብቶ አዕለም ኪኖ ሁንደም ፍሳ ሆሱኮ። እድም ዲነቲ ደበተም ሄዕሉአ ኪዕን ጠረጲዳ፣ ሀንደሬኤ ብቲሰም ሄዕሉአ ኪዕን በርጫመዋ ቁሳኡኮ። 13እድም እጡውን «ኪሰም መጣሬኔ ዋእ ሱ ምን ኤሌ ኡንጠከም ምን አሆነ» ያኮ የመግ ጣሬግኮ። እሁካሬምዱ ከዕትው ገማዕን መዕን እስተኮአ» ዩኮ።

14ዋእ ምኔኔ ዩሱሰ ሄኡክሰም አል ቆቁዊ፣ ሎከ ድመዊ እጥ ቤዮ ዋቶአሬ ዩሱሰም እጡው ፈደሱኮ። 15እሁካሬምዱ ቄሰ አምንሳኒ፣ ሙሴእ ሴሪ ሎሰሳኒ ዩሱሰ በጡከ ግለልሲሶከ ሎው ሞዕሉእ ብከና፣ እሰም ዋእ ምኔኔ «ዳዊት ቤትን ሎምብ አሆነ» ይተአ ሰገረ ኢግዕሰእ ዎጤኡይ መጠሶለ ብከና ቆቆአ። 16እጡውም ዩሱሰን «ኩ ኪን ይተም ሎው መጠሶላቲንሄ?» ይተአ ጠዕምቶአ። እጥም «ኤየ፤ መጠሶሙላ። ኪሰም መጣሬኔ (አሰ ሱሚንሲ፣ ኢሙከ ጨሱው ሱሚንሲ ገለተ ጉድሰቶ) ዮኮከ ሆሬኤም እነበበኮአዮንሄ?» ዩኮ። 17ዩሱሰም እጡው ኡራ ከተሚንሰ ፍራ ቤታን የከም ገቲ መራ ኤ ሂሞ ኤኪኤ ገሩኮ።

አደክቾ ዩሱሰ ዱመክሰ (ግር. 11 ፣ 12-14 ፣ 20-24)

18ዩሱሰ ደረም ከተመ ደበዕሳ ዋሩኩይ ሰገራ ሄኡከ ብከነ 19ጎቅ እንቄኔ መት እደክቾ ሞእ ኤ እደክቾ ቤዮ መሩኮ። እሁካሬም ቡዩንሰ በጋን ምሽከ መዕሎቾም ሲዱኮዮ። ኤ ብከነ «አት ሆሬኤም እድ ምሽ ምሽቲ» ዩኮ። ኤ አመኔም

21:9 2 ለአ. 9:13
21:9 ሙ. 118:25-28 ጥት. 21:15 ጥት. 23:39 ሉቃ. 2:14
21:11 ግር. 6:15 ሉቃ. 13:33 ጥገ. 6:14 ጥገ. 7:40 ለአ. 31:22
21:12-13 ጥት. 1:14 ሉቃ. 13:13
21:13 ለአ. 56:7 ለር. 7:11
21:15 ጥት. 21:9 ሉቃ. 19:39
21:16 ሙ. 8:2
21:17-19 ሉቃ. 13:16-9

21:21
ግት. 17:20
ሉቃ. 17:6
1 ቆር. 13:2
ያዳ. 1:6

21:22
የሃ. 14:13-14
የሃ. 16:23

21:23-27
የሃ. 21:18-22

21:28
ግት. 11:9
ግት. 14:5
ሉቃ. 1:76

21:28
ግት. 20:1
ግት. 21:33

21:32
ሉቃ. 3:12
ሉቃ. 7:29-30

እ አደከች ጎጉኮ። ²⁰ሉላንም ኤ አደከች ሞዕሉ እመኔኔ «ከ አደከች መቴግጊም ሀንከድ ጎጉኮ» ይተአ ማሰልቶአ።
²¹ዩሱስም እጡውን ደበራ «ሀንቅንም እን ከዕኑውን ኩሮም፤ ከዕኑውን አመዕነት ሄኡተዕኒ፤ ሆራኤም መሰንተኮአቤተዕኒ እን አደከችኔ እሱምስ ጠሌእ አሆዕን ከ ዱንም «ከ ቤዩንስ ክዕላ ሰሃረኔ ደረበሜ» ይተኮተዕንም ደረበሞኮ። ²²አመዕነትኔ መሀም ዋአ ኡንጥተኮአራ ሲጥተከም» ዩኮ።

ዩሱስክ መላይ ሀኒንስ ዋሩክደኤ ጠዕመኮእስ
(ግር. 11 ፡ 27-33 ፤ ሉቃ. 20 ፡ 1-8)

²³ዩሱስ ዋእ ምኔኔ እጋ ሉሰስም ሄኡኮ። ሉሰስኩይም ቄስ አምንላኒ፤ ምናደጵ ሉመኒ እጥ ቤዮ ዋተአ «ከ ሁንደም እስቶቶክ መሀ መላይኔ፤ ከ መላዩ ኪን ኡጫኮክ አዩቴ?» ይተአ ጠዕምቶአ። ²⁴ዩሱስም ደበራ «አንም ከዕኑው መት ጠዕምቶ ጠዕምም። ከዕኑውምዱ ኤ ጠዕምቶ ደበተኮእስ እንም ከ ኬኖ መሀ መላይኔ እሱሙልደአ ክዕኑውን ኩሮም። ²⁵ዮሃንስ ጠመቆእስ እሱኮክ ዋአኒ፤ መነን?» ዩኮ። ኤ ብከነ እጡውንአ እጡውም «መይኖ? ዋእ ይኑምሰስ (ኤሀን እጥ ዩኮክ መሀን አመዕንተኮአዮ?) ዩኮ። ²⁶መነ ይኑምሰስ ምናደብ ሁንድም ዋእ ሰገረ ኩራንች እስተአ ዮሃንስ አዕሉእ ብከነ በድኖም» ይተአ ፍተንቶአ። ²⁷ኤ ብከነ «ኔሴ ለንቆም» ይተአ ደበቶአ። ዩሱስም እጡውን «አንም ከ ኬኖ መሀ መላይኔ እሱሙልደኤ ኩሮም» ያ ደበሩኮ።

ለም እስ ኮብዕልሽ

²⁸ኤ ስሰኔ ዩሱስ «መት አመኔ መት መንችን ለም እስ ሄዕሉአ። አንም ሉብ ቤት ቤዮ መራ (አ ቤቶ፤ ከበላ ሁርባጥ ምሮ መታ በጤ) ዩኮ። ²⁹ቤትም (ሰሱም፤ መርሞኖ) ዩኮ። እሁካራምዱ ለሰኔ ሰጣ መራ በጡኮ። ³⁰አድም ሰዕም ቤት ቤዮ መራ እስቃንስም በጠእሰን እጃጃኮ። አጥም አንን (አሆን እየን መርም) ዩኮ። እሁካራምዱ መሩኮኖ። ³¹ኤ ሰሜም ኦሲንስም እን ዩኮክ እሱኮክ ሀንከኔ?» ዩኮ። እጡውም «ሉብ ቤቶ» ይተአ ደበቶአ።
 ኤ ብከነ ዩሱስም «አን ከዕኑውን ኩሮም፤ ቀረጣኒ፤ ሳአኒ ከዕኑዊንስ ጋስተአ ዋእ አድለኖኔ አንም። ³²መሸከአምም ጠመቃንች ዮሃንስ ጠቤዕን ጎን ከዕኑውን ምእሰን ዋሩካሪ ቀረጣኒ፤ ሳአኒ አመዕንቶአ ስጋን ከዕኑው አመዕንተኮአዮ። ከዕኑው ኤከ ሞዕሰክኤ ስሰኔም በጠሊንስ ስጥተክኤ ደበዕልተክኤ አመዕንተኮአዮ» ዩኮ።

21:33-46
ሉቃ. 5:1-7

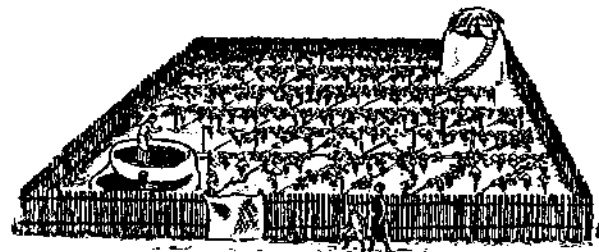
21:34
ግት. 22:13

ዎይነ ኤጌርምነ አተኮእ አታ፤ ዎይነ ጫንስኖ ቤዮ (ግት. 21 ፡ 33)።

አቡላዕን ኮብዕልሽ
(ግር. 12 ፡ 1-12 ፤ ሉቃ. 20 ፡ 9-19)

³³አድም ዩሱስ «ሙል ኮብዕልሽም መጡሴሄ፤ መት ኡሰኔ መት መንችን ኡል ሄኡኮ። አጥም ዎይነ የከም ጡደ ለቦከ ሀቀ ካላ አቲኮ። ኤ ዎይዕን ምሽ ጫንስክም በሬም ሀኑኮ። ዎይነ ኤጌርምነም ጎደአ ከንኔ በጡኮ። ኤ ስሰኔ ኤ ዎይነ አቡላንን ኡዋ ሙል ኡሰ መሩኮ። ³⁴ምሽ ፈረከም አመን አፋካሪ እጥ ቆደ ኤበን ኤ አቡላዕን ቤዮ እጥ በጣኖ አሴኡኮ። ³⁵እሁካራም ኦ አቡላን እጥ በጣኖ አመደአ መቶመ ገንቶአ። ሙሴከም ሽቶአ። አድም ሙሴከም ከንኔ አጵሰአ ሽቶአ። ³⁶አ መንች አድም ሉጣኒንስ ሉንሳ ዱት በጣኖ አሴኡኮ። አቡላንም እጡውም ሉጥ ኬዕንስም እስቶአ። ³⁷ሰላንቶኔ (አ ቤቶ ሀይድተም)

ተተጵሰ ቤድቃ በጣግኮ ምዕን ኢመኔ ፍተአ መንቶመ እድ ድሊሶአ (ግር. 2 ፡ 4)።

21:41
ሌ. 13:46
ሌ. 18:8
ሌ. 28:28
ጥ. 8:11

21:42
ጡ. 118:22-23
ክሌ. 4:11
1 ሊጥ. 2:7

22:3
ጥ. 21:34

ያ አጥ ቤቶ እሴቱ።³⁸ አሁካሬምዱ አቡሳን ቤቶ ሞዕሉአ እመኔኔ እጡውንእ እጡውም (ለጋንቸ ከኔ)ኤ፤ ሞላሄ አጠም ሽና አጥ አክስ ለን አዕልናን) ይቶአ።³⁹ ኤ ብከነ አጠ እመደአ ዎይዕን ቤዪንሰ ቢረኔ ፍሰተአ ሽቶአ።

⁴⁰ ኤሃረአ ዎይዕን እንቸ ሞርክ አመኔ ኤ አቡሳና መሀ አሰኮ? ያ ጠዕመጥ።⁴¹ እጡውም ዩሱስን «ኤ ጆር መነ ጆርሰ አሳ ሸኮ፤ ምሽ አመንኔ ኡዎክ አቡሳንን ኤ ዎይን ኡዎኮ» ይተአ።⁴² ዩሱስ እጡውን «ኬስም መጣፈኔ

(ከንኔ ምኔ በጠም ኬን አዋደቶ ይተአ ኡንጅቶአ ከንቸ ሁንዲንሰም ሉብከተ ሉዳ እዋደክ ከንቸ አሁኮ። እከም ዋእ በጠ።

ኔሴም ን አልኔም ሞዕና ማለሉሞ) የመማ ጣፈመኮክ እነበቡአዮን።?

⁴³ ኤ ብከነ አን ከዕኑውን ኩሮሞ፤ ዋክ አድለን ከዕኑዊንሰ ሆረማ ዋእ አድለዕን ምሽ ምሽክ ምናደብነ ኡውሞኮ።

⁴⁴ ከ እንኔ ኡቡኮክ ሁንድም ጣሞኮ፤ አሁካሬምዱ ኩ ከን ከጦኔ ኡቡኮክ ሊተሞኮ» ይኮ።¹⁰

⁴⁵ ቁሰ አዎንሳኒ፣ ፈረሳዌኡዊ ዩሱስ ዎጩክ ኩብዕልሸው መጩሶእ አመኔኔ እጡው ብከነ ዎጩክሰ ቆሶቶአ።⁴⁶ ኤ ብከነም አጠ አመዲነ ሀሶአ። አሁካሬም ምናደብ ዋእ ሰገረ ኩራንቸ እስተአ ዩሱስ ሞዕሉአ ብከነ ምናደብ በድተአ።

ቦሉቾእ ማድ ኩብዕልሸ
(ሉቃ. 14 ፣ 15-24)

22 ¹ አድም ዩሱስ ኩብዕልሸኔ መን፤ ² «ዋእከ አድለን መት አድል አጥ ቤትን ቦሉቾአ ማደ ጉድሱኮክ ለቡኮ።³ ኤ እድልም ዌሽንተእ ኬን ቦሉቾእን ዋቶን ኩተምሰን በጣና አሴቱ። አሁካሬምዱ እጡው ቦሉቾእን ዋቱን ሀሶአዮ።⁴ ኤ ብከነ አድልም ሙል በጣናም (ዌሽንቶአ ኬዕን ቤቶ መተከአ ኦኖዕሌሄ፤ ቦሉቾአ ማደ ከበ ጉድሳም። ኢክ ጢከመከ ምርንኡዊ፣ ልጃዊ ዳረማኮ፤ ሁንዲም ሉውም ጉዳኮ። ኤ ብከነ ቦሉቾእ ማድን ሞላሄ ይተከአ ኩሴሄ) ያ አሴቱ።⁵ አሁካሬምዱ ዌሽንተእ ኬን መጩሴን ሀሶአሴአ ብከነ አጡው እዋጥ ቤቶ መተአ። መት እቡል ቤቶ፣ ሙሌከም ደደዕል ቤቶ መተኮ።⁶ ገቶእ ኬንም ኤ በጣና አመደአ ሉብከተ ገሜዕልተአ ሾሊሰአ ለሰጌ ገንተእ ሽቶአ።

¹⁰ 21:44 መት መት መጣቶ፤ ኩ ገገ ኤጡቶ።

ገኤ ብከነ አድልም ሉብከተ ነደዳ እጥ ዎታደሉው እሴአ ኤ ሽቶአ ኬኖ ሽሊሱኮ። እጡውከ ከተመም ሾኪሱኮ።⁸ ኤ ለሰጌ አጥ በጣና ዌሻ (ኦኖዕሌሄ፤ ቦሉቾእ ማድ ጉዳኮ። አሁካሬምዱ ዌሽንቶአ ኬን ለበምቤእ ኬን እኮአኮ።⁹ ከበዲም አሁካሬ ቦሰአው መተከእ ሲደኮእ መን ሁንደም ቦሉቾአ ማድን ዌሼሄ) ይኮ።¹⁰ ኤ ብከነ በጣንም ቦበአው መተአ ሲደአ መን ሁንደም ጆር ኬኖም ኤር ኬኖም ውጣዕሉአ። ኤእስኔ ቦሉቾእ ምኔኔም መን ዎዕመጥ።

¹¹ አድልም ዌሽንቶአ ኬኖ ሞኤን መራ አጥከ አመኔኔ ቦሉቾአ ኤደቸ ኤደሉቤኤከ መት መንቾ ሞኡኮ።¹² እጢንም (አ ኩብቾ፤ ቦሉቾአ ኤደቸ ኤደዕሉዕን ህንከድ ከ ቤቶ አግቶ) ያ ጠዕመጥ። አሁካሬምዱ ኤ መንቾ መዕሉቾም ዎጩኮ።¹³ ኤ ለሰጌ እድልም በጣንን (አንጋ፣ ሉኮ ከተከአ ቢረኔ ፍሰተከአ ቱንሶኔ ኡንጂሄ። ኤኬኤም ውዕልማ፣ አንቄ ኢሞማ እሆኮ) ይኮ።¹⁴ ዌሽንቶአ ኬን ዱተ፤ አሁካሬምዱ ዶዕስንቶአ ኬን ሆፍ ቀጠ» ይኮ።

ግብሮ ምቅም ብከነ ጠዕመኮእ ጠዕምቾ
(ግር. 12 ፣ 13-17 ፣ ሉቃ. 20 ፣ 20-26)

¹⁵ ኤሀኒንሰ ለሰጌ ፈረሳዌኡው መተአ ዩሱስ ዎጩከ ዎሽኔ ድጋደአ እመዲን አዕለንተአ።¹⁶ ኤ ብከነ ሄርድስ መንኔ መቅሪም እጡው ሉሳና ዩሱስ ቤቶ «ሉሰሳንቾ፤ አት ህንቆእኔ፣ ዋእ ጎንም ህንቆእስ ሉሰሶሀኔ፣ መንከ ማኔ ሞዕሉቤአኔ፣ መንከ ጎሎሰሉቤአኔ አክትሰ ለንቆም።¹⁷ ሴዕልሰን አሮዕም ኡል አድልን ግብሮ ምንቆኒ፣ ምንቆኒ?» ይተአ ጠዕምተምሰን አሴዕሉአ።

¹⁸ አሁካሬም ዩሱስ አጡው ዎደኖኔ ሄኡከ ጆር ሰውቴ ለኡከ ብከነ «ከዕኑው ኩ ለብሳን ኬን መሀን ኤሴ ኬንተከመሰ? ፡ ሁኖአ ግብሮ ምቀከም ዲኑቴ ኢን ሞእሴሄ» ይኮ። እጡውም መት ሰንትብ ኤሶአ።²⁰ ኤ ለሰጌ ዩሱስም እጡውን «ከ ዲኑቴኔ ዮከ ምሰሊ፣ ጣፈመከ ሉሞ አየኔ?» ያ ጠዕመጥ።

²¹ እጡውም «አድዕላኔ» ይቶአ። ኤ ብከነ ዩሱስ «ኤሃረአ አድዕለን እሁከ ሉው አድልንም ኡዌሄ። ዋእን አሁከ ሉው ዋእንም ኡዌሄ» ይኮ።²² እጡውም ኤ ዎጩከ ዎሽ መጩሶአ አመኔኔ ማለልተአ ኡተእ መቶአ።

22:10
ጥ. 13:47

22:12
ጥ. 20:13
ጥ. 26:50

22:13
ጥ. 8:12
ጥ. 13:42, 150
ጥ. 24:51
ጥ. 25:30
ሉቃ. 13:28

22:15
ግር. 31:8
ግር. 8:15

22:21
ሉቃ. 13:7

22123
አ. 41:1-2
አ. 23:8-19

22:24
ሌላ 25:5

22:32
ዶ. 3:6

22:33
ጥ. 7:28

22:34-40
ሉቃ. 20:139-40

22:35
ሉቃ. 7:30
ሉቃ. 11:45
ሉቃ. 14:3

22:37
ሌላ 6:5

22:39
ጥ. 19:18
ጥ. 19:19
ገሌ. 5:14
ሉር. 13:8
ዶ. 2:18

ሌሂንስ ክች ብክነ ጠዕመኮእ ጠዕምቸ
(ግር. 12 + 18-27 ፤ ሉቃ. 20 + 27-40)

23 መን ሌሃ ለሰጌ ከአዮ ይተም ስዱቃዊሉው ቤ አያምም ዩሱስ ቤዮ ዋቶአ። 24 እጡውም «ሉሰሳንች፤ መሰሌ (መት መንች አሰ ቀርዕን እጥ ሚንትችንስ ሌሀኔ አነን እሁተዕን እጥ አባይ ኤ ሚንትች ለን ገሳ ሌሁካንን ስሬኤ ፍሶን) ያኮ። 25 ን ቤዮኔ ለመር አባዩው ሄዕሉአ። እጡዊንሰም ዎን ቤት ሚንትች ካሳ አሰ ቀርዕን ሌሁካ ብክነ ዎን አዎናንች ኤ ሌሁካ መንች ሚንትች ለን ገሱኮ። 26 ኤአሰኔ ለዕሚህም ሰጤህም ስመዕሳናኔ አፈቤኤ ኤ ሚንትች ስን ገስተአ ሌቶአ። 27 ሁንዲንስ ለሳንቸኔ ሚንትችም ሌቶአ። 28 ኤሃረአ ሁንድም ኤ ሚንትች ለን ገሱካ ብክነ ሌሂንስ ክች አያም ሀንከንን ሚንትችት እከም?» ይቶአ።

29 እሁካሬም ዩሱስ አጡውን «ክዕኑው ኪሰም መጣፋ፣ ዋእ መላዩ ለቀክምቤእ ብክነ ሁሸንተኮአኮ። 30 መሸከአምም መን ሌሂንስ ከዕሰም አመኔ ዋእ አሴአማዕንሰ እከም ቢጋን ኤበጥዮ ለዲሰምዮ። 31 ሌሂንስ ክች ብክነ ዋእ ክዕኑውን 32 (አን አብረሃም ዋእ፣ ይሳቅ ዋእ፣ ያቆብ ዋእ) ዩከከ አነስበኮአዮንኔ? ዋእ ሄአከ ኪዕን ዋእ ቢጋን ሌሁካ ኪዕን ዋአዮ» ዩኮ። 33 ውጥቶእ መንም ኤከ መጭሶአ አመኔ እጥ ሉሰሰካ ሉሰሸኔ ግለልቶአ።

ሁንዲንስ ሉጳክ እጃጅ
(ግር. 12 + 28-34 ፤ ሉቃ. 10 + 25-28)

34 ስዱቃዊሉው ዩሱስን ደበተም ሉው ሆንእለ ፈረሳዊሉው መጭሶአ አመኔኔ ውጥተአ ዋቶአ። 35 ኤ ፈረሳዊሉዊንሰም መሰሌ ሴሪ ኤርለ ለቀም ኪዕኔከ መት ዩሱስ ኪኔን ሀሳ 36 «ሉሰሳንች፤ እጃጅ ሁንዲንሰም ሉጳክከ ሀንከኔ?» ያ ጠዕመኮ።

37-38 ዩሱስም እጤን «ዋእ ሴሪኔ ሁንዲንሰም ሉጳክ እጃጅ (ከ ጥሰን ዋእ ከ ዎደን ሁንድኔም፣ ክ ፎር ሁንድኔም፣ ክ ቲር ሁንድኔም ኢቴ) ዮሀኔ። 39 ኤከ ለበክ ለዕም እጃጅም (ከ አለኮች ከ ገቅስ ኢቴ) ዮሀኔ። 40 መሰሌ ሴሪ፣ ዋእ ለገረ ኩራዕን ሉሰሸ ሁንድም ሾሆአመኮከ ኤ ሰሜም እጃጅኔቴ» ያ ደበተ።

ዋእ ዶዕሉክ ክርስቶስ ብክነ
ጠዕመኮእ ጠዕምቸ

(ግር. 12 + 35-37 ፤ ሉቃ. 20 + 41-44)

41 ፈረሳዊሉው ውጥቶአሃናኔ ዩሱስ 42 «ዋእ ዶዕሉክ ክርስቶስ ብክነ መሀ ስውተከም? እጥ አይ ቤቶ?» ያ ጠዕመኮ። እጡውም «ዳዊት ቤቶ» ይቶአ ደበቶአ። 43 ዩሱስም «ኤሀድ እሁካዕሌንሰ ዳዊተ ኪስም አያን ምጭሉካሬ

44 (ዋእ አ ጥለን)

ክ መሶአ ከ ሉኪንስ ዎርን እሴምቤኤ አ መከ ከሉኔ አፋሬ ያኮ) ይምኔ ክርስቶስን (አ ጥለን) ያ ዌቸኮ። 45 ዳዊት (አ ጥለን) ያ ክርስቶስ ዌቸለስ ዋእ ዶዕሉክ ክርስቶስ ሀንከእሰኔ ዳዊትን ቤት እሄን ጠናኮ?» ያ ጠዕመኮ።

46 ኤ ለሰጌ አይ መንችም ዩሱስን መቴም ሰገረም ደበሬን ጠኑኮዮ። ኤ በሊንስ ከእሳ አይም እጡ መላ ጠዕምቸ ጠዕሚን እጥኮዮ።

መሰሌ ሴሪ ሉሰሳኖ፣ ፈረሳዊሉዋ
ዩሱስ ዎቀሱክስ
(ግር. 12 + 38-40 ፤ ሉቃ. 11 + 39-44 ፤ 46 ፤ 52 ፤ 20 + 45-47)

23

ዩሱስ ኤ ለሰጌ ምናደብና፣ እጥ ሉሰሳንኛ 2 «መሰሌ ሴሪ ሉሰሳኖ፣ ፈረሳዊሉዊ መሰሌከ ቤዮ እዕለአ ሉሰሰም ኪኖ። 3 ኤ ብክነ እጡው ከቶአ ሉው ሁንደም አሴኔ፣ ኤጌሌኔ ቢጋን አጡው አስተም ሉው አስተኮቴ። መሸከአምም እጡው ክዕኑውን ከተም ቢጋን አስተምዮ። 4 መን እዩን ጠናቤአ ኪዕማል እዮ ከተአ መን ጉዳምኔ እዩሰም። እሁካሬም እጡዋንኔ መጣርኔም ነክተምዮ። 5 እጡው በጠም በጥ ሁንደም መን ጥላን ይተአ አስተም። ዋእ ሰገዕሌከ ኤደአ ጌጅስእ ጎሶእ እርዘም እጡው አረቸኔ ከተም። ኤደዕሰም ኤደቸ ዱጠም ቄራዕልሰም። 6 አድም ማድ ቤዮኔ፣ ውጥጥ ምኔኔ ሁንዲንስ ኤዕሉክ ቤዮኔ አፋርመ ኢትተም። 7 ሚሪኔም መን ጡማትሶና፣ (ን ሉሰሳንች) ዩከአ ዌሸኮና ኢትተም።

8 እሁካሬም ክዕኑውከ ሉሰሳንች ጠሌእ መት አሁካ ብክና፣ ክዕኑው ሁንድም አባዩው እከኮእ ብክና (ሉሰሳኖ) ዮመንተከእ ዌሸንተኮቴ። 9 ክዕኑውከ እን ኢመኔኔ ዮከ መቴም ዋእ እሁካ ብክነ ከ ኡሰኔ እዩም (ንዮ!) ይተከአ

22:44
ሜ. 110:1
አ. 21:34-35
አብ. 11:13
አብ. 10:13

22:46
ግር. 12:34
ሉቃ. 20:40

23:14
ሉቃ. 11:46
አ. 15:10

23:15
ዶ. 13:9
ጥ. 15:38
ሌላ 6:8
ጥ. 6:11:5:16
ጥ. 9:20

23:16-7
ሉቃ. 14:17-11

23:18
ዶ. 31:1

23:11 ጥት. 20:126-27 ጥር. 9:35 ጥር. 10:43-44 ሉቃ. 9:48 ሉቃ. 22:28

ዌሽኮቲ። 10 እድም ክዕኑውክ ቀርኝ መቲም ክርስቶስት እሁክ ብክነ (ቀርኝ) የመንተክኤ ዌሽንተኮቲ። 11 ክዕኑው ስምቤኤኒ ሁንዲንሰ ሉጳኮክ ክዕኑውን ሁንድነም አግሽ እሆን። 12 እጥ ገገ ኢሚግኤኮክ ሆረኦክ፤ እድም እጥ ገገ ሆረሶኮክ ኢሚግሞክ» ዩከ።

23:12 ጥት. 18:14 ሉቃ. 14:11 ሉቃ. 18:14 1 ኢጥ. 5:18

13 እድም ዩሱስ «ለብሳን ሙሴእ ሴረ ሉሰሳንና፥ ፈረሳዌኡውና ክዕኑውን እዩ! መን ዋእ እድሶና፤ ኦንቤእሰ ኡዕሉመ እሰተከም። ክዕኑው ገግም እገከም፤ አንነ ሀሶክ ኪናም እንነ ሆተከም። 14 ለብሳን ሙሴእ ሴረ ሉሰሳንና፥ ፈረሳዌኡውና ክዕኑውን እዩ! ቁራዕልሰክእ ዋእ ኡንጥተከም ጡማና ሰበኩኡይ ጎን ሴሁክ ሚንጎትክ እመጠ በገከም። ኤ ብክነ ክዕኑውኔ እርከ ፍርድ ኪዕማሰ።»

23:13 ሉቃ. 11:52

23:15 ለሌ. 2:10 ለሌ. 6:5 ለሌ. 13:43

15 ለብሳን ሙሴእ ሴረ ሉሰሳንና፥ ፈረሳዌኡውና ክዕኑውን እዩ! መት መንኝ ክዕኑው እመዕነቶኔ ደበተኪነ በሃረ ፍተክእ ኡል ሁንደም መተከም። ክዕኑው አመዕነቶኔ ደበዕሉ እመኔ ክዕኑዊንሰም ባሳ ጣኤቤእ ጊርነ ጉዳኮሆን እሰተከም።

23:16-22 ጥት. 5:133-37 ጥት. 15:14

23:19 ዩ. 6:30:28

23:21 1 ኢድ. 8:13 ጡ. 1:28:6

16 ቆቅ አምንሳንነ ክዕኑውን እዩ! (መንኝ ዋእ ምኔኔ ሀደኡካረ መሆሮሚ። እሁካረም ዋእ ምኔኔ ዮክ ዎርቀኔ ሀደኡክሰሰ ኤ ሀድሮ ግንደነ ጠናዮ) ይተክእ ሉሰሰከም።

23:22 ለሌ. 6:61 1 ሉቃ. 6:34

17 ክዕኑው ቀውዋ፥ ቆቁወ፤ ሉጳኮክ ዎርቀኔ ኤ ዎርቀ ሙጩሶክ ዋእ ምኔ? 18 እድም ክዕኑው (መት መንኝ ክትመከም ቤዮኔ ሀደኡካረ መሆሮሚ። እሁካረም ክትመከም ቤዮኔ ዮክ ክትመኔ ሀደኡክሰሰ ኤ ሀድሮ ግንደነ ጠናዮ) ይተከም።

23:23-24 ቆሳ. 27:30 ጥ. 6:6

19 ክዕኑው ቆቁወ፤ ሉጳኮክ ክትመኔ ክትመ ሙጩሶክ ክትመከም ቤዮ? 20 ክትመከም ቤዮኔ ሀደኡክ መንኝ ክትመከም ቤዮ፤ ክትመከም ቤዮ ሀኔኔ ዮክ ሉውኔ ሁንደኔም ሀደኡኮ። 21 አይ መንኝም ዋእ ምኔኔ ሀደኡኮክ ኤኪኤ ሄኦክ ዋእኔም ሀደኡኮ። 22 እድም እይም ኢመኔኔ ሀደኡኮክ ዋኣና፤ አድሰዕን በርጩመኔ፥ ኤ እድሰዕን በርጩመኔ እፋርክ ዋእኔ ሀደኡኮ።

23 ለብሳን ሙሴእ ሴረ ሉሰሳንና፥ ፈረሳዌኡውና ክዕኑውን እዩ! ኮሰረተንሲ፥ ግሚንጂንሲ ኤንጅ ሁንዲንሰም ቶሚንሰ መቶ ዋእነ ኡውተከም። እሁካረም ዋእ ሴረኔ ዮክ ሆርር ዎሽ ጠቤናማ፥ ሃፍማ፥ እመዕነቶ ኡተኮኦኮ። ኤ ኪና ኡተኮዕንም ሙል ኪናም እሰም ሀሰሰም ሄኡኮ። 24 ክዕኑው ከ ቆቅ አምንሳና፤ እገከም

11*23፥14 መት መት ገሪክ ትረጥ መጣፋውኔ ኩ ጥገ ኢደመተዮ።

ሉዊንሰ ዌምቤዕናእ ሆፍ ሉው መረተክእ ሆተከም። እሁካረም ጋሚሰዕናእ ጌጅ ሉው ልቅጭተከም።

23:25-28 ጥር. 7:14

25 ለብሳን ሙሴእ ሴረ ሉሰሳንና፥ ፈረሳዌኡውና ክዕኑውን እዩ! መሽከእምም ብጥዕሌካ፥ ሁምቡልካ ሆፍመ አንሸተከም። እሁካረም ክዕኑው ዎርኔ በግሚ፥ ጆር ምጠኔ ዎዕማኮሀኔ። 26 አት ቆቅ ፈረሳዌክኝ! ጋሰታ ብጥዕሌካ፥ ሁምቡልካ ዎርሮ አንሺ። ኤ ሰሰጌ እድም ህንም ሙጩሮኮ።

23:27-28 ጡ. 5:9 ሉቃ. 17:18 ለሌ. 23:2

27 ለብሳን ሙሴእ ሴረ ሉሰሳንና፥ ፈረሳዌኡውና ክዕኑውን እዩ! ክንኔ በጠክእ ቦርጆእኔ ዌረግሰኮእ ዎመ ሰበከም። እሁካረም ዎርሮኔ ሴሁክ መንክ ምቂ፥ ሽግጋኦ ሉዊ ሁንድም ዎዕማኮሀኔ። 28 ኤእሰም ክዕኑውም መንገ ጡማን ኪና ሰበከኦ ምእንተከም። እሁካረም ክዕኑው ዎርኔ ሰብሺ፥ ጆሲ ዎዕማኮ» ዩከ።

23:29-32 ሉቃ. 11:47-50 ለሌ. 7:51-52

29 እድም ዩሱስ «ለብሳን ሙሴእ ሴረ ሉሰሳንና፥ ፈረሳዌኡውና ክዕኑውን እዩ! ዋእ ሰገረ ኩራዕኔክ ዎመ ክንኔ በጠከም፤ ጡማን ኪዕን ምሰላም ዌረግሰከም። 30 እድም (ንዮናእ ዶሌኔ ሄዕናምተዕን ዋእ ሰገረ ኩራፍ ሽመኔ ኤጥንም ሄዕኑም) ይተከም። 31 ኤሃረኦ ዋእ ሰገረ ኩራፍ ሹክ መንገ እሰ እክኮእሰ ክዕኑው ገግኔም ኩተከሙሰ። 32 ኤ ብክነ ክዕኑው እናእ አመዶእ በጠ ጉሌሄ። 33 ክዕኑው ቆጳም ህመሽ ኦሰ፤ ጣኤቤእ ጊዕል ፍርዲንሰ ህንክድ ገተኪነ ጠንተከም?

23:33 ጥት. 3:17 ጥት. 12:134 ሉቃ. 24:7

23:34-36 2 ኢጥ. 36:15-18 ሉቃ. 11:49-51

23:34 ጥት. 10:17:23

23:35 ቶጩ. 4:18 2 ኢጥ. 24:28-29 ዋ. 1:1 ለሌ. 1:14

23:36 ጥት. 10:23 ጥት. 16:28 ጥት. 24:34

34 እን ክዕኑው ቤዮ ዋእ ሰገረ ኩራፍ፥ ቆር መና፥ ሉሰሳንና አሴኦም። እጡዊንሰም መት መት ኪና ሽተከም፥ ሰቀልተከም። መት መት ኪናም ክዕኑው ውጥጥ ምኔኔ ገንተከም። እድም መት መት ኪናም ከተሚንሰ ከተመኔ ሆልተኮኡይ ህውሰከም። 35 ኤ መሽከእኔም ጡማንኝ አቤል፤ ጢጊንሰ ክእሳ ዋእ ምዕን ለምቤኤኔ፥ ዋእነ ክትመ ክትመከም ሙኡጥ ለምቤኤኔ ሽተኮእ ባራክይ ቤት ዘካርዖሰ ጢገኔ እረቤኤ ኡሰኔ ዲንሙክ ጡማን ኪዕን ጢግ ሁንድም ክዕኑውኔ ዋርኮ። 36 ህንቅንም እን ክዕኑውን ኩሮም፤ አ ሁንድም ከ ቀረንቶኔ አርኮ» ዩከ።

ዩሩሳሌመ ዩሱስ ኢቱክሰ (ሉቃ. 13፥34-35)

37 እድም ዩሱስ «ዩሩሳሌማ! ዩሩሳሌማ! ዋእ ሰገረ ኩራፍ ሽቶሃና፤ ዋእ ቤዩንሰ ክ ቤዮ አሴኦንቶኦ እሰእማናም ክንኔ እጵሰሃና፤ እንተብክኝ እጥ ጩሙሰ ለጥ ዎርኔ ውጣእእሰም

23:138
1 አድ. 9:7
ኤር. 22:5

23:39
ጭ. 118:26
ጥ. 21:9

24:12
ጥ. 20:61
ጥ. 27:39-40
ሉቃ. 19:44
ጥ. 2:19

24:13
ጥ. 13:39-40
ጥ. 16:27
ጥ. 28:20
ሉቃ. 17:20

24:5
ጥ. 20:11:23-24
ጥ. 2:18

24:6-7
ሌሊ. 19:2
ሌሊ. 6:3-8
ሌሊ. 6:12-17

24:19
ጥ. 10:17:18:22
ጥ. 15:18
ጥ. 16:2

24:13
ጥ. 10:22
ሌሊ. 2:7

24:14
ጥ. 28:19
ኤር. 10:18

አንም ከ አሰ ውጣኤን ለብከት አመኔ ሀሰ-ም። እሁካሬም አት ለብቶ።³⁸ ኤ ብከነ እናኦ፤ ክዕኑውክ ምን ዲሃ ገቶኮ።³⁹ አን ክዕኑውን ኩሮሞ፤ «የለን ሱምኔ ዋርኮክ ማሴላማኮህኔ» ይተኪቤኦ አረቤኤ አድ ኤሴ ሞዕለከሞዮ» ይኮ።

ዋእ ምዕን ብች ብከነ ዩሱስ ምጩክስ

(ግር. 13 ፥ 1-2 ፤ ሉቃ. 21 ፥ 5-6)

24 ¹ዩሱስ ዋእ ምኒንሰ ፍራ መሩኩይም እጥ ሉሳን ክንኔ በጠሙክ ዋእ ምኒ ሞአሴን ዩሱስ ቤዮ ዋቶኦ።² እሁካሬም ዩሱስ አጡውን «ክዕኑው ሁንድም ከከ ደናምስ ሞዕለከሙለዮንሄ? ሀንቅነም አን ክዕኑውን ኩሮሞ፤ ከ ሞዕለከም ምዕኔክ ክን ክዕን ሀኔኔ እሃ በጠሙክሰ ግንደሞዕን ሄአዮ» ይኮ።

ለሳንች ዶል ብከነ

(ግር. 13 ፥ 3-13 ፤ ሉቃ. 21 ፥ 7-19)

³ዌዕል ዱንኔ ዩሱስ አፋራኮሃናኔ አጥ ሉሳን ሙለም እጥ ቤዮኔ ሀንጭተኦ «ኔን ኩሬ፤ ኩክ ሁንድም እሆኮክ ሀንክ አመኔ? ክ ዋርምና፤ ዶል ቤድችና መሬአ መሩች» ይተኦ ጠዕምቶኦ።

⁴ዩሱስም አጡውን ደበራ «አይም ክዕኑው ሁሽንሶቤኦስ ቆጥተክኦ ኤጌሌሄ።⁵ መሽከአምም ዱት ኬን (ዋእ ዶዕላኮ ክርሰቶስ አኔቴ) ይቶኦይ እ ሱምኔ ዋተኦ ዱት ኬኖ ሁሽንሰተሞ።⁶ አራ፥ እዕል ጠምቦ መጩስከም፤ ኦ ሉው ሁንድም አህም ሀሰሰሀን አሁክ ብከነ በድተኮቴ። እሁካሬም ለሳንች አፋኮዮሚ።⁷ ምናደብ ምናደበኔ፤ አድልም አድለኔ ክኦኮ። ሖኔኢ፥ ኡል ሁጤቺ አነን አነን ቤዮኔ እሆኮ።⁸ ኦክ ሁንድም ጡችን ለጠኔሜ።

⁹ኤ አመኔ መን ክዕኑው ሀውን ሀግላ ኡምኮ፤ ሸከሞሚ። እ መሽከኦኔ ምናደብ ሁንድም ክዕኑው ሰኮኮ።¹⁰ ኤ አመኔ ዱት ኬን አመዕነቲንሰ ኡብሞ። አጡውነኦ አጡውም ምጩንተኦ መት መቶ ሀግላ ኡምኮ።¹¹ ሩሴ ዋእ ሰገረ ኩራኖ) ይተም ዱት ቆጶናን ክዕለኦ ለብከት ኬኖ ሁሽሰሞ።¹² ጆል ሉድሚንሰ ክኡኮክ ለብከት መንክ ኢት ሰጎኮ።¹³ እሁካሬም ዱ ለሳንች አረቤኤ ጠዕኖኮክ ገቶኮ።¹⁴ ምናደብ ሁንድነም ነቃሽ እሆኦስን ዋእ አድለዕን ምሽራች ሰገርም ኡል ሁንደኔም ኩረሞኮ። ኤ ለለኔ ዶል ቤድች ዋርኮ» ይኮ።

ብች ዶል ብከነ

(ግር. 13 ፥ 14-23 ፤ ሉቃ. 21 ፥ 20-24)

¹⁵ አድም ዩሱስ «ዋእ ሰገረ ኩራንች ዳንኤል ምጩክስም ዋኦን ሽግጋኦ ሉው ኪስም ቤዮኔ ኡላኮ ሞዕለከም። ኦክ መይምደኦ እሁክስ እክበኮክ ቆሰን።¹⁶ ኤ አመኔ ይሁጥ ኡለኔ ዮክ ኪን ዱኮወኔ ግባን።¹⁷ ጀገረኔ ዮክ መንች ሉብ ምኒንሰ መዕሉችም ፍሳ መሌን ደበዕላ አጎኔ።¹⁸ አቡል ቤዮኔ ዮክ መንችም ኤደች መሌን ለሰ ደበዕላ መሮኔ።¹⁹ ኤ አመኔ ሰምርር ሚንትና፥ ኢጭሳንና አዩ! ²⁰ ክዕኑውክ ግብም ሀገዩኔ ቴኦም ኡሺጠጥ አያምኔ አሆቤኦስን ዋኦ ኡንጤሄ።²¹ ኤ አመኔ ኡል ቆጩሙካኒንሰ ክእሳ ክበድ አረቤኤ እሁክቤኤኮ አድም ለለቅ ዶሌኔም ሆሬኤም እሆከቤኦ ሉዳኮ ኡዕን አሆኮ።²² ኤ አያሙው ዋኦ ጉንድሱቤተዕን መቴም መንችም ገቲን ጠነም ሄኡኮዮ። እሁካሬም እጥ ዶዕሉክ መን ብከነ ኤ አያሙው ጉንድሳኮ።

²³ ኤ አመኔ አይ መንችም ክዕኑውን (ዋእ ዶዕላኮ ክርሰቶስ ኪዩ ዮኮ) ቴኦም (ኤኪኤ ዮኮ) ይክተዕን እጠ አመዕንተኮቴ።²⁴ መሽከአምም (ዋኦ ዶዕላኮ ክርሰቶስ አኔቴ) ይተኦ ቆጶንተም ኬኒ፥ ሩሴ ዋእ ሰገረ ኩራኖ) ይተም ቆጶናኒ ክዕለሞ። አጡውም ጠንቶኦተዕን ዋኦ ዶዕሉክ ኬኖም ሁሽሴን ለብከት ማለልሲሳክ መሬኡዮ፥ አጎኦዋ አስተሞ።²⁵ አናኦ፤ እን ከከ ክዕኑውን ጋሳህም ኩራኖ።²⁶ መን ክዕኑውን (አናኦ፤ ክርሰቶስ ኤኪኤ ኡዱመኦኔ ዮኮ) ይክተዕንም መተኮቴ። ቴኦም (አናኦ፤ አጥ ኤኪኤ ማጠማኮ) ይክተዕንም አመዕንተኮቴ።²⁷ መሽከአምም ኤሊንች ፍርክ ኮሊንስ ክእሳ አጎ ኮሎኔ አረቤኤ በንቅክ ቤሌሳት ሞአሞኦስም መንች ቤትከም ዋርም ኤኦስ አሆኮ።²⁸ ሴሽ ዮክ ቤዮኔ አመር ዱሞኮ» ይኮ።

መንች ቤት ዋዕል ብከነ

(ግር. 13 ፥ 24-27 ፤ ሉቃ. 21 ፥ 25-28)

²⁹ አድም ዩሱስ «ኦ ኡዕን አያሙው ሀጉክስም ኤሊንች ቲንሶኮ። አጎንም ጫክሰዮ። በሳንክም ኢመኒንሰ ኡብኮ። አመዕን መሳዩውም ሄኪኦኮ።³⁰ ኤ ለሰኔ መንች ቤትክ ዋርም መሬኦ ኢመኔኔ ሞአሞኮ። ኡለኔ ዮኦ ምናደብ ሁንድም ብቄ አድጥቶኡይ ውዕልተሞ። መንች ቤትም ኡምቡዕለኔ አሃ ለብከት ሉምብኔ፥ መሳይኔ ዋሩኩይ ሞዕለሞ።³¹ መሳያም ጡሩምቡል ሰገርኔ እጥ አሴላማኖም

24:15
ጥ. 9:27
ጥ. 11:31
ጥ. 12:11

24:17-18
ሉቃ. 17:31

24:19
ሉቃ. 23:40

24:21
ጥ. 12:11
ዮሴ. 2:2
ሌሊ. 7:14

24:26-27
ሉቃ. 17:22-24
ሌሊ. 1:7

24:28
አዮ. 39:30
ሉቃ. 17:37

24:29
ሌሊ. 13:10
ሌሊ. 34:4
ሀሀ. 32:7
ዮሴ. 2:10-11
ዮሴ. 3:15
ሰር. 1:15
ሌሊ. 8:12

24:30
ጥ. 7:13
ጥ. 12:10-14
ጥ. 18:27
ሌሊ. 1:7

24:31
ሌሊ. 27:13
ሀሀ. 9:14
1 ጥር. 15:52
1 ጥር. 4:18

24:34 ጥ፡.16:28

እሴት። አጡውም ኡል ሁንደም መተእ እጥ ደዕሱክ ምናደበ ኡል ሁንደንለም ውጣሪለም» ዩኮ።

አደክች ኮብዕልሽ

(ግር.13:28-31 ፤ ሉቃ.21:29-33)

24:36 ለሌ.116:7

32 እድም ዩሱሳ «እደክች ክዕነውነ ኮብዕልሽ እሆነ። አደክችክ ጫፋው ለታ በየ ኤቦክ እመኔ ብል ሀንጩክሰ ለቀከም። 33 ኤእለም ክዕነውም ኤ ሁንደም ሞሰለክም እመኔ መንች ቤትክ ዋር ኡዕሉመኔ ሀንጩክሰ ለቀከም። 34 ሀንቅነም እን ክዕነውነ ኩሮሞ፤ ኩ ሉው ሁንድም እሄቤእ አፈቤኤ ኩ ቀረንች ሴሃ ቤዶዶ። 35 ኢመኔ፥ ኡሲ ሀንኮ፤ እሁካሬም አ ለገር ሆራኤም ሀንዮ» ዩኮ።

24:37-39 ቆጢ.6:16-8 ቆጢ.7:16-24

24:42 ጥ፡.26:13 ሉቃ.12:40

24:43 1ተሰ.5:2 2ዲጥ.3:10 ያሌ.16:15

ሞለን ዋርክ አያም አይም ለኮቤአሰ

(ግር.13:32-37፤

ሉቃ.12:41-48 ፤ 17:26-30 ፤ 34-36)

24:45 ጥ፡.26:121-23

36 እድም ዩሱሳ «መንች ቤት ዋርክ እያም አኒንለ በጋን ዋእ እሴአማንም እሁክተዕን፥ ቤቶም እሁክተዕን እይም ለኦዮ። 37 ኖሄእ፤ ደሴኔ እሁክለም መንች ቤት ዋሶል እመኔም ኤአለም እሆኮ። 38 ዎእ ብእሴነ እለጊን ኤ ደሴኔ ሄዕሉአ መን ኖሄኤ መርከበኔ አጊቤእ አፈቤኤ እቱኡዬ፥ አጉኡዬ ለንደ ኤቡኡዬ፥ ለዲሱኡዬ ሄዕሉአ። 39 ብች ዎእ ዋራ ሁንደም ብእሴቤእ እፈቤኤ ለቆአቤአለም መንች ቤት ዋርክ እመኔም ኤአለ እሆኮ። 40 ኤ እመኔ ለም መንች መት እክአ አቡልቱኡይ መቶ መሰከማራ ለዕሚክ ገቶኮ። 41 ለም ጫንት መት ቤዮኔ ሊቱኡይም መቲ መሰከማራ ለዕሚቲ ገተሞ።

42 ኤአለም ክዕነውክ ሞለን ሀንክ በለ ዋርደእ ለቀከምቤእ ብከነ ጉደክአ ኤጊሴሄ። 43 እሁካሬም ከከ ለቆሄ፤ ምዕን አንች ገማን እጥ ምኔ ሂሞኔ ሀንክ እመኔ ዋርደእ ለኡተዕን በቃ ኤጊሮኮ በጋን እጥ ምኔ ሀኖነ ጧዋ ኡሮዮ። 44 ኤአለም መንች ቤትም ሰውተኮእቤእ እመኔኔ ዋርክ ብከነ ጉደክአ ኤጊሴሄ» ዩኮ።

45 እድም ዩሱሳ «ቀርች አጥ ምዕን አበሮሰነ እመንኔ ሁርባተ ኡዎአለነ እሱክ አመዕነማኮ ቆር ገሳንች አዩቲ? 46 ቀርች ዋርክ እመኔ ኤሀድ እሱኩይ ሲደሞክ ገሳንች ማሴአማኮሀኔ። 47 ሀንቅነም እን ክዕነውነ ኩሮሞ፤ ኤ መንች አጥ ቀርች አጤነ ዮክ ሉው ሁንደኔም ገሳንች

አሰኮ። 48 እሁካሬም አ ገሳንች ጆር እሁክለሰ እጥ ቲሮኔ (እ ቀርች ቀቅለኔ ዋርዮ) ያ 49 እጤኔ መቅራ በጠም ቤሽ ገንማ፥ ድምባንኔ መቅራም እትማ፥ እማማ አመዶኮ። 50 እጥ ቀርችም እጥ ኤጊሩክቤእ እያምኔ፥ ለኡቤኤ አመኔኔ ዋራ 51 ኤ ገሳንች ፍልፍላእ ሙረንሳ አጥ ሳሞም ለብሳን ኪንኔ መቅራ አሰኮ። ኤ ቤዮኔ ውዕሉኮ፥ አንቄ ኢሮኮ» ዩኮ።

24:48 ሉቃ.21:34

24:51 ጥ፡.8:12

ጥ፡.13:42-50 ጥ፡.22:13

ጥ፡.26:34 ሉቃ.13:28

25:1 ግር.13:34 ሉቃ.12:35-38

ቶም ባጃሙው ኮብዕልሽ

25 'እድም ዩሱሳ «መንች ቤት ዋርክ እመኔ ዋእክ እድለን ጫክ እመደእ እዳይች እዕሌነ ፍቶእ ቶም ባጃሙው ለቦኮ። 2 እኩሮሞንም አንቲ ቀጧው፥ እንቲ ቆሉው ሄዕሉአ። 3 አ ቀጧው ፋኖሰ አመደእ ሄዕሉአ በጋን ፋኖሰነ ጋዝ ኤደእ አመደእይ ሄዕሉአ። 4 እሁካሬም አ ቆሉው ፋኖሰኔ መቅራም ጋዝ ኤደእ አመደእ ሄዕሉአ። 5 እዳይች ዋርመ ደሱክ እመኔኔ ሁንደም ድረር እመዱክ ብከነ ኢንሴዕሉአ።

25:1 ግር.13:34 ሉቃ.12:35-38

25:2 ጥ፡.7:24-27

25:10 ያሌ.19:9

25:11-12 ጥ፡.7:21-23 ሉቃ.13:26

25:13 ጥ፡.24:42 ግር.13:35 ሉቃ.12:40

6 እሁካሬም ሂዕማኖኔ ኮሱኔ (እኖአ፤ እዳይች ዋራኮ፤ ፍተከአ እዕሌሄ!) ዮከም ሮሮች መጩለሙኮ። 7 ኤ እመኔኔ አ ለንድ ሁንድም ክዕለእ እጡውክ እንንችከም ፋኖሰ ጉድለአ። 8 አ ቀጧው (ን ፋኖሰ ጤኤነቲ። ክዕነው ጋዝክ ኒነ ኡዌሄ) ይተአ ቆሉው ጠዕምቶአ። 9 እሁካሬም አ ቆሉው ደበተአ (እይ ለኡኮ ኒኖ፥ ክዕነውኖ እሆሞ። ደደራዕን ቤዮ መተከእ ክዕነው ገማን ብታዕሴሄ) ይቶአ። 10 ኤ ብከነ አ እንቲም ቀጧውም ጋዝ ብታዕሴነ መቶአ። እጡው ብታዕሴነ መቶአለም እዳይች እፋ ጠኡካሬ ጉዶእ እንቲም ለንድም እጤኔ መቅራም ቦሉቶእ ምኔ አገእ ለሰኔ ኡዕሉም ጡረሙኮ።

11 ኤ ለሰኔ አ ገቶእ እንቲም ለንድም ዋተአ (ቀርች፤ ቀርች ኒነ ፎቃኤ!) ይቶአ። 12 እሁካሬም እዳይች ደበራ (ሀንቅነም እን ክዕነውነ ኩሮሞ፤ አን ክዕነው ለአሞዮ!) ዩኮ። 13 ክዕነውም እን ዋርም እያም፥ እመኔ ለቀከምቤእ ብከነ ቆጥተከእ ኤጊሴሄ» ዩኮ።

ሰስ በጣዕን ኮብዕልሽ

(ሉቃ.19:11-27)

14 እድም ዩሱሳ «ዋእክ እድለን መት ቄዕል ኡለ መሪነ ጉዱክ መንች ለቦኮ። አ መንችም እጥ በጣኖ ዌሻ አጤነ

25:13 ጥ፡.24:42 ግር.13:35 ሉቃ.12:40

25:13 ጥ፡.24:42 ግር.13:35 ሉቃ.12:40

25:19 ጥጥ. 184:23

25:21 ጥጥ. 24:46 ሐ.ቃ. 16:10

25:29 ጥጥ. 13:12 ጥጥ. 4:25 ሐ.ቃ. 8:18

25:30 ጥጥ. 8:12 ጥጥ. 13:42:50 ጥጥ. 22:13 ሐ.ቃ. 13:28

የክስ ለመጠ ሁንደም ደደተላ ቀሲሳነ በጠንሱቱ።¹⁵ መትን አንት ኩም ብረ መትንም ለም ኩም ብረ አድም መትን መት ኩም ብረ እነንችም ጠንተምሰኔ ኡዋ ለሰኔ ኡራ ሙል ኡለ መሩቱ።¹⁶ እንት ኩም ብረ አኡኮክ ኤ እመኔም መራ ደደራ አንት ኩም ብረ ቀሲሱቱ።¹⁷ ኤእስም ለም ኩም ብረ አኡኮክም ደደራ ለም ኩም ብረ ቀሲሱቱ።¹⁸ እሁካሪም መት ኩም ብረ አኡኮክ መራ በሬ ህና ቀርቻክ ዲነቴ ዋሙኮ።

¹⁹ ሎበከት በሲንሰ ለሰኔ ኤ በጣዕኔክ ቀርቻ ዋራ እጥ በጣንኔ መቅሪ ዲነቴ ሸለቀንቸ እመዱቱ።²⁰ እንት ኩም ብረ አኡክ በጣንቸ ቀርቻ ቢዮ ዋራ (አ ቀርቻ፤ እንት ኩም ብረ ኡውታ ሄዕልቶ። ኩኖአ፤ ሙል አንት ኩም ብረም ቀሲሳም) ዩቱ።²¹ እጥ ቀርቻም ደበራ (ኤርሰ እስታቶ። አት እመዕነንታቶ ኤር በጣንቸ። ሆፍ ሉውኔ እመዕነንታቶህን እከት ብከነ ሉብ ሉውኔ ገሳንቸ እሶም። ዋራ፤ ከ ቀርቻኔ መቅሪም ሲረንቴነ አጌ) ዩቱ።²² ለም ኩም ብረ አኡኮክም እጥ ቢዮ ህንጫ (አ ቀርቻ፤ አት ኢነ ለም ኩም ብረ ኡውታ ሄዕልቶ። ኩኖአ ለም ኩም ብረ ቀሲሳም) ዩቱ።²³ እጥ ቀርቻም ደበራ (ኤርሰ እስታቶ። አት እመዕነንታቶ ኤር በጣንቸ። እት ከ ሆፍ ሉውኔ እመዕነንታቶህን እከት ብከነ እን ኬሴ ሉብ ሉውኔ ገሳንቸ እሶም። ዋራ፤ ከ ቀርቻኔ መቅሪም ሲረንቴነ አጌ) ዩቱ።

²⁴ ኤ ለሰኔ መት ኩም ብረ አኡኮክ እጥ ቢዮ ዋራ (አ ቀርቻ፤ እት ውጥትቤእ ሉዋ ሙቶት፤ እጡሩንሰትቤእ ሁርባተም ውጣዕሉት ሞጋል መንቸ እከትሰ ለለም።²⁵ ኤ ብከነ አን ኬሴ በዳ በሬ ህና ዋሙም ከ ዲነት ኩኖአ) ዩቱ።²⁶ እጥ ቀርቻም ደበራ (እት ጀር ሙማል በጣንቸ፤ ውጡምቤእ ቤዩንሰ ሙርምሳ፤ አጡሩንሱምቤእ ቤዩንሰም ውጣለምሳ ለቆሆንሄ? ²⁷ ኤሃረእ እን ዋራ እ ዲነቴ ቀሩካንኔ መቅሪም መሶምሰነ ባንከኔ ድሰቴነሄ? ²⁸ ከበደም እሁካሪ ዲነቶሙ እጤንሰ አዕለክእ ቶም ኩም ብረ ዮከ መንቸነ ኡዌሄ።²⁹ ዮሃንነ እዩነም ኤደክእ ኡውከማሪ ኤራዕሳኒንሰም እጤነ ሉበከተ ሉዳቱ። እሁካሪም ቤላኒንሰ እዩንሰም እጤነ ዮከ ቀጠመም መሰከም።³⁰ ኤ አዋድቤእ በጣንቸ ቢረኔ ዮከ ቴንሰኔ ፍሰተክእ ኡንጀሄ። ኤኬኤም ውዕሉቱ፤ እንቄ ኢርጡ) ዩቱ» ያ ኩሩኩ።

ዶል ቤድቸኔ እሆክ ፍርድ ብከነ

³¹ አድም ዩሱስ «መንቸ ቤት ዋእ እሴእማንኔ ሁንድኔም ከበማ ሉምብኔ ዋርከ እመኔ አድሰዕን በርጩመኔ አፋርቱ።³² ኡል ምናደብ ሁንድም እጥ እለጌኔ ውጥተማሪ አሳራገቻ ጌቤ ሬለኢንሰ አነን እሶእሰ እጡውም እነን እሶቱ።³³ እነን እሳ ዶሰንቶእ ኬኖ እጥ መከ ኮሉኔ፤ ዶሰንቶእቤእ ኬኖ እጥ ቂድ ኮሉኔ ኡልሶቱ።³⁴ ኤ ለሰኔ አድልም እጥ መከ ኮሉኔ ዮእ ኬንነ (አዮን ማሴአኮ ኬኖ ዋሴሄ፤ ሁንድ ሉውም ቆጩሚነ እለጌን ከዕትውነ ጉዱክ አድለኖ አዕሴሄ።³⁵ መሸከአምም እን ሰባሩማሪ እትሰኮአኮ፤ ጤቤኡማሪ እግሰኮአኮ፤ ኮዩንቸ እሃ ዋሩማሪ ኮይነኖ አዕለኮአኮ፤³⁶ ሀቢሉማሪ ኤደሰኮአኮ፤ ጥሉማሪ ጀብሰኮአኮ፤ ከረሙማሪም ጠዕምተኮአኮ) ዩቱ።

³⁷ ኤ እመኔ ጡማን ኬንም እጤነ (ን ሞለነ፤ ሀንከ በለ ሰባታ ሞዕና እትንሱም? ሀንከ በለ ጤቤዕላ ሞዕና እግንሱም? ³⁸ ሀንከ በለ ኮዩንቸ እካ ሞዕና ኮይነኖ አዕትም? ሀንከ በለ ሀቢልታቶ ሞዕና ኤደንሱም? ³⁹ ሀንከ በለ ጥሰታ ቴእም ከረንታ ሞዕና ጠዕምትም?) ይተም።⁴⁰ አድልም ደበራ (ሀንቅነም እን ከዕትውነ ኩርም፤ ከ እዩባዩዊንሰ ሆፋንነ መትን እሰተኮአኮ ኢነ እሰተኮአንሰ) ዩቱ።

⁴¹ ኤ ለሰኔ አድም ቂድ ኮሉኔ ዮእ ኬንነ (ከዕትው ዱመንተኮአ ኬን እ እለጊንሰ ቂዕሴሄ፤ መሶከቸ ሺጣንቸኖ፤ እጥ እሴእማንኔ ጉዱክ ሄር ሄርነም ጠለቤእ ጊረኔ እጌሄ፤⁴² መሸከአምም እን ሰባራ ሄኡም፤ እሁካሪም እትሰኮአኮ። ጤቤእህም ሄኡም፤ እግሰኮአኮ።⁴³ ኮዩንቸ እሃ ዋራ ሄኡም፤ ኮይነኖ አዕለኮአኮ። ሀቢላ ሄኡም፤ ኤደሰኮአኮ። ጥሰቱ፤ ከረማቲ ሄኡም፤ ሞሰኮአኮ) ዩቱ።

⁴⁴ ኤ ለሰኔ እጡውም እጤነ (ን ሞለነ፤ ኔሴ አት ሰባታ ቴእም ጤቤዕላ ቴእም ኮይነኖ ዋታ ቴእም ሀቢልታ ቴእም ጥሰታ ቴእም ከረንታ ሀንከ በለ ሞዕና ሀረዕምመ ሰምቡም) ይተክ ደበተም።⁴⁵ አድልም ደበራ (ሀንቅነም እን ከዕትውነ ኩርም፤ ከ እዩባዩዊንሰ ሆፋንነ መትን እሰተኮአኮኤከ ኢነ እሰተኮአኮእንሰ) ዩቱ።⁴⁶ ኤ ለሰኔ ኦ ኬን ሄር ሄርነም ሄኡከ ብቸነ መተም። እሁካሪም ጡማን ኬን ሄር ሄርነ ሄኡከ ሄቸነ መተም» ዩቱ።

25:31 ጥጥ. 16:27 ጥጥ. 16:28
25:32 ሀብ. 34:17
25:34 ጥጥ. 5:3 ሐ.ቃ. 12:32 ኤሊ. 13:8 ባሌ. 17:6
25:35:36 እቤ. 58:7 ጊ. ጥጥ. 14:16 እቤ. 13:2 ገዳ. 1:27 ገዳ. 2:15-16
25:40 ኮባ. 19:17 ጥጥ. 10:42 ጥጥ. 9:41 እቤ. 6:10
25:41 ጥጥ. 9:48 ሐ.ቃ. 16:23 ኤሊ. 20:10
25:46 ላኝ. 12:2 ጥጥ. 5:29

ዮሴብ ሽምን እዕሰመኮእስ

(ግር. 14 ÷ 1-2 ፤ ሉቃ. 22 ÷ 1-2 ፤ ዮሃ. 11 ÷ 45-53)

26 'ዮሴብ ኤክ ሁንደም ሉሰሳ ጉሎክ አመኔኔ እጥ ሉሳንን 2 «ክዕኑው ለቀክምሰም ለም በሊንሰ ለሰጊ ዋእ እጥ ምናደቦ ምሰበኖኔ ፍሱክሰ ቲሪክም ኡጉድተ እሆኮ። መንቸ ቤቶም ለቀለሞእስን ህግሰክአ ኡውከም» ዩኮ።

3 ኤ አመኔ ቄስ አምንሳ፤ ምናደድ ሉመኒ ሁንዲንሰ ሉብ ቄሳቸ ሄኡክ ቀያፍ ምኔኔ ዱምቶአ። 'እጡውም መን ለአቤእሰ ዮሴብ ህንክድ አመደአ ሽተምደእ ኤ ቤዮኔ አዕለንቶአ። 5 እሁካሬም «ምናደብ ኔሴኔ ክአቤእሰን ኡጉጥ ምርኔ እሆኔ» ይቶአ።

ዮሴብኔ መት ሚንትቸ ሽቶአ ዱንቶእስ

(ግር. 14 ÷ 3-9 ፤ ዮሃ. 12 ÷ 1-8)

6 ዮሴብ ቢታነ የክም ገቲኔ አደመቸኔ ፍርክ በድሶክ ጥሰ እመዳኮ ለምእነ የክም መንቸ ምኔኔ ሄኡኮ። 7 እጥም ሁርባተ እቶነም መት ሚንትቸ ሉበከተ ብቶ ጤኦል ሽቶአ አልበሰጥርሰት የክም ክኒንሰ ሰጠማኮ ብልቃጤኔ ዱምደአ እጥ ቤዮ ዋቶአ። ሽቶአመም እጥ ሆርሬኔ አንቶአ። 8 እሁካሬም እጥ ሉሳን ኤክ ምዕሉአ አመኔኔ ነደደአ «ኩክ ቅሽርቸቶንሄ? 9 ኩ ሽቶአ ሉሰክት ዲነትነ ብቴሰማ ዲነቶም ቡጥነ ኡውመም ሄኡክቶንሄ?» ይቶአ።

10 ኤ እጡው ይተም ሄዕሉአ ሉው ዮሴብ ለኡክ ብክነ «ክዕኑው ክ ሚንትቸ መህነ ህውሰክመለ? እሴ ኢነ እሰቶእስ ደናምሰ። 11 ቡጥ ሁንድ አመኔም ክዕኑውኔ መቅሬ ሄኡኮ፤ እሁካሬም አን ክዕኑውኔ መቅሬ ሁንድ እመኔ ሄኡሞዮ። 12 እሴ እ ኦሪቸኔ ክ ሽቶአ ዱንቶክክ ኤሴ ዋምነ ጉድሰምነቴ። 13 ህንቅነም አን ክዕኑውነ ኩርሞ፤ ኡል ሁንደኔም ኩ ምሽራቸ ሰገር አሰላተሞክ ቤይ ሁንደኔም ኩ ሚንትቸ ኢነ እሰቶክክ እሴ መን ለምእስነ ኩርሞኮ» ዩኮ።

ይሁድ ዮሴብ ህግሳ ኡዌነ ኢተመክሰ

(ግር. 14 ÷ 10-11 ፤ ሉቃ. 22 ÷ 3-6)

14 ኤ ለሰጊ ቶሚንሲ ሰም ሉሳንሲ መት ሄኡክ እሰቆርቶክቸ ይሁደ የክምክ ቄስ እምንሳዕን ቤዮ መራ 15 «አን ዮሴብ ክዕኑውነ ህግሳ ኡውምተዕን ኢነ መሀ ኡውተክም?» ዩኮ። እጡውም ሰድ ክን ብረ ኡውቶአ። 16 እጥም ኤ አመኒንሰ ክእሳ ዮሴብ ህግሳ ኡዌነ መክ እመኔ ሀሰም ሄኡኮ።

26:1
ጥ. 7:26
ጥ. 11:1
ጥ. 13:63
ጥ. 19:1

26:2
ዳ. 12:1-27

26:6-13
ዳ. 7:36-38

26:11
ዳ. 15:11

26:12
ዮ. 19:40

26:15
ዳ. 21:32
ዳ. 11:12

ሉሳንኔ መቅሬም ኡጉጥ ማደ ዮሴብ እቲክሰ

(ግር. 14 ÷ 12-21 ፤ ሉቃ. 22 ÷ 7-14 ፤ 21-23 ፤ ዮሃ. 13 ÷ 21-30)

17 ቆርሾኦ እተክም ኡጉጥ ሉጥ ሰሰኔ ሉሳን ዮሴብ ቤዮ ዋተአ «ዋእ እጥ ምናደቦ ምሰበኖኔ ፍሱክሰ ቲሪክም ኡጉጥ ማደ ኪነ ሀኖኔ ጉድንሰነ ህሰቶ» ይተአ ጠዕምቶአ።

18 እጥም ሉሳንን «ክተመኔ ዮክ ኤክን ምዕን ቤዮ መተክአ (ሉሰሳንቸ ኢነ አመን አፋክ ብክነ እ ሉሳንኔ መቅሬም ኡጉጥ ሁርባተ ክ ምኔኔ እሴነቴ ዮላ) ይተክእ ኩሴሄ» ዩኮ። 19 ሉሳንም ዮሴብ ዩክሰም እሰተእ ኡጉጥ ሁርባተ ጉድሰአ።

20 ኡል ሂሙክ አመኔኔ ዮሴብ ቶምኔ ለሚም ሉሳንኔ መቅሬም ማደ እቴነ እፋሩኮ። 21 እጡውም ሁርባተ እቴኦይ ዮሴብ «ህንቅነም አን ክዕኑውነ ኩርሞ፤ ክዕኑዊንሰ መት ኤሴ ህግሳ ኡዎክ» ዩኮ። 22 እጡውም ኤ ምሽኔ ሉበከተ ክቺዕለአ አነንቸም «ሞላነ እኔቴንሄ?» ይተአ ጠዕምቶአ።

23 ዮሴብም ደበራ «ኢንኔ መቅሬም ብጥረኔ እንገ እግሰክክ ኤሴ ህግሳ ኡዎክ። 24 መንቸ ቤተእ እጥ ብክነ ኪሰም መጣፈኔ ጣፈሙክሰም ሴሆኮ። እሁካሬም መንቸ ቤቶ ህግሳ ኡዎክ መንቸነ እዩ፤ እ መንቸ ቀረሙቤተዕን ኤዕሰም ሄኡኮ» ዩኮ።

25 ዮሴብ ህግሳ ኡዎክ ይሁድም «ሉሰሳንቸ፤ እኔቴንሄ?» ዩኮ። ዮሴብም «እት ይትሰሚ» ዩኮ።

ምሳን ሁርባተ

(ግር. 14 ÷ 22-26 ፤ ሉቃ. 22 ÷ 14-20 ፤ 1 ቆር. 11 ÷ 23-25)

26 እጡውም ሁርባተ እቴኦይም ዮሴብ ቆርሾኦ ክእሳ ዋእ ገሰጡኮ። ኢቃትም እጥ ሉሳንን «ሂዕኔሄ፤ ኩክ እ ማሪ እቴሄ» ያ ኡዉኮ። 27 እድም ሁምቡሉኔ ዮክ ምይዕን ድቃሰም ክእሳ ዋእ ገሰጣ ለሰጊ «ሁንድም ክ ሁምቡሉንሰ አገሄ። 28 ሉበከተ ኪዕኔክ ባጢል ኡረሞእስን ዱንሞክ ሃሬቸ ሀድዕል እ ጢግ ከኔ። 29 አን ክዕኑውነ ኩርሞ፤ እዩን አድሰዕን ምርኔ ክዕኑውኔ መቅሬ ሃሬቸ ምይዕን ድቃሰ አጎም አያም እፈቤኤ ክ ምይዕን ድቃሰ አድ አጎሞ» ዩኮ።

30 ኤ ለሰጊ መዝሙር ዘመተእ ዌዕል ዱነ መቶአ።

26:18
ጥ. 26:45
ዮ. 7:16
ዮ. 12:23
ዮ. 13:1
ዮ. 17:1

26:19
ዳ. 18:15-8
ጥ. 21:8

26:24
ጥ. 41:8
ጥ. 18:7
ዳ. 24:25
ዳ. 17:2-3
1 ቆር. 16:3

26:26-29
ጥ. 14:19
ጥ. 15:36
1 ቆር. 10:18

26:28
ዳ. 24:8-8
ዳ. 31:31-34
ጥ. 20:28
ግር. 1:4
ዳ. 9:20

26:30-35
ዳ. 22:39
ዮ. 14:31
ዮ. 18:1

26:31
ዳ. 1317
የጊ. 16132

ጴጥሮስ እጦ ለጎእስ ዩሱስ ጋሳህም ዎጩክሰ

(ግር. 14 : 27-31 ሉቃ. 22 : 31-34 ሶፕ. 13 : 36-38)

26:32
ግት. 2617:10:16

³¹ እድም ዩሱስ እጥ ሉሳንን «ኬስም መጣረኔ (አላራጎች ሸግራ አላች ጌራብም ብንተሞ) የመጣ ጣረሙክ ብክነ ከ ሂሞኔ ክዕኑው ሁንድም ኤሴ ኡተክአ ግበከሞ = ³² አሁካራም አን ሌሂንስ ክአ ስሰኔ ክዕኑዊንሰ ጋሳ ገሊሶ መሮሞ» ዩኮ =

26:38
የጊ. 12127
አቤ. 517-8

³³ ኤ አመኔኔ ጴጥሮስ ዩሱስን «ሙል ኬን ሁንድም ኡተአ ግበተዕንም አን ኬሴ ኡራ ሆራኤም ግበሞዮ» ያ ዎጩኮ = ³⁴ ዩሱስም «ሀንቅንም አን ኪነ ኩሮሞ! አት ክበል ሂሞ አንተባአ ሙናዕን አለጊን ሰሰ ኮራ ኤሴ ስንቶ» ዩኮ = ³⁵ ጴጥሮስም «ሌሆመኔም የኮተዕን ኪንኔ መቅሪ ሌሆሞ ስጋን ሆራኤም ኪሴ ስንሞዮ» ዩኮ = ገቶአ ሉሳን ሁንድም አጥ ዩክሰም ይቶአ =

26:39
ግት. 20122
የጊ. 16111

26:41
ግት. 13113
ሉቃ. 1114

26:42
የጊ. 4134
የጊ. 5130
የጊ. 8138

26:45
ግት. 26118
የጊ. 12123
የጊ. 13111
የጊ. 1711

ዩሱስ ጌቲሴማንኔ ዋአ ኡንጦክሰ

(ግር. 14 : 32-42 ሉቃ. 22 : 39-46)

³⁶ ኤ ስሰኔ ዩሱስ አጥ ሉሳንን መቅሪም ጌቲሴማን የክም ቤዮ መሩኮ = ኤ ቤዮኔም እጥ ሉሳንን «አን ኤ ቤዮ መራ ዋአ ኡንጦምቤኤ ኬዩ አቶሌሄ» ዩኮ = ³⁷ እጦኔ መቅሪ ጴጥሮሳ፣ ተባደዮስ ስግኔም አሶ አመዳ መራ ሉብከተ ክፍሉኮ፣ ኡዕሳሙኮ = ³⁸ እጦ-ውንም «አን ሉብከተ ክፍሉኮ ብክነ ኢነ ፎራኔ አፋኮ = ክዕኑው ክ ቤዮኔ ኢንኔ መቅሪም በቅተክአ ኤጌሌሄ» ዩኮ = ³⁹ እጦ-ዊንስም ሆፍ ቀጠም ቆላ መራ ኡሰኔ አልሳቸ ኡባ «አየነ! ጠንሞሀን እሁክለስ ኩ ሀው ጠ-ውእ ኢኒንስ ሀንነ = እሁካራም አን ዶዕሉምስ አሆዕን አት ዶዕልትስ እሆነ» ያ ዋአ ኡንጦኮ =

⁴⁰ ኤ ለሰኔ ስሴም እጥ ሉሳንን ቤዮ ዋራ ድራቶአኮክ ሞአ ጴጥሮስን «ኢንኔ መቅሪ ሆፍ ቀጥ አመኔም በቅተክአ ኤጌተኪነ ጠንተክሞዮን? ⁴¹ ኬንንቸኔ አገኘምቤአስ በቅተክአ ዋአ ኡንጦኔ = ቲር ሁንድ አመኔም ጉዳኮሀኔ = እሁካራም ግር ሆንጋንቸ» ዩኮ =

⁴² እድም ለዕማጌም ዩሱስ ቆላ መራ «አየነ! ኩ ሀው ኢኒንስ ሀንነ ጠንገሲሶቤአን እሁክለስ አት ዶዕልትስ እሆነ» ያ ኡንጦኮ = ⁴³ እድም ሉሳንን ቤዮ ደበዕሳ ዋሩክ አመኔኔ ድራር እጦ-ው አመዳ ሄኡክ ብክነ ድራቶአ ሞኡኮ =

⁴⁴ እድም እጦ-ው ኡራ መራ እስቅስም ስጣጌም ኡንጦኮ = ⁴⁵ ኤ ለሰኔ እጥ ሉሳንን ቤዮ ደበዕሳ ዋራ «ሀንቅንም ክበድ

አረቤኤም ኢንሴዕለክአ ኡሺጥተክአቴን? አናኦ! አመን አፋኮ = መንቸ ቤቶ ባጠላዕን አንገኔ ሀግስክአ ኡውከሞ = ⁴⁶ ክዕሌሄ መሉን! ኩናኦ ኤሴ ሀግሳ ኡዎኮክ ሀንግጋኮ» ዩኮ =

26:50
ግት. 26113
የጊ. 22112

26:52
ቆጢ. 916
ኤ. 13116

26:55
ሉቃ. 19147
ሉቃ. 21137
የጊ. 18119-21

ዩሱስ አመደኮእሰ

(ግር. 14 : 43-50 ሉቃ. 22 : 47-53 ሶፕ. 18 : 3-12)

⁴⁷ ዩሱስ ዎጩኮይም ቶሚንሲ ስሚንሲ መት ሄኡክ ይሁድ ዋሩኮ = እጦኔ መቅሪም ብስአ፣ ሙጋ አመዶአ ሉብክት መን ሄዕሉኦ = ኦ ኬንም ቆስ አምንሳኒንሲ = ምናደቶ ሉመኒንሲ አሴአንቶአ ኬን ሄዕሉኦ = ⁴⁸ ዩሱስ ሀግሳ ኡውክ ይሁድ «ክዕኑው ሀስከም መንቸ አን ሱንቆመኔ! እጦ ቆጥስክአ አመደሄ» ያ ኤ መንነ መራኤ ኡሞ ሄኡኮ =

⁴⁹ ይሁድ ኤ አመኔም ዩሱስ ቤዮ ዋራ «ሉሰሳንቸ፣ ጠ-መንሄ?» ያ ሱንቆኮ = ⁵⁰ ዩሱስም አጤነ «እ ቤሽቸ፣ ለሀነ ዋትቶ?» ዩኮ = ⁵¹

ኤ አመኔም አ ዋቶአ መን ሀንግጋተአ ዩሱስ ቆጥስኦ አመዶአ = ⁵¹ ዩሱስኔ መቅሪ ሄዕሉኦ ኬዕኔክም መት ሴጂንስ ብስአ ፍሳ ሁንዲንስ ሉብ ቆስቸን አግሾ አቶሳ መጩ ሙሩኮ = ⁵² ኤ አመኔኔ ዩሱስ «ክ ብስአ ደበታ ሴጀኔ አግሴ = ብስአ ክእሶኮክ ሁንድም ብስአኔም ሌሆኮ = ⁵³ አን ሀረዕመትነ እየነ ጠዕመምተዕን ቶሚንሲ ለም ኩሚንሲ ሉቶክ አሴአማኖ ኢመኒንስ መቴማጌም አሴኤነ ጠናቤኤክ ስብላቴንሄ?

⁵⁴ አሁካራም ኤአሰ አሱምተዕን ኬሰም መጣረኔ (ሀም አኒም ሀስሶኮ) ዮክ ስገር ሀንክድ እሃ ምዕማነ ጠናኮ» ዩኮ = ⁵⁵ እድም ዩሱስ እጦ አመደነ ዋቶአ መን «ረገን አመደክምስ ኤሴ አመደኪነ ብስአ፣ ሙጋ አመደክአ ዋተኮአንሄ? አን በልነ በልነ ዋአ ምኔኔ አፋራ ሉሰሱሙይ አመደኮአይ ሄኡኮ = ⁵⁶ እሁካራም ኩ ሁንድም እሆኮክ ዋአ ስገር ኩራን ጣርአ ምሽ ምዕሞእስነቴ» ዩኮ = ኤ አመኔ ሉሳን ሁንድም አጦ ኡተአ ግበአ =

ዳንው እሰኔኔ ዩሱስ ሀንገጩክሰ

(ግር. 14 : 53-65 ሉቃ. 22 : 54-55 : 63-71 ሶፕ. 18 : 13-14 : 19-24)

⁵⁷ ዩሱስ አመዶእ መንም ሁንዲንስ ሉብ ቆስቸ ሄኡክ ቀዶፍ ምዕን ቤዮ መስቶአ = ኤ ቤዮኔም ሴሪ ሉሰሳን፣ ⁵⁸ 26:50 «እ ቤሽቸ፣ ለሀነ ዋትቶ?» ዮኮክ «እ ቤሽቸ! እት እሰኔነ ዋትት ሉው እሴ» ይመጥ እኔነ ጠናኮ =

26:61 ጥ. 24:2 ጥ. 27:40 ጥ. 21:19 ለሌ. 6:14

26:63 ጥ. 27:11 ጥ. 18:33

26:64 ጥ. 110:1 ጥ. 7:13 ጥ. 16:28

26:65 ጥ. 24:16 ጥ. 14:6 ለሌ. 14:14

ምናደጅ ሎሙኒ ውጥተኦ ሄዕሎአ።⁵⁵ ጲጥሮስ ሁንዲንሰ ሎብ ቄስቸክ ቀሽ ምር አፈቤኤ ቄዕሎኒት እሃ ዩሱስ እምነም ሄኡክ። ምሽክ ሰላንቸ ሞኤን ቀሽ ምርሮ አጋ ኤጌራንጌ መቅራም እፋሩክ።⁵⁶ ቄስ እምነሳ፤ ጳምቸ ዳኑዊ ሁንድም ዩሱሰኔ ሴሀ ፍርደ ፈረደን ቆጶጶን ነቃሽ ሀሰም ሄዕሎአ።⁵⁷ እሁካራም መሀም ሎብከት ቆጶጶን ነቃሹው እጥ እሰጌኔ ሀንጩካራም አጦ ሌሀኔ እፍሶክ ምሽ ሊደኦኦ። ሰላንቸኔ ሰም መንቸ ሀንጭተኦ⁵⁸ «ኩ መንቸ (ሞአ ምኔ ግንዳ ሰሰ በሰኔ ደበራ በጤነ ጠኖም) ያክ» ይተኦ ነቀሶአ።

⁵² ሁንዲንሰ ሎብ ቄስቸም እፋሩክ ቤዩንሰ ክኦ ዩሱሰነ «ኩ መን ኪቤኔ ነቀሶአ ምሽክ ደበቶ ደበች ቤኤንሄ?» ያ ጠዕመኩ።⁵³ እሁካራም ዩሱሰ ጩዋ ኡሩክ። ሁንዲንሰም ሎብ ቄስቸ አድም ዩሱሰነ «ሄኦክ ዋእ ሱምኔ አን ኪቤ ጠዕሞም፤ አት ዋእ ቤቶ፣ ዋእ ደዕሳክ ክርሰቶሰቲ እካቶለሰ ኒነ ኩሬ» ዩክ።

⁵⁴ ዩሱሰም ደበራ «አት ይትሰሚ። አን ክዕኑውነ ኩሮም፤ ክበዲንሰ ክእሳ መንቸ ቤት ሁንደም ጠኖክ ዋእኖኔ መክኔ አፋራክ ሞዕለክም፤ ኢመዕን ኡምቡዕልኔም ዋሩኩይ ሞዕለክም» ዩክ።

⁵⁵ ኤ አመኔኔ ሁንዲንሰ ሎብ ቄስቸ ነደዳ ኤደኡክ ኤደቸ ደራራ «አኖአ፤ እጥ ገግም ዋኦኔ ናጩኩይ መጩሰኮአክ። ክኒንሰ ሎጳክ ሙል ነቃሽ ኒነ መሀነ ሀሰሰክ?»⁵⁶ ክዕኑው መሀ ሰውተክም?» ዩካራ አጡውም «እጥ ሲሆን!» ይተኦ ደበቶአ።

⁵⁷ ኤ ለሰጌ እጥ እቤኔ እንጀ ቲህቶአ፤ ቶንቶምኔም እጵሶአ። አድም መት መት ኪንም እቦእኔም አጵሱኡይ⁵⁸ «ዋእ ደዕሳክ ክርሰቶሰ፤ ሁኖአ እት ክርሰቶሰት እካቶለሰ ኪቤ አጵሱክክ እዩትደኤ ለኤ!» ይተም ሄዕሎአ።

ጲጥሮስ ዩሱሰ ለጉክሰ
(ግር. 14+66-72 ፤ ሉቃ. 22+56-62 ፤ ጥ. 18+15-18 ፤ 25-27)

⁵⁵ ጲጥሮስም ምኒንሰ ቤራን ሁንዲንሰም ሎብ ቄስቸ ቀሽ ምርኔ አፋራ ሄኡክ። ኤ አመኔ ሁንዲንሰ ሎብ ቄስቸነ በጣንቸ አጥ ቤዮ ዋተኦ «አትም ገሊዕል ዩሱሰኔ መቅራም ሄዕልቶዮሄ?» ይቶአ።⁷⁰ እሁካራም ጲጥሮስ «አት ይቶቶክ አን ለአሞዮ» ያ ሁንድ እሰጌኔም ለጉክ።

26:75 ጥ. 26:34

27:3 ጥ. 21:32 ጥ. 26:15

27:6 ለሌ. 23:18

27:8 ለር. 18+12-3 ለር. 32+6-16 ወ. 11+12-13

⁷¹ አጥም ፍራነ ጎጭ ኮሎኔ መሩኩይ አድም ሙል በጣንቸም ሞዕለእ ኤ ቤዮኔ ሄኡክ መንነ «ኩ መንቸም ናዝራጥ ዩሱሰኔ መቅራም ሄኡክ» ይቶአ።⁷² አድም ጲጥሮስ «ክ እት ይቶ መንቸ አን ለአሞዮ» ያ ሀደእ ሰጉክ።

⁷³ ሆኖ ቀጥ እመኒንሰ ሰሰጌ ኤ ቤዮኔ ኡልተኦ ሄዕሎአ መን ጲጥሮስ ኮሎኔ ሀንጭተኦ «ሀንቅነም አት ምራአሰም ለአሰሰ፤ አት እጥ ኮል መንቸ» ይቶአ።⁷⁴ ኤ አመኔኔ ጲጥሮስ «አን ክ መንቸ ለአሞዮ!» ያ አጥ ገገ ዱዕምጻ፣ ሀደእማ አመዱክ። ኤ አመኔም አንተባእ ሙኦክ።⁷⁵ ጲጥሮስም «አንተባእ ሙኖዕን አለጌን ኤቤ ሰሰጌ ለጉቶ» ያ ዩሱሰ ምጩክ ሰገሪ ቲራ ቤራኔ ፍራ ሽካ ውዕሎክ።

ጵሳጦስ እሰጌ ፍርድነ ዩሱሰ ሀንጩክሰ
(ግር. 15+1 ፤ ሉቃ. 23+1-2 ፤ ጥ. 18+28-32)

27 ሰደራሪ ደረም ቄስ እምነሳ፤ ምናደጅ ሎሙኒ ሁንድም ዩሱሰ ሽቴነ አዕለንቶአ።² ኤ ለሰጌ ዩሱሰ ከተኦ መሰተኦ ገሳንቸ ጵሳጦስን ሀገሰኦ ኡውቶአ።

ይሁድ ሌሁክሰ
(አሌ. 1+18-19)

³ ዩሱሰ ሀገሳ ኡጩክ ይሁድም ዩሱሰኔ ሌሆ ፈረደኮእሰ ሞኡክ እመኔኔ ሰጣ ሰደም ክን ብረም ቄስ እምነሳንና፣ ሎመንና ደበራ ኤሳ⁴ «ጡማንቸ መንቸ ሌሀነ ሀገሳ ኡውምኔ አን ብእሳሞ» ዩክ። እሁካራም እጡው «ኔቤ መሀ ሀውሳቴ፤ እክ ክ ቁጦ» ይቶአ።⁵ እጥም ሰደም ክን ብረም ዋእ ምዕን ምርኔ ብኖኦ አጡው ቤዩንሰ ኡራ መራ ጠገዕላ ሴሀክ።⁶ ቄስ እምነሳንም ሰደም ብረም ክእሰኦ «ኩ ዲነት ጢቅ ዲነት እሁክ ብክነ ዋእ ምዕን ዲነቴኔ ኤደሞን ን ሴር ኡሞዮ» ይቶአ።⁷ ኤ ብክነ እዕለንተኦ ሰሰጌ ሙል ኡሊንሰ ዋራ ሌሁክ ኮይ ሞመዎእሰነ አደዕውክ ኡሰ ብታዕሎአ።⁸ ጳኦ ኡል ከበል አፈቤኤ «ጢቅ ኡሰ» የመማ ዌሽሞክ።

⁹ ኤእሰኔ ዋእ ሰገሪ ኩራንቸ ኤርምዮስ «እሰረኤዕል አሰ አጤነ ምቄነ ኢተንቶእ ሰደም ክን ብረ መስቶአ።¹⁰ ሞሰን ኤቤ እጃጁክሰም እደዕው ኡልነ ምቆኦ» ያ ምጩክ ምዕመኩ።
¹³ 27:7 «እደዕው» የመሙክ ሰገር ቡቺንሰ ሙኡተ በጠም ኪኖ ይሙ።

27:14
ጥ. 26:102
ግር. 14:100
ሉቃ. 23:19
1 ጥ. 6:13

ጳውሎስ ዩሱስ ጠዕሙክስ

(ግር. 15 : 2-5 ሉቃ. 23 : 3-5 ጥ. 18 : 33-38)

11 ሆሳስ አውተአ ሰሰጌ ገሳንች ሄኡክ ጳውሎስ እስጌጌ ዩሱስ አሉኩ። ገሳንችም ዩሱስን «እት እይሁጥ እድሰንሄ?» ያ ጠዕሙክሬ ዩሱስም «አት ይትሰሚ» ያ ደበሩኩ። 12 እሁካሬም ቄስ እምንሳጂ፣ ሉሙኒ ከሰሶእ ምሽን መሀም ደበሩኩ። 13 ኦድም ጳውሎስ «ኪሴጌ ሚእ ሉው ኤበከአ ምጩኩልደእ መጩሰዮንሄ?» ዩኩ። 14 እሁካሬም ገሳንች ሉበከተ ማሰሌቤእ እፈሌኤ ዩሱስ ሙቴም ሰገረም ደበሩኩ።

27:19
ሉቃ. 23:14

27:21
ሌ. 31:13-14

27:24
ሌሌ 21:6-9
ጥ. 26:16

ዩሱስ ሌሆእስን ፈረደኮእስ

(ግር. 15 : 6-15 ሉቃ. 23 : 13-25 ጥ. 18 : 39-40 ፣ 19 : 1-16)

15 ኤ ደሌጌ ገሳንች ጳውሎስ ሂንችን ሂንችን ሞእ እጥ ምናደቦ ምሰባናጌ ፍሱክስ ቲረከም ኡጉዶጌ ምናደብ «ኤበር ትረሞን» ይተእ ጠዕምተማሬ ከረሙክ መንክ መቶ ትሮክ ሱስን ሄኡኩ። 16 ኤ እመጌ በርባን የከም ሰእማኮ ፈንግች ከረማ ሄኡኩ። 17 ኤ ብከን ምናደብ ውጡክ እመጌጌ ጳውሎስ «እዩ ፈተከሆን ሀስከም? በርባንጌ፣ ክርስቶስ የመሞክ ዩሱስ ፈተከሆ?» ያ ጠዕሙኩ። 18 ኤሀድ ዩኮከም አይሁጥ ገሳን ዩሱስ ሆሳስ አውቶኦክ ቶእችምጌት እሁከስ ለእም ሄኡክ ብከንቴ።

19 ፍርድ ምጌጌ ጳውሎስ አፋራኮሃናጌ እጥ ሚንትቸ «ኤ መንች መሸከእጌ ሂዕሞኦ ሀቃዎጌ ሉበከተ ሀዉሙይ ገሩም ብከን ኤ ጡማንች መንች ምሽጌ እት ኣጎቤእስ» ይተእ አሌዕሉኦ።

20 እሁካሬም ኤ እመጌ ቄስ እምንሳጂ፣ ሉሙኒ «በርባን ፈተከማ ዩሱስ ሌሆን!» ይተእ ምናደብ ጳውሎስ ጠዕምተምሰን ሰጎኦ። 21 ገሳንችም ለዕማጌም «ለሚንሳም ከዕትውን እዩ ፈተከሆን ሀስከም?» ያ ምናደቦ ጠዕሙኩ። እጡውም «በርባን ፈተከሞእስን ሀንሶሞ?» ይቱኡይ ደበቶኦ። 22 ጳውሎስም እጡውን «ኤሃረእ ክርስቶስ የመማ ዌሽሞክ ዩሱስ መሀ እሶ?» ያ ጠዕሙኩ። ሁንድም «ሰቀለሞን» ይተእ ደበቶኦ። 23 ገሳንችም «መሀንቴ? ኩ መንች መሀ ብእሳቴ?» ያ ጠዕሙኩ። እሁካሬም እጡው «እጥ ሰቀለሞን!» ይተእ ሉበከተ ሹቶኦ።

24 ጳውሎስም ኤከ መጩሱክ እመጌጌ ኩ ምሽ ደምበቀ ከእስሚንስ በጋን መሀንም እሞደቤእስ ለእ «ከዕትው ቁጠ፤

እን ከ መንች ጢጊንስ ሙጩረ። ያ ምኦ ኤብሳ መን እለጊጌ እንገ ኣገሽቄኩ። 25 ምናደብ ሁንድም «እጥ ጢገ ጌጎንሲ፣ ን ኣሲንሲ ሞእ ምቅሶን» ይቶኦ።

26 ኤ እመጌም ጳውሎስ በርባን እጡውን ፈተኩኩ። እሁካሬም ዩሱስ ገንሲሳ ሰሰጌ ሰቀለሞእስን እጡውን ሆሳስ አውኩ።

ዎታደር ዩሱስጌ ናጩእስ

(ግር. 15 : 16-20 ጥ. 19 : 2-3)

27 ኤ ለሰጌ ገሳንችክ ዎታደር ዩሱስ መስተኣ ኤ ገሳንች ምጌ¹⁴ አግሶኦ። እ ዎታደርም ሙል ዎታደር ሁንደም ዩሱስ ኩሉሉተጌ ውጣሶኦኦ። 28 ዩሱስንሲ ኤደቸ ሺለተእ እድሉውሰም ከሸር ኤደቸ ኤደሶኦ። 29 ኤ ለሰጌ እድለዕን መሬኤ ኡቲንስ በጠእ እጥ ሆሮሬጌ እስቶኦ። እጥ መክ እንገጌም እድሉው ብሞሰም ሾምባቆኦ አመዲሰእ እጥ እስጌጌ ጉሩጽተኣ «እይሁጥ እድሰ፤ ኪን ሄቸ!» ይቱኡይ ናጩም ሄዕሉኦ። 30 እጡጌም እንጂ ቱሀተም ሄዕሉኦ። አመዲሰእ ሾምባቆኦ ብጩም ኣዕለእ እጤከ ሆሮሬ አጽሶኦ። 31 እጡጌ ናጩኦ ለሰጌ ከሸር ኤደቸ ሺለተእ እጥ ኤደቸ ኤደሰእ ሰቀልቴን መስቶኦ።

ዩሱስ ሰቀለኮእስ

(ግር. 15 : 21-32 ሉቃ. 23 : 26-43 ጥ. 19 : 17-27)

32 ገሳንች ቀሽ ዎሪንስ ፍቱኡይ ሰምኦን የከም መት ቃሬዕን ኡል መንችጌ ኤደንተኣ ዩሱስከ መስቀስ¹⁵ ግድሰእ እዩሶኦ። 33 ኤ ለሰጌ «ጎልጎተ» የከእ ዌሽከም ቤዮ አርኦ። «ጎልጎተ» ይምም «ሆሮዕል ቆመ» ይመ። 34 ኤ ቤዮጌም ዩሱስን ደምብሰ ቀራሮክ ሉው ሀማሪማክ ዎይዕን ድቃሰ አውቶኦ። እሁካሬም ሱሚጌ አመዲኮ በጋን አግመ ሰቡኩ።

35 ዩሱስ ሰቀልተኣ ለሰጌ ሳሞ ፍስተኣ እጤከ ኤደቸ በጠንቶኦ። 36 እጡውም ኤኪኤ አፋተኣ እጡ ኤጌተም ሄዕሉኦ። 37 እጡ ከሰሶእ ምሽም «ኩክ እይሁጥ እድል ዩሱስጌ» ይተእ ጣፈእ ዩሱስ ሆሮዕል አገጌ መስቀሰጌ እስቶኦ። 38 ኤ እመጌ ዩሱስጌ መቅሬም ሰም ፈንጉው መቶ መክ ከልጌ መቶ ቄድ ከልጌ ሰቀልቶኦ።

¹⁴ 27 : 27 «ገሳንች ምጌ» የመጡኩክ አርዕም ሱምጌ «ፍሬተሩመ» የመማ ዌሽሞኩ።

¹⁵ 27 : 32 «መስቀሰ» የመጡኩክ መን ሰቀለከም ሀቅነቴ።

27:25
ኦ. 21:10
ሌ. 61:26

27:27-31
ሉቃ. 23:11

27:32
ሌ. 13:12

27:33-44
ጥ. 69:121

27:35
ጥ. 22:118

27:39
ጳ. 22:7-8
ጳ. 109:25

39 ገደንጌ ሀገም ሄዕሉአ ኪንም አጠ ገደአ ሆሮሪ ሄኪሱኡይ 40 «ኩ ሞኔ ምኔ ግንድታ ሰሰ በለኔ በጠ እት ሁኖአ ኩ ገገ ገትሴ! ሞኔ ሴት እካቶለሰ ሁኖአ መስቀሊንሰ ድሴ!» ይተአ ናጩም ሄዕሉአ።

27:40
ጥ. 26:161
ጥ. 2:19
ሌ. 6:14

41 አድም ቄስ አዎንሳኒ፣ ሙሴአ ሴሪ ሎሰሳኒ፣ ሎመኒ 42 «አጥ ሙል ኪኖ ገትሱኮ፣ እሁካሬም እጥ ገገ ገትሴን ጠኑኮ። እጥ እስረኤል አድል እሁክለሰ ከበ መስቀሊንሰ ድሴን፤ ኔሴም አጠኔ አመዕንኖም።

27:43
ጳ. 22:8

43 ሞኔ አመዕኖኮ። አድም (አን ሞኔ ሴት) ዩክ ብክን ሁኖአ ሞኔ እጠ እተሀን እሁክለሰ ከበ ገትሶን» ይተአ ናጩም ሄዕሉአ። 44 እጤኔ መቅሪ ሰቀሰንቶአ ፈንጉውም ኤእሰም ገጫዕልተም ሄዕሉአ።

27:48
ጳ. 22:1

27:48
ጳ. 69:121

27:51
ሌ. 26:31-35
ጥ. 28:2
እ. 9:8
እ. 10:19

ዮሱስ ሌሁክሰ
(ጥር. 15 ÷ 33-41 ፣ ሉቃ. 23 ÷ 44-49 ፣
ጥሃ. 19 ÷ 28-30)

45 ሎሀ ሰአቲንሰ ክላሳ ሆንሰ ሰአት አፈሴኤ ኡል ሁንድም ቱንሱኮ። 46 ሆንሰ ሰአተ እሆክ አመኔኔ ዮሱስ «ኤሎሄ! ኤሎሄ! ላማ ሰበቅተኒ» ያ ላሩኮ። ኤእሰ ይምም «አ ሞኔ! አ ሞኔ! ኤሴ መሀን ኡትቶ» ይመ።

47 ኤ ሴዮኔ ኡልተአ ሄዕሉአ መንክ መት መት ኪን ኤከ መጩሰአ «ኩ መንች ኤልያሰ ዌሾለ» ይቶአ።

48 ኤ አመኔኔ እጠው ለምሴሊንሰ መት መንች ጌራ መራ ሀላምዕኖአ ሉው ኤሳ ሺሻኮ ዎይዕን ድቃሰኔ ጩፋ ሾንቦቆአ ብጩኔ እሳ ዮሱስ እገአሰን ኡጩኮ።

49 እሁካሬም ሙል ኪን ኤ መንችን «ሁኖአ ኤጌሪ፤ ኤልያሰ ሞሪ ገትሶደኤ ሞዕኖም» ይቶአ። 50 ኤ ለሰጌ ዮሱስ ሰገሪ ፍሳ ሳራ ሌሁኮ።

51 ሞኔ ምኔኔ ሄኡኮ ዱዕም ኤደችም ሉዲንሰ ሉጉሞኔ አፈሴኤ ለም አሃ ደራረመኮ። ኡልም ሁጤኡኮ። ከኔውም አንመኮ። 52 ሞሙውም ፎቁኮ። ሴቶአ ጠማን ኪዕኔክም ዱት ኪን ሌሂንሰ ክዕሉአ። 53 ሞሙዊንሰም ፍተአ ዮሱስ ሌሂንሰ ክአ ለሰጌ ኪሰም ከተመ ዮሩሳሌመ አገአ ዱት መንን ሞኔንቶአ።

54 ጥብ ሀለቅቺ፣ እጤኔ መቅሪም ዮሱስ ኤጌተም ሄዕሉአ ምታደሪ ኡል ሁጤቻ፣ ኤ አመኔ እሁከ ሉሞ ሞዕሉአ አመኔኔ ሉሰከተ ሰድተአ «ሀንቅንም ኩክ ሞኔ ሴት ሄኡኮ!» ይቶአ።

55 ኤኪኤም ቄዕሉኔ እከአ ዱት ሚንት ሞዕለም ሄዕሉአ። እጠውም ገሊሊንሰ ከእሰአ ዮሱስን ሀሪዕምቱኡይ አዎንተም ኪን ሄዕሉአ። 56 እጠው ሰምሴኤኔ መግደለ ዩከም ከተዕም ማራሚ፣ ያቆብኖ፣ ዮሴፍኖ አመ ሄዕሉአ ማራሚ፣ በብድዮሰ አሰ አማ ሂእመኮ።

27:55-56
ሉቃ. 8:2-3

27:57-61
ሌ. 13:29

27:63
ጥ. 16:21
ጥ. 17:23
ጥ. 20:19

ጥ. 8:31
ጥ. 9:31

ጥ. 10:33-34
ሉቃ. 9:22
ሉቃ. 18:31-33

ዮሱስ ሞሙክሰ
(ጥር. 15 ÷ 42-47 ፣ ሉቃ. 23 ÷ 50-56 ፣
ጥሃ. 19 ÷ 38-42)

57 ኡል ሂመኮ አመኔኔ ዮሴሬ ዩከም መት አርማቲአ ከተዕሚኮ ጎዳንች መንች ኤ ሴዮ ሞሩኮ። እጥም ዮሱስ አዎኖንች ሄኡኮ። 58 ዮሴፍም ጽላጠሰ ሴዮ መራ ዮሱስከ ሌሽ ኡንጠኮ። ጽላጠሰም ኡወከምሰን እጃጃካሬ 59 ሌሽ መሳ ተልቢንሰ በጠማኮ ደኖም ሃሪች ኤድችኔ ኪፈኑኮ። 60 አጥ ገግን ከን ፊሪአ ጉድሳኮ ሃሪች በሪኔ ሞግ ጌጅ ከን አንኮርልሳ አፈሳ መሩኮ። 61 መግደል ማራሚ፣ ሙል ማራሚ ኤ ሴዮኔ ሞም አለጌኔ አፋሪሞ ሄኡኮ።

27:66
ጥ. 27:60
ጥ. 28:11-15

28:1
ጥ. 27:56
ሉቃ. 8:2

28:2
ጥ. 27:51-60

ዮሱስክ ሞሙ ኤጌሪኮአሰ

62 ሰዕም አዎምኔ ኡሺጠጥ በለኔ ቄስ አዎንሳኒ፣ ፈሪሳዌቱዊ መት እከአ ጽላጠሰ ሴዮ መተአ 63 «ቀርቾ፤ አ ሁሻሳንች ፎርኔ ሄኡኩይም (ሰጥ በለኔ ሌሂንሰ ከአም) ዩከኮ ቲላም። 64 ኤ ብክን እጥ ሉሳን መተአ ሌሽ ገጫዕለአ ምናደብን (ሉኖዕሌሄ፤ ሌሂንሰ እጥ ከአኮ) ይተምሴአሰን እጤክ ሞም ሰሰ በል አፈሴኤ ኤጌሪሞአሰን እጃጅ። ኤሀድ አሁከሴለሰ ለሰቅ ሁሽንች ሉጣጌንሰ ሳሰኮሀን እሆኮ» ይቶአ።

65 ጽላጠሰም አጠውን «ኤጌሪን አኖዕሌሄ፤ መስተከአ ከዕው ሀሰኮአሰ ኤጌሊሴሄ» ዩኮ። 66 ኤ ብክን እጠውም መተአ ሞመኔ እፈሰመኮ ከን ፎቆሴለሰ መራኤ እስተአ ቆጥሰአ አራሰአ ምታደርኔ ኤጌሊሴአ።

ሌሂንሰ ዮሱስ ክኡክሰ

(ጥር. 16 ÷ 1-10 ፣ ሉቃ. 24 ÷ 1-12 ፣ ጥሃ. 20 ÷ 1-10)

28 ጉሺጠጥ አዎም ሀጋ ለሰጌ አሰአ በል ሰዱኩይ መግደለ ዩከም ከተዕም ማራሚ፣ ሙል ማራሚ ሞሙ ሞኔን መረመኮ። 2 ደንጎኔም መላዎም ኡል ሁጤች እሁኮ፤ ሞኔ አሴአማንችም ኢመኒንሰ ድላ ሞመኔ

28:4 ጥ፡.27:02-06
28:7 ጥ፡.28:32
ጥ፡.28:18 ጥ፡.21:1-23
28:19 ጥ፡.20:14-18
28:11 ጥ፡.27:62-66
28:16-17 ጥ፡.21:1-23
1 ፋር.15:6

አፈላጊውክ ከነ አንከርልሳ ሀኔኔ አፋሩኮ።³ ኤ አሴአማንችከም ሀገር ሰንቅሰ ቤሴጭአሀኔ ሄኡኮ። እጥ ኤዴችም በረጥሰ ቀዳል ሄኡኮ።⁴ ሞመ ኤጌተአ ኪንም ሉበከተ ሙግተአ ሳችኔ ተዴዕሉኡ።

⁵ እሁካሪም ዋእ አሴአማንች ኤ ሚንትነ «ከዕትው በድተኮቲ፤ ሰቀለሙክ ዩሱስ ሀሰከምስ ሰኦም።⁶ አጥ ኪዩ ቤኤ። ዩከሰም ሴሂንሰ ክኣኮ። እጦ ዋመኮእ ቤዮ ዋተከአ ሞዕሌሄ።⁷ ቀቅሰከአ መተከአ እጥ ሉሳንነ ሳሄንሰ ክኣኮ። ከበዴም ከዕትዊንሰ ጋሳ ገሊሰ መርሰ፤ ኤኪኤም አጦ ሞዕሰከም) ይተከአ ኩሴሄ። አናኦ፤ እን ከዕትውነ ኩራሞ» ዩኮ።

⁸ ኤ ብከነ አ ሚንት በድምኔ፣ ሉበከተ ሊረንችኔ ዋም ቤዩንሰ ቀቅሰአ መተአ አጥ ሉሳንነ ኩቲነ ጌተአ።

⁹ መቱኡይም ዩሱስ ደንጎኔም አጡውኔ ኤደማ «ጡመንሄ?» ዩኮ። አጡውም አጥ ሉኮኔ ኡበአ ሰንዶኦ።

¹⁰ ኤ አመኔኔ ዩሱስ አጡውነ «በድተኮቲ፤ መተከአ አየባዩውነ ገሊሰ መተምስነ ኩሴሄ፤ ኤኪኤኔ ኤሴ ሞዕለም» ዩኮ።

ኤጌራን ኩተአ ዎሽ

¹¹ አ ሚንት መቱኡይም ዋመ ኤጌተአ ሄዕሉአ ኤጌራዕኔከ መት ቀጥ ከተመ መተአ ቄስ አዎንሳንነ ኤ አሁከ ሉው ሁንደም ኩተአ።¹² ቄስ አዎንሳንም ሉመንኔ መቅራ ሙጥተአ አዕለንተአ ሰሰጌ ዎታደርነ ሉበከተ ዲነቴ አውተአ¹³ «ምናደብነ (ኔሴ ድሪሳሞሃናኔ አጥ ሉሳን ሂሞኔ ዋተአ እጥ ሴሽ ገሚዕለአ መቱኦ) ይተከአ ኩሴሄ።¹⁴ ከ ዎሽ ገሳንች መጭሱሰስ ከዕትውኔ መቱም ሀውም አፎቤእስ ኔሴ አጥንሶሞ» ይተአ።

¹⁵ ኤ ብከነ አ ኤጌራንም ዲነቴ እዕልተአ አጡውነ ኩረኮእሰ አሰቶአ። አ ዎሽ ከሰል አፈቤኤም አይሁጥ መን ለምቤኤኔ ብነኮ።

ዩሱስ አጥ ሉሳንነ ሞአሙክስ
(ማር. 16 ፥ 14-18 ፤ ሉቃ. 24 ፥ 36-49 ፤
ዮሃ. 20 ፥ 19-23 ፤ አሴ. 1 ፥ 6-8)

¹⁶ ቶሚ መት ሉሳንም ዩሱስ መተምስነ ኩራ ሄኡከ ቤዮ ገሊሰኔ ዮከ ዱነ መቶአ።¹⁷ እጡውም እጦ ሞዕሉአ አመኔኔ አጤነ ሰንዶኦ። አሁካሪም መት መት ኪን

28:18 ጥ፡.11:27
ጥ፡.28:32
ማር.14:28
ሉቃ.10:22
ፍላጵ.2:19
ሌሊ.11:20-22
28:20 ጥ፡.13:39:49
ጥ፡.18:20
ጥ፡.24:13
ሌሊ.18:10

መለንቶአ።¹⁸ ዩሱስም አጡው ኮሉኔ ሀንጫ «ኢመዕኔኪ ፥ አልኪ ሁንድከም ገሰም መሳይ ኢነ አውማኮ።¹⁹ ኤ ብከነ አል ሁንደም መተከአ ምናደብ ሁንደም እ ሉሳን እሴሄ። እጡውም አን ሱምኔ፣ ቤት ሱምኔ፣ ኪሰም አዎንነ ሱምኔ ጠመቄሄ።²⁰ አን ከዕትው እጃጁም እጃጅ ሁንደም ኤጌተምስነ ሉሰሴሄ። አኖኦ፤ እን ዶል ቤድች አፈቤኤኦ ሁንድ አመኔም ከዕትውኔ መቅራ ዮሞ» ዩኮ።

ሞስን ዩሱስ ክርስቶስ ብክነ

ማርቆስ

ጣፋክ ምሽራች

ቴሲሸ

ከ ምሽራች መጣፈ ጣፋክ ማርቆስ እጥ ገገሚ። እጥም ዩሱስን ሎሳንች ሄሉክ ጳጥርስን ሀረዕማንች ሄሉኩ። መጣፈመ ጣፋክክ ጳጥርስ እጦ ሀረዕመኩይ ጣልያዕን ኡላኔት እሆዕን ኡርጥ። እጥም መጣፈዕሚክ ኮሎም ዩሱስ እሱክ እንነ ኩርምኔ ዩሱስ ሀንካዕን መላይ ዮከ መንች እሁከሰደኤ ሞእሰላ። ኮብዕልሽን ሀቡሰ ፍስምኪ፣ ጀባፍ ፈዩስምኪ፣ ሌሀክ ኪፍ ክእስምኪ መላይ ዩሱስን ዮሀን እሆክሰ ኩራቡ። እድም ዩሱስን ባጢሎ ኡርምክ መላይ ዮላሳ፣ ዋእ ሴዕሌክ ሀንቆእ ትረቶ ስእምክ ለች ዮላሳ ኩራቡ (ማር.2፥1—3፥6፤ 11፥27—12፥34)። ማርቆስ ሎጳ ሊረመም ሄሉክክ ሀቡሰ ፍስም ሄሉክ ዩሱስ መላዩኔቲ። እጥም ኤ እንኩውከ ሰዎርመ ሎብክተ ሚካሳ ጣፋኩ (ማር.1፥21፤ 5፥1፤ 7፥24፤ 9፥14)።

ኩ መጣፍ ሎጳትም ኩርቲክ መን ዩሱስ ሰባእሰ። ኮብዕልሽን እይሁጥ ኤዎንሳን ሰባእሰ፤ (ማር.3፥6) እድም እጥ ኡል መኔ፣ እጥ ቀርመኔ እጦ ሰባእሰ፤ (ማር.6፥1-6) እጥ ሎሳንም እጥ ብክነ ቆስመ ሆንእሰ፤ (ማር.8፥18-21) ዩሱስ እጥ ገገም ዩሩሳሌመኔ መን እጦ ሰባእሰ ጋሳህም ኩሩከሰ፤ (ማር.8፥27-32፤ 9፥30-32፤ 10፥32-34) እይሁጥ እዎንሳዕኔክ ዩሱስ ሰብም ሎጳኩይ መሪ እጦ ሀገሰእ ኡውመኔ እፍሱክሰ (ማር.3፥6፤ 11፥18፤ 12፥12፤ 14፥1-2)።

ዩሱስ እሰም ሄሉክ እንኩው መን ሙል ኪንነ ኩተምቤእስ ዱት አመኔ ሀረም ሄሉኮ (ማር.1፥34፤ 1፥44፤ 3፥12፤ 5፥43፤ 7፥36፤ 8፥26፥30፤ 9፥9)። አመዕንቶእ ኪንኔ መቅሪ ዋእ መላይ ዮላስ ሞእሰኮክ እንኩው እሰመ። እሁካሪምዱ እመዕንቤእ ኪንነጥ። እንኩው ጠሌእ ዩሱስ ብክነ ሁንድ ሎች ኩርጥ። ዩሱስከ ሌሀ እጢክ በጥ ገትስም እሁከሰ ሚካሳ ኩርጥ።

ከ መጣፈኔ ዩሱስ ዱት አመኔ እጥ ገገ «መንች ቤቶ» ያ ዌሻቡ። እጥ ኤሀድ የም ሄሉክክ መይምደእ ስእምን ሀሰሱሰስ ዳንኤል መጣፈ 7፥13-14 ቆስከኤ ለእም ሀሰሱኮ። መንች ቤቶ ለቦኮክ ካልተኔ ዳንኤል ሞአኮ። እ መንች ቤቶ ለቦኮክም ኢመኔኔ ዋእ ቤዩኔ ሄሉኮ። እጥም ዋእ ምናደብነ እድል ሄሉኮ። ዩሱስ እጥ ገገን «መንች ቤቶ» የም ሄሉክክ አመኔ ሙልሰኔ ካልተኔ ዳንኤል ሞአኮክ ዋእ እጥ ምናደቦ ገሰእሰነ ከ ኡስ እሌኡካሪ ዋርኩኔ ይመ።

መጣፈም ክኒንስ ዎርን ዮእስኔ በጠገንማኮ

1. ዋእ ሰገሪ ኩራኔ፣ ዮሃንሴ ዩሱስ ክርስቶስ ምሽራች ሰገሪ ዋርእስነ ጎጎ ጉድሶእሰ 1፥1-15
2. ዩሱስክ መላይ ዱትስኔ ሞእመክሳ፣ እይሁጥ ምናደብ ቆስመ ሆንእሳ 1፥16—3፥6

3. ኮብዕልሽኔ ዩሱስ ሎስሱክሳ፣ መሪኡው ሞእሱክሳ፣ እይሁጥ ምናደብ እ ቆስቶእቤእሳ 3፥6 ፥6
4. እይሁጥ እኮእቤእ መን ዩሱስ ሀረዕመክሳ፣ እጥ ሎሳንም እ ቆስቶእቤእሳ 6፥6 ፥26
5. ዩሱስ እጥ ሌሀ ብክና፣ ከች ብክና፣ እ እዎንም ብክና ከሳ ሎስሱክሰ 8፥27 ፥50
6. ለሳንች ኢያምኔ ዩሩሳሌመኔ እሆክ ሎች ብክነ ዩሱስ ሎስሱክሰ 11፥1 ፥37
7. ዩሱስ ሀው ብክና፣ ሌሀ ብክና፣ ከች ብክና 14፥1 ፥20

ጠመቃንች ዮሃንስ ዩሱስን ጎጎ ጉድሶክሰ (ማት.3፥1-12፤ ሎቃ.3፥1-18፤ ዮሃ.1፥19-28)

1 ኩክ ዋእ ቤት ዩሱስ ክርስቶስ ምሽራች አሼረ።
 2-3 ዋእ ሰገሪ ኩራንች፣ አስያስ ክርስቶስ ብክነ
 «ዋእ ርክ ጎጎ ጉድሶክ አ አሌእማንች ኪኒንስ ጋሳ እሌአም።
 እጥም ሞሰንነ ጎጎ ጉድሶኔ፤
 ጠቤዕን ጎጎም እጥሌሄ ዩኩይ
 ኡዱመእኔ ሳርክ መንች ሰገሪ» ዩኮ» ያ ጣፋኩ።

4 ኤ ብክነ ጠመቃንች ዮሃንስ «ዋእ ከዕኩውከ ባጢሎ ኡርኖን ባጢሊንስ ደበዕልተክእ ጠመቆሚሄ» ያ መንነ ኡዱመእኔ እሰላቲኮይ ዋርኮ። ኤ አመኔ ይሁጥ ኡል ሁንዲንሊ፣ ዩሩሳሌዕም ከተሚንሲ ሎብከት ዱት መን ዮሃንስ ቤዮ ዋተም ሄዕሎ። እጡውም ባጢሎ ቢራ ይቶኣሪ ዮርዳኖስ ዳጄኔ ዮሃንስ እጡው ጠመቆቱ።

5 ዮሃንስ ኤደኤም ሄሉክ ኤደኛ ጋሚስእ ኢዲንስ በጠማኮሀን ሄሉኮ። እጥ ለመደም አመቺንስ በጠመክ ስቅኔ ሰደኢም ሄሉኮ። እተም ሄሉክ ሁርባትም ቆዋዋ፣ ኡዱመእ መረቦ። ጎእጥም መንነ «ኢኒንስ ለሶኔ ዋርኮክ ዮኮ። እጥ ኢኒንስ ሆራኤም ሎብኔ፤ ኢን እጢክ ሚመእ ፈትረም ሄሻ ትራነ ለሰምቤኣኔ። ስኢን ከዕኩው ምእኔ ጠመቆዎ፤ እሁካሪምዱ እጥ ኪሰም እያን ከዕኩውኔ ሄእኦስ እስምኔ ጠመቆቱ» ያ እሰላቲኮ።

6 ኤ አመኔ ገሊዕል ኡሰኔ ዮኮ ናዝራቲንስ ዩሱስ ዋርካሪ ዮርዳኖስ ዳጄኔ ዮሃንስ አጦ ጠመቆቱ። 10 ዩሱስም ምእ 1፥1፥8 «ኪሰም እያን ከዕኩውኔ ሄእኦስ እስምኔ ጠመቆቱ» የመመኮክ መት መት ትረጥ መጣፋውኔ «ኪሰም እያንኔ ጠመቆቱ» የመማኮ።

1፥2
 ሞ. 3፥1
 ሞ. 11፥10
 ሎቃ. 7፥27
 1፥3
 ለሌ. 40፥3
 1፥4
 ለሌ. 13፥24
 1፥6
 2 ለዱ. 1፥8
 1፥9-11
 ሞ. 3፥13-17
 ሎቃ. 3፥21-22
 ሞ. 1፥29-34

1፡11
፳፱. 22፡2
ሜ. 217
ኢሳ. 42፡1
ጥ. 17፡5
ጥ. 917

1፡12-13
ጥ. 41፡11
ሉቃ. 41፡13

1፡15
ጥ. 417

1፡16-20
ጥ. 1፡40-42

1፡21-22
ጥ. 7፡28-29

1፡24
ጥ. 8፡69

ዎረንሰ ፍሬክስም ኢመን ፎቃ ኪስም አያን ሀንደራክች ኮብሰልሽኔ አጥ ሀኔኔ አፋሩኩይ ሞኡኮ።¹¹ ኤ አመኔም «አን ኢቶም ኦ ቤት ኤሴም ሊረንሰቶቶክ አቲቲ» ዮክ ሰገር ኢመኒንሰ መጨሰሙኮ።

¹² ኤ አመኔም ኪስም አያን አጦ ኡዱመአ መርእሰ አሱኮ።¹³ አጥም ኡዱመአኔ ሞቅኔ መቅሪ ዮሃናኔ ሰር ሰሰ ሀቡሰ አድል ሸጣንች። አጦ ኪኮኮ። ኢመዕን አሴአማንም አጤን ሀረዕምቶአ።

ቁርጡሚኤ ቃሽም ሰዎር መን ዮሱሰ ዌሹክሰ
(ግት. 4፡12-22፤ ሉቃ. 4፡14-15፤ 5፡1-11)

¹⁴ ዮሃንሰ አመደማ ክረጥ ምኔ አጋ ለሰኔ ዮሱሰ ገሊሰ የክም ኡላ ዋራ ዋእ አሱክ ምሽራች አሰላቲኮ።¹⁵ አጥም «አመን አፋኮ፤ ዋእ አድሰንም፤ ሀንጫኮ፤ ኤ ብክነ ባጤሉ ቢራ ይተክአ ክ ምሽራች ሰገረኔ አመዕኔሄ» ዮኮ።

¹⁶ ዮሱሰ ኤ ለሰኔ ገሊሰል ደምሰዕል ገደንኔ ህተኩይ ሰምአኒ፣ አጥ አባይ እንድራሲ ቁርጡሚኤ ቃሽም ሄዕሎእ ብክነ ደምበለኔ ሽክ ኡቡሱኡይ ሞኡኮ።¹⁷ ዮሱሰም አጡውን «ዋሴሄ ኤሴ አምኔሄ፤ ቁርጡሚኤ ቃሽመ ሉሳክአሰም መንም ኦ ቤዮ ኤበኮነ ክዕተው ሉሰሰም» ዮኮ።

¹⁸ አጡውም ኤ አመኔም ቁርጡሚኤ አመደም ሽክ ኡተአ አጦ አምንቶአ።¹⁹ አጥም ኤ ቢዩንሰ ሆፍ ቀጠ መራ ዘብድዮሰ አሰ ያቆባ፣ ዮሃንሳ ሞኡኮ። አጡውም ምንግረኔ አፋተአ ሽክ አጥሰም ሄዕሎአ።²⁰ ኤ አመኔም ዮሱሰ አጡው ዌሹኮ። አጡውም አጡውክ አነ ዘብድዮሰ አጥ በጣንኔ መቅሪም ምንግረኔ ኡተአ ዮሱሰ አምንቶአ።

ሀቡሰ ፍሰምኔ ዮሱሰ እጥ መላዩ ሞእሱክሰ
(ሉቃ. 4፡31-37)

²¹ ዮሱሲ፣ አጤኔ መቅሪ ሄዕሎአ ኬኒ ቅፍርነሆመ የክም ክተመ መቶአ። ዮሱሰም ኡሼጠጥ አያምኔ አይሁጥ መን ውጥጥ ምኔ አጋ ሉሰሰኮ።²² አጥም ሉሰሰም ሄኡክክ መሲአ ሲረ ሉሰሳዕንሰ እሆዕን ሉሰክት ሰችኔት አሁክ ብክነ አጤክ ሉሰሸ መጨሰሰከ ኪን ማለልቶአ።

²³ ሀቡሰ አመዳክ መት መንች ኤ አመኔ ኤ ውጥጥ ምኔኔ ሄኡኮ።²⁴ አጥም «ናዝራጥ ዮሱሰ፤ ን ምሽኔ ኪሴ መሀ አግሳቲ? ክ ቢዮ ዋትቶክ ኔሴ ብአሴነቴንሄ? አት

²¹ 1፡13 ኪስም መጣረኔ ሀቡሰ አድልን «ሺሳክ» የመጥክ ሱም ኡውጥኮ።

ዋእ ኪስም አክትሰ አን ለአሞ» ዮ ላሩኮ።²⁵ አሁካሬምዱ ዮሱሰ ኤ መንች አመዳክ ሀቡሰ «ሰእታ ክ መንቺንሰ ፍሬ!» ዮ አጃጃኮ።²⁶ ሀቡሰም መንች ፍትፍታአ ለሰኔ ላራ ፈተካ ፍሩኮ።²⁷ ኤ ቢዮኔ ሄዕሎአ መን ሁንድም ማሰልተአ «ኩክኦ አንነ፤ ኩክ ሃሪች ሉሰሸዮንሄ? መላይኔ ሀቡሰ አጃጃሰ፤ እጡውም አጤን አጃጃንተሙለ» ይተአ አጡውንአ አጡውም ምጫኦ።²⁸ ኤ አመኔም ዮሱሰክ ሰድ ገሊሰል ኡል ኩሉሴተኔ ሁንደኔም መጨሰሙኮ።

ዱት መን ፈዩሰምኔ ዮሱሰ እጥ መላዩ ሞእሱክሰ

(ግት. 8፡14-17፤ ሉቃ. 4፡38-41)

²⁸ ኤ አመኔም ዮሱሲ፣ ያቆቢ፣ ዮሃንሲ አይሁጥ መን ውጥጥ ምኔንሰ ፍተአ ሰምአኒ፣ አንድራሲ ሄዕሎም ምኔ መቶአ።³⁰ ኤኪኤም ሰምአንክ በሎ ሱበክተ ኩሰተአ ኢንሴዕለአ ሄዕሎአ። አጡውም እሰ ብክነ ዮሱሰን ኩቶአ።³¹ አጥም አሰ ቢዮ ሀንጫ አሰ አን? አመዳ ኢማኡኮ፤ ኤ አመኔኔ ጥሰ አሴ ፈተኮኮ። አሴም ኢምተአ አጡውን ኮይነኖ እሰቶአ።

³² ኤሊንች አጥክስም ሂሞኔ መን ዮሱሰ ቢዮ ጀቡክ ኪኖ፣ ሀቡሰ አመዳክ ኪኖ ሁንደም ኤበአ።³³ ኤ አመኔ ክተዕም መን ሁንድም ኡዕሎሙኔ ውጥተአ ሄዕሎአ።³⁴ አጥም አንን አንን ጥሰኔ ጀቡክ ዱት መን ፈዩሱኮ፤ ዱት ሀቡሰም ፍሱኮ። እጥ አይተደእ አሁክሰ ሀቡሰ ሰቀአ ሄዕሎአ ብክነ አጥ ብክነ ዎጪምቤእሰ ዮሱሰ ሆሩኮ።

³⁵ ኡል ሰዴን እሃኮሃናኔ ዮሱሰ ክአ ዋእ ኡንጤን መን ቢእ ቢዮ መሩኮ።³⁶ ሰምአኒ፣ አጤኔ መቅሪ ሄዕሎአ ኬኒ አጦ ለሴሰአ መቶአ።³⁷ አጡውም አጦ ሲደእ አመኔኔ «መን ሁንድም ኬሴ ሀሰለ» ይቶአ።²⁸ አሁካሬምዱ ዮሱሰ አጡውን «መሴሄ፤ ክ ኩሉሴተኔ ዮክ ገቱወ መሎን። መሽክአምም አን ዋሩሞክ አጡውንም ምሽራች ሰገረ አሰላቴነቴ» ዮኮ።

³⁸ ኤ ብክነ አይሁጥ መን ውጥጥ ምኔወኔ ዋእ ሰገረ ኩሩኩዩ፣ ሀቡሰ ፍሱኩዩ ገሊሰል ኡል ሁንደም ደኡኮ።

⁴⁰ አዶመቾኔ ሰድሶክ ጥሰ፣ ፍራኮ መት መንች ኤ አመኔ ዮሱሰ ቢዮ ዋራ አጥ ሱክ ቢዮኔ ጉሩጳ «አት ኢትታራ

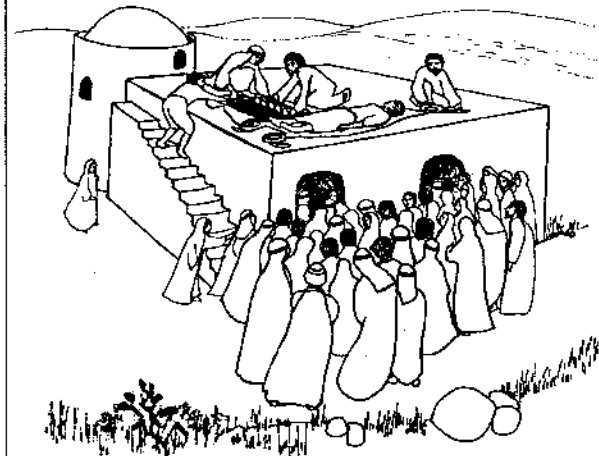
³⁷ 1፡40 ቁሱው መጣፍ ኡሼጠጥ 13 ሞዕናም አመኔ ክ መጣፍ ጥቅ ሰሪኔ ዮኮ ጥሰ ሽሰር እሆዕን አዶመቾኔ ፍርክ በደሶ ጥሰተ

1፡35-38
ሉቃ. 4፡42-43
1፡39
ጥ. 4123-25
ጥ. 9135
ሉቃ. 4144

1:44
ፊት. 13:49
ፊት. 14:2-32
ግት. 8:1-4
ሐቃ. 5:12-16

ኤሴ ፈደሳ ሙጩሶችን ጠንቀቅቶ ያ ኡንጠብ። ¹የሱሰም ቅሽጣ እጥ አንገ ብድቃኦ ኤ መንቾኝ ንክ «ኢቶጥ፤ ፈደሳ ሙጩራ» ዩኮ። ²እጥም ኤ እመንቾም አደመቾኔ ፍሩከ በድሶክ ጥሲንስ ፈደሳ ሙጩሩኮ። ³⁻⁴ኤ ለሰጌ ዩሱስ እጤነ «መጩሴ፤ አት ከከ እዩንም ኩቶቤእስ። እሁካሪምዱ መታ ከ አረቾ ቄስችን ሞእሴ። አድም እት ፈደሳ ሙጩትትስ ሁንድም ለአእስነ ሙሴኤ እጃጃክ ከትመ ከትጫ» ያ ቶጥሳ እጃጃ ገገሱኮ።

⁵እሁካሪምዱ መንቾም መራ ኤ ምሽ ቤይ ሁንደም እፍሱኮ። ኤ ብከነ ዩሱስ ሞእመኩይ ከተመው አገነ ጠኑኮ። እሆነ በጋን መን ገት ቤእ ቤዮኔ ሄአም ሄአኮ። መንም ቤይ ሁንዲንስም እጥ ቤዮ መተም ሄሰሉኦ።

ተተአሰ ቤድቃ በጠግኮ ምዕን ኢመኔ ፍተአ መንቾመ አድ ድሊሶኦ

ሺሃኮ መንቾ ዩሱስ ፈደሳክሰ
(ግት. 9:1-13፤ ሐቃ. 5:17-32)

2 ሆፍ ቀጥ እያሚንስ ለሰጌ ዩሱስ ቅፍርንሆመ ደበዕሉኮ። ምኔኔ ዩሱስ ዮአሰ መን መጩሶእ ²እጥ ሄአክ ምዕኔክ ምንንስ ህጋ ነፈር ጠቁቤእ አፈቤኤ ዱት መን ሙጥቶኦ። ዩሱሰም እጠውነ ሞእ ስገረ ኩሩኮ። ³ኩሩኩይም ስምር መን መት ሺሃኮ መንቾ እይተአ መት ቀጥ መንጌም ዩሱስ ቤዮ ኤቦኦ። ⁴እሁካሪምዱ መን

2:12
ግት. 9:32
2:16
ሐ. 23:16

ሎዲክ ብከነ ኤ መንቾ ዩሱስ ቤዮ ህንጫእምነ ጠንቀቶኦ። ኤ ብከነ ተተአሰ ብድቃ በጠግኮ ምዕን ኢመኔ ፍተአ ዩሱስ ዮከ ኮልኔ ግንድተአ መንቾመ ሀለቅኔም አድ ድሊሶኦ። ⁵ዩሱሰም እጠውከ አመዕነቶ ሞእ ሺሁክ መንቾኝ «እ ቤቶ፤ ከ ባጢል ሃፈማኮ» ዩኮ።

⁶ኤ አመኔ ሙሴእ ሴረ ሱሰሳዕኔክ መት መት ኪን ኤኪኤ አፋተአ ሄሰሉኦ። እጠውም እጠው ምደኖኔ ፣ «ኩ መንቾ ክደሶኔእ ምጪ መህነ ምጮለ? ኩክ ሞእኔ ናጭመዮን፤ መቴም ሞእንስ በጋን ባጢሉ ሃፈነ እይ ጠኖኮ?» ይተእ ሰውቶኦ።

⁸ኤ እመኔም ዩሱስ እጠው ሰውቶኦክ እጥ ምደኖኔ ለኦ «ክዕኑው ምደኖኔ ከአሰ መህነ ሰውተከሙስ? ፣ከ ሺሁክ መንቾ ክ ባጢል ሃፈማኮ ይምኒ፣ ኢምታ ክ ሀለቀ እይታ መሪ ይም ሾሌኦኮ? ¹⁰እሁካሪም ከ ኡለኔ ባጢሉ ሃፈነ መንቾ ቤትነ መሳይ ዮህን እሁከስ ለቁሄ» ያ ሺሁክ መንቾኝ ¹¹«ከ መንቾ፤ ኢምታ ክዕሳ ክ ሀለቀ እይታ ምኔ ኤሌኤ» ዩኮ።

¹²እጥም ኤ እመኔም ኢማ ሀለቀ አመዳ እጠው ሁንድም ሞዕሉኦይ ፍራ መሩኮ። ኤ ብከነ ሁንድም ማለልተአ «ክደሶኔእ ሉቾ ሆራኤም ሞዕኑም» ይተእ ሞእ ገስጥቶኦ።

¹³ዩሱስ አድም ገሊዕል ደምበዕል ገደኖ መሩኮ፤ ኤኪኤም ዱት መን እጥ ቤዮ ሞቶአሪ ሱሰሱኮ። ¹⁴እጥም ኤ ቤይኔ ህጉኩይ እልፍዮሰ ቤት ሌዌእ፣ ቀረጦ አእ ቤዮኔ እፋራኮ ሞኡኮ። ዩሱሰም እጤነ «ኤሌ እምኔ» ዩከሪ ክአ እጠ አምኑኮ።

¹⁵ኤ ለሰጌ ዩሱስ ሌዌእ ምኔኔ ሁርባተ አቴነ እፋራኮሃኖኔ እጠ አምጉትም ሄሰሉኦ ዱት መን እጤኔ፣ እጥ ሱሳንኔ፣ መቅሪም እቶኦ። እጠው ሰምቤኢንስም ዱት ኪን ቀረጣኖ፣ ገደንቶኦ ኪኖ፣ ሄሰሉኦ።

¹⁸ፈረሳዌኡዊንስ፣ ሙሴእ ሴረ ሱሰሳዕኔክ መት ቀጥ መን ቀረጣንኔ፣ ገደንቶኦ ኪን፤ መቅሪ ዩሱስ አቴኩይ ሞዕሰኦ እጥ ሱሳንን «ቀረጣንኔ፣ ገደንቶኦ ኪን፤ መቅሪ መህነ ዩሱስ እቶለ?»፤ ይተእ ጠዕምቶኦ።

⁴2:15 «ገደንቶኦ ኪኖ»፣ ዮ ሰገር ሙል ሙጣቶው «ባጢላኖ» የመግኮ። ኩ መን ሙልኔት እሆዕን ፈረሳዌኡውከ ሱሰኖ ኤገተምቤእ ብከነ ጠላእ ፈረሳዌኡው እጠው ገደም ሄሰሉኦ። ኤለሰም ቀረጣኖ አይሁጥ መን ገደም ሄሰሉኦ። መሽለላም አርዕም እድልነ ቀረጣኖ ሄሰሉኦ ብከነቴ።

⁵2:16 ገሪክ መጣፋጥኖኔ መት መቶኔ «አጎለ» ዮ ሰገር ኤደግ ጣረግኮ።

2:20 ሉቃ. 17:22
24:23-28 ሌዕል 23:25 ጥቶ. 12:1-8 ሉቃ. 8:1-5
2:26 ቁሱ. 24:9 1 ጳው. 21:1-6 2 ጳው. 8:17
2:27 ጳው 23:12 ሌዕል 5:14

17 ዮሴፊም ኤክ መጨረሻውን አመኔኔ እጡውን «ቀራዕል መንች ሀሰሶኮክ ጀባንነቱ በጋን ፈየእ መንነቱ። እን ሞሩሞክ ባጢሳኖ ዌሼነቴ በጋን ሙጩር ኬኖ ዌሼነቱ» ይኮ።

ሶመዕን ብክነ ዮሴፊ ጠዕመኮእስ
(ማት. 9 ፡ 14-17 ፤ ሉቃ. 5 ፡ 33-39)

18 የሃንስ ሉሳኒ ፡ ፈረሳዌሉዊ ሶመንተም ሄዕሉ። ኤ ብክነ መን ዮሴፊ በዮ ሞተአ «የሃንስ ሉሳኒ ፡ ፈረሳዌሉዊ ሶመንተኩይ ክ ሉሳን ሶመንተም ቤኤክ መሆነቴ?» ይተእ ጠዕምቶአ።

19 ዮሴፊም እጡውን «ን ሉሳኒን ሳኒ እዳይች እጡውኔ መቅሬ ሄኡኩይ ቦሎችእ መን ሶመንም ሀሰሰሆንሃ? እዳይች እጡውኔ መቅሬ ሄኡኩይ ሶመንተሞቹ።

20 እሁካሬምዱ እዳይች እጡዊንስ አነን እስከእ መስከም እያም ሞርኮ። ኤ እያም እጡውም ሶመንተም።

21 እድም ቤዱክ ኤዴቸኔ ሃሬች ቃፋንተ ኤዳ ኅቦኮክ እይም ቤኤ። መሽከአምም ኤእስ አሳ ኅቦሰስ እ ሃሬች ቃፋንት ቤዱክ ኤዴቸ ባስሳ ደሬርኮ።

22 እድም ሙሳም ጃሎኦኔ ሃሬች ዎይዕን ድቃስ እሶኮክ አይም ቤኤ። እሶኮክምዱ ሄኡሰስ ጃሎኦ ኢቀማ አዋድቤእን እሆኮ፤ ድቃሶምም ዱነሞኮ። ኤ ብክነ ሃሬች ዎይዕን ድቃሰነ ሙስ ቤእ ጃሎኦ ሀሰሶኮ» ይኮ።

23 ኤ ሰሰኔ ዮሴፊ ፡ እጥ ሉሳኒ ኡሼጠጥ እያሞኔ ሁርባጥ ሞርኔ ሀንም ሄዕሎ። ሀጉኡይም እጥ ሉሳን ሀማዕሚክ ቁጥመ አመዶእ። 24 ኤ ቤዮኔ ሄዕሎኦ ፈረሳዌሉውም ዮሴፊን «ከከ ሞኤ! ኩ ከ ሉሳን ኡሼጠጥ እያሞኔ እስምነ ሰቦቤእ ሉው መሆነ እስተሙሉ?» ይቶአ።

25-28 ዮሴፊም ደበራ «አብያተረ የከም መንች ቁስነ አምንሳንች ሄኡክ ዶሌኔ ዳዊት እጤኔ መቅሬ ሄዕሎኦ ኬንኔም ስባራ ሀዉክ እመኔ ሞእ ምኔ ኦጋ ጠሌእ ቄሱዊንስ በጋን ሙል መንነ ሙሴእ ሌር ሆሩኮክ ሞእነ ኡውመኮ ዳቦእ እቱክሳ፤ እድም እጤኔ መቅሬ ሄዕሎኦ ኬንንም ኡዉክሳ እነበባኦሎንሃ? 27 ኡሼጠጥ እያም ሞእ ቆጩኮክ መንነ አዋዶነቴ በጋን መነ ቆጩኮክ ኡሼጠጥ እያምነቶ። 28 ኤ ብክነ መንች ቤት ኡሼጠጥ እያምነም አንች» ይኮ።

አይሁጥ መንክ እምንሳን ዮሴፊ ሹቴነ እዕለንቶእስ

(ማት. 12 ፡ 9-14 ፤ ሉቃ. 6 ፡ 6-11)

3 1 እድም ዮሴፊ አይሁጥ መን ውጥጥ ምኔ እጉኮ። ኤኬኤም እንግ ሺሃኮ መት መንች ሄኡኮ። 2 ዮሴፊ ከሰሰነ ሀሰም መን ሄዕሎኦ ብክነ ኡሼጠጥ አያሞኔ እጥ ኤ እንገ ሺሀ መንች ፈደሶደእ ኤጌተእ ሄዕሎኦ። 3 እጥም ኤ እንግ ሺሀክ መንች «ከደ ሞቃ እሰጊኔ ኡሌ» ይኮ። 4 እድም ዮሴፊ ኤ ቤዮኔ ሄዕሎኦ መንነ «ን ሌር ኡሼጠጥ አያሞኔ ኡርኮ በጥመኒ፤ ጆረ በጥመ ሆርኮ? ቴእም መን ፎሬ ንትስመኒ፤ ሽመ ሆርኮ?» ያ ጠዕመኮ። አሁካሬምዱ እጡው መሆም ደበቶአቶ። 5 ዮሴፊም ቁቃ እጥ ኩሉሉተኔ ሄዕሎኦ መነ ሌንጫ ሞኡኮ። እጡው ዎይዕን ቦቆዕም ብክነም ከቼእ ኤ እንግ ሺሀክ መንች «ክ እንገ ብድቃኤ» ይኮ። መንችም አንገ ብድቃኡኮ፤ እጥ አንግም ፈደሉኮ። 6 ኤ አመኔም ፈረሳዌሉው ኤ ቤደንስ ፍተእ ሄርድስ ኮሲንሴት እኮእ መንኔ መቅሬም ዮሴፊ ሽተም ጎን እዕለንቶአ።

ሎበክት መን ዮሴፊ ሀሰእስ

(ማት. 4 ፡ 24-25 ፤ 12 ፡ 15-16 ፤ ሉቃ. 6 ፡ 17-19)

7-8 ዮሴፊ እጥ ሉሳንኔ መቅሬም ገሊዕል ደምበዕል ገደኖ መሩኮ። ሎበክት መንም ገሊዕል ኡሲንሲ፤ ይሁጥ ኡሲንሲ፤ ዮሩሳሌዕም ከተሚንሲ፤ ኤደማስ ኡሲንሲ፤ ዮርዳኖስ ዳጅ ኤቅዶኔ ዮክ ኡሲንሲ እድም ጢርሰ የከም ከተሚንሲ፤ ሲዶነ የከም ከተሚንሲ ዮሴፊ በጡኮክ መጨሰእ እጥ ቤዮ መቶአ። 9-12 እጥም ዱት መነ ፈደሳ ሄኡኮ ብክነ ጀብኔ ሀውተም ኬን ሁንድም እጦ ነኩቴነ ጢበንተም ሄዕሎኦ። ሀሰሰ አመዳኮ መንም እጦ ሞዕሎኦ እመኔኔ እጥ እሰጊኔ ኡብእ «እት ሞእ ቤቶ» ይቶኡይ ሳቶአ። አሁካሬምዱ ዮሴፊ እጡውን «እን አዮትደእ አሁምስ ሰእስከምቤእስ» ያ ቆጥሳ አጃጃኮ። እጥም መን ሉጳ ሄኡኮ ብክነ እጦ ገሬዕሰምቤእስ እጥ ሉሳንን «ኢነ ምንግረ ጉድሉሄ» ይኮ።

ቶሞ ለም ሉሳኖ ዮሴፊ ዶዕሎክስ

(ማት. 10 ፡ 1-4 ፤ ሉቃ. 6 ፡ 12-16)

13 ዮሴፊም ዱንኔ ፍራ እጥ ሀሰኮ ኬኖ እጥ ቤዮ ዌሹካሬ እጡውም እጥ ቤዮ ሞቶአ። 14-15 እጥም እጡውን «እን

312 ሉቃ. 11:54
316 ጥር. 12:13
318 ጥቶ. 11:21
3110 ጥር. 5:29-34 ጥር. 6:56
3112 ጥር. 11:45
3113 ጥቶ. 5:1 ሉቃ. 6:12

3፡16-19
ሌ. 1፡13
3፡19
ጥ. 2፡1
ጥ. 7፡17
3፡20
ጥ. 6፡31
3፡21
ጥ. 3፡31-35
ጥ. 10፡20
3፡22
ጥ. 9፡34
ጥ. 10፡25
3፡27
ሌ. 49፡24-25
3፡29
ሌ. 12፡10
3፡31-35
ጥ. 12፡46-50
ሌ. 8፡19-21

ክዕኑው ቶሞ ለም መን ደዕሱሞክ ኢንኔ መቅሬ እክኮነቱ፤ ምሽራች ሰገረ እለላተኮነ እሴኤነቱ፤ ሀቡሰ ፍሰተክም መላዩ ኡዌነቱ» ዩኮ። ¹⁶ ደዕስንቶአ ቶሚ ለም መን ክ ኪኖ፤ እጡውም ጴጥሮሰ ያ ዩሱስ ሱመ ፍሱክ ሰምእነቱ፤ ¹⁷ ስኦኔርገሰ ያ ዩሱስ ሱመ ፍሱክ ዘብደዮሰ ለሚም እስ ያቆቡቱ፤ ዮሃንስቱ፤ ¹⁸ እንድራራቱ፤ ፍልጶስቱ፤ በርቶሎሞስቱ፤ ማትዎስቱ፤ ቶማስቱ፤ አልፍሶስ ቤት ያቆቡቱ፤ ታዴዎስቱ፤ ኡልን ቶአቻንች ስምእነቱ፤ ¹⁹ ዩሱስ ሴህን ሀሃሳ ኡጫክ አሰቆርቶአ ኡል ይሁደቱ። ሰኦኔርገሰ ይም በንቅ አሶ ይመ።

ዩሱስክ በጥ ሼጣዕን በጥ እሁክቤእስ
(ማት. 12፡22-32፤ ሉቃ. 11፡14-23፤ 12፡10)

²⁰ ዩሱስ ኤ ሰሰጌ ምኔ መሩኮ። እድም ዱት መን ውጥቶእ ብክን ዩሱሲ፤ እጥ ሉላኒ ሁርባተም እቴነ አመኔ ሆንእ። ²¹ ዩሱስ እማ፤ እጥ አባዩዌ «ዩሱስ መቻራክ» ያ መን ምጩኩይ መጩስእ አጦ አመዴን መቶአ።

²² ዩሩሳሌም ከተሚንሰ ዋቶእ ሙሴእ ሴራ ሉሰሳን «እጦ ሀቡስ አድል ብኤልዜቡል አመዳኮ። ኤ ብክን እጥ ሀቡስ ፍሶኮክ ብኤልዜቡል ኡጫክ መላይኔቱ» ይቶአ።

²³ ዩሱስም እጡው እጥ ቤዮ ዌሻ ኮብዕልሽኔ «ሼጣን ሼጣን ፍሴነ ሀንክድ ጠኛኮ? ²⁴ መት እድል ገሰክ ኡል መን ኮሉ ኮሉ እሃ ቀጠሞህን እሁክለስ እ መን ሉብክት ዶሴ ሄኤነ ጠኛዮ። ²⁵ ኤእስም እድም መት ምዕን አበርሰ እጡውእ እጡውም ምጩንተመን እኮእስሰ መት እክአ ሄዕሴነ ጠንተሞዮ። ²⁶ እድም ሀቡስ አድል ሼጣንች አድለዕን ምርኔ ሄዕላም ኪን እጡውእ እጡውም ቀጠንተመን እሁክለስ ብዕለሞ ቢጋን ሄዕስሞዮ። ²⁷ ኤእስም መት መላያም መንቸክ ምኔ ኦጋ ጋሳ መንቸመ ከርዕን እጥ ሙኡተ ቦጌነ አይም ጠኛዮ። እሁክሬምዱ መንቸመ ከራ ስሰጌ ሙኡተ ቦጌነ ጠኛኮ» ዩኮ።

²⁸⁻³⁰ ዩሱስ ከእስ ምጩክ መሸክእ መት መት መን «ሀቡስ አጦ አመዳኮ» ይተም ሄዕሉእ ብክነቱ። እድም ዩሱስ እጡው «ሀንቅንም አን ክዕኑውን ኩርሞ፤ መን በጦክ ባጢልና፤ ዋአኔ ናጮክ ናጭምና ኡርመ ሲጦኮ። እሁክሬምዱ ኪሰም አያነኔ ናጮሃኖኔ አዩኔም ባጢል በደን ሄር ሄርነም ሄኦኮ በጋን ሃረሞዮ» ዩኮ።

³¹ ዩሱስክ እማ፤ እጥ አባዩዌ እጥ ቤዮ ዋተአ ኡዕሉመኔ ኡልተአ መን አሴዕለእ ዌሽሰእ። ³² ዱት መንም ዩሱስ

ኩሉሌተኔ እፉተአ ሄዕሉእ። እጡውም እጤነ «ክዩማ፤ ክባዩዌ ኡዕሉመኔ ኡልተአ ኪሴ ሀሰሙስ» ይቶአ። ³³ ዩሱስም ኤ መንን ደበራ «አይመ እዩቲ? እባዩውዱ እየያሞ?» ዩኮ። ³⁴ እድም እጥ ኩሉሌተኔ አፉተአ ሄዕሉእ መን ኮሉኔ ሞኡኩይ «አይማ፤ እባዩዌ ክ ኪኖ። ³⁵ ሞእክ ደዕስ ምንሸኮክ እይም እባዩዮ፤ እያዮቱ፤ እዩመቲ» ዩኮ።

ሰሬኤ ውጡክ መንቸ ኮብዕልሽ
(ማት. 13፡1-9፤ ሉቃ. 8፡4-8)

4 ¹ እድም ዩሱስ ገሊዕል ደምበዕል ገደኖኔ ሉሰስመ እመዱኮ። ሉብክት መንም እጥ ቤዮ ዋተአ ውጥቶእ ብክን ደምበዕል ሀኔኔ ሄኡክ ምንግራኔ ፍራ እፉሩኮ። መን ሁንድም ደምበዕል ለለቦኔ ሄዕሉእ።

² እጥም እጡውን ዱት ሉው ኮብዕልሽኔ ሉሰሱኩይ ³ «መጩሴሄ፤ መት አያሞ መት መንቸ ሰሬኤ ውጤነ ፍሩኮ። ⁴ ውጡኩይም መት መት ሰሬእ ጎቅ እንቄኔ ኡቡኮ። ጨእም ሞራ ሬራ እቲኮ። ⁵ እድም መት መት ሰሬእ ሉብክት ቡች ቤእ ክኖም ኡላኔ ኡቡኮ። ⁶ ሉብክት ቡች ቤእ ብክን ቀቅሶም ሙቲኮ። ⁷ እሁክሬምዱ ኤሊንች ፍሩክ አመኔኔ ጠጵ አድ ኦጥቤእ ብክን ቁባ ጎጉኮ። ⁸ እድም መት መት ሰሬእ ኡት ለምቤኤኔ ኡቡኮ። እሁክሬም ኡት ልኦ ኤ ሙተ ጠገሩክ ብክን ምሽ ኡጫኮዮ። ⁹ እድም መት መት ሰሬእ ሀርሽ ኡላኔ ኡቡኮ። ለ ሰሬእ ሙታ ልኦ መት ሰሬ፤ መት ሉሀዩ፤ መት ጥቤ ምሹኮ። ¹⁰ ቆሳ መጩሶክ መጭ ዮኮክ መጩሶነ» ዩኮ።

¹⁰ መን መተአ ሰሰጌ ዩሱስክ ሉላኒ፤ ዩሱስኔ መቅሬ ሄዕሉእ ኪኔ «ኮብዕልሽም መይመ?» ይተኦ ዩሱስ ጠዕምቶአ። ¹¹ አጥም እጡውን «ዋእ አድሰዕን ብክን መኒንስ ደጲኮክ ክዕኑውን ጫክኮ። እሁክሬምዱ እጥ አድሰዕን ምርኔ ቤእ ኪን ሁንደም ሱቾም መጩሶሞክ ኮብዕልሽኔቲ። ¹² እክም ዋእ ሰገረ ኩራንች እስያስ

ኩ ምናደብ ዋእ ኮሉኔ ደበዕልተአ
ባጢል ኡርመ ሲጥተምቤእስ
ሞዕሉኡይም ሞዕሉእክ መሩቸደእ ስቀሞዮ፤
መጩሉኡይም መጩሶእክ ቆስተሞዮ፤ ዩክ
ሰገር ምዕሞእነቲ» ዩኮ።

⁶ 4፡5 ክኖም ኡላኔ ኡቡኮ ሰሬእ ቀታ ሙቲኮ መሸክ ክን ሊቦ ኡጫክ ብክና፤ ሉብክት ቡች ሀኔኔ እምቤቤእ ብክነቲ።

4፡11
ሉቃ. 5፡1-3
4፡10-12
ጥ. 13፡10-17
ሉቃ. 8፡9-10
4፡11
1 ጥ. 6፡12-13
4፡4, 4፡5
1 ጥ. 4፡12
1 ጥ. 3፡17
4፡12
ሌ. 8፡19-10

4፡13-20
ጥቅ. 13፡18-23
ሐቃ. 8፡11-15

4፡21
ጥቅ. 5፡16
ሐቃ. 8፡16
ሐቃ. 11፡33

4፡22
ጥቅ. 10፡28
ሐቃ. 8፡17
ሐቃ. 12፡2

4፡23
ጥቅ. 11፡15
ጥር. 4፡9

4፡24
ጥቅ. 7፡2
ሐቃ. 8፡38

4፡25
ጥቅ. 13፡12
ጥቅ. 25፡29
ሐቃ. 8፡18
ሐቃ. 19፡28

4፡26-29
ጥቅ. 13፡24-30

13 እድም ዩሱስ እጡው «ኩ ከብዕልሽ ክዕትውነ አጉቤአን እሁክለሰ ሙል ኩብዕልሽ ሀንክድ ለቀኪነ ጠንተክም? 14 አቡላንች ውጡክ ሰፊእ ሞአሶኮክ ዋእ ሰገዕል ኩብዕልሽ። 15 ጎንጎ ኡቡክ ሰፊኤ ኦፍክ ሉው ሞአሶኮክ መት መት መንጎ ኦፍክ ሉው ኩብዕልሽ። አጡውም ዋእ ሰገረ መጩሶእሰም ሀቡሰ አድል ሺጣንች ዋራ ሰፊእስ እጡው ምደናኔ ውጠሙክ ዋእ ሰገረ አጡው ምደናንሰ ፈራ መሶኮ። 16 ኤአሰም ክናም ኡላኔ ኡቡክ ሰፊኤ ኦፍክ ሉው ሞአሶኮክ መት መት መንጎ ኦፍክ ሉው ኩብዕልሽ። አጡውም ዋእ ሰገረ መጩሶእሰም ሊረገንኔ ኦሶሰም ኪኖ። 17 እሁካሬምዱ እ ኪን ጠጵ ቤአ ኪን እኮእ ብከነ ሉብከተ ሄሶሰሞ። ኤ ብከነ ኤ ሰገዕል መሽከእኔ ሀዊ፣ ያየንቺ አፎክ አመኔ ኤ አመኔም አጡው አመዕነቶ ኡተም። 18-19 እድም ኡት ሰምቤኤ ኡቡክ ሰፊኤ ኦፍክ ሉው ሞአሶኮክ መት መት መንጎ ኦፍክ ሉው ኩብዕልሽ። ኩ መን ዋእ ሰገረ መጩሶእሰም ኪኖ። እሁካሬምዱ ክ ኡል ሄች ብከነ ከቺቻ፣ አመጠ ኢትማ፣ ሙል አነን ምጠኖ እመደም ብከነ ኡት ጠንፍክ አመኔ ምሽ ኡምዕን ገቱክ ሰፊእሰም መጩሶእ ሰገር አዋድ ቤአን አሆኑ። 20 እሁካሬምዱ ሀርሽ ኡላኔ ኡቡክ ሰፊኤ ኦፍክ ሉው ሞአሶኮክ እድም ሙል ኪኖኔ አፎክ ሉው ኩብዕልሽ፤ ኩ መን ዋእ ሰገረ መጩሶእ ኦሶሰም ኪኖ። አጡውም ሀርሽ ኡላኔ ኡብ ሙታ መት ሰዴ፣ መት ሉሀዬ፣ መት ጥብ ምሽ ኡዉክ ሰፊእሰም መጩሶእ ሰገር አጡው ምርኔ ኤር ምሽ ምሽክ» ዩኮ።

21 እድም ዩሱስ እጡውነ «መን ጫክ ጫከሳ ሰንፍ ምርኔ ቴእም አረአ ምርኔ ድሶሆንሄ? ጫከመ ድሶክክ ቆናት ቤዮኔቴዮንሄ? 22 ኤእሰም ማጠሙክ ሉች ሁንድም ሞአምዕን፤ አፊሰሙክክ ሁንድም ፎቆዕን ገቶ። 23 ኤ ብከነ ቆሳ መጩሶክ መጭ ዮኮክ መጩሶነ» ዩኮ።

24 እድም እጡውነ «መጩሶክሞክ ቆሴሄ። መሽከአምም ክዕትው ኪንተክእ ኡውተክም ኪናንኔ ክዕትውነም ኪነሞኮ። ሉጳትም ክዕትውነ ኤደሞኮ። 25 ኤእሰም ዮሃንን ኤደማ ኡውሞኮ። እሁካሬምዱ ቤአኒንሰ ኦ ዮክ ቀጥችም መሰሞኮ» ዩኮ።

26 እድም ዩሱስ እጡውነ «ዋእ አድለን መሀኔ ኩብዕሉደእ ክዕትውነ ኩርሞ። መት መንች አቡሰኔ ሰፊኤ

ውጡኮ። 27 አጥም ሂሞ ኢንሴኦኮ፤ ሰዶሃሬም ክክኮ። እሁካሬምዱ ውጡክ ሰፊኦ መሀ እሁደእ ለአዕንም ሰፊኦም ሙቶኮ፤ ልእኮሜ። 28 ኡል እጥ ገግም ጋሳ ሙተ ሙተሶኮ። ኤ ሰሰጌ አ ሙት ፊታ ኤር ምሽ ምሽኮ። 29 አ ሀርባት ጎን አመኔ ሙረጥ አመን እሁከ ብከነ መንችም ሀርባት ሙሮኮ ኪኖ አሴኦኮ» ዩኮ።

30 እድም ዩሱስ «ዋእ አድሰኖ መሀኔ ጉድንሰ? ቴአም መሀ ክብዕልሽኔ እጥ ብከነ ትላ ኩሉ? 31 ዋእ አድለን መት መንች መሳ ኡሰኔ ውጡክ ሻዕን ላርዕኖእ ጎቶእ ሰፊኤ ለቦኮ። ውጠሞክ አመኔ ኡሰኔ ዮክ ሰፊኤ ሁንዲንሰም ሆፈኔ። 32 እሁካሬምዱ ልእክ አመኔ ዱቤኔ ውጠክም ሉው ሁንዲንሰም ሉጳ ጌጅ ጌጅ ጫፉው ፍሶኮ። ጨእም እጥ ጫረኔ ዶሳን ባጣ ኡጄሞኮ» ዩኮ።

33 መን እጥ ምሽ ቆሰቴነ ጠንተም ሉብከት ኩብዕልሽኔ ዩሱስ ኩፍኮ። 34 ኩብዕልሽ ቤኤኮ አጡውነ መሀም ኩፍኮ። እሁካሬምዱ መን መተአ ሰሰጌ እጥ ሉሳንን ሁንደም ሉችም ጫከሳ ኩፍኮ።

ሀምቡዕለመ ዩሱስ እጃጁክሰ
(ጥቅ. 8 ፡ 23-27 ፣ ሐቃ. 8 ፡ 22-25)

35 ኤ በሰ ኡል ሂማኮሃኖኔ አጥ ሉሳንን «መሴሄ ደምበዕል ኤቅዶ ፍሉነ» ዩኮ። 36 አጡውም መኒንሰ አነን አከእ ዩሱስ አፍራ ሄኡኮ ምንግዕል ምርኔ አገእ ዩሱሰኔ መቆረም መቶአ። ሙል ምንግሉውም ኤ ቤዮኔ ሄኡኮ። 37 ኤ ሰሰጌ ደንጎኔም መላያም ሀምቡዕለም ደምበላኔ ክአ ምንግዕል ምርኔ ምአ አገእስ እሱኮ። ምንግረኔም ምአ ምዕሙኩይ መፍኮ። 38 ኤ አመኔ ዩሱስ በርኩመ በኪአ ምንግዕል አፈሬዕን ክልኔ ኢንሴኦኮ ሄኡኮ። አጥ ሉሳንም በቃዕለአ «ሉሰሳንች፤ ኔሴ ቤድኑሙይ አት ቅሽጥቶንሄ?» ይቶአ። 39 አጥም በቃ ሀምቡዕለመ እጃጁኮ። ደምበላም «ጨው ይሄ!» ዩኮ። ሀምቡዕለምም እጃጁሙኮ፤ ሉጳኮ ጨውምም እሁኮ።

40 ኤ ሰሰጌ ዩሱስ አጥ ሉሳንን «መሀነ በድተክሙሉ? መሀንዱ አመዕነት ቤኡቴ?» ዩኮ። «እጡውም ሉብከተ በድተኦ አጡውነእ አጡውም «ሀምቡዕለሚ፣ ደምበሊ ኦጤነ እጃጁሞኮክ ኩከ ሀንክዶዕኔ መንች?» ይቶአ።

4፡30-32
ጥቅ. 13፡31-32
ሐቃ. 13፡18-19

4፡34
ጥቅ. 13፡34
ጥ፡16፡26

ሀቡስ ዩሱስ በዱክስ

(ማጉ.8፥28-34 ሱቃ.8፥26-39)

5¹ ዩሱስ፥ እጥ ሱሳኒ ደምበለ ፍተአ ገራቤነ የከም አሱ እፎለ። ²ዩሱስም ምንግሪንስ ፍተክሰም ሀቡስ እመዳኮ መንች ዩሱስኔ ኤደሚነ ዋም ቤዩንስ ፍተኮ። ³እጥም ሄለም ሄኡኮከ ዋሙው ዎሮኔት ሄኡኮ። አይ መንችም እጦ ስንሰሰትኔ ከራ ኤጊዴነ ጠንም ሄኡኮዮ። ⁴ዱት አመኔ መን እጦ ጉመእኔ፥ ስንሰሰትኔ ከተም ሄዕሱኦ። እሁካሬምዱ ስንሰሰቱው ሙረንጎቲ፥ ጉመኡውም ኢቀንጎቲ ሉረም ሄኡኮ ብከነ አይ መንችም እጦ ኤጊዴነ ጠኖኮከ ሄኡኮዮ። ⁵እጥም በላ፥ ሂሞ ሁንድ እመኔም ዋም ቤዩወኔ፥ ዱትወኔ እሃ ሳፍኩይ እጥ ኦረቾ ከንኔ እጵጠም ሄኡኮ። ⁶እጥም ዩሱስ ቄዕሱኔም አስዕማ ሞእ ጌራ ዋራ ዩሱስ ሱኮኔ ሉቡኮ። ⁷ዩሱስም «እት ሀቡስቾ፤ ከ መንቺንስ ፍሬ!» ያ ሄኡኮ ብከነ ሀቡስቾም «ሁንዲንስ ሱብ ዋእ ቤት ዩሱስ፤ እ ምሸኔ ኬሴ መሀ ኦግጎቲ? ኤሴ በርቺኤ እስቆቤእስነ ዋእ ሱምኔ ኬሴ ሉንጦሙለ፤» ያ ሳፍኮ። ⁹ዩሱስም እጤነ «ከ ሱም አዩቲ?» ያ ጠዕመኮ። እጥም «ኔስ ዱት ኪን እንኩም ብከነ እ ሱም ጎንቶቲ» ዩኮ። ¹⁰እጥም ዩሱስ እጦው ኤ ሉሊንስ ሆሱቤእስ ዎርዋቲኮ።

11-12 ኤኬኤም ሱብከት ስንኪእከ እጎች ዱዕን ገበኔ እላዕለም ሄኡኮ ብከነ «ኔሴ መጎ ኤ ቦንኪእ እጎቾኔ እንጎንሄ?» ይተአ ሉንጥቶኦ። ¹³ዩሱስም «መተከእ አንሄ» ዩኮ። ሀቡስም ኤ መንቺንስ ፍተአ ቦንኪኤኔ አጎኦ። ለም ኩመ እሆከ ቦንኪእም ድድዮ መራ ደምበዕል ባል ዎሮኔ ሉባ ጡጠሙኮ።

14 ቦንኪኤ አላራንም ግበእ መተአ ኤ ምሽ ኤ ከተመኔ፥ ኤ ጉቲኔ ኩቶኦ። ኤ ቤይ መንም እ ምሽ መሩቾደእ ሞእምነ መቶኦ። ¹⁵እጦውም ዩሱስ ቤዮ መተአ ሀቡስከ ጎንት አመዳ ሄኡኮ መንች ፈዩኦ ኤደደቾም ኤደላ ኤኪኤ አፋራኮ ሞዕለአ ዩሱስ በድቶኦ። ¹⁶ሀቡስከ ጎንት እመዱከ መንቾኔ፥ ቦንኪእ አጎቾኔ እሁከ ሱው ጋስተአ ሞዕሉኦ ኪንም እጦውነ ኩቶኦ። ¹⁷ኤ ቤይ መንም እጦው ሉሊንስ ዩሱስ መርእስነ ሉንጥመ አመዶኦ።

18 እ ሀቡስ አመዳ ሄኡኮ መንችም ምንግረኔ ዩሱስ እጉኩይ ሞእ «ኪንኔ መቅራም መርሞ» ያ ሉንጡኮ። ¹⁹እሁካሬምዱ ዩሱስ «ከ ምዕን አበሮስ ቤዮ መታ ዋእ

5፥7
ጥ. 1124
ሌ. 16፥17
ላ. 7፥1

ኪን እሱኮ ሱዋ፥ ኪን እሱኮ ቢጀማ ኩሬ» ያ እጤኔ መቅራ መርቤእስ ሆሩኮ። ²⁰እ መንች መራ ቶም ከተመ የከም ሉሊኔ ዩሱስ እጤነ እሱኮ ሱው እሳላትመ እመዱኮ። ኤ ምሽ መጨዕእ መን ሁንድም ማሰልቶኦ።

ሴሆ፥ ጥሰ ዩሱስ ካኤነ ጠኖእስ
(ማጉ.9፥18-26 ሱቃ.8፥40-56)

21 ዩሱስ እድም ደምበዕል ኤቅዶ ምንግረኔ ፍተኮ አመኔኔ ዱት መን እጥ ኩሱሌተኔ ውጥቶኦ። እጥ ሄኡኮ ቤይም ደምበዕል ገደኖኔት ሄኡኮ። ²²⁻²³ኤኪኤም እይሁጥ መን ውጥጥ ምዕን፤ አምንጎንች እያሮስ የከም መንች ዋሩኮ። እጥም ዩሱስ ሞኡከ አመኔኔ እጥ ሱኮኔ ሉባ «ኢከ ሆፍ ሰንድቾ ሌቲነ ሆንእኮ። ሌተምቤእስ ዋታ ከ አንገ እስ ሀኔኔ እስታ ፈዩሴ» ያ ሉንጡኮ። ²⁴ዩሱስም እጤኔ መቅራም መሩኮ። ዱት መንም እጤኔ መቅራ ጋኪዕሱኡይ ኮል ሁንድኔም ገፈዕስም ሄዕሱኦ።

25 ቶም ለም ሂንቾ ሁንደም ጢግ ዱንሙኩይ ሀውቶኦ መት ሚንትቾ ኤኪኤ ሄዕሱኦ። ²⁶እሴም ቀራዕል መን ቤይ ሁንደኔም በደቲኡይ እሴነ የከ ዲነት ሁንደም ጉልተአ ሄዕሱኦ። እሁካሬምዱ ጥሰም ባሱኩይ መሩኮ ስጋን መሀም ኤዕሱኮዮ። ²⁷⁻²⁸እሴም ዩሱስ ብከነ ምጨኩኡይ መጨዕእ እስ ምደኖኔ «አን እጤከ ኤደቻም ክኩምተዕን ፈዩኦኦ» ይተአ ስውቶኦ ብከነ መን ለምቤኦኔ ዩሱስ አፈሬዕን ኮልኔ ዋተኦ እጤከ ኤደቻ ክኩቶኦ። ²⁹እጤከ ኤደቻ ክኩቶኦኦ ዱንመም ሄኡኮ ጢግ ኤ እመንቾም ሉሱኮ። እሴም ጥሲንስ ፈዩዕሱኦእስ ለቆኦ። ³⁰ኤ አመኔም ዩሱስ እጤንስ መላይ ፍተከሰ ለኡኮ ብከነ መን ኮሱኔ ደበዕጎ «እ ኤደቻ ክኩኮከ አዩቲ?» ያ ጠዕመኮ። ³¹እጥ ሱሳንም «ኩ ሱቾ መን ኪሴ ገፈለእስ ሞዕልቲይ (ኤሴ ክኩኮከ አዩቲ?) ይቶሆንሄ?» ይተአ ደበቶኦ። ³²እሁካሬምዱ ዩሱስ እጦ ክኩኮከ አዩትደእ እሁከሰ ሞኤነ ሰሶ ቁሬዱኮ። ³³እ ሚንትቾ ኤ አመኔ እሴኔ እሁከ ሱቾ ለቆኦ ብከነ በድተአ ሁጤዕሱኡይ እጥ ሱኮኔ ሉብእ እሁከ ሀንቅ ምሽ ሁንደም እጤነ ኩቶኦ። ³⁴ዩሱስም እሴነ «ታ ሚንትቾ፤ ከ እመዕነት ኪሴ ፈዩሳኮ፤ ከ ጥሲንስ ፈዩዕጎ ጡምኔ መሪ» ዩኮ።

5፥20
ጥ. 7፥31

5፥22
ሱቃ. 13፥14
ሌ. 13፥15
ላ. 18፥17

5፥23
ጥ. 6፥5
ጥ. 7፥22
ጥ. 8፥23
ሌ. 9፥17
ላ. 28፥8

5፥30
ሱቃ. 5፥17

5፥34
ጥ. 10፥52
ሱቃ. 7፥50

5:37 ጥ. 9:2 ጥ. 13:13

35 ዮሴፍ ምዕኑይም እያደሰ ምንጎስ አሴእንቶአ መን እያደሰነ «ክ ለንድቶ ሌቶእኮ፤ ክበ ሉሰሳንቶ መሀነ ሀውሶለ?» ይቶአ። 36 እሁካሬም ዮሴፍ እጡው ኩቶእክ ፲፱። እያደሰነ «እት እመዕኔ በጋን በድትቴ» ዩኮ።

5:41 ሉቃ. 7:14 ሌ. 9:40

37 አጥም ጠፊእ ጲጥሮሲንሲ፣ ያቆቢንሲ፣ ያቆብ እባይ ዮሃንሲንሲ በጋን አይም አጠኔ መቅሬ መርቤእስ ሆሩኮ።

5:43 ጥ. 1:43-44 ጥ. 7:36

38 እጡውም እያደሰ ምኔ እጅእ አመኔ መን ሶሩኩ፣ ሳሩኩ፣ ወዕሳኮክ ዮሴፍ ሞኡኮ። 39 አጥም ምኔ አጋ እጡውን «ጮሮዕለክኞኪ፣ ላተክሞኪ መሀነቴ? ለንድቶ ድረቶእኮ በጋን ሌቶእኮ» ዩኮ።

6:2 ጥ. 7:28 ጥ. 1:21

40 እጡውም እጡኔ አሰቶአ፣ እሁካሬም ዮሴፍ ሉሰስ መን ሁንደም ምንጎስ ፍሳ ለንድቶክ እግ፣ አፍ፣ እጠኔ መቅሬ ዋቶአ አጥ ሉሳፍ እመዳ ለንድቶ

6:13 ጥ. 1:116

ኢንዕሳሉእ በዮ አጉኮ። 41 አጥም ለንድቶክ እንገ ለመዳ «ጣሲታ ቁጣ!» ዩኮ። ከእስ ይምም «ታ ሆፍ ለንድቶ ኢምሄ ዮሙሰ!» ይመ።

6:15 ጥ. 5:23 ጥ. 7:32 ጥ. 8:23

42 ከ እመኔም ለንድቶክ ክዕለአ ታኪዕሉእ፣ እሴም ቀረንቶእኔንሲ ቶሞ ለም ሂንቶ እሃ ሄኡኮ። መን ኤክ ሞዕለእ ሉበክተ ማለልቶአ።

6:16 ጥ. 9:36

43 ኤክ መት መንቸም ለእቤእስ ዮሴፍ ቆጥሳ እጃጃ «ለንድቶን አተም ሉቶ ኡዌሄ» ዩኮ።

ናዝሬተ መን ዮሴፍ ሰበእስ

(ጥት. 13 : 53-58 ፤ ሉቃ. 4 : 16-30)

6¹ ከ ለሰኔ ዮሴፍ ከ በዮ ኡራ እጥ ኡላ ደበዕሉኮ። እጥ ሉሳንም እጠ እዎንተእ መቶአ። 2 እጥም ኡቪጠጥ እያምኔ ውጥጥ ምኔኔ ሉሰሰመ አመዱኮ። ከ አጥ ሉሰሰ መጠራእ ዱት መን ማለልተእ «ኩ መንቸ ክ ለቸ ሁንደም ሀኒንስ ሲጠኮ? ኩ አጠነ ኡውመክ ቆርም ሀንክዶዕኔአኔ? እድም ክ አገነ አሶኮክ ሀንክደቴ? ጳእጠክ እመ ማራጫቴዮንሄ? እጥዱ ሀቀ ጨበራንቶዮንሄ? እድም እጥ አባዩውዱ ያቆበቴ፣ ዮሰአቴ፣ ይሁደቴ፣ ሰምእነቴዮንሄ? እጥ አዩውዱ ኪዩ ኒንኔ መቅሬ ዮእ ኪኖዮንሄ?» ይተእ እጠ ሰበእ። 4 ዮሴፍም እጡውን «ቤይ ሁንደንም ዋእ ሰንረ ኩራንቸ ሉምበ ሲጠኮ፣ እሁካሬምዱ ሉምበ ሆንኮክ ጠፊእ እጥ ኡላኔቴ፣ እጥ ቀርመን ለምቤኤቴ፣ እጥ ምዕን አበርስ በዮኔቴ» ዩኮ። 5 ዮሴፍ ከ በዮኔ ሆፍ ቀጥ ጀባዕን ሀኔኔ እጥ አንገ አሳ ፈደሶኮ በጋን ሉበክት አገነ አሴነ ጠኑኮዮ። 6 እጡው

¹ 5:36 «ገዳ» የመጣ ጣራውክ ሰንረ ገሪክሰኔ ሰም ትረት ዮክ ሰንረኔ ጣራጣ። (1) ዎሽ ገድመ። (2) ዎሽ መጠኔ ኡባመ።

አመዕንቶእቤአ ብክነም ሉበክተ ማለሉኮ። ከ ለሰኔ ዮሴፍ ከ ኩሉሴተኔ ዮክ ገቴወ መራ ሉሰሰኮ።

6:17 ሉቃ. 10:1

ቶሞ ለሚም ሉሳፍ ዮሴፍ አሴኡክስ (ጥት. 10 : 5-15 ፤ ሉቃ. 9 : 1-6)

7 ቶሞ ለሚም ሉሳፍ ዮሴፍ ዌሻ ለም ለም እሳ እሴኡኮ። እጡውንም ሀቡሰ ፍሰቴነ ጠንተም መላዩ ኡጢኮ። 8 እድም እጡውን «ጎንነ ብጨንሰ በጋን ሀርባተም እሁኮ ቴእም ጨነም እሁኮ ቴእም ለድምኔ ዲነቴም እሁኮ አመደክምቤእስ። 9 እሁካሬምዱ ሚመአ አሰቁሄ። ለጎእ ኤደቸም አመደኮቴ» ያ እጃጃኮ።

6:18-19 ሉቃ. 10:4-11

10 እድም «ሀፕኔም መን ምኔ ኮይኖ አገክም አመኔ ከ በዮ ኡተክአ ፍተኪበእ እረቤኤ ከ ምኔኔ እቶሴሄ። 11 አይ ቤዮኔም መን ክዕኑው አኡቤሰስ ክዕኑው ሉሰሰም መጠራቤሰስ ፍተክም አመኔ ክዕኑው ሉኪንሰ ድረ ግባሴሄ። እክም ክዕኑው ቁጠ ይም መሪኤ» ዩኮ።

6:19 ሌ. 13:51

12 ሉሳንም መተእ መን ሁንደም «ጣሲንስ ደበዕሴሄ» ይተእ አሰላቶአ። 13 ዱት መንጎስም ሀቡሰ ፍሰቶአ። እድም ዱት ጀባፕኔም በይተ ለበእ ጀቢንስ ፈደሶአ።

6:12-13 ጥት. 17:11

6:13 ያቆ. 5:14

6:14-16 ጥት. 14:1-2 ጥት. 16:14 ጥት. 21:11 ጥ. 9:28 ሉቃ. 9:7-9 ሉቃ. 9:19-20

14 ዮሴፍ ብክነ መን ዎጪም ሄኡክ ኤር ሰዶ እድል ሄርድስ መጠራኮ። መት መት መንም «ጠመቃንቸ ዮሃንሰ ሴሂንስ ክአኮ። ከ ብክነ ክ እገነ እሰል» ይቶአ። 15 እድም ሙል ኪን «ኩክ ኤልያሰቴ» ይቶአ። ሙል ኪንም «ኩክ ጋስ ዶሴኔ ዋእ ሰንረ ኩራኒንስ መትሰም ዋእ ሰንረ ኩራንቸ» ይቶአ። 16 እሁካሬምዱ ሄርድስ ኤክ ሁንደም መጠራኮክ አመኔኔ «ኩክ ጋንጂ ሙሲሉም ጠመቃንቸ ዮሃንሰቴ። እጥ ሴሂንስ ክአኮ» ዩኮ። 17 እጥ አባይ ፍልጳስ ሚንትቸ ሄርድዶራ ሄርድስ ኤባ ሄኡክ ብክነ ዮሃንሰ ሄርድስን «ን ሴረ ግንድታ ክዩባይ ሚንትቸ ክ ገግነ ኤባቶ» ያ ዎቀሰ ሄኡኮ። ከ መሸክእኔ ሄርድስ ዮሃንሰ ክረጥ ምኔኔ ክሲሳ ሄኡኮ። 18 ሄርድዶራም ነደደአ ዮሃንሰ ሽሲሴነ ሀሰእ፤ እሁካሬምዱ ጠንቶእዮ።

6:11 ሌ. 13:51

6:12-13 ጥት. 17:11

6:13 ያቆ. 5:14

6:14-16 ጥት. 14:1-2 ጥት. 16:14 ጥት. 21:11 ጥ. 9:28 ሉቃ. 9:7-9 ሉቃ. 9:19-20

6:17-18 ጥት. 14:3-4 ሉቃ. 31:19-20

19 መሸክእምም ዮሃንሰ ጠማንቸ፣ ኪሰማ እሁክሰ ሄርድስ ለእም ሄኡክ ብክነ እጠ በደም ሄኡኮ። እድም እጠም ሀዎዶክ ሉቲንስ ኤጌረም ሄኡኮ። እጥም ዮሃንሰ ዎጪክ ዎሽ መጠራኮ ሀሰም ሄኡኮ። አሆን በጋን ዮሃንሰ ዎጪክ ዎሽ መጠራኮክ አመን ሁንደም ኡዕነመም ሄኡኮ።

6:17-18 ጥት. 14:3-4 ሉቃ. 31:19-20

6:18-19 ጥት. 14:5-12

6:20 ጥት. 21:28

20 መሸክእምም ዮሃንሰ ጠማንቸ፣ ኪሰማ እሁክሰ ሄርድስ ለእም ሄኡክ ብክነ እጠ በደም ሄኡኮ። እድም እጠም ሀዎዶክ ሉቲንስ ኤጌረም ሄኡኮ። እጥም ዮሃንሰ ዎጪክ ዎሽ መጠራኮ ሀሰም ሄኡኮ። አሆን በጋን ዮሃንሰ ዎጪክ ዎሽ መጠራኮክ አመን ሁንደም ኡዕነመም ሄኡኮ።

21 ዮሴፍ ለንድቶክ ሉሳፍ ማለሉኮ። ከ ለሰኔ ዮሴፍ ከ ኩሉሴተኔ ዮክ ገቴወ መራ ሉሰሰኮ።

6:17-18 ጥት. 14:3-4 ሉቃ. 31:19-20

6:18-19 ጥት. 14:5-12

6:20 ጥት. 21:28

22 እድም ሙል ኪን «ኩክ ኤልያሰቴ» ይቶአ። ሙል ኪንም «ኩክ ጋስ ዶሴኔ ዋእ ሰንረ ኩራኒንስ መትሰም ዋእ ሰንረ ኩራንቸ» ይቶአ። 23 እሁካሬምዱ ሄርድስ ኤክ ሁንደም መጠራኮክ አመኔኔ «ኩክ ጋንጂ ሙሲሉም ጠመቃንቸ ዮሃንሰቴ። እጥ ሴሂንስ ክአኮ» ዩኮ። 24 እጥ አባይ ፍልጳስ ሚንትቸ ሄርድዶራ ሄርድስ ኤባ ሄኡክ ብክነ ዮሃንሰ ሄርድስን «ን ሴረ ግንድታ ክዩባይ ሚንትቸ ክ ገግነ ኤባቶ» ያ ዎቀሰ ሄኡኮ። ከ መሸክእኔ ሄርድስ ዮሃንሰ ክረጥ ምኔኔ ክሲሳ ሄኡኮ። 25 ሄርድዶራም ነደደአ ዮሃንሰ ሽሲሴነ ሀሰእ፤ እሁካሬምዱ ጠንቶእዮ።

25 እድም ሙል ኪን «ኩክ ኤልያሰቴ» ይቶአ። ሙል ኪንም «ኩክ ጋስ ዶሴኔ ዋእ ሰንረ ኩራኒንስ መትሰም ዋእ ሰንረ ኩራንቸ» ይቶአ። 26 እሁካሬምዱ ሄርድስ ኤክ ሁንደም መጠራኮክ አመኔኔ «ኩክ ጋንጂ ሙሲሉም ጠመቃንቸ ዮሃንሰቴ። እጥ ሴሂንስ ክአኮ» ዩኮ። 27 እጥ አባይ ፍልጳስ ሚንትቸ ሄርድዶራ ሄርድስ ኤባ ሄኡክ ብክነ ዮሃንሰ ሄርድስን «ን ሴረ ግንድታ ክዩባይ ሚንትቸ ክ ገግነ ኤባቶ» ያ ዎቀሰ ሄኡኮ። ከ መሸክእኔ ሄርድስ ዮሃንሰ ክረጥ ምኔኔ ክሲሳ ሄኡኮ። 28 ሄርድዶራም ነደደአ ዮሃንሰ ሽሲሴነ ሀሰእ፤ እሁካሬምዱ ጠንቶእዮ።

28 እድም ሙል ኪን «ኩክ ኤልያሰቴ» ይቶአ። ሙል ኪንም «ኩክ ጋስ ዶሴኔ ዋእ ሰንረ ኩራኒንስ መትሰም ዋእ ሰንረ ኩራንቸ» ይቶአ። 29 እሁካሬምዱ ሄርድስ ኤክ ሁንደም መጠራኮክ አመኔኔ «ኩክ ጋንጂ ሙሲሉም ጠመቃንቸ ዮሃንሰቴ። እጥ ሴሂንስ ክአኮ» ዩኮ። 30 እጥ አባይ ፍልጳስ ሚንትቸ ሄርድዶራ ሄርድስ ኤባ ሄኡክ ብክነ ዮሃንሰ ሄርድስን «ን ሴረ ግንድታ ክዩባይ ሚንትቸ ክ ገግነ ኤባቶ» ያ ዎቀሰ ሄኡኮ። ከ መሸክእኔ ሄርድስ ዮሃንሰ ክረጥ ምኔኔ ክሲሳ ሄኡኮ። 31 ሄርድዶራም ነደደአ ዮሃንሰ ሽሲሴነ ሀሰእ፤ እሁካሬምዱ ጠንቶእዮ።

31 እድም ሙል ኪን «ኩክ ኤልያሰቴ» ይቶአ። ሙል ኪንም «ኩክ ጋስ ዶሴኔ ዋእ ሰንረ ኩራኒንስ መትሰም ዋእ ሰንረ ኩራንቸ» ይቶአ። 32 እሁካሬምዱ ሄርድስ ኤክ ሁንደም መጠራኮክ አመኔኔ «ኩክ ጋንጂ ሙሲሉም ጠመቃንቸ ዮሃንሰቴ። እጥ ሴሂንስ ክአኮ» ዩኮ። 33 እጥ አባይ ፍልጳስ ሚንትቸ ሄርድዶራ ሄርድስ ኤባ ሄኡክ ብክነ ዮሃንሰ ሄርድስን «ን ሴረ ግንድታ ክዩባይ ሚንትቸ ክ ገግነ ኤባቶ» ያ ዎቀሰ ሄኡኮ። ከ መሸክእኔ ሄርድስ ዮሃንሰ ክረጥ ምኔኔ ክሲሳ ሄኡኮ። 34 ሄርድዶራም ነደደአ ዮሃንሰ ሽሲሴነ ሀሰእ፤ እሁካሬምዱ ጠንቶእዮ።

32 እድም ሙል ኪን «ኩክ ኤልያሰቴ» ይቶአ። ሙል ኪንም «ኩክ ጋስ ዶሴኔ ዋእ ሰንረ ኩራኒንስ መትሰም ዋእ ሰንረ ኩራንቸ» ይቶአ። 33 እሁካሬምዱ ሄርድስ ኤክ ሁንደም መጠራኮክ አመኔኔ «ኩክ ጋንጂ ሙሲሉም ጠመቃንቸ ዮሃንሰቴ። እጥ ሴሂንስ ክአኮ» ዩኮ። 34 እጥ አባይ ፍልጳስ ሚንትቸ ሄርድዶራ ሄርድስ ኤባ ሄኡክ ብክነ ዮሃንሰ ሄርድስን «ን ሴረ ግንድታ ክዩባይ ሚንትቸ ክ ገግነ ኤባቶ» ያ ዎቀሰ ሄኡኮ። ከ መሸክእኔ ሄርድስ ዮሃንሰ ክረጥ ምኔኔ ክሲሳ ሄኡኮ። 35 ሄርድዶራም ነደደአ ዮሃንሰ ሽሲሴነ ሀሰእ፤ እሁካሬምዱ ጠንቶእዮ።

33 እድም ሙል ኪን «ኩክ ኤልያሰቴ» ይቶአ። ሙል ኪንም «ኩክ ጋስ ዶሴኔ ዋእ ሰንረ ኩራኒንስ መትሰም ዋእ ሰንረ ኩራንቸ» ይቶአ። 34 እሁካሬምዱ ሄርድስ ኤክ ሁንደም መጠራኮክ አመኔኔ «ኩክ ጋንጂ ሙሲሉም ጠመቃንቸ ዮሃንሰቴ። እጥ ሴሂንስ ክአኮ» ዩኮ። 35 እጥ አባይ ፍልጳስ ሚንትቸ ሄርድዶራ ሄርድስ ኤባ ሄኡክ ብክነ ዮሃንሰ ሄርድስን «ን ሴረ ግንድታ ክዩባይ ሚንትቸ ክ ገግነ ኤባቶ» ያ ዎቀሰ ሄኡኮ። ከ መሸክእኔ ሄርድስ ዮሃንሰ ክረጥ ምኔኔ ክሲሳ ሄኡኮ። 36 ሄርድዶራም ነደደአ ዮሃንሰ ሽሲሴነ ሀሰእ፤ እሁካሬምዱ ጠንቶእዮ።

34 እድም ሙል ኪን «ኩክ ኤልያሰቴ» ይቶአ። ሙል ኪንም «ኩክ ጋስ ዶሴኔ ዋእ ሰንረ ኩራኒንስ መትሰም ዋእ ሰንረ ኩራንቸ» ይቶአ። 35 እሁካሬምዱ ሄርድስ ኤክ ሁንደም መጠራኮክ አመኔኔ «ኩክ ጋንጂ ሙሲሉም ጠመቃንቸ ዮሃንሰቴ። እጥ ሴሂንስ ክአኮ» ዩኮ። 36 እጥ አባይ ፍልጳስ ሚንትቸ ሄርድዶራ ሄርድስ ኤባ ሄኡክ ብክነ ዮሃንሰ ሄርድስን «ን ሴረ ግንድታ ክዩባይ ሚንትቸ ክ ገግነ ኤባቶ» ያ ዎቀሰ ሄኡኮ። ከ መሸክእኔ ሄርድስ ዮሃንሰ ክረጥ ምኔኔ ክሲሳ ሄኡኮ። 37 ሄርድዶራም ነደደአ ዮሃንሰ ሽሲሴነ ሀሰእ፤ እሁካሬምዱ ጠንቶእዮ።

35 እድም ሙል ኪን «ኩክ ኤልያሰቴ» ይቶአ። ሙል ኪንም «ኩክ ጋስ ዶሴኔ ዋእ ሰንረ ኩራኒንስ መትሰም ዋእ ሰንረ ኩራንቸ» ይቶአ። 36 እሁካሬምዱ ሄርድስ ኤክ ሁንደም መጠራኮክ አመኔኔ «ኩክ ጋንጂ ሙሲሉም ጠመቃንቸ ዮሃንሰቴ። እጥ ሴሂንስ ክአኮ» ዩኮ። 37 እጥ አባይ ፍልጳስ ሚንትቸ ሄርድዶራ ሄርድስ ኤባ ሄኡክ ብክነ ዮሃንሰ ሄርድስን «ን ሴረ ግንድታ ክዩባይ ሚንትቸ ክ ገግነ ኤባቶ» ያ ዎቀሰ ሄኡኮ። ከ መሸክእኔ ሄርድስ ዮሃንሰ ክረጥ ምኔኔ ክሲሳ ሄኡኮ። 38 ሄርድዶራም ነደደአ ዮሃንሰ ሽሲሴነ ሀሰእ፤ እሁካሬምዱ ጠንቶእዮ።

36 እድም ሙል ኪን «ኩክ ኤልያሰቴ» ይቶአ። ሙል ኪንም «ኩክ ጋስ ዶሴኔ ዋእ ሰንረ ኩራኒንስ መትሰም ዋእ ሰንረ ኩራንቸ» ይቶአ። 37 እሁካሬምዱ ሄርድስ ኤክ ሁንደም መጠራኮክ አመኔኔ «ኩክ ጋንጂ ሙሲሉም ጠመቃንቸ ዮሃንሰቴ። እጥ ሴሂንስ ክአኮ» ዩኮ። 38 እጥ አባይ ፍልጳስ ሚንትቸ ሄርድዶራ ሄርድስ ኤባ ሄኡክ ብክነ ዮሃንሰ ሄርድስን «ን ሴረ ግንድታ ክዩባይ ሚንትቸ ክ ገግነ ኤባቶ» ያ ዎቀሰ ሄኡኮ። ከ መሸክእኔ ሄርድስ ዮሃንሰ ክረጥ ምኔኔ ክሲሳ ሄኡኮ። 39 ሄርድዶራም ነደደአ ዮሃንሰ ሽሲሴነ ሀሰእ፤ እሁካሬምዱ ጠንቶእዮ።

⁶ 6:14 «ይቶአ» ዮ ሰንረ መት መት ገሪክ መጣቶጫ «ዩኮ» የመጣ ጣራጣ።

6:23
ሌ. 51:3-8
6:30-31
ግ. 3:20
6:32-44
ጥ. 15:32-39
ግ. 8:1-16
6:34
ጥ. 27:17
1 ለ. 22:17
2 ለ. 18:16
ሀ. 34:5
ጥ. 9:36

21-22 ሄርድስ አጥ ቀረሙክ እያም ሎንስምን እጥ አድላዕን ምርኔ ዮእ ገሳኖ፣ ጋጥ አምንሳኖ፣ ገሊዕል ኡሰኔ ሄዕለም ጌጅ ጌጅ መና ማደ ጉድሳ ዌኹክ። ኢ አመን ሄርድድዶ ዮሃንስ ሽሊሲን መካ አመን አሁክ ብክን አስ ስንድቶ ዌሽመክ ኮይ ቤዮ ኣገአ ክጀ ከዶአ። አስ ክጀኔም ሄርድሲ፣ እጥ ክዩ ሲረንቶአ። 23 ኤ ብክን ስንድቶኑ ሄርድስ «አት ሀስት ሉው ሁንደም ጠዕሚ፤ አን ኪነ ኡዎም። ሆሬኤም እ አድላዕን ኮሎም አሁተዕን አት ጠዕምቶክ ኡዎም» ያ ሀደኡክ። 24 ኤ ብክን ስንድቶም እስ አም ቤዮ መተአ «መሀ ጠዕም?» ይተአ እመ ጠዕምቶአ። አመም «ጠመቃንች ዮሃንስክ ጋንጂንስ ኢም ዮክ ቀጠ ሀሰጥ ይሄ» ይቶአ። 25 ስንድቶም ቀቅስአ አድዕል ቤዮ ደበዕልተአ መተአ «ጠመቃንች ዮሃንስክ ጋንጂንስ ኢም ዮክ ቀጠ ሰርኦኔ እስታ ከሰ ኡውቶን ሀሰጥ» ይቶአ።

26 አድልም ኤ ምሽኔ ሎበክተ ክቼኡክ። አሁካሬምዱ ዌኹክ ኮይ አለጌኔ ሀደኦ ሄኡክ ብክን ምጩክ ስገረ ለጌን ጠኑኮዮ። 27 ኤ ብክን ኤ አመኔም ጠመቃንች ዮሃንስክ ጋንጂ ሙራ አመዳ ዋርን ምታደቶ አጃጁኮ። ምታደቶም ሙራ ክረጥ ምኔኔ ዮሃንስክ ጋንጂ ሙሩኮ። 28 ኤ ሙሩክ ሆርሬም ሰርኦኔ እሳ ኤሳ ስንድቶን ኡዉኮ። ስንድቶም አመን ኡውቶአ። 29 ዮሃንስክ ሎሳንም ኤክ መጩስአ ዋተአ እጥ ሴሽ መስተአ ዋምቶአ።

30 ዩሱስ አሴኡካሬ መቶአ ኬን እጥ ቤዮ ደበዕልተአ ዋተአ በጠአ ሉው ሁንዳ፣ ሎስሶኣክ እጤነ ኩቶአ።

አንት ኩም መንን ዩሱስ እትሱክሰ

(ማጥ. 14፣ 13-21፣ ሉቃ. 9፣ 10-17፣ ዮሃ. 6፣ 1-14)

31 ዩሱስ ቤዮ ዋተም ኬኔ፣ አጥ ቤዩንስ መተም ኬኔ ዱት መን ሄዕሎአ ብክን ዩሱሲ፣ እጥ ሎሳኒ ሁርባተ እትምንም አመኔ ሲዶኦዮ። ኤ ብክን ዩሱስ አጥ ሎሳንን «መሴሄ፤ መን ገት ቤአ ቤዮኔ ሆፍ ቀጥ አመኔ ኡሼጥኖን» ይክ።

32 ኤ ብክን ዩሱሲ፣ እጥ ሎሳኒ ምንግረኔ አገአ መን ገት ቤአ ቤዮ መቶአ። 33 እሁካሬም እጡው መቶኡይ ዱት መን ሞዕለአ እየያምደእ እክእስ ለቆእ ብክን ክተም ሁንዲንስም ፍተአ ጌቱኡይ ዩሱሳ፣ እጥ ሎሳኖ ጋስተአ ቤዮ አርኦአ።

34 ዩሱስም ምንግረንስ ፍሩክ አመኔኔ ውጣክ ዱት መን ሞኡክ። አጡውም አሳራንች ቤአ ጌራብሰ እክአ ሄዕሎእ ብክን ቅሽጡኮ። እጡውንም ዱት ሉቶ ሎስሰመ አመዱኮ።

35 ኡል ሂሚን እሃኮሃኖኔ አጥ ሎሳን እጥ ቤዮ ሀንጭተአ «ኩ ቤይ መን ገት ቤአ ቤዮ፤ ኡልም ሂማኮ። 36 እጡውን እተም ሉቶ ቤአ ብክን ክ ኩሎሉተኔ መን ገት ዮክ ቤዮ መተአ እጡው ገንነ አተም ሉቶ ብቶ አዕልተምስነ ክ መን ጌጌሴ» ይቶአ። 37 እሁካሬምዱ ዩሱስ «እጡው እተም ሎው ክዕትው ኡዌሄ» ያ ደበሩኮ። እጡውም ደበተአ «ክ መንን እሆክ ሁርባተ መላ ለም ጥብ ብርኔ፣ ብቶ አዕኖንገሄ?» ይቶአ። 38 ዩሱስም እጡው «ክዕትውን ሀንካዕን ቆርሾእ ሄኦቲ? ሁኖአ መተክአ ሞዕሌሄ» ይኮ። አጡውም ሞዕለአ «አንት ጤርእ ቆርሾኢ፣ ለም ቁርጡሚኢ ዮኮ» ይቶአ። 39 ኤ ለሰጌ መን ሙረት ሙረት እስተአ ስደኔ አፋስተምስነ ዩሱስ አጥ ሎሳኖ እጃጁኮ። 40 ኤ ብክን መንክ መት መት ሙረት ጥብ ጥብ አክአ መት መት ሙረት አድም አንተይ አንተይ አክአ አንረኔ አፋቶአ። 41 ኤ ለሰጌ ዩሱስ ኤ አንቲም ጤርእ ቆርሾኦ፣ ለሚም ቁርጡሚኤ ክአሳ ኢመኔ ሞኡኩይ ዋአ ገለጡኮ። ቆርሾኦም ኢቀንሳ «መንን በጠንስተክእ አፍሴሄ» ያ እጥ ሎሳንን ኡዉኮ። አድም ቁርጡሚኤም ሁንድንም በጠንስቶን ኡዉኮ። 42 ሁንድም እተአ ጎድተአ ለሰጌ 43 ሎሳንም መን እተአ ገቱክ ቆርሾኦክ፣ ቁርጡሚኦክ ግግረ ቶሞ ለም ስንገር ክእሶኦ። 44 ኤ ሁርባተ እቶአ ኬኒንስ ጠሴአ ጎዕኔክ ጥግ አንት ኩም ሄኡኮ።

45 ዩሱስ ኤ መን ጌጌሱኩይም እጥ ሎሳን ምንግረኔ አገአ ደምበዕል ኤቅዶ ቤተስይደ ዮክም ቤዮ እጤንስ ጋስተአ መተምስ እሶኮ። 46 እጥም መን ጌጌሳ ለሰጌ ዋአ ኡንጤነ ዱነ ፍሩኮ። 47 ኡል ሂሙክ አመኔኔ ምንግሮም ደምበዕል ስምቤኤኔት ሄኡኮ። እሁካሬምዱ ዩሱስ ሙለም ኡሰኔ ሄኡኮ። 48 እጡው እለጌኔ መሳያም ሀፈች ሀፈቸም ሄኡክ ብክን እጥ ሎሳን ምንግረ ኡሼዕሴነ ዮክቱኡይ ዩሱስ ሞኡኮ። እጥም ሉጥ አንተባአ ሙኔን እሃኮሃኖኔ ደምበዕል ሆንኔ ታኪኡኩይ እጡው ቤይኔ ሀጌነ ሆሩኮ። 49 እሁካሬምዱ ደምበሰኔ ዩሱስ ታኪኡኩይ ሞዕለአ ዊደ ስብስአ ሳቶአ። 50 እጡ ሞዕሎእ አመኔኔ ሁንድም በድቶአ። ኤ አመኔም ዩሱስ «አኔቲ፤ በድተክቲ» ያ ምጩክ።

51-52 ምንግዕል ምርኔም ኣጋ አጡውኔ መቅሬ አሁክ አመኔኔ ሀፈች ኡሱኮ። ሎሳንም ሎበክተ ማለልቶአ። መሽክአምም
51-52 ምንግዕል ምርኔም ኣጋ አጡውኔ መቅሬ አሁክ አመኔኔ ሀፈች ኡሱኮ። ሎሳንም ሎበክተ ማለልቶአ። መሽክአምም
51-52 ምንግዕል ምርኔም ኣጋ አጡውኔ መቅሬ አሁክ አመኔኔ ሀፈች ኡሱኮ። ሎሳንም ሎበክተ ማለልቶአ። መሽክአምም

6:37
2 ለ. 41:42-44
6:41
ግ. 14:22
ሉቃ. 24:30-31
6:45-52
ጥ. 14:22-23
ጥ. 6:15-21
6:48
ግ. 13:35
6:50
ጥ. 9:2
6:52
ግ. 8:17

6:56
ጥጥ. 9:20
ጥር. 31:10

እጡው ዎደን ዱዱክ ብክነ አንተ ኩም መን እቶእ ቆሮሸእክ ሆርር ምሾመ ቆስቶይ ሄዕሎአ።

7:4
ጥጥ. 23:25
ሉቃ. 11:39

ዱት መን ዩሱስ ፈደሱክስ
(ጥጥ. 14 : 34-36)

7:5
ጠ. 11:14

⁵³ ዩሱሲ፡ እጥ ሉሳኒ ደምበሰ ፍተአ ጊንሴሬጠ የከም ኡስ አፎኢ አመኔኔ ምንግሮመ ደምበዕል ቶቶኔ ከቶአ። ⁵⁴ እጡው ኤ አመኔ ምንግሪንስ ፍቶእስም ዩሱሲት አሁክስ መን እንኪንቶአ። ⁵⁵ ኤ ብክነ እጡው ኤ ኡል በኮኔ ዮክ ገቱው ሁንዲንሰም ጊተአ መተአ ጀባኖ ሀሰቀኔ እይተአ «ዩሱስ ዮኮ» ዮኮእ ቤይ ሁንደም ኤበም ሄዕሎአ። ⁵⁶ ዩሱስ መሩክ ገቱውኔ፡ ሉብ ከተሙውኔ፡ ሆኖ ከተሙውኔ ሁንደኔም ጀባን እጥ ኤዲቸኮ ከሰ ክክቶን ዩሱሲ ኡንጥቴን ጀባኖ ሚረ መስተም ሄዕሎአ። ነክቶእ ኪን ሁንድም ፈደሶሎአ።

እይሁጥ መን እምንሳዕን ሉሰሽ ብክነ
(ጥጥ. 15 : 1-9)

7 ¹ መት አያም ፈረሳዌኡዊ፡ ዩሩሳሌሚንስ ዋቶእ ሙሴእ ሴረ ሉሰሳኒ ዩሱሳኖኔ ኩሉሉተኔ ውጥቶአ። ² እጡውም ዩሱሲ ሉሳዕኔክ መት መት ኪን አንገ አንሸቅቶኡይ እጡው ሉሰዕንሰኔ አንሸቅቶዕን ሁርባተ አቶኡይ ሞዕሎአ። ³ ፈረሳዌኡዊ፡ እይሁጥ መን እጡው ሉሰዕንሰኔ አንገ አንሸቅቶዕን ሁርባተ እተምቢእ ኪኖ። አክም እጡው አኖኢንስ ሉሶእ ሉሰኖ። «ኤእስም ሚሪንስ ደበዕልተም አመኔ አንሸቅተአ ሙጩቶዕን ሁርባተ እተምኖ። እድም ኩባዩዋ፡ ሀረሳ፡ ሳህቶ አንሸተም ዱት ሉሰን ሄኡኮ። ⁵ ኤ ብክነ ፈረሳዌኡዊ፡ ሴረ ሉሰሳኒ ዩሱሲ «ክ ሉሳን ን ሉሰዕንሰኔ አንገ አንሸቅቶዕን እትምኔ እኖእ ሉሰኖ ግንድተምክ መሀነቲ?» ይተአ ጠዕምቶአ።

⁶ እሁካሬምዱ ዩሱሲ እጡውን «ክዕትው ሰብሳኖ፤ ዋእ ሰገረ ኩራንቸ እሰያስ ክዕትው ብክነ

ቡ ምናደብ ኤሴ ሉንሶኮክ ጠሌአ ሱምኔቲ ቢጋን

እጡውክ ዎደን ኢኒንሰ ቄዕላኮህኔ።

⁷ መንክ ሉሰኖ፡ እመጣ ሉሰሱኡይ

ኮረእም ኢን ሰገደም) ያ ጣቶክ ሀንቶሚ።

⁸ ዋእክ እጃጅ ሰበክአ መን ሉሰንን እጃጅንተከሙሰ» ዮኮ።

⁹ እድም ዩሱሲ እጡውን «ክዕትው ሉሰኖ ኤጊርምን ዋእክ እጃጅ ሉብከተ ሰበከሙሉ። ¹⁰ ዋእ ሙሴእ ኮልኔ ዎጩኮይ (ክዩኖ፡ ክዩግ ሉንሴ። እይ መንቸም እጥ አነኔ ቴአም እጥ አመኔ ጆር ሰገረ ምጩኮክ ሌሆን) ያኮ። ¹¹ ክዕትው እሁካሬም መት መንቸ እጥ አንኖ፡ አመኖ (ኢኒንስ ሲደከም ሀረዕመቶ ዋእነ ክትም እሳ ሀንጫእም)፤ ዩሰስ ¹² እጥ አኖ፡ አማ ሀረዕምቢእስ እስተከም። ¹³ ክዕትው ኤእሰኔ ሙል ኪኖ ሉሰሰከም ሉሰሽኔ ዋእ ሰገረ ግንድተኮአኮ። እድም ክዕትው እስተከምክ ኤሀዶዕኔኤክ ዱት ሱቸ ዮኮ» ዮኮ።

¹⁴ እድም ዩሱሲ መን እጥ ቢኖ ዌሻ «ክዕትው ሁንድቸም አን ዎጩም ምሽ ቆስተክእ መጩሴሄ። ¹⁵ መን ቡሽሶኮክ መን ዎሪንስ ፍርሀኔ ቢጋን መን ጎደቦኔ አጎህኡኖ» ዮኮ። ¹⁶ ዩሱሲም መን ኡራ ምኔ አጋ ለሰኒ እጥ ሉሳን «ኮብሰልገም መይምደአ ትተ ኩሬ» ይተአ ጠዕምቶአ። ¹⁷ እጥም እጡውን «ክዕትውም ቆስተከምኖንሄ? መን ጎደቦኔ አንክ ሱው ሹም እሃ ፍርኮ ቢጋን ዎደኖኔ አንቤእ ብክነ መን ቡሽሶኖ። ¹⁸ መሽክኔም መን ጎደቦኔ አንክ ሱው ሹም እሃ ፍርኮ ቢጋን ዎደኖኔ አጎቶ» ዮኮ። ዩሱሲ ኤእሰ ይምኔ ሁርባተ ሁንድም ሙጩር እሁክስ ኩሩኮ። ²⁰ እድም ዩሱሲ «መን ቡሽሶኮክ መን ዎደኒንስ ፍርሀኔ። ²¹ ጆር ሰውት እህም ምኔ አስኮዕን ሳእሚ፡ ገሚ፡ መን ሽሚ፡ ምኔ እሰክአ ሳእሚ፡ ²² መን ሱው ምጥሚ፡ ቦቆሚ፡ ቀዊሰሚ፡ እጃጅንቸ ሰብሚ፡ መሶአሚ፡ መን ሱመ ብእሰሚ፡ ቦልጥሚ፡ ሰአኩኡይም ኤር ሱው እስመ ሰብሚ መን ዎደኒንስ ፍርክ ብክነ መን ቡሽሶኮክ ኤ ኪኖ። ²³ ኤ ኪን ሁንድም መን ዎደኒንስ ፍርክ ብክነ መን ቡሽሶኮክ» ዮኮ።

7:4-10
ኡፎ 20:12
ኡፎ 21:17
ቆሎ 20:9
ሌል 5:16
7:17-23
ጥጥ. 16:15-20
ጥር. 4:18
7:18-19
ኡል 10:15
ኡር 14:14
1 ቆሎ 10:25-27
ቲቶ 1:15
7:20-23
ኡር 1:28-31
ኡል 5:19-21
7:22
ጥጥ. 6:23
ጥጥ. 20:15

እይሁድ እኮእቤእ መንን ዩሱሲ ሀረዕሙክስ
(ጥጥ. 15 : 21-28)

²⁴ ኤ ሰሰኔ ዩሱሲ ኤ ቢዩንስ ክእ ጢርስ የከም ከተማ፡ ሲደን የከም ከተማ መሩኮ። ኤኪኤም መት ምኔ አጋ እጥ ኤኪኤ ዮእስ እይ መንቸም ሰእነ ሀሱኮኖ። እሁካሬምዱ ማጠሚን ጠነኮኖ።

²⁵ ኤ አመኔም እሴክ ሰንድቸ ሀቡስ አመዳኮ መት ሚንተቸ ዩሱሲ ብክነ መጩሰእ ዋተአ እጥ ሉኮኔ ኡቦአ። ጁሚንተቸሙ ቀሪንቸኔ ሰርፍናቶ የከም ዘዕሌተን ሄዕሎአ

¹⁰ 7 : 16 ገሪክ ሱምኔ ማረሙክ መጣቶኖኔ መት ሙቶኔ «ኤ ብክነ ቶሳ ሙጩሶኮክ ሙጩሳኔ ኖ ሰገር ኤደግ ማረግኮ።

7131-37 ጥ. 15:129-31

7132 ጥ. 51:23

7133 ጥ. 81:23

7136 ጥ. 11:44 ጥ. 51:43

811-10 ጥ. 141:13-21 ጥ. 81:32-44 ሉቃ. 9:11-17 ጥ. 6:15-13

በጋን እይሁድችት ሄሰሎኦቹ። እሴም «እ ለንድችን ሀቡሶ ፍሴ» ይተአ ዩሱሶ ኡንጥቶአሬ ፊዩሱስ እሴን «አሰክ ሀርባተ ክእሰክኦ ውሽነ ኡውም ሀሰሶቹ። ጋሳ አሰ ጎዶን» ዩኮ። ፳እሁካሬምዱ እሴ «ሞላነ ሀንቀሚ፤ ውሽም አሰ እለጊንሰ ኡቡክ ፉርፉርኦ ሴማጥ ሱጥሚንሰ ፈራ እቶክ» ይተአ ደበቶአ። ፳ዩሱሰም እሴን «እት ክድ ይትት ብክነ ክ ለንድች ሀቡሶ ፈተካኮ፤ ክበ ምኒ ኤሌኤ» ዩኮ። ፳እሴም ምኒ ደበሰልቶአ እመኔኔ ለንድች ሀቡሶ ፈተካካሬ ፈዩሰለአ አረአኔ ኢንሴሰሎኦክክ ሞሶሎኦ።

31ዩሱሰ ኤ ለሰጌ ጢርሲንሰ ደበሰላ ሲዶሶን ክልኔ ህጋ ቶም ክተመ የክም ኡልኔ ገሲሰል ደምበሰል ገደኖ መሩኮ። ፳ኤኪኤም መት ገው ዱድ መንቾ መት ቀጥ መን እጥ ቤቶ ኤበእ «ክ መንቾ ህኔኔ ክ እንን እሴ» ይተአ ኡንጥቶአ። ፳3ዩሱሰም ኤ መንቾ መኒንሰ አነን እሳ መላ እጥ አንግክ መጣሎው መንቾ መጭኔ አግሎኮ። አንጀም ተሃ መንቾክ አለሶ ነኩኮ። ፳4እድም ቅሽጣ ኢመኔ ሞኡኩይ ዋአ ኡንጣ መንቾመ «ኤፈተ» ዩኮ። ኤእሰ ደምም «ርቅሂ» ደመ። ፳5ኤ አመኔም መንቾክ መጭ መጭሱክ፤ እጥ አለብም ትረማ ደናምሰ ምጩኮ። ፳6ዩሱሰም እጡውን «ክክ አዩነም ኩተክምቤእሰ» ያ እጃጃኮ። እሁካሬምዱ እጥ «አዩነም ኩተክምቤእሰ» ያ እጡው እጃጃኮክ ኡተአ ኤ ምሽ ሱንስተአ አለላቶአ። ፳7ኤ ምሽ መጭሰእ ኪን ሁንድም ሱከከተ ማለልተአ «እጥ አሱክ ሱው ሁንድም ደናጥ፤ አህም ገው መጭሰእሰ እላኮ፤ ዱድም ምጫእሰ እላኮ» ይቶአ።

ቶሚ ለሚም ሱሳኒ ለዕማጌም ዩሱሰክ በጦ ቆሰመ ሆንእሰ (ግተ. 15 ፡ 32-39)

8 ኀ አመኔ ዱት መን አድም ውጥቶአ። እጡውነም እተም ሱች መሰሎችም ሄኡኮቹ። ኤ ብክነ ዩሱሰ እጥ ሱላኖ እጥ ቤቶ ዌሻ ። «ኩ ምናደብ ኢንኔ መቅሬ ሰሰ በል አፉቶአ ብክነ እተም ሱች መሰሎችም ቤኤ። ኤ ብክነ አን ሱከከተ ቅሽጣም። ፳እጡውክ መት መት ኪን ሞቶኦክ ቁሰል ቤዩንሴት እሁክ ብክነ ክእሰ ሰባቶእሰም እጡው ምኒ ኤሴሰላምሰ እሱማሬ ጎንኔ ሆንም» ዩኮ። ፳እሁካሬምዱ እጥ ሱላን «ክ ኡዱመአኔ ክ መን ሁንድን እሆክ ሀርባተ እይ ሲዴን ጠኖኮ?» ይቶአ። ፳ዩሱሰም

እጡው «ህንካዕን ቆርሾእ የኮ?» ያ ጠዕመካሬ «ለመር ጤርእ ቆርሾእ የኮ» ይቶአ። ፳ዩሱሰም ምናደብ ኡሉኔ አፉርእሰን እጃጃ ለመሬም ጤርኦም አመዳ ዋአ ገለጡኮ። እጡም ኢቀንሳ «መንን በጠንሰተክአ እፍሴሂ» ያ እጥ ሱላንን ኡጩኮ። እጥ ሱላንም ምናደብን እፍሶአ። ፳7እድም ጎቶኡው ቁርጡሚኦክም ሆፍ ቀጥም ሄኡኮ። ዋአ ገለጣ ለሰጌ «በጠንሰተክአ እፍሴሂ» ያ ኤ ቁርጡሚኦም እጥ ሱላንን ኡጩኮ። ፳8እጥ ሱላንም መን እታ ጎዳ ለሰጌ ገቱክ ግግረ ውጣሰለአ ለመር ሰንጭኔ ምንሸተአ ክእሰለ። ፳9ሀርባተ ኦቶአ መንም ሰዎር ኩመ እክም ቀጥ ሄሰሎኦ። ፳10ዩሱሰም ኤ መነ ጌጌሱክሰም እጥ ሱላንኔ መቅሬም ምንግረኔ አጋ ዳልማኩተ። የክም ኡሰ መሩኮ።

11ኤ ለሰጌ መት መት ፈረላዌኡው ዩሱሰ ቤቶ ሞተአ እጤኔ ፍተንቾ አመዶኦ። እጡ ኪንቴነ ሀሰአ «ዋእ ቤዩንሰ ማለልሲሰክ መሬኤ ሞእሴ» ይተአ ጠዕምቶአ። ፳12እሁካሬም ዩሱሰ እጥ ቲርኔ ሱከከተ ክጅአ «ኩ ቀረንቾ መሬኤ ሞኤነ ሀሰኮክ መህነቴ? ህንቅነም አን ክዕነውነ ኩርሞ፤ ዋእ ክ ቀረንቾን ማለልሲሰክ መሬኤ ሞእሶቹ» ዩኮ። ፳13ኤ ለሰጌ ዩሱሰ እጡዊንሰ አነን እሃ አድም ምንግረኔ አጋ ደምበሰል ኤቅዶ መሩኮ።

14ኤ አመኔ ዩሱሰክ ሱላንን እጡውነ እሆክ ቀጥ ቆርሾአ አመድመ ጠዶእ ብክነ ምንግሰል ሞርኔ ጠሴእ መት ጤርእ ቆርሾእ ሄኡኮ። ፳15ዩሱሰ እጡውነ «ፈረላዌኡው ኡርሾኢንሲ ፡ ሄርድሰ ኡርሾኢንሲ ቆጥተክኦ ኤጌሰሴሂ» ያ እጃጃኮ። ፳16እጡውም እሴንኦ እሴም «አይ ለኡኮ ከእሰ ዩኮክ ቆርሾኦ አመንዱምቤእ ብክነት እሆኮ» ይቶአ። ፳17ዩሱሰም እጡው ይቶኦክ ለአ «ክዕኑው (ቆርሾኦ አመንዱምቤእ ብክነቴ) ይተክአ መህነ ምጩክመሉ? አን ቆርሾእ ብክነ ምጩምቤእሰ ክዕነውነ አጎቶንሂ? ቲእም ቆሰተክምቤእ ኪኖንሂ? ክዕኑውክ ምደን ዱዱክሰሚንሂ? ፳18ክዕኑውነኦ እል የኮ፤ ሞሰለከምኖንሂ? መጭመእ የኮ፤ መጭሰክምኖንሂ? ህንክድ ሰውተክምኖ? ፳19አንት ጠርኦ ቆርሾኦ አንት ኩም መንን በጠንሰተክኦ ኢቀንሳ ኡጩም እመኔ መኒንሰ ገቱክ ግግረ ክእሰኮክክ ሚእ ሰንጭ?» ዩኮ። እጡውም «ቶም ለም ሰንጭ» ይተአ ደበቶአ። ፳20እድም «ለመር ጤርእ ቆርሾኦ ሰዎር ኩም መንን በጠንሰተክኦ ኡጩም አመኔ መኒንሰ ገቱክ ግግረ ክእሰኮክክ ሚእ

8111-12 ጥ. 121:38-39 ጥ. 16:1-4 ሉቃ. 11:16-29

8113-21 ጥ. 16:4-12

8115 ጥ. 61:14 ጥ. 12:13 ሉቃ. 12:1

8117 እሴ. 61:9-10 እሴ. 5:21 ጥ. 13:10-15 ጥ. 6:52

8118 እሴ. 51:21 ሀይ. 12:1 ጥ. 4:12

8119 ጥ. 61:41-44

8120 ጥ. 81:10

11 8:10 «ዳልጥጡኤ» ሙሉ ሱም ማገደለ የመጥኮ።

8:22-26 ጥ. 10:46-52 የጥ. 9:1-7

ሰንፎ?» ዩካሪ «ለመር ሰንፎ» ይተላ ደበቶቱ። ²¹ እጥም እጡውን «ኤሀን ከበድ ለፈቤኤም ቆስተከሞኖን?» ዩካ።

ቆቅ መንችክ እሌ ዩሱስ ፎቃኩክስ

8:22 ጥ. 6:45 ሉቃ. 9:10

²² ዩሱስ፣ እጥ ሎሳጅ ቤተሰብ ዩካም ቢዮ ለፎቃ። ኤኬኤም ሆኖ ቀጥ መን እል ቆቅ መንች ዩሱስ ቢዮ ኤበለ «ከ መንች ከ እንግዜ ነኬ» ይተላ ኡንጥቶቱ።

8:23 ጥ. 5:23 ጥ. 7:33

²³ ዩሱስም ኤ ቆቅ መንችክ አንገ ለመዳ መስኩኩይ ኤ ገቲንስ ቶቸኔ ፍሱኩ። መንች እሌኔም አንጀ ቱሃ እጥ አንገ መንች ሀኔኔ እሳ «መት ሉቾ ሞዕሉን?» ያ ጠዕመኩ።

8:28 ጥ. 6:14-15 ሉቃ. 9:7-8

²⁴ መንችም ዳጳ «ኤያ መን ሞአመ-ለ። እሁካሪምዱ ምክምካክ ሀቀ ሰሰሰ» ዩካ። ²⁵ አድም ዩሱስ ኤ መንች እሌኔ እጥ አንገ ሰዕማጊም እሱኩ። ኤ ለመኔኔ መንች ቆሳ ሞኡኩ።

8:29 የጥ. 6:68-69

እጥ አልም ፈዩላ ሁንዴም ሉቾም ደናምሰ ሞኤን ጠኑኩ። ²⁶ ኤ ለሰጌ ዩሱስ ኤ መንችን «ከ ገቲኔ አንቤእስ ክ ምኔ ኤሌኤ» ያ እጃጁኩ።

8:30 ጥ. 1:34 ጥ. 9:9

ዩሱስ እጥ ሌሀ ብክነ ሎስሱክስ

(ግተ. 16 ÷ 13-28 ፣ ሉቃ. 9 ÷ 18-27)

²⁷ ዩሱስ፣ እጥ ሎሳጅ ፍልጅስ ቄሳርዮ የካም ከተዕም ገደናኔ ዩካ ገቱመ መቶቱ። መቶኡይም ዩሱስ «መን ኤሴ ለዩ-ቴ ዮላ?» ያ እጥ ሎሳጅ ጠዕመኩ። ²⁸ እጡውም «መት መት ኬን (ጠመቃንች ዮሃንስቴ) ይተመ-ሰ። መት መት ኬን አድም (ኤልያስቴ) ይተመ-ሰ። መት መት ኬን አድም (ዋእ ሰገረ ኩርክ ኬንገስ መቶ) ይተመ-ለ» ይተላ ደበቶቱ።

²⁹ ዩሱስም እጡውን «ኤሃሪ ከዕትውዱ ኤሴ ለዩ-ቴ ይተከመ-ሰ?» ዩካ። ኤ ለመኔኔ ጳጥርስ «እት ዋእ ደዕሳኮ ክርስቶስቴ» ያ ደበሩኩ። ³⁰ ኤ ለሰጌ ዩሱስ እጡውን «አይ መንችንም እ ብክነ ኩተከምቤአስ» ያ እጃጁኩ።

³¹ ኤ ለሰጌ ዩሱስ እጥ ሎሳገን «መንች ቤት ሎበከተ ሀውም ሀሰሶኮ። እጡም ሎመኔ፣ ቂስ ለምንሳጅ፣ መ-ሴእ ሴረ ሎሰሳጅ ሰበሞ፣ ሌሀንም ሀግሰእ ኡውተም። እጥም ሰሰ በሊንስ ሰሰጌ ሴሂንስ ከኦኮ» ያ ሎሰሰመ ለመዱኩ።

³² ኤ ምሽም እጡውን «ኔከሳ ኩሩኩ። ኤ ለመኔ ጳጥርስ ዩሱስ መ-ለም ሀመኔ ፍሳ «ክእስ ምጭቴ» ዩካ። ³³ እሁካሪምዱ ዩሱስ እጥ ሎሳገን ከሉኔ ደበዕሳ «እት

8:33 ጥ. 4:10

ጄጣንቾ ኢኒንስ ቄዕሌ፤ አት ሰው-ቶቶክ መንስ በጋን ዋእሰዮ» ያ ሻቃ ምጭኩ።

8:34 ጥ. 10:38 ሉቃ. 14:27

³⁴ ኤ ሰሰጌ ዩሱስ እጥ ሎሳጅ፣ መና እጥ ቤዮ ዌሻ «አይም ኤሴ አዎኔን ሀሱክለስ እጥ ገገ ለገነ። ሌሀንም ጉዳ ኤሴ ለምናን።» ³⁵ መሸከለምም እጥ ፎሪ ገትሴን ሀሰከክ አይም ብእሶኮ። እሁካሪምዱ እ ብከና፣ ምሸራች ሰገዕል ብከና እጥ ፎሪ ብእሶከክ አይም ገትሶኮ። ³⁶ መት መንች ከ ኡል አመጥ ሁንደም ሊጣ እጤክ ፎሪ ብእሱከተዕን እጤን መሀ ለዋዶኮ? ³⁷ አድም መት መንች እጤክ ፎሪ መሀኔ ብቶ አኤን ጠናኮ? ³⁸ ዋእ ለግምጃ፣ ባጤሎ በጥምጃ ለአማኮ ቀረንች እሰጌኔ ኤሴ፣ እ ሰገረኔ ቱርሃናኔ ለዩኔም መንች ቤት እጥ እን ሎምብኔ፣ ኬስም ለሴለማንኔ መቅሪም ዋርክ ለመኔ እጤኔም ቱርኮ» ዩካ።

8:35 ጥ. 10:39 ሉቃ. 17:33 የጥ. 12:25

8:38 ጥ. 10:33 ሉቃ. 12:9

8:41 ጥ. 10:23 ጥ. 13:30 ሉቃ. 22:18

9:2 ጥ. 5:37 ጥ. 13:3

9 ለድም፤ ከ ቢዮኔ ዮእ ኬንገስ መት መት መን ሎበከት መሳይኔ ዋእ ለድሰን ዋርኩይ ሞዕሴቤእ ለፈቤኤ ሴተምቤእ ኬን ዮእ» ዩካ።

9:3 ጥ. 28:3

9:7 ጥ. 3:17 ጥ. 1:11 ሉቃ. 3:22 የጥ. 12:28-29 2 ሉቃ. 11:17-18

ዩሱስ መ-ል ሀገረኔ ደበዕሉክስ

(ግተ. 17 ÷ 1-13 ፣ ሉቃ. 9 ÷ 28-36)

² ሎሀ በሊንስ ሰሰጌ ዩሱስ ጳጥርሳ፣ ያቆባ፣ ዮሃንሳ መ-ል ኬንገስ አንገ እሳ እምንሳ ጊጅ ዱንኔ ፍሩኩ። ኤኬኤም እጡው ሞዕሉኡይም መ-ል ሀገረኔ ደበዕሉኩ። ³ እጥ ኤደችም ከ ኡለኔ ኤደች አንሸኮክ አይም ቀዳልሴን ጠፍቤእ ቀጠ ቀዳሳ ቤሌጭኡኩ። ⁴ ኤ ለመኔ ኤልያሴ፣ ፣ መ-ሴኤ ዩሱስኔ ለቶረቱኡይ ሰሴም ሎሳገም ሞዕሉኦ። ⁵ ጳጥርስም ዩሱስን «ሎሰሳንቾ፣ ከ ቢዮኔ ሄእም ኒን ደናም። ኤ ብክነ ሰሰ ዳስ መቶ ኪን፣ መቶ መ-ሴኤን፣ መቶ ኤልያሴን በንጦን» ዩካ። ⁶ እጡው ሎበከተ በድተኦ ሄዕሉእ ብክነ ጳጥርስ ዎጭከካም ለአም ሄኡኮዮ። ⁷ ኤ ለመኔም ኡምቡዕል እጡው እፈሱኩ። ኤ ኡምቡዕል ዎረንሰም «አን ኢቶም እ ቤት እጦቴ፤ እጤንስ መጭሴሄ!» ዮ ሰገር መጭሰመኩ። ⁸ እጡውም ኤ ለመኔም ቂሪጽተላ ሞዕሉኦ። እሁካሪምዱ ጠሴእ ዩሱስን በጋን መቶም ሞዕሉኦዮ።

9:8 ጥ. 5:43 ጥ. 7:36 ጥ. 8:30

⁹ ኤ ለሰጌ ዱኒንስ ድልቱኡይ ዩሱስ እጡውን «መንች ቤት ሌሂንስ ከኤቤእ ለፈቤኤ ከዕትው ሞዕሰኮከክ ለዩኒም

¹² 8:34 «ኤሀን ጉዳ ኤሴ ለምናን» የመጣኩ መ-ል መጣቶጫ «እጥ ገት መተላ እዮ ኤሴ ለምናን» የመጣ ትረግቦ።

9:11 ምዕ. 4:6 ጥጥ. 11:14

ኩተከምቤእስ» ያ እጃጃኩ።¹⁰ እጡውም ዩሱስ ዩከሰም አጃጃንቶአ። እሁከሬምዱ እጡውንእ እጡውም «ኩሌሂንስ ከእመ ይም መይመ?» ይተአ ዎጪአ¹¹ ዩሱሰን «ሙሴአ ሴረ ሎሰሳን (ጋሳ ኤልያስ ዋርም ሀሰሰኩ) ይተሞክ መሀነቴ?» ይተአ ጠዕምቶአ።¹² እጥም እጡውን «ኤልያስ ሁንደም ሎችም ጉድሴን ጋሳ ዋርኩ። እሆን በጋን መንች ቤት ሎበከተ ሀምእሳ፣ ገደሞእሳ አጥ ብከን ጣፈማኩ።¹³ አን ክዕትውን ኩርሞ፤ ኤልያስ ዋራኩ። ኪሰም መጣፈኔ እጥ ብከን ጣፈሙክሰም እጠ ሀሰእስ ሁንደም አስቶአኩ» ዩኩ።

ሀቡስ አመዳኮ ቤቶ ዩሱስ ፈዩሱክስ (ግተ. 17 ፣ 14-23 ፣ ሉቃ. 9 ፣ 37-45)

¹⁴ ዩሱሲ ፣ ሰሴም ሎሳኒ ደበዕልተአ ሎሳዕን ቤዮ ዋቶእ አመኔኔ ኤ ሎሳዕን ኩሎሌተኔ ዱት መን ሞዕሎአ። ሙሴአ ሴረ ሎሰሳንም እጡውን መቅሬ ፍተንተም ሄዕሎአ።¹⁵ ኤ ቀጠኔም መን ሁንድም ዩሱስ ሞዕሎእ አመኔኔ ሙግተአ እጥ ቤዮ ጌተአ ጡማትሶአ።¹⁶ ዩሱሰም እጥ ሎሳንን «መሀነ እጡውን መቅሬ ፍተንተከሙስ?» ዩኩ።¹⁷ ኤ መን ለምቤኢንስ መት መንች ዩሱሰን «ሎሰሳንች፤ እ ቤቶ ሀቡስ ሎሜ ዱሳ እመዱክ ብከን ክ ቤዮ ኤባ ሄኡሞ።¹⁸ ጥስ ክአ አመኔ ቤይ ሁንደኔም ኡቡሳ ሱምኔ ሀምባ ኤቦኩ። እጥ እንቄም ኢጮኩ። አረችም ሀቅስ ጎጎኩ። ክ ሎሳን ፍስቶን ጠዕሙማሬ ፍስቴን ጠንቶአዮ» ዩኩ።¹⁹ ዩሱሰም እጡውን «ከዕትው አመዕነት ቤእ ቀረንቻ! እን ሀንክዕን አመን አፈቤኤ እን ክዕትውክ እየቆሞ? ሁኖአ ቤቶመ አ ቤዮ ኤቤሄ» ዩኩ።²⁰ እጡውም ቤቶ አጥ ቤዮ ኤቦአ። ሀቡስም ዩሱስ ሞኡክ እመኔኔ ቤቶ ፍትፍታኡ። ቤትም ኡሰኔ ኡባ ሱምኔ ሀምባ ኤቦኩይ ብቄቄኩ።²¹ ዩሱሰም ኤ ቤት አንን «ኩከ ከ ቤቶ አመዱካኒንስ ሀንክዕን አመኔ» ያ ጠዕሙኩ። አንም «ጪሎመኖኔቴ።²² ዱት አመኔ ሺን ሀሳ ጊረኔ፣ ዎኦኔ ኡቡሰኩ። እሁከሬምዱ እት ጠንትትሰሰ ኒን ቅሽጥታ ሀረዕሚ» ያ ደበሩኩ።²³ ዩሱሰም እጤን «ጠንትትሰሰ ይቶስንሄ? አመዕኖ መንችን ሁንደም ሎውም ጠንሞኩ» ዩኩ።²⁴ ኤ እመኔም ቤት እን «እመዕኖጠእ አመዕኖቤእ ዎደኖ ኢኒንሰ ሆሬ» ያ ላሩኩ።²⁵ ዩሱሰም መን ጊረንቶኡይ ሞኡከ

አመኔኔ ሀቡስ «አት ክ ዱድሳ ገውሶ ሀቡስ! ክ ቤቶ ፈተክቶእስና፣ አድ ሰዕማጌ እጤኔ ደበዕልታ አጎቤእስና ኪሴ እጃጃሙላ!» ያ ሻቆኩ።²⁶ ሀቡስም ላራ ቤቶ ሎበከተ ፍትፍታአ ለሰጌ ፍሩኩ። ቤት ቱደኤ ሄኡክ ብከን ዱት ኪን «ሌሃኩ» ይተም ሄዕሎአ።²⁷ እሁከሬምዱ ቤትከ እንገ አመዳ ዩሱስ ኡልሱኩ። እጥም ኡሎኩ።

²⁸ ዩሱሰም ምኔ እጉክ አመኔኔ እጥ ሎሳን «ኔሴ ሀቡስ ፍሰኔን ጠኑምቤኤክ መሀነቴ?» ይተአ ሙል መን መጭስምቤእስ ጠዕምቶአ።²⁹ እጥም እጡውን «ክዶዕኔእ ሀቡስ ፍሰከሞክ ሶመንከአ ሞአ ኡንጥምኔቴ በጋን ሙልሰኔ መእስኔም ፍሰከሞ» ያ ደበሩኩ።

³⁰⁻³¹ ዩሱሲ ፣ እጥ ሎሳኒ ኤ ቤዩንስ ክዕለአ ገሊልኔ ሀገአ መቶአ። ዩሱሰም ጠሌእ እጥ ሎሳኖ ሎሰሴን ሀቡክ ብከን እጥ ዮከ ቤዮ አይ መንችም ለአነ ሀሎኩዮ። እጥ ሎሳንንም «መንች ቤቶ መን አንገኔ ሀግሰከአ ኡውከሞ። እጡውም እጠ ሽተሞ። እሁከሬምዱ ሰስ በሲንስ ለሰጌ ሴሂንስ ክአኩ» ያ ሎሰሱኩ።³² አሆን በጋን ዩሱስ ዩከከ እጡው ቆስቶአዮ። ጠዕምቴንም በድቶአ።

ዩሱስ ሀንክድ አምንም ሀሰሰደኤ (ግተ. 18 ፣ 1-5 ፣ ሉቃ. 9 ፣ 46-48)

³³ ዩሱሲ ፣ እጥ ሎሳኒ ቅፍርንሆመ አፎኦ። አፈአ ምኔ እገአ ለሰጌ ዩሱስ እጡውን «ጎንኔ ፍተንተከም ሄዕለኮአክ መሩቸኔቴ?» ያ ጠዕሙኩ።³⁴ ጎንኔ ሄዕሎኡይ እሴንእ እሴም «ን ስምቤኢንስ ሎጳኮክ አዮቴ?» ይቶኡይ ፍተንተአ ሄዕሎአ ብከን እጤን መሀም ደበቶአዮ።³⁵ ዩሱሰ ስቶራ ለሰጌ ቶሞ ለሚም ሎሳኖ ጭሻ «ሁንደንሰም ሎጳን ሀሰኮክ አይም እጥ ገገ ሆሬሳ ሁንድንም እሞዶሀን እሀም ሀሰሰኩ» ዩኩ።³⁶ አድም መት ጪልቶ እጡው ስምቤኤኔ ኡልሳ ቃጳ³⁷ «ክዶዕኔእ ጪሎሞኒስ መቶ እ ሱምኔ አኦኮክ አይም ኤሴም አኦኩ። አድም ኤሴ አኦኮክ አይም ኤሴ አሴኡኮከም አኦኩ» ዩኩ።

³⁸ ዮሃንስም ዩሱሰን «ሎሰሳንች፤ መት መንች ክ ሱምኔ ሀቡስ ፍሎኩይ ሞዕና ኒንኔ መቅሬ ኪሴ አምኖቤእ ብከን ፍሴን ሆሎሞ» ዩኩ።³⁹⁻⁴⁰ እሁከሬም ዩሱስ እጡውን «ኔሴ ሰባቤኤክ አይም እጥ ኒሀኔ። እ ሱምኔ አንን በጡኩይ አ ብከን ጆረ ዎጪን ጋጋቦኮከ ቤኤ። ኤ ብከን ሆተኩቴ። ስንቅንም እን ክዕትውን ኩርሞ፤ ክዕትው እ ኪን እከኮእ

9:31 ጥ. 8:31 ጥ. 10:33

9:32 ጥ. 12:18

9:34 ሉቃ. 22:24

9:35 ጥ. 20:26-27 ጥ. 23:11 ጥ. 104:43-44 ሉቃ. 22:28

9:36 ጥ. 10:18

9:37 ጥ. 10:40 ሉቃ. 10:16 ዮ. 12:44 ዮ. 13:20

9:38-40 ጥ. 11:27-29 ጥ. 12:30 ሉቃ. 9:48-50 ሉቃ. 11:23

9:41 ጥ. 10:42

9:42-48 ጥጥ. 5:29-30 ጥጥ. 18:16-8 ሉቃ. 17:1-2

9:48 ለሰ. 96:24

9:49-50 ጥጥ. 5:13 ሉቃ. 14:34-35

9:50 ሉቃ. 4:16 1 ተላ. 5:13

10:1 ሉቃ. 9:51 ጥጥ. 10:40 ጥጥ. 11:7

10:4 ለሌ. 24:1-4 ጥጥ. 5:31

ብክነ መት ኩባይ ዎላ እገነኑ ኡዎኮክ እይም አርፎላ ሲጠኩ» ዩኮ።

42 እድም ዩሱስ «ኤሴይ አመዕንተእ ገገ ሆረሰም ኪኒንሰ መቶ ሁሽንሶኮክ እይም እጥ ጋንጂኒ ኪዕማል ሲትመ ከዕሳ በሃረኒ ኡቡተዕን ኤዕሱኮ። 43 ኤ ብክነ እት ባጢሉ በጦነ ከ እንግ ኪሴ ሁሽሶሀን እሁክለሰ ሙታ ኡንጂ። ሰም እንግ ሄኡኩይ ባጢላኖ ዋእ ቀጠላ ጠላቤእ ጊረኒ። 44 ደረበንቶሃኒንሰ መት እንገ ቆንጦል እካ ሄር ሄርነ ሄላክ ሄቸ ሲጥም ኤዕሱኮ። 45 ከ ሉኮም ኦት ባጢሉ በጦነ ኪሴ ሁሽንሶሀን እሁክለሰ ሙታ ኡንጂ። ሰም ሉኮ ሄኡኩይ ባጢላኖ ዋእ ቀጠላክ ጠላቤእ ጊረኒ ደረበንቶሃኒንሰ መት ሉኮ ድም እካ ሄር ሄርነ ሄላክ ሄቸ ሲጥም ኤዕሱኮ። 46 ከ እልም እት ባጢሉ በጦነ ኪሴ ሁሽሶሀን እሁክለሰ ፍሰታ ኡንጂ። ለም እል ሄኡኩይ ባጢላኖ ዋእ ቀጠላክ ጠላቤእ ጊረኒ ደረበንቶሃኒንሰ መት እሌ ሆጋ ዋእ እድለዕን ዎርኒ ሄእም ኤዕሱኮ። 48 ኤ ቤዮኒ እጡው እቶ ደቁርም ሆረኤም ሴሆቤእኒ። እጳክ ጊርም ሆረኤም ጠላቤእኒ። 49 ከትም ሁንድም ሰቅድኒ ሙጩርእሰም እይ መንቸም ጊዕልሰ ሾኪሶክ ሀውኒ ሙጩርም ሀሰሶኮ። 50 ሰቅድ ጤላሀኒ። እሁካሬም ሰቅጤክ ጤዕን ብኡተዕን ሀንክድ እስተክእ ጤላእሰ እስተክሞ? ክዕኑው ለምቤኤኒ ሰቅጥሰ ጤላክ ኢት ሄላነ። ክዕኑውግእ ክዕኑውም ኢትኒ ሄዕሌሄ» ዩኮ።

ኤበቀንቸ ብክነ ዩሱስ ሉሰሱክሰ

(ጥጥ. 19:1-12; ሉቃ. 16:18)

10

1ኤ ለሰኒ ዩሱስ ኤ ቤዩንሰ ክእ ዮርዳኖስ ዳጂ ሀጋ ይሁጥ ኡሰ መፍኮ። ዱት መንም እሰጊዕንሰም ዱት እመኒ እጥ ቤዮ ዋቶእሬ እጥ ሉሰሱክሰም ሉሰሱኮ።

2ኤ እመኒ መት መት ፈረሰዌኡው እጦ ኪንቲነ ሀሰእ ብክነ እጥ ቤዮ ዋተእ «መት መንቸ እጥ ሚንትቸ ሆሉነ? ጌር ኡዎሆንሄ?» ይተእ ጠዕምቶላ። 3ዩሱስም እጡውነ «ሙሴኤ መያ እጃጃቲ?» ያ ደበሩኮ። 4እጡውም «ሙሴኤ (መት መንቸ ፉርመ ኡዋ እጥ

13 9:43:45:47 ከ ጊጊው «ጠላቤእ ጊረኒ» የመሙክ ሰገር ሙል ሰምኒ ጣረመክ መጣፊው፤ ግንገመን የመግ ጣረመክ ሰገርነቲ። ገንገዕም ባሌኒ ዩሩሳሌም ሀጠ በልገ በልገ ደረበኩግሪ እጳዎ ሄኡከ ብክነ ዩሱስ ኤ ባሌ ባጢላኖ ዋእ ቀጠላ ትጣትኒ ኮብዕልሳኮ። 14 9:44:46 ጥጥ 48 ጣረመክ ሰገርኒ መት እሁክ ብክነ ገሪክ መጣፊውክ ዱት ኤዱኮ።

ሚንትቸ ሆሉነ? ያኮ» ይተእ ደበቶላ። 5ዩሱስም እጡውነ «ሙሴኤ ከ እጃጅ ክዕኑውነ ጣፉኮክ ክዕኑውክ ዎደን ቆጣል እሁክ ብክነቲ። 6እሁካሬም ዋእ መነ ቆጩክ እመኒ ጎንቸ። ሚንትቸ እሳ ቆጫኮ። 7ኤ ብክነ መንቸ እና። እማ ኡራ እጥ ሚንትቸኒ መት እሆኮ። 8ሰምም መት ጢጋ መት ግራ እክሞ። ኤ ለሰኒ ሰምም መት አረች እክሞ በጋን ለሞዮ። 9ኤ ብክነ ዋእ መት እሱኮክ መን እነን እሰኒ» ዩኮ።

10ምኒ አገእ ለሰኒ እጥ ሉሳን ኤ ዎሽ ደበተእ ጠዕምቶላ። 11እጥም እጡውነ «እጥ ሚንትቸ ሆላ ሙል ሚንትቸ ኤቦኮክ እይም ሳካንቸ እሃ ሉጥ ሚንትቸ ሀዎዶኮ። 12ኤእሰም እሰ እርኢንሰ ፍተእ ሙል ጎንቸኒ አረም ሚንትቸም ሳካንቸት እክሞ» ዩኮ።

ሄር ሄርነ ሄላክ ሄቸ ብክነ ዩሱስ ሉሰሱክሰ

(ጥጥ. 19:13-30; ሉቃ. 18:15-30)

13 መት መት መን ዩሱስ እጥ እንግኒ ነካ ማሴእነ ጩሉው እጥ ቤዮ ኤቦኤ። እሁካሬም እጥ ሉሳን «ኡቡኮቲ» ይተእ ሆቶላ። 14ኤ እመኒ ዩሱስ እጥ ሉሳን እሰቶእክ ሞእ ቁቁኮ። እጥም እጡውነ «ዋእ እድለዕን ዎርኒ ሄዕሰም ኪን ከ ጩሉውሰ እክእ ገገ ሆረሰም ኪኖ። ኤ ብክነ ጩሉው እ ቤዮ ዋቲነ ሆተኮቲ። 15 ሀንቅነም ኢን ክዕኑውነ ኩሮሞ፤ እይ መንቸም ጩሉውሰ እሃ ዋእ እድለኖ እላቤኤኮ ዋእ እድለዕን ዎርኒ ለኒነ ጠኖዮ» ዩኮ። 16ኤ ለሰኒ ጩሉው ቃጳ እነንቸኒም እጥ እንገ እሳ ማሴኡኮ።

17ዩሱስ ኤ ቤዩንሰ ክኡ ኦድም ጎን መሬነ ጉዳክሰም መት መንቸ ጊራ ዩሱስ እሰኒኒ ጉሩጳ «ኤር ሉሰሳንቸ፤ ሄር ሄርነ ሄላክ ሄቸ ሲጤነ መሀ እሰም ሀሰሶኮ?» ያ ጠዕመኮ። 18ዩሱስም እጤነ «መሀ ኤሴ (ኤር ሉሰሳንቸ) ይቶሰ? መቲም ዋኢንሰ በጋን ኤሮክ ቤኤ። 19እሁካሬም ዋእክ እጃጅ (ሽትቲ፤ ሳዕልቲ፤ ገሚዕልቲ፤ ቆጳንኒ ነቀሰቲ፤ መነ ቀዊሰቲ፤ እና። እማ ሉንጌ) ዮእስ ሰቆቶ» ዩኮ። 20ኤ መንቸም «ሉሰሳንቸ፤ ኤ ሁንደም እሰመኒንሰ ከእሳ ኤጊራሞ» ዩኮ።

21ዩሱስም ኤ መንቸ ሞእ ኢቲኮ። እጤነም «ከበደም ኪነ መት ሱች ገታኮ። ኢመኒኒ ጎደ ሲጥቲነ መታ ኪነ ዮክ ሉው ብቲሳ ዲነቶመ ቡጥነ ኡውታ ዋታ ኤሴ ለዎኒ» ዩኮ። 22እሁካሬም ኦ መንቸ ሉቡከተ ጎዳንቸ ሄኡከ ብክነ

10:16 ሉቃ. 11:27 ሉቃ. 5:2
10:17-8 ሉቃ. 2:24
10:11-12 ጥጥ. 5:12 ሉቃ. 7:2-3 1 ቶር. 7:10-11
10:15 ጥጥ. 18:3
10:16 ጥጥ. 9:36
10:17 ጥጥ. 11:40 ሉቃ. 10:25
10:19 ሉቃ. 20:12-16 ለሌ. 5:16-20
10:21 ጥጥ. 6:20 ሉቃ. 12:33 ሉቃ. 21:45 ለሌ. 4:34-35

10:28 ጥ. 11:16-20
10:30 ጥ. 6:33
10:31 ጥ. 20:16 ሉቃ. 13:30
10:33 ጥ. 8:31 ጥ. 9:12-33
10:34 ጥ. 14:16 ጥ. 15:19: 28-32

ኤክ መጨረሻ ለመኔጅ እጥ እል ሄመቹኮ። ሱበከተም ክቼአ እጥ ምኔ ኤሌኤኮ።

23 ኤ ለመኔ ዮሱስ እጥ ሱሳሳን ኮሉኔ ሞአ «ጎዳን መን ዋእ አድሰሶን ምርኔ አግም ሀንካሳን ኬሰማለ?» ዩኮ።
24 ሱሳንም እጥ ምጪኔ ማለልቶኤ። እሁካራም ዮሱስ ለሰማጊም እጥ-ውነ «እ እሰ፤ ዋእ አድሰሶን ምርኔ አግም ሀንካሳን ኬሰማለ? 25 ጎዳንቸ መንቸ ዋእ አድሰሶን ምርኔ አግማጊሰ ጋሚለክቸ፤ መርፍ አፎላኔ ፍርም ሾሌኦኮ» ዩኮ።
26 እጥ-ውም ሱበከተ ማለልተአ እሱንእ እሱም «ኤሃረክ አይ ገቴነ ጠናኮ?» ዩቶኦ። 27 ዮሱስም እጥ-ው ሞኡኩይ «ኩክ ጠነሞኮክ ዋእነቴ በጋን መንነ ጠነሞቤአኔ። ዋእ ሁንዴም ሉቸም እሴነ ጠናኮ» ዩኮ። 28 ጲፕርሰም ዮሱስን «እናእ፤ ኔሴ ሁንድ ሉውም ኡላ ኬሴ አምናም» ዩኮ።
29 ዮሱስም «ሀንቅነም አን ክሳውነ ኩርም፤ እ ብከና፤ ምሽራቸ ሰገሶል ብከና እጤክ ምኔ፤ አባዩዋ፤ አዩዋ፤ ለማ፣ እና፣ እሰ፣ ኡላ ኡርኮክ እይም 30 ከ ዶሴኔ ሀው ምርኔ ሄኡኩይም ምኔዋ፤ አባዩዋ፤ አዩዋ፤ እሞኦ፤ አሰ፤ ኡላ ጥብ ቅንጥቴ ሲጠኮ። ሞርክ ዶሴኔም ሄር ሄርነ ሄኦክ ሄቸ ሲጠኮ። 31 እልግ ሄሶሉእ ኬሳኔክ ሱበከተ ኬን ለሳንቸ እክሞ። ለሳንቸ ሄሶሉእ ኬንም እልግ እክሞ» ዩኮ።

ዮሱስ ሰማጊም እጥ ሌህ ብከነ ሱሰሱክሰ (ግት. 20 ፣ 17-28 ፣ ሉቃ. 18 ፣ 31-34)

32 ኤ ለመኔ ዮሱሲ፣ እጥ ሱሳኔ ዮሩሳሌመ መቶኡይ ዮሱስ እጥ ሱሳሳን እሰጊኔ ሀጋ ታኬኡኮ። እጥ ሱሳንም ማለልቶኤ። እጥ ሱሳሳን ለሰኔ እከእ ዮሱስ አምንተም ሄሶሉእ መንም በድቶኤ። ዮሱስም ቶም ለጊም ሱሳኖ እጥ ገደናኔ ሀንጫኦ 33 «ኡናኦ ከበ ዮሩሳሌመ መሉሙሰ። ኤኬኤም መንቸ ቤቶ አመደከለ ቄስ አምንሳንና፣ ሙሴእ ሴረ ሱሳሳንና ሀግሰከአ ኡውከሞ። እጥ-ውም እጤኔ ሌህ ፍርደ ፈረደሞ። አይሁድ እኮእቤእ መን አንገኔም ሀግሰእ ኡውተሞ። 34 እ ኬንም እጤኔ ፍጫሞ፤ አንጀም እጥ ሀኔኔ ቱሀተሞ፤ እጥም ገንተሞ፤ ሽተሞሚ። እሁካራምዱ ሰሰ በሊንሰ ሰሰኔ ለሄንሰ ክኦኮ» ያ እጤኔ አፎክ ሱው ብከነ ኩሩኮ።
35 ሱባድዮሰ አሰ ያቆቤ፣ ዮሃንሲ ዮሱስ ቢዮ ዋተአ «ሱሰሳንቸ፤ አት ኔነ እሰቶነ ሀንሰም ሱው ዮኮ» ዩቶኦ። 36 ዮሱስም «አን ክሳውነ መሀ እሰነ ሀሰከም?» ዩኮ።

37 እጥ-ውም «አት አድሰሶን ሱምብ በርጫመኔ አፋቶ ለመኔ መቲ ክ መክ ኮልኔ መቲ ክ ቁድ ኮልኔ ኪን፣ መቅራም አፋሉምሰ እሴ» ዩቶኦ። 38 እሁካራምዱ ዮሱስ እጥ-ውነ «ኡንጥተከም ሱው ሰቀከሞሮ። አን አንም ጡ-ውአ ክሳው አገኬነ ጠንተከምንሄ? ቴእም አን አንም ሀምኔ አገኬነ ጠንተከምንሄ?» ዩኮ። 39 እጥ-ውም «ኤየ ጠናኖም» ዩቶኦ። ዮሱስም እጥ-ውነ «ሀንቀሚ፤ አን አንም ጡ-ውአ አገከሞ። አን አንም ሀምኔም አገከሞ። 40 እሁካራምዱ እ መክ ኮልኔ፣ ቁድ ኮልኔ ለፋርም ኡውሞኮክ ዋእ ቢዮ ጉድሶክ ኬንነቴ በጋን አኔዮ» ዩኮ።
41 ቶሚም ሱሳንም ኤክ መጨረሻ ለመኔጅ ያቆቤ፤ ዮሃንሳኔ ቁቆኦ። 42 ዮሱስም ሁንደም እጥ ቢዮ ዌሻ «ከ ኡል ምናደጵ ገሳን ምናደቤኔ ሞሰናእ የመንተኦ ዌሽንተምሰ ሰቀከም። ምናደጵ አምንሳንም ምናደቤ ሀሰእሰ እሰተም። 43 እሁካራምዱ ክሳው ሰምቤኔ ኤህድ እህም ሀሰሰዮ። ክሳው ሰምቤኔን ሱሲነ ሀሰኮክ አይም ክሳውነ አዋዳንቸ እህነ። 44 ኤሰም ክሳው ሰምቤኔን ሰምንሳንቸ እሄነ ሀሰኮክ አይም ሁንድነም አግሽ እህነ። 45 መሽከአምም መንቸ ቤት እጥ ገማም ዋሩኮክ መን እጤነ አዋዳነት እህሰን መንነ አዋዳነቴ፣ እጥ ፎራ መንነ ትሰ እሰ ሀግሳ ኡዌነቴ» ዩኮ።

ዮሱስ በርጫምሰ እሴ ፎቃኡክሰ (ግት. 20 ፣ 29-34 ፣ ሉቃ. 18 ፣ 35-43)

46 ዮሱሲ፣ እጥ ሱሳኔ እያርኮኦ የከም ከተመ መቶኦ። እጥ-ውም ዱት መንኔ መቅራም እያርኮኦንሰ ፍቶኦ አመኔኔ ጤሞሰ የከም መንቸክ እል ቆቅ ቤት ኅቅ እንቁኔ አፋራ ኡንጠም ሄኡኮ። እጤከም ሱም በርጫምሰ የከመን ሄኡኮ። 47 እጥም ኤ ቤድኔ ናዝራጥ ዮሱስ ሀጉኩይ መጨረሻ «ዳዊት ቤት ዮሱሰ፤ አት ኢነ ቅሽጤ!» ዩኮይ ሳሩኮ። 48 ኤ ለመኔጅ ዱት መን «ሰእሄ» ይተኦ ምጫንቶኤ። እሁካራምዱ እጥ «ዳዊት ቤት ዮሱሰ፤ አት ኢነ ቅሽጤ!» ዩኮይ ሱንሳ ሳሩኮ። 49 ዮሱስም ኡላ «ዌሸሄ» ዩኮ። እጥ-ውም እል ቆቅነ «ካ ሊረሚ፤ ዮሱስ ኬሴ ዌሾለ» ዩቶኦ። 50 እል ቆቅም ሀኔኔ ኤዴኡክ ዌየከ ኡንጃ ጠጳ ዮሱስ ቢዮ መሩኮ። 51 ዮሱስም «አን ኪነ መሀ እሰነ ሀሰቶ?» ዩካራ «ሱሰሳንቸ፤ እ እሴ
15*10:38 «አን አንም ሀምኔ አገኬነ ጠንተከምንሄ?» የመሙኮክ ሙል ትረተሚ «አን ጠመቀም ጥምቀተ ጠመቀንተኪነ ጠንተከምንሄ?» የመማ ትረግኩ።

10:37 ጥ. 19:28 ሉቃ. 22:30
10:38 ሉቃ. 12:50 ዮዌ. 18:11
10:39 ሉቃ. 12:2 ሉቃ. 1:9
10:42-45 ሉቃ. 22:26-27
10:43 ጥ. 9:35
10:43-44 ጥ. 23:11 ጥ. 9:35 ሉቃ. 22:26
10:45 1 ጥ. 2:16-6
10:47 ጥ. 9:27

10:52 ጥፋ. 51:22 ጥፋ. 51:34 ሉቃ. 7:50 ሉቃ. 8:48 ሉቃ. 17:19

ፎቃዕ ሞአምላ እሴ» ዩኮ። ⁵²ዩሱሳም እጩን «መሬ፤ ከ አመዕነት ኬሌ ፈደሳኮ» ዩኮ። ኤ አመኔም እጩክ አል ፎቁኮ። ዩሱሳም አዎና መሩኮ።

ዩሩሳሌመ ዩሱስ አጉክሰ

(ማጉ. 21:1-11 ሉቃ. 19:28-40 ፆሃ. 12:12-19)

11:4 ጥፋ. 14:16

11 ¹ዩሱሳ፡ አጥ ሉሳኒ ዩሩሳሌዕም ከተመ ህንጭቶአ አመኔኔ ዌዕል ዱዕን ገደኖኔ ዮክ ቤተፋሬ ዮከም ጉቴ፤ ቢታነ ዮከም ጉቴ አደአ። ²ኤ ለሰኒ ዩሱስ አጥ ሉሳዕኔክ ለሞ «ክዕትው አለጌኔ ዮክ ጉቴ ህገክላ መሌሄ። ኤኬኤ አፈከአሰም አይ መንችም ሳዕሉቤአ ምተር ከረማኮ ሲደከም። ኤ ምተረ ትተከአ አመደከአ ሞሌሄ። ³አይ ለኡኮ አይ መንችም (መሀነ ትተከሙለ?) ዩሊስ (ሞላን ህሰክ ብከኮቴ፤ እጥም ቀቅሶም ደበራ አሴአኮ) ይዕሌሄ» ያ አሲኡኮ።

11:9 ጥፋ. 118:26 ጥፋ. 21:15 ጥፋ. 23:30

11:11 ጥፋ. 21:10-11 ጥፋ. 21:17

11:12-14 ሉቃ. 13:6-9

⁴እጡውም መተአ ምዕን ነፈረኔ ኅቅ አንቄኔ ከረማኮ ምተረ ሞዕለአ ትቶአ። ⁵ኤ አመኔ ኤ ቤዮኔ ኡልቶአ ኬዕኔክ መት መት ኬን «ከ ምተረ መሀነ ትተከሙለ?» ይቶአ። ⁶እጡውም ዩሱስ እጡውነ ኩርከሰም መንነ ኩቶአ። አ መንም መስቶነ ጨውቶአ።

⁷ሉሳንም ዩሱስ ቤዮ ምተረ ኤበአ እጡው ኤዴቸ ምተዕል አፈሬኔ እስቶአሬ ዩሱስ ኤ ምተረኔ ሳዕሉኮ። ⁸ዱት መንም ሲረንተአ እጡው ኤዴቸ ኅንኔ ደከም ሄዕሉአ። አድም ሙል ኬንም ህቅ ቡዩ ኢቁኡይ ኅንኔ ደከም ሄዕሉአ። ⁹እሰጌኔ እከአ ታኬዕለም ሄዕሉአ ኬኔ፤ ለሰኔ እከአ አምንተም ሄዕሉአ ኬኔ «ዋእነ ሉምብ አሆነ!» ¹⁰ዋእ ሉምኔ ዋርኮከ ማሴአማኮህኔ! ¹⁰ንፆን ዳዊት ሰራኢንሰ አድል እሄነ ዋርኮከ ዋእ ማሴአነ! ዋእነም ገለት አሆነ!» ይቶኡይ ሹተም ሄዕሉአ።

¹¹ዩሱሳም ዩሩሳሌመ ለፋኮ አመኔኔ ዋእ ምኔ፤ አጋ ኤ ኩሉሴተኔ ዮከ ሉው ሁንደም ሞኡኮ። እሁካሪምዱ ኡል ሂሜነ አሃ ሄኡከ ብከነ ቶምኔ ለሚም ሉሳንኔ መቅሬም ቢታነ መሩኮ።

አደክቾ ዩሱስ ዱመክሳ፤ ዋእ ምኔ አጉክሳ (ማጉ. 21:18-19)

¹²ዩሱሳ፡ አጥ ሉሳኒ ለዕም በለ ቢታኒንሰ ደበዕልቱኡይ ዩሱስ ሰባርኮ። ¹³እጥም ቄዕሉኔ ቡያም አደክቾ፤ ሞአ «አይ

¹⁰ 11:9 «ዋእነ ሉምብ አሆነ» የመጡኮ ሙል ትረጥ መጣፋውኔ «ሆሳን» የመጣኮ።

ለኡኮ ምሽ ሲደምደኤ» ያ ኤ አደክቾ ቤዮ መሩኮ። እሁካሪምዱ ህንጩክ አመኔኔ አመኖም አደአ ምሽቤአ አመን እሁከ ብከነ ጠሌአ ቡዩንሰ ቢጋን መሀም ምሽ ሲዱኮዮ። ¹⁴ኤ ብከነ አደክቾ «ከ ለለጌ አይም ኪኒንሰ ምሽ አቶኔ!» ዩኮ። አጥ ሉሳንም ኤኮ መጭሰአ።

11:15-18 ጥፋ. 21:12-16 ሉቃ. 19:45-46 ጥፋ. 21:13-18

11:17 ጸሐ. 56:7 ለር. 7:11

¹⁵እጡውም ዩሩሳሌመ አፎኢ አመኔኔ ዩሱስ ዋእ ምኔ አጋ ዋእ ምኔኔ ብቴሰም ኬኖ፤ ብቶ አዕለም ኬኖ ፍሳ ሆሉኮ። ዲነቴ ደበተም ሄዕሉአ ኬዕን ጠረጴዛ፤ ህንደሬኤ ብቴሰም ሄዕሉአ ኬዕን በርጫመም ቁባኡኮ። ¹⁶አድም ዋእ ምዕን ቀሽ ዎሮኔ አይ መንችም አይ ሉቾም አያ መረነ ሆሩኮ። ¹⁷እጡውነም «ኬሰም መጣፈኔ

11:19 ሉቃ. 21:37

11:20-25 ጥፋ. 17:20 ጥፋ. 21:20-22 ሉቃ. 17:16 1 ቱር. 13:2

(አ ምን ምናደብ ሁንድም ኤሴ ኡንጠከ ምን አሆኮ)

ያኮ የመማ ጣፈማኮለዮንሄ? እሁካሪም ከዕኑው ገማዕን መዕን አሰተኮአ» ያ ሉሰሱኮ።

11:24 ጥፋ. 7:17-11 ፆሃ. 14:13-14 ፆሃ. 16:23

11:25 ጥፋ. 6:14-15 ጥፋ. 18:35

¹⁸ቄስ አምንሳኒ፤ ሙሴአ ሲረ ሉሰሳኒ ኤኮ መጭሰአ ብከነ እጡ ሽተም ኅን ሀሰአ። እሁካሪም ዱት መን አጥ ሉሰሰኔ ማለልተአ ሄዕሉአ ብከነ በድቶአ።

¹⁹ዩሱሳ፡ አጥ ሉሳኒ ኡል ሂመክሰም ከተሚንሰ ፍቶአ። ²⁰ሰደራር ደረም ኅግኔ ህጉኡይ አ አደክቾ ሉጉም አፈቤኤ ኅጋኮ ሞዕሉአ። ²¹ኤ አመኔ ዲጥሮስ ዩሱስ ዎጩኮ ምሽ ቲራ «ሉሰሳንቾ ሞኤ፤ አት ዱንትት አደክቾ ኅጋኮ» ዩኮ።

²²ዩሱሳም እጡውነ ደበራ «ዋእኔ አመዕኔሄ። ²³ህንቅነም አን ከዕኑውነ ኩሮሞ፤ አይ መንችም አጥ ዎደኖኔ መሉዕን ዩኮከ እሆለሰ አመዕንምኔ ከ ዱንም (ከ ቤዩንሰ ከዕሳ በሃረኔ ደረበሜ) ዩተዕንም ደረበሞኮ። ²⁴ኤ ብከነ አን ከዕኑውነ ኩሮሞ፤ መት ሉውነ ዋእ ኡንጥተከም አመኔ ኤ ሉው አዕለኮአንሰ እሰተከአ አመዕንተኮአሰሰ ዋእ ኤኮ ከዕኑውነ ኡዎኮ። ²⁵አድም ዋእ ኡንጥተከነ ዋእ አለጌ ህንጭተከም አመኔ መነኔ አመደኮአ ጆሴ ሃፋሞ ይዕሌሄ። ኤእሰምዱ እሰተኮአሰሰ ኢመኔኔ ዮከ ከዕኑው አንም ከዕኑው ጆሌም (ሃፋሞ) ዮኮ» ዩኮ። ¹⁷

¹⁷ 11:26 ገሪክ መጣፋት ሙት መቶኔ «እሁካሪምዱ ከዕኑው ሙል ኬኖኔ አመደኮአ ባደ (ኡራም) ይተኮአሰሰ ኢመኔኔ ዮ ከዕኑው አንም ከዕኑውከ ባጠሉ ኡሮኖ» ዮ ሰገር ኤደግኮ።

12:11-12
ሌ. 5:1-7
ጥ. 21:33-46
ሉቃ. 20:9-19

«ኪነ ከ መላዩ አይ ኡዉኮ?»
የከአ ዩሱስ ጠዕመኮአስ
(ጥት. 21:23-27 ሉቃ. 20:1-8)

27 ዩሱሱ ፡ አጥ ሉሳኒ እድም ዩሩሳሌመ መቶአ ፡ ኤኬኤም ዋአ ምኒኒ ዩሱስ ታኬአመኩይ ዮሃናኒ ቄስ አምንሳኒ ፡ ሙሴአ ሴረ ሉሳኒ ፡ ሉመኒ አጥ ቤዮ ዋተአ 28 «እት ከከ አስቶነ ኬሴ አሴኡኮከ እዩቴ? ቴአም ከ መላዩ ኪነ ኡዉኮከ አዩቴ?» ይተአ ጠዕምቶአ ።

29 ዩሱሱም እጡውነ «አንም ከዕኑወ መት ጠዕምቶ ጠዕምም ፡ ከዕኑው እ ጠዕምቶ ደበተኮአስስ እን በጠሙለክ አይ እሴኡካሬትደእ እሁክስ አንም ከዕኑውነ ኩሮም ። 30 ሁኖአ ኩሴሄ፤ መን ዮሃንስ ጠመቆአስ አሱኮከ ዋእኒ ፡ መን?» ዩኮ ።

31 ኤ አመኒኒ እጡውነአ እጡውም «መይኖ?» ይተአ «ዋአ ይኑምስስ (ኤሀነ አጥ ዩከካ መሀነ አመዕንተኮአዮ) ዮኮ ። 32 ኤሃሪ መን ይኖንሄ?» ይተአ ፍተንቶአ ፡ እሁካሪም መን ሁንድም ዮሃንስ «ዋአ ስገረ ኩራገቶ» ይተም ብከነ መን በድቶአ ። 33 ኤ ብከነ «ኒሴ ለንቆምዮ» ይተአ ደበቶአ ። ዩሱሱም እጡውነ «አንም ከ ኬኖ መሀ መሳይኒ አስሙልደእ ከዕኑውነ ኩሮምዮ» ያ ደበሩኮ ።

12 1 አድም ዩሱስ ቄስ አምንሳንና ፡ ሙሴአ ሴረ ሉሳኒ ፡ ሉመንና ኮበዕልሽኒ ኩሩኩይ «መት አመኒ መት መንቶ ዎይነ? የከም ጡደ ለቦክ ሀቀ ካሱኮ ። ኤ ዎይዕን ኩሱሴተም አታ ዎይነ ጨንሰከም በሬ ሀኮኮ ። ዎይነ ኤገርምንም ጎዶእ በጡኮ ። ኤ ለሰኒ ኤ ዎይነ አሱሳንን አጥ ሙል ኡሰ መሩኮ ። 2 አ ዎይዕን እንቶ ዎይዕን ምሽ ፈረከም አመን እፋካሬ ዎይዕን ምሽከ ኤሶነ አሱሳዕን ቤዮ በጣንቶ አሴኡኮ ። 3 እሁካሪም እሱሳን ኤ በጣንቶ አመደአ ገንተአ ኮረእ እንንም ደበዕሉአስ አስቶአ ። 4 ዎይዕን እንቶም ለዕሚከም ሙል በጣንቶ አሴኡኮ ። አሱሳን እጣም ቆክቶአ ፡ ሾሊሶአ ። 5 አድም ሙል በጣንቶም አሴኡኮ ። እጡውም እጣ ሽቶአ ። ኤአስም ሙል ኬኖም አሴኡካሬ መት መት ኬኖ ገንቶአ! መት መት ኬኖም ሽቶአ ። 6 ከበ አ መንቶ እሶክ መት ሉው ገታኮ ። አጥም ለሳንቶኒ (አ ቤተአ ሀይድተም) ያ ሉበከተ ኢቶክ እጥ ቤቶ እጡው ቤዮ አሴኡኮ ። 7 እሁካሪም አ አሱሳን እጡውነአ እጡውም (ለጋንቶ ከኒኤ ዋሴሄ፤ ሰግ ኒሀን እሆአሰነ እጣም ሽኖን) ይቶአ ። 8 ቤቶም አመደአ

ሽተአ ሌሾመ ዎይዕን ቤዩንስ ቢረኒ ፍሱተአ ኡንጅቶአ ። 9 ኤሃረእ አ ዎይዕን እንቶ መሀ እሶኮ? እጥም ዋራ ኤ አሱሳኖ ሾኮ ። ዎይኖመም ሙል ኬንነ ኡዎኮ ። 10 ሀንቅንም ኪሰም መጣፈኒ

12:10-11
ጥ. 116:22-23
ሌ. 4:11
1ኢጥ. 2:7

11 አክም ዋአ በጣ ። ኒሴም ን አልኒም ሞዕና ማለሉም) የመማ ጣፈሙኮከ እነበበኮአስሶንሄ?» ዩኮ ።

12:12
ጥ. 11:18

12 ቄስ አምንሳኒ ፡ ሙሴአ ሴረ ሉሳኒ ፡ ሉመኒ ኮብዕልሾመ መሙሶአ አመኒኒ እጡው ሁሽንቶአስ ምእሴነ ዎሙክስ ለቆአ ብከነ እጣ አመደን ሀሰአ ። እሁካሪም መን በድተአ ኡተአ መቶአ ።

12:13
ጥ. 3:6
ሉቃ. 11:64

13 ፈረሳዊአክ መት ቀጥ መኒ ፡ ሄሮድስ መኒንስ እኮአ ኪዕኒክ መት ቀጥ መኒ ምሽኒ ዩሱስ ድጋደምሰነ አጥ ቤዮ አሴአንቶአ ።

12:17
ሉ. 13:7

14 አሴአንቶአ ኬንም አጥ ቤዮ መተአ «ሉሳንቶ፤ አት ሀንቆአኒ ፡ መንከ ሚኒ ሞዕሉቤአኒ ፡ ዋአ ጎን ሀንቆአስ ሉሳሰሀኒ ፡ መንንም ጎሎሎቤአኒ አክትሰ ለንቆም ። ን ሴዕልሰኒ አሮዕም ኡል አድልነ ገብሮ ምንቆኒ ምንቆኒ?» ይቶአ ። 15 እሁካሪም እጡው ለብሳን እኮአስ ዩሱስ ለአ «መሀነ ኤሴ ኬንተከሙስ? ሁኖአ ስንትበመ ኬዩ ኤሴሄ ሞአም» ዩኮ ። 16 እጡውም መት ስንትበ ኤሶአ ፡ ዩሱሱም እጡውነ «ከ ስንትበኒ ዮከ ምሰሊ ፡ ጣፈሙክ ሉዊ አየኒ?» ያ ጠዕመኮ ። እጡውም «አድዕለኒ» ይተአ ደበቶአ ። 17 ዩሱሱም እጡውነ «ኤሃረእ አድዕለን አሁከ ሉው አድልነም ኡዊሄ ። ዋአን አሁከ ሉው ዋአንም ኡዊሄ» ዩኮ ። እጡውም እጥ ደበቶኒ ሉበከተ ማለልቶአ ።

12:18
ሌ. 23:8

18 አድም «መን ሴሃ ለሰኒ ከእዮ» ይተም ስዱቃዊኡተ ዩሱስ ቤዮ ዋተአ 19 «ሉሳንቶ፤ ሙሴኤ ኒነ (መት መንቶ ሚንትቶ ኤባ አሶ ቀሮዕን ሌሁሰስ አጥ አባይ ኤ ሚንትቶ ስን ገሳ ኤ ሌሁካንን ሰሬአ እሆክ እሶ ቀርም ሀሰሰኮ) ያ ጣፋኮ ። 20 መት አመኒ ለመር አባዩው ሄዕሉአ ። ኤ

12:19
ሌላ 25:6

19 አድም «መን ሴሃ ለሰኒ ከእዮ» ይተም ስዱቃዊኡተ ዩሱስ ቤዮ ዋተአ 19 «ሉሳንቶ፤ ሙሴኤ ኒነ (መት መንቶ ሚንትቶ ኤባ አሶ ቀሮዕን ሌሁሰስ አጥ አባይ ኤ ሚንትቶ ስን ገሳ ኤ ሌሁካንን ሰሬአ እሆክ እሶ ቀርም ሀሰሰኮ) ያ ጣፋኮ ። 20 መት አመኒ ለመር አባዩው ሄዕሉአ ። ኤ

20 መት አመኒ ለመር አባዩው ሄዕሉአ ። ኤ

21 አድም «መን ሴሃ ለሰኒ ከእዮ» ይተም ስዱቃዊኡተ ዩሱስ ቤዮ ዋተአ 21 «ሉሳንቶ፤ ሙሴኤ ኒነ (መት መንቶ ሚንትቶ ኤባ አሶ ቀሮዕን ሌሁሰስ አጥ አባይ ኤ ሚንትቶ ስን ገሳ ኤ ሌሁካንን ሰሬአ እሆክ እሶ ቀርም ሀሰሰኮ) ያ ጣፋኮ ። 22 መት አመኒ ለመር አባዩው ሄዕሉአ ። ኤ

22 መት አመኒ ለመር አባዩው ሄዕሉአ ። ኤ

23 አድም «መን ሴሃ ለሰኒ ከእዮ» ይተም ስዱቃዊኡተ ዩሱስ ቤዮ ዋተአ 23 «ሉሳንቶ፤ ሙሴኤ ኒነ (መት መንቶ ሚንትቶ ኤባ አሶ ቀሮዕን ሌሁሰስ አጥ አባይ ኤ ሚንትቶ ስን ገሳ ኤ ሌሁካንን ሰሬአ እሆክ እሶ ቀርም ሀሰሰኮ) ያ ጣፋኮ ። 24 መት አመኒ ለመር አባዩው ሄዕሉአ ። ኤ

12:18
ሌ. 23:8

12:19
ሌላ 25:6

12:18
ሌ. 23:8

12:19
ሌላ 25:6

12:18
ሌ. 23:8

12:19
ሌላ 25:6

12:18
ሌ. 23:8

12:19
ሌላ 25:6

12:18
ሌ. 23:8

12:19
ሌላ 25:6

12:18
ሌ. 23:8

12:19
ሌላ 25:6

12:18
ሌ. 23:8

12:19
ሌላ 25:6

12:18
ሌ. 23:8

12:19
ሌላ 25:6

12:26
ደ. 316
12:28-34
ሉ. 10:25-28
12:29-30
ሴል. 6:4-5
12:31
ቅሱ. 19:17
ሉ. 13:9
ገላ. 5:14
ያዱ. 21:8
12:33
1 ባ. 15:12
ወላ. 6:6
ያዱ. 6:8-9
ግጥ. 9:13

አባዩዊንስ ዎን ቤት ሚንትቶ ኤባ አሰ ቀሮዕንም ሌሁኩ።
21 ኤ ለሰጌ ዎን አዎናንቶ ኤ ሚንትቶ ለጎ ገሱኩ። እጥም
አሰ ቀሮዕንም ሌሁኩ። አድም ሰጤከም ለጎ ገሱኩ። እጥም
አሰ ቀሮዕንም ሌሁኩ። 22 ኤእስኔ ለመረጃም አባዩውም አሰ
ቀቶዕንም ሌቶሉ። ለሳንቶኔ ሚንትቶም ሌቶሉ። 23 ኤሃረ
እስእ ለመረኔም አድሐኩ፤ ሌቶሉ ኬን ሌሂንስ ከዕለም
አያም ህንከንን ሚንትቶት እከሞ?» ይቶሉ።

24 ዩሱስም ሰዱቃዌሉውን «ክዕኑው ከእሰ ሁሽንተከሞክ
ኬሰም መጣፍ ዮኮከ ቲእም ዋእ መላዩ ለቀከምቤእ
ብክነቲ። 25 ሌቶሉ ኬን ሌሂንስ ከዕለም አመኔ ዋእ
አሌአማዕንስ እከም በጋን ኤበሞዮ፣ ለዲሰሞዮ።
26 እሁካሪምዱ እጳም ሄኡከ ሽፍ አገን ኩሮከ ሙሊእ
መጣፈኔ ሌቶሉ ኬን ሌሂንስ ከዕለምስ ጣራሙኮከ
አንበበኮላዮንሄ? ዋእ ሙሴኤነ (አን እብረሃም ዋእ፤
ይሳቅ ዋእ፤ ያቆብ ዋእ) ያኮ። 27 ዋእ ሄኡከ ኬዕን ዋእ
በጋን ሌሁከ ኬዕን ዋአዮ። ኤ ብክነ ክዕኑው ሉበከተ
ሁሽንተኮላኮ» ዩኮ።

28 ሙሴእ ሴረ ሉሰሳዕኔክ መት ኤ ቤዮ ዋራ
ሰዱቃዌሉው ፍተንተም ዎሽ መጨሰም ሄኡኮ። እጥም
ዩሱስ እጡውነ ደናምሰ ደበሩክሰ መጨሰ «ሁንዲንሰም
ሉጳክ እጃጅ ህንክኔ?» ያ ዩሱስ ጠዕመኮ።

29 ዩሱስም እጤን «ሁንዲንሰ ሉጳክ እጃጅ (አስረኤሌ
መጨሰ፤ ከ ሞለን ዋእ መቲም ዋእ። 30 ኤ ብክነ አት
ከ ሞለን ዋእ ከ ዎደን ሁንድኔም፣ ከ ፎር ሁንድኔም፣
ከ ሰውት ሁንድኔም፣ ክ መላይ ሁንድኔም ኢቲ) ዮሀኔ።
31 ለዕሚክም (ከ ሐለከቶ ከ ገቅሰ ኢቲ) ዮሀኔ። ከ ኬኒንሰ
ሉጳክ ሙል እጃጅ ቤኤ» ዩኮ።

32 ሙሴእ ሴረ ሉሰሳንቶም ዩሱስን «ሉሰሳንቶ
ህንቀሚ፤ (ዋእ መቶ፤ እጤንሰ በጋን ሙል ዋእ ቤኤ)
ይታ ዎጭቶከም ህንቀ። 33 አድም ዎደን ሁንድኔም፣
ሰውት ሁንድኔም፣ መላይ ሁንድኔም ዋእ ኢትሚ፣
ኦለኦም ገቅሰ እስከኦ ኢትሚ ሾኪሰከኦ ዋእን ኡውከም
ከትሚንሲ፣ ሙል ከትም ሁንዲንሲ ሉጳኮ» ዩኮ።
34 ዩሱስም አ መንቶ ቆሮምኔ ደበሩከሰ ሞእ «አት ዋእ
አድላኒንስ ቄዕልቶዮ» ዩኮ። ኤ ለሰጌ እይም ዩሱስ መሀም
ጠዕሚን እጉኮዮ።

ዋእ ምኔኔ ዩሱስ ሉሰሰ-ክሰ
(ግጥ. 22 ፣ 41-46 ፤ ሉቃ. 20 ፣ 41-44)

35 ዋእ ምኔኔ ዩሱስ ሉሰሰ-ኩይ «ሙሴእ ሴረ ሉሰሳን
የዋእ ዶዕሳኮ ክርስቶስ ዳዊት ቤቶ) ይተሞክ መሀነቲ?
36 ዳዊት እጥ ገግም ኬሰም እያን እጦ ዎጭሱክ እመኔ
የዋእ እ ሞለንን ከ መሶኦ
ከ ሉኪንስ ዎሮን እሌምቤኤ
እ መከ ኮሉኔ አፉራ ያኮ» ዩኮ።

37 ኤሃረእ ዳዊት እጥ ገግም ዋእ ዶዕሳኮ ክርስቶስ (የሞለን)
ያ ዌሹለስ ክርስቶስ ህንከእስኔ ዳዊትን ቤት አሆኮ?» ዩኮ።
ኤ ቤዮኔ ሄዕሉእ ዱት መን ዩሱስ ዎጭከ ዎሽ ሊረንቶኔ
መጨሰኦ።

38 ዩሱስም ሉሰሰ-ኩይ «ሙሴእ ሴረ ሉሰሳን ኤጌዕሌሄ።
ቄራዕል ኤዴቶ ኤደዕለኦ ዶእማ፣ ሚረኔም መን እጡው
ጡማትሰና ሀሰም ኬኖ። 39 አድም ውጥጥ ምኔውኔም ሁንዲንሰ
ኤዕሉክ ቤዮኔ እፉቻ፣ ማደ እቲነ እፉተም አመኔም ሉምብ
ቤዮኔ እፉርማ ሀሰም ኬኖ። 40 ቄራዕልሰኦ ዋእ ኡንጥቀኡይ
ጡማን ኬኖ ለበሞ። እሮእ ሌሁከ ኬዕን አመጣም በገም። ኤ
ብክነ እጡውኔ እሮክ ፍርድ ኬዕማለ» ዩኮ።

41 ዋእ ምኔኔ ዲኑቲ ኡውከም ሙኡጥ ገደኖኔ ዩሱስ
አፉራኮሃኖኔ ዱት መን ኤ ሙኡተኔ ዲኑቲ እስተሞከ
ሞኡኮ። ዱት ጎዳንም ሉበክት ዲኑቲ እስቶኦ። 42 እሮእ
ሌሃኮ መት ቡጥቶ ዋተኦ መት ሰንትሰ ፍሮክ ለም ሚንዞኦ
እሰቶኦ። 43 ዩሱስም እጥ ሉሳኖ እጥ ቤዮ ዌሻ «ሀንቅነም
አን ከዕኑውነ ኩሮሞ፤ እሮእ ሌሃኮ ቲ ቡጥቶ ከ ሙኡተኔ
እስቶኦ ዲነት ሙል ኬን ሁንድም እስቶኦኒንሰ ሉቡኔ።
44 መሽከኦም ሙል ኬን ሁንድም ኡውቶኦከ እጡውነ እሃ
ገቲካኒንሰቲ። እሁካሪምዱ እሌ መዕሉቶም ቤእ ቡጥቶት
እስኦ እሌነ ዮኮ ቀጥቶ ሁንድቶም ኡውቶኦኮ» ዩኮ።

ለሳንቶ ዶል ብክነ ዩሱስ ሉሰሰ-ክሰ
(ግጥ. 24 ፣ 1-44 ፤ ሉቃ. 21 ፣ 5-33)

13 1 ዋእ ምኒንሰ ዩሱስ ፍሩከሰም እጥ ሉሳዕኔክ መት
እጤን «ሉሰሳንቶ ሞኤ፤ ኩ ዋእ ምን
በጠሙክሲ፣ በጠሙከ ክኔዊ ህንካዕነ ምሽሰሀኔ!» ዩኮ።
2 ዩሱስም እጤን «ከንኔ በጠማኮ ኤ ጌጅ ምኔው
ሞዕሉሉንሄ? ከ ሞዕሉት ምኔውከ ከን ከዕን ሀኔኔ እሃ
በጠሙክሰ ግንደሞዕን ሄእዮ» ዩኮ።

12:36
ሙ. 110:1
ሌ. 21:34-35
ሐሳ. 11:13
12:38-40
ግጥ. 23:5-7
ሉ. 11:43
ሉቃ. 20:46-47
12:41-44
ሉቃ. 21:1-4
የጥ. 8:20
13:2
ግራ. 14:58
ግራ. 15:20
ሉቃ. 19:43-44
የጥ. 21:19
ሌ. 6:14

13:3 ጥ. 5:37 ጥ. 9:12
 13:4 ሉቃ. 17:20
 13:6 ጥ. 8:24 1 ጥ. 21:18
 13:9-13 ጥ. 10:17-22 ሉቃ. 12:11-12 ጥ. 14:26 ጥ. 15:21 ጥ. 16:7-11
 13:14 ጥ. 9:27 ጥ. 11:31 ጥ. 12:11
 13:15-16 ሉቃ. 17:13
 13:17 ሉቃ. 23:126
 13:19 ጥ. 12:11 ስሌ. 7:14

፡ፆአ ምዕን አሰገኔ የክ ዌዕል ዱነኔ ዩሉሰ አፋራኮሃኖኔ ጲጥሮሲ ፡ ያቆቤ ፡ የሃንሲ ፡ እንድራሲ ሙሉም እጥ ቤዮ መተአ ፡ «ሁኖአ ኒነ ኩራ፤ ኩክ እሆኮክ ህንክ እመኔ? ኩ ሁንድም አሆእስ ሞአሶክ መራእ መሩኝ?» ይተእ ጠዕምቶለ።

፡፱ዩሉሰም እጡውነ ሎሰሎኩይ «እይም ክዕተው ሁሽንሶቤእስ ኤጌዕሴሄ። ፡፱መሽክለምም ዱት ኬን (ዋእ ደዕላኮ ክርሰቶስ አኔቴ) ይቴኡይ እ ሱምኔ ዋተሞ። እጡውም ዱት ኬኖ ሁሽንስተሞ። ፡፲፮ድም አር ዋሮክ እመኔ ቴእም አዕል ጠምቦ መጨሰክም አመኔ በድተኮቴ። መሽክለምም እ ሉው ሁንድም አህም ህሰሶህ። አሁካራም ደል ቤድች አፋኮዮ። ፡፱ምናደብ ምናደብኔ አድልም አድለኔ ክለኮ። አነን እነን ቤዮኔም ኡል ሁጤቺ፣ ቃኔአ አሆኮ። እ ሁንድም ጡችነ ሉጠኔ» ዩኮ።

፡፳ድም ዩሉሰ «ክዕተው ገገ ኤጌዕሴሄ። መሽክለምም ዱትውነ ክዕተው ህግሰክአ ኡውክሞ። ውጥጥ ምኔውኔም ገንክሞ። እ መሽክአኔ ገሳዕን አሰገኔ፣ አድሉው እሰገኔ ፍርድነ ኡልተክም እመኔ እ ብክነ ኩተክሞ። ፡፲፬አህን በጋን ደል ቤድቺንስ ጋሳ ምሽራች ሰገር ምናደብ ሁንድንም አለላተንች ህሰሶኮ። ፡፲፱መን ክዕተው እመደእ ፍርድ ምኔ ህንጫዕለም አመኔ (መይኖሞ) ይተክአ ጋስተክአ ህውተኮቴ። ኤ እመኔ ክዕተው ብክነ ምጡክ ኬሰም እያን እሁክ ብክነ ክዕተውነ እጥ ኡምኮክ ምጡሄ። ፡፲፯አባይ አባዮ እንም ቤቶ ሴህነ ህግሰ ኡምኮ። ፡፲፱ም አመኔ፣ አነኔ ክዕለአ ለማ፣ አኖ ሴህነ ህግሰአ ኡውተሞ። ፡፲፮አ መሽክአኔ መን ሁንድም ክዕተው ሰቦኮ። እሁካራም ለላንች አፈቤኤ ጠዕኖኮክ ገቶኮ» ዩኮ።

፡፲፯ድም ዩሉሰ «ዋእነ ሽግጋላክ ሉው ኡልም ህሰሶቤእ ቤዮኔ ኡላኮ ሞዕሰክም እመኔ ይሁጥ ኡሰኔ የእ ኬን ዱነኔ ግቦነ። ኤክም እነበቦኮክ ቆሶነ። ፡፲፮አይም ኤክ ሞላክ እመኔ ጀገርኔ የኮክ ሉብ ምኒንስ መዕሉኝም ፍሳ መሴነ ደበዕሎኔ። ፡፲፮እቡል ቤዮኔ በጠኮክም ኤደቶ መሴነ ደበዕሎኔ። ፡፲፯ኤ እመኔ ለምፎር ሚንትና፣ ኢጭላንና አዩ! ፡፲፮እ ሁንድም ህገዬኔ እሆቤእስ ዋእ ኡንጤሄ። ፡፲፱መሽክለምም ኡሰኔ የክ ሉው ዋእ ቆጩክ እመኔንስ ክእሳ ከበድ አፈቤኤ አሃ ሰለቤአ ኡዕን ኤ እመኔ እሆኮ። ለዕጫክ ኤህደዕኔአ ኡዕን አሆኖ። ፡፲፱ኤ አያሙው ዋእ ጉንድሱቤተዕን አይ መንችም ገቴነ

ጠኖዮ። አሁካራም ዋእ እጥ ደዕሉክ ኬዕን ብክነ ኤ እያሙው ጉንድሳኮ። ፡፲፮ኤ አመኔ አይ መንችም ክዕተውነ (ሞዕሴሄ፤ ዋእ ደዕላኮ ክርሰቶስ ኬዩ የኮ) ቴእም (ዋእ ደዕላኮ ክርሰቶስ ኤኬኤኔ የኮ) ዩክተዕን እመዕንተኮቴ። ፡፲፱መሽክለምም (ዋእ ደዕላኮ ክርሰቶስ አኔቴ) ይተአ ቆጵንተም ኬኔ፣ (ኔሴ ዋእ ሰገር ኩራኖ) ይተም ቆጵኖኒ ክዕለሞ። እጡውም ጠንቀኡተዕን ደዕለንቶአ ኬኖም ሁሽንስቴነ መራኤ፣ ማለልሲሳክ ሉዋ እስተሞ። ፡፲፱እሁካራምዱ እን ሁንድም ሉኝም ክዕተውነ ጋሳ ኩሩም ብክነ ክዕተው ገገ ኤጌዕሴሄ» ዩኮ።

፡፲፱አድም ዩሉሰ «ኤ አመኔ ኤ ኡዕኒንስ ለሰገ ኤሊንች ቱንሶኮ። አንንም ጫክሶዮ። ፡፲፱በላንክም ኢመኒንስ ኡቦኮ። ኢመዕን መላዩውም ሄኬአኮ። ፡፲፱ኤ ሰሰገ መንች ቤት ሉበክት መላይኔ፣ ሉምብኔ፣ ኡምቡዕልኔ ዋሩኩይ መን ሞላኮ። ፡፲፱አጥም ኢመዕን አሴለማኖ አሴለ ሁንደም ኮሊንስም ኡል ቶቺንስ ቶቺኔ አፈቤኤ ዩእ እጥ ደዕሉክ ኬኖ ውጣላኮ» ዩኮ።

፡፲፱አድም ዩሉሰ «ለደክች ክዕተውነ ኮብዕልሽ እሆነ። ለደክችክ ጫፋው ስታ ቡዩ ኤቦክ አመኔ ብል ህንጨክሰ ለቀክሞ። ፡፲፱ኤእስም ኤ ሉው ሞዕሰክም አመኔ እጤክ ዋር ኡዕሉመኔ ህንጨክሰ ስቀክሞ። ፡፲፱ህንቅነም እን ክዕተውነ ኩሮሞ፤ ኩ ሉው ሁንድም እሄቤኤ ኩ ቀረጋች ሴሃ ቤደዮ። ፡፲፱አመኔ፣ ኡሲ ህንኮ። እሁካራም እ ሰገር ሆራኤም ህነዮ» ዩኮ።

፡፲፱አድም ዩሉሰ «መንች ቤት ዋርክ አያሞ ቴእም አመኔ ዋኢንስ በጋን ዋእ አሴለማንም አሁተዕን ቤቶም አሁተዕን አይም ሰለዮ። ፡፲፱አመኖም ህንክ እመንደእ ስቀክምቤእ ብክነ ጉደከአ ኤጌዕሴሄ። ፡፲፱እ አመን እጥ ምኔ ኡራ ገነ መሩክ መንችሰ። መንችም መሩክ አመኔኔ እጥ ምዕን በጣንነ አነንችነም በጠም ሰጦ ኡጤኮ። ፡፲፱ኤ ኤጌራንኝም (ቆጥታ ገጫ ኤጌራ) ያ እጃጃኮ። ፡፲፱ክዕተውም ምዕን እንች ህንክ በለ ዋርደእ ስቀክምቤእ ብክነ ጉደከአ ኤጌዕሴሄ። አይ ለኡኮ ሂሞኔ ቴእም በቅቴኔ አንተባእ ሙነኔ ቴእም ደርኔ ዋርኮ። ፡፲፱ደንነኔ ዋራ ድራተክለ ሲደቤእስ ጉደከአ ኤጌዕሴሄ። ፡፲፱ክዕተውነ ኩሩሞክ ሁንድንም ኩሮሞ፤ ኤጌዕሴሄ» ዩኮ።

13:22 ጥ. 7:15 ጥ. 4:48
 13:24 ለሌ. 13:10 ህዲ. 32:7 ዮሴ. 2:10-3:1 ዮሴ. 3:15 ስሌ. 8:12
 13:25 ለሌ. 34:4 ዮሴ. 2:10 ስሌ. 6:13
 13:26 ጥ. 7:13 ጥ. 10:13 ጥ. 8:38 ስሌ. 1:7
 13:30 ጥ. 9:1
 13:31 ጥ. 5:18 ሉቃ. 16:17
 13:32 ጥ. 24:36 ስሌ. 1:7
 13:33 ስሌ. 6:18 ጥ. 4:12
 13:34 ጥ. 25:14 ሉቃ. 12:38-38
 13:35 ሉቃ. 12:35-40

14:1
ጴጌ 12:1-27

14:3-8
ግጥ. 26+16-13
ሉቃ. 7:36-38
ዮሀ. 12:1-8

14:7
ሉቃ 15:11

14:8
ዮሀ. 19:40

14:10-11
ግጥ. 26+14-16
ሉቃ. 22:3-6

ዮሱስ ብቴሴኒ ይሁድ ሙርቴሉክስ

(ግጥ. 26 ÷ 1-5 ፣ ሉቃ. 22 ÷ 1-2 ፣ ዮሀ. 11 ÷ 45-53)

14 ¹ቁስ አዎንሳኒ ፥ ሙሴአ ሴረ ሉሰሳኒ መን ሰለቤእስ ዮሱስ አመደለ ሽተም ንን ሀሰም ሄዕሉኦ። መሸከአምም አ አመን ዋእ እጥ ምናደቦ ዎለበኖኔ ፍሱክስ ቴረከም ኡጉድና ፥ ቆሮሾእ ኡጉድና ለም በሊንስ እሰንኔት ሄኡክ ብከነ ²«ኡጉጥ ዎርኔ አመንዱማሬ መን ዎጪ ፍሰተም» ይተኡቴት ሄኡኮ።

³ኤ አመኔ ዮሱስ ቢታነ የከም ገቴኔ አደመቾኔ ፍርክ በድሶከ ጥሰ አመዳኮ ሰምእነ የከም መንች ምኔኔ ሀርባተ እተም ሄኡኮ። አቱኩይም መት ሚንትቾ አልበበጥርሰ፣ የከም ከኒንስ በጠማኮ ብልቃጠኔ ሉበከተ ብቶ ጤአል ናርዶሰ፣ የከም ሽቶአ አመደለ ዋቶአ። እሴም ብልቃጥከ ሱሚ ኢቀኦ ሽቶአም ዮሱሳኖኔ ሆርሬኔ ዱንቶአ። ⁴ኤ አመኔ ኤ በዮኔ ሄዕሉአ መንክ መት መት ኬን አ ሚንትቾ እስቶአ ሉወኔ ነደደአ እጠውነእ እጠውም «ኩ ሽቶአ መሀነ ኮረእ ቤዮኔ ብአሰ? ⁵ሰሰ ጥብ ብረንስ¹⁸ ህናን ብቴሰማ ዲነቴ ቡጥነ ኡውም ጠንሲሰም ሄኡኮ» ይተኡ ቁቀአ ዎርጫ።

⁶አሁካረም ዮሱስ እጠውነ «ኡሴሂ፤ እሴ መሀነ ሀውሰከሙሰ? እሴ ኢነ አስቶአሰ ደናምሰ። ⁷ቡጥ ሀንድ አመኔም ከዕትውኔ ሄኦክ ብከነ ሀሰኮእ አመን ሀንደም እጠውነ ኤር ሉው አስተኬነ ጠንተከም። አሁካረም አን ሀንድ አመኔ ከዕትውኔ መቅሬ እሆሞዮ። ⁸እሴ እሰቴነ ጠንተም ቀጠ እስቶአኮ። አከም አን ሴሆዕንም ጋስተአ እ አረቾኔ ሽቶአ ሰቦአኮ። ⁹ሀንቅንም አን ከዕትውነ ኩሮሞ፤ ኡል ሀንደኔም ምሽረች ሰገር አሰሳተሞከ ቤይ ሀንደኔም ኩ ሚንትቾ ኢነ እስቶአከ መን ሰዎእሰነ ኩረሞኮ» ዮኮ።

¹⁰ኤ ሰሰኔ ቶሚንሲ ለም ሉሳኒንሲ መት ሄኡክ አሰቆሮቶአ ኡል ይሁድ ዮሱስ ሀግሳ ኡዌነ ቁስ አዎንሳዕን ቤዮ መፍኮ። ¹¹እጠውም ኤ ዎሽ መጨሰእ አመኔኔ ሲረንተአ አጤነ ዲነቴ ኡውቴነ ኢተንቶአ። ይሁድም ኤ አመኔንስ ክአሳ ዮሱስ ሀግሳ ኡዌነ መከ አመኔ ሀሰም ሄኡኮ።

¹⁸14:5 ሰሰ ጥብ ብር መት መንች ስስ ጥብ አያሞ በጠክ አመኔ በጠክ መሳይነ ምቀከመኔ።

ዮሱሲ ፥ ቶሚ ለም ሉሳኒ ኡጉጥ

ማደ እቶእስ

(ግጥ. 26 + 17-25 ፣ ሉቃ. 22 ÷ 7-14 ፣ 21-23 ፣ ዮሀ. 13 ÷ 21-30)

¹²ዋእ አጥ ምናደቦ ዎለበኖኔ ፍሱክስ ቴረከም ኡጉጥ 2ጥ አምቡሰ ዱረከም ቆሮሾእ ኡጉጥ ሉጥ አያሞኔ ዮሱሰክ ሉሳን «ኡጉጥ ሀርባተ ኪነ ሀኖኔ ጉድንሶነ ሀሰቶ?» ይተኡ ጠዕምቶአ።

¹³ዮሱሰም እጥ ሉሳዕኔክ ሰም «ከተመ መሴሂ። ኤኬኤም ዎእ ሀረቾ እያኮ መንችኔ ኤደንተከም፤ እጠም አዎኔሂ። ¹⁴አጥ አንክ ምኔ አንከአ ምዕን አንችነ (ሉሰሳንች አ ሉሳንኔ መቅሬም ኡጉጥ ሀርባተ እቶም ከይ ምን ሀኖኔቴ? ዮሳ) ይዕሴሂ። ¹⁵እጥም ሀንደም ሉውም ጉዳኮ 2ጅ ፎቅ ምኔ ሞእሶኮ። ኤኬኤ ጉድሴሂ» ዮኮ።

¹⁶ለሚም ሉሳንም ከተመ መተአ ሀንደም ሉቾም ዮሱስ ኩሩክሰም እሃ ሲዶአ። ኤኬኤም ኡጉጥ ሀርባተ ጉድሶአ።

¹⁷ኡል ሂመከ አመኔኔ ዮሱሰም ቶምኔ ሰሚም ሉሳንኔ መቅሬም ዋሩኮ። ¹⁸ሀርባተ አቱኡይም ዮሱስ እጠውነ «ሀንቅንም አን ከዕትውነ ኩሮሞ፤ ኢንኔ መቅሬ እተከም ክዕቲዋን መት ኤሴ ሀግሳ ኡዎኮ» ዮኮ። ¹⁹እጠውም ኤ ዎሽኔ ሉበከተ ከቼዕለእ አነንችም «አኔቴንሂ?» ይቱኡይ ጠዕምቶአ። ²⁰ዮሱሰም እጠውነ «ኢንኔ መቅሬ ብጥረኔ አንገ አግሰከም ቶሚንሲ ሰሚንሲ መት ኤሴ ሀግሳ ኡዎኮ። ²¹መንች ቤተእ አጥ ብከነ ኬሰም መጣሬኔ ጣሬመክሰም ሌሆኮ። አሁካረም መንች ቤቶ ሀግሳ ኡዎኮ መንችነ አዩ! አ መንች ቀረሙቤተዕን ኤዕሰም ሄኡኮ» ዮኮ።

²²እጠው እቱኡይም ዮሱስ ቆሮሾእ ከእሳ ዋእ ገሰጠኮ። ኢቃትም «ሂዕኔሂ፤ ኩክ እ ማረ» ያ እጠውነ ኡጤኮ። ²³አድም ሀምቡሉኔ ዮኮ ዎይዕን ድቃሰም ከእሳ ዋእ ገሰጠኮ። ድቃሰም ኡጤካሬ ሀንድም አንአ። ²⁴ዮሱሰም እጠውነ «ዱት ኬንን ዱነሞከ ሃሬች ሀድዕል እ ጢግ ከኔ። ²⁵ሀንቅንም አን ከዕትውነ ኩሮሞ፤ ዋእ አድሰዕን ዎርኔ ሃሬች ዎይዕን ድቃሰ አንም አያም አፈቤኤ ከ ዎይዕን ድቃሰ አድ አንሞዮ» ዮኮ። ²⁶ኤ ሰሰኔ መዝሙር ዘመተአ ዌዕል ዱነ መቶአ።

14:18
ሞጪ. 41:9

14:22-25
ግጥ. 26+26-29
ሉቃ. 22:17-19
1 ፈር. 11:23-28

14:22
ሞጪ. 81:41
ሞጪ. 81:6
ሉቃ. 24:20

14:23
1 ፈር. 10:16

14:24
ሉቃ 24:8
ጢር. 31:31-34
ሉቃ. 9:20

ዮሴፊን አመደብኦስ

(ግተ. 26 + 31-35 ሉቃ. 22 + 31-34 ሮሃ. 13 + 36-38)

27 ዮሴፊን እጥ ሉሳንን «ኪስም መጣፈኔ (አላራጎች ሾማሪ አላች ጌራብም ብንተም) የመማ ጣፈሙከ ብክነ ክዕኑው ሁንድም ኤሴ ኡተከአ ግበከም። 28 እሁካሪም አን ሌሂንስ ክአ ለሰጌ ክዕኑዊንስ ጋሳ ገሊሰ መሮም» ይኮ። 29 ጲጥሮስ ኤ አመኔ ዮሴፊን «ሙል ኪን ሁንድም ኪሴ ኡተአ ግቦተዕንም አን ኪሴ ኡራ ግቦሞሮ» ይኮ። 30 ዮሴፊንም ጲጥሮስን «ሀንቅንም አን ኪን ኩሮም፤ ከበል ሂም አንተባአ ሰም ኮሪ ሙኖዕን ጋስታ ኤሴ ስስ ኮሪ ሰንቶ» ይኮ። 31 እሁካሪም ጲጥሮስ «ሴሆመኔም የኮተዕንም ኪንኔ መቅራም ሴሆም በጋን ኪሴ ለንሞሮ» ይኮ። 7 ቶአ ሉሳን ሁንድም እጥ ዩከስም ይቶአ።

32 ኤ ለሰጌ ዮሴፊን፣ እጥ ሉሳን ጌቴሴማን የከም ቢዮ መቶአ። ዮሴፊንም እጥውን «አን ዋአ ኡንጢምቤኤ ኪዩ አፋሴሄ» ይኮ። 33 እጥም ጲጥሮስ፣ ያቆሳ፣ የሃንሳ አጤኔ መቅራ አመዳ መሩኮ። ኤኪኤም ዮሴፊን ሉበከተ ክቼኡኮ፤ ኡዕንሙኮሚ። 34 አጥውነም «ሉበከተ ክቼኡም ብክነ ኢን ፎራኔ አፋኮ፤ በቅተከአ ኪዩ ኤጊሴሄ» ይኮ።

35-36 እጥ-ዊንስም ሆፍ ቀጠ ቁዕሳ መራ ኡሰኔ አላላች ኡባ «አባ! አባ! አት ሁንድ ሉሾም ጠንቶቶ። ከ ዶዕል አሁክሰስ ከ ሀው ጡውአ ኢኒንስ ሀግሴ። እሁካሪም አ ዶዕልስ እሆዕን አት ዶዕልትስ እሆን» ያ ዋአ ኡንጡኮ።

37 ኤ ለሰጌ ሰሴም ሉሳዕን ቢዮ ደበሳሳ ዋራ ድርቶአኮከ ሞአ ጲጥሮስን «ሰምእነ፤ ድርታቴንሄ? ሆፍ ቀጥ አመኔም በቅታ ኤጌቴነ ጠንትቶሮንሄ? 38 ከበደም እሁካሪ ኪንንቸኔ አንከምቤአስ በቅተከአ ዋአ ኡንጢሄ። ቴር ሁንድ አመኔም ጉዳኮሀኔ። እሁካሪም ግር ሆንጋንቸ» ይኮ።

39 ሰዕማጊም መራ ሉጤከ ዋአ ኡንጡኩይ ያጩከ ስገሪም ደበራ ኡንጡኮ። 40 ኤ ለሰጌ ሉሳዕን ቢዮ ደበሳሳ ዋሩኮ። ድርር እጥው አመዳ ሄኡክ ብክነ ድርቶአ ሞኡኮ። አጥውም እጤነ ያጩም ሉሾ ለቆአሮ። 41 ሰማጊም እጥው ቢዮ ዋራ «ከበድ አፈቤኤም ኢንሴዕስከ ኡሾጥተከአቴንሄ? ከበ አሆኮ። መንቸ ቤት ባጤላዕን አንገኔ ሀጋ ኡውሞከ አመን አፋኮ። 42 ክዕሴሄ መሉን። ኤሴ ሀግሳ ኡ-ዎኮከ ኩኖአ አፋኮ» ይኮ።

43 ዮሴፊን ያጩኩይም ቶሚንሲ ለሚንሲ መት ሄኡከ ይሁድ ዋሩኮ። ብሰአ፣ ሙጋ አመደአ ዱት መንም አጤኔ

14:27
ጥ. 13:7
የ. 18:32

14:28
ጥ. 28:16
ጥ. 18:7

14:30
ጥ. 14:66-72
የ. 13:36-38
የ. 18:17-18
የ. 18:26-27

14:32-42
ጥ. 28:36-46
ሉቃ. 22:40-48
ሉ. 5:17-8

14:34
የ. 12:27

14:36
ጥ. 10:38
የ. 18:11
ሉ. 8:15
ሉ. 4:18

14:38
ጥ. 6:13
ሉቃ. 11:4

14:43-50
ጥ. 26:47-86
ሉቃ. 22:47-53
የ. 18:2-11

መቅራ ሄዕሉአ። አጥውም ቁስ አዎንሳኒንሲ፣ ሙሴአ ሴሪ ሉሰሳኒንሲ፣ ሉመኒንሲ አሴአንቶአ ኪን ሄዕሉአ። 44 ሀግሳ ኡ-ዎኮ ይሁድም አጥውን «ክዕኑው ሀስከም መንቸ አን ሉንቆመኔ። እጥ ቆጥሰከአ አመደከአ መሴሄ» ያ መራኤ ኡዋ ሄኡኮ።

45 አጥም ኤ አመኔም ዮሴፊን ቢዮ መራ «ሉሰሳንቸ» ያ ሉንቁኮ። 46 እ ዋቶአ መንም ዮሴፊን ቆጥሰከአ አመደአ። 47 ኤ አመኔ ዮሴፊን መቅራ ሄዕሉአ ኪዕኔክ መት ሴጂንስ ብሰአ ፍሳ ሁንዲንስ ሉብ ቁስቸን አግሾ አጽሳ መጩ ሙሩኮ። 48 ዮሴፊንም አጥውን «ፈገገ አመደከምስ ኤሴ አመደኪን ብሰአ፣ ሙጋ አመደከአ ዋተኮአንሄ? 49 በልን በልን ዋአ ምኔኔ ክዕኑው ሰምቤኤኔ እሃ ሉሰሉሙይ አመደኮአይ ሄኡኮ። እሁካሪም ኩክ አሁኮከ ኪስም መጣፈኔ ጣፈሙኮከ ዎዕሞአስነቴ» ይኮ።

50 እጥ ሉሳን ሁንድም እጥ ኡተአ ግቦአ። 51 ኤ አመኔ ጠሌአ ዊየከ ኤደአኮ መት ዎራድቸ ዮሴፊን ሰሴሳ መሪም ሄኡኮ። 52 አጥም አመደነ የክቶአ። እሁካሪም ዊየከ ኡራ ኡምበአደም ግቡኮ።

አይሁጥ መንክ ዳኑው ዮሴፊን ፈረዶአስ

(ግተ. 26 + 57-75 ሉቃ. 22 + 54-71 ሮሃ. 18 + 13-27)

53 ኤ ለሰጌ ሁንዲንስ ሉብ ቁስቸ ምኔ ዮሴፊን መስቶአ። ኤኪኤም ቁስ አዎንሳኒ፣ ሉመኒ፣ ሙሴአ ሴሪ ሉሰሳኒ ውጥተአ ሄዕሉአ። 54 ጲጥሮስም ቁዕሉኔት አሃ ሁንዲንስ ሉብ ቁስቸ ቀሽ ዎር አፈቤኤ ሰሴሉኩይ መራ ኤጌራንኔ መቅራም አፋራ ጊሪ ኢብጠም ሄኡኮ። 55 ኤ አመኔ ቁስ አዎንሳኒ፣ ዱምቸ ዳኑዊ ዮሴፊን ሴሆአስን ፈረድሴን ነቃሾ ሀሰም ሄዕሉአ። 56 ዱት ኪን ዮሴፊን ቆጶንኔ ነቀሰም ሄዕሉአ። እሁካሪም ሁንድከ ዎጭ መት አሁከቤአ ብክነ ነቃሾ ሲደነ ጠንቶአሮ።

57-58 መት መት ኪንም ኡልተአ «አጥ (አን መን አንግኔ በጠሙከ ዋአ ምኔ ግንዳ ሙሴከ መን አንግኔ በጠሙቤኤከ ሰስ በሰኔ በጠሞ) ዩኩይ መጩንሳም» ይተአ ቆጶንኔ ነቀሰኡ። 59 ኤአስ ነቀሰአሪም ከበደም አጥው ዎጭ መት አሁኮሮ። 60 ሁንዲንስ ሉብ ቁስቸም አጥው ሰምቤኤኔ ኡሳ ዮሴፊን «አት መሀም ደበቶሮንሄ? ኩ መን ኪሴኔ ነቀሰም ሉሾ መሩቸ?» ያ ጠዕሙኮ። 61 እሁካሪም ዱ

14:49
ሉቃ. 19:47
ሉቃ. 21:37
የ. 18:19-21

14:58
ጥ. 13:2
ጥ. 15:29
የ. 21:19
ሉ. 6:14

14:82
ገ. 7:13
ግ. 9:1
ግ. 13:26

14:83
ገ. 14:6
ገ. 14:14

14:84
ግ. 24:16

14:72
ግ. 14:30

ዮሴፍን መሀም ደበሮን ጨዋ ኡሩኮ። ለዕማኒም ሁንዲንሰ ሎብ ቂለች ዮሴፍን «ማሴአማኮ ዋኦ ቤት፤ ዮዕለንታቶ ከርሰቶስ አቴቴን?» ያ ጠዕሙኮ። ፊዮሴፍንም አጤነ «ኡዮ አቴቴ። መንች ቤት ሁንደም ጠኖክ ዋኦኖቴ መከኔ አፋራኮ ሞዕለከም። ኢመዕን ኡምቡዕልቴም ዋሩኩይ ሞዕለከም» ዩኮ።

63 ኤ አመኔቴ ሁንዲንሰ ሎብ ቂለች ነደዳ ኤዴኡከ ኤዴቸ ደረራ «አድ ሙል ነቃሽ ኒነ መሀ ሀለሰኮ? 64 ዋኦኔ ናጩኩይ መጨሰኮአኮ። ክዕኑው ለውት መሩቾ?» ዩኮ። ሁንድም መት እከአ «አጥ ሴሆነ!» ይተአ ፈረዶአ። 65 መት መት ኬንም አጤነ አንጀ ቱሀቶአ። አጥ እሴም ከተአ «ኬሴ አጽሱክ አዩትደአ ሁኖአ ለኤ» ይቴኡይ አጽሰም ሄዕሎአ። ኤጌራንም አቦአቴ አጽሱኡይ መስቶአ።

66 ሁንዲንሰ ሎብ ቂለች ቀሽ ምርጅ ምርዕን ኮልቴ ጲጥሮስ ሄኡክሰም ኤ ቂለችን በጣዕኔክ መቴ ዋቶአ። 67 እሴም ጲጥሮስ ጊረ ኢብጡኩይ ቆጥሰአ ሞዕለአ «አት ናዝሬጥ ዮሴፍን መቅረ ሄዕልቶዮን?» ይቶአ።

68 አሁካሬምዱ ጲጥሮስ «አን ለአምዮ። ይቶ ምሽም ኢነ አጉኩዮ» ያ ለጉኮ። ኤአሰ ያ ጎጭ ኮሎቴ መሩከሰም አንተባኦ ሙኑኮ።

69 አድም ኦ በጣንች ጲጥሮስ ሞዕለአ ኤ ቤዮቴ ኡልቶአ ኬን «ኩ መንች አጡው ኮለቴ» ይተአ ኩቶአ። 70 አሁካሬምዱ ጲጥሮስ ለዕማኒም ለጉኮ። ሆፍ ቀጥ አመኒንሰ ለሰጌ ኤ ቤዮቴ ኡልቶአ ኬን ጲጥሮስ «አት ገሊሊንሴት አከት ብከነ ሀንቅነም አት አጡው ኮል መንች» ይቶአ። 71 አሁካሬምዱ ጲጥሮስ «ከ አጥ ብከነ ምጨከም መንች አን ለአምዮ» ያ አጥ ገን ዱዕምማ፣ ሀደአማ አመዱኮ።

72 ኤ አመኔም አንተባኦ ለዕማኒም ሙኑኮ። ጲጥሮስም «አንተባኦ ለማጌ ሙኖዕን ሰለ ኮሬ ኤሴ ለጎቶ» ያ ዮሴፍን ምጨኮከ ሰዋ ሎብከተ ሽካ ውዕሎኮ።

ዮሴፍን ገሳንች ፈረዱክሰ

(ግት. 27+1-2፣ ሉቃ. 23፣ 1-5፣ ዮሃ. 18+28-38)

15 ሰደራር ደረም ዱምች ዳኑው ሄዕሎአ ቂስ አምንሳጌ፣ ሎመጌ፣ ሙሴአ ሴረ ሎሰሳጌ አዕለንተአ ዮሴፍን ከተአ መስተአ ገሳንች ጳላጠሰን ሀግሰአ

15:2-15
ግ. 27+11-26
ሉቃ. 23+18-25
ዮ. 18+28+10+16

15:11
ገ. 31:14

15:16
ግ. 27+27-31
ሉቃ. 23+11
ዮ. 18+2-3

ኡውቶአ። 2 ጳላጠሰም ዮሴፍን «አት አይሁጥ አድለን?» ያ ጠዕሙኮ። ዮሴፍንም «አት ይትሰጫ» ዩኮ።

3 ቂስ አምንሳጌም ዱት ሎው ምጨኡይ እጦ ከሰሰም ሄዕሎአ። 4 አድም ጳላጠሰም ዮሴፍን «ማእ ሎውቴ ኬሴ ከሰሰሙልደአ መጨሰ። አት መሀም ደበቶዮን?» ያ ጠዕሙኮ። 5 አሁካሬምዱ ዮሴፍን መሀም ደበሩኩዮ። ኤ ብከነ ጳላጠሰ ሎብከተ ማለሎኮ።

6 ዋኦ አጥ ምኖደሰ ምለሰኖጌ ፍሱክለ ሂንችን ሂንችን ቲረከም ኡጉዶጌ ምኖደብ ከረሙክ መንክ መቶ «ኤበር ትረግነ» ይተአ ጳላጠሰ ጠዕምተም አመጌ ጳላጠሰም ትረክ ሎሰን ኤ ዶሴቴ ሄኡኮ። 7 ኤ አመጌ አሮዕም አድለቴ ክዕለአ ኦሮዕም መንክ ሽተአ ከረንቶአ ፈንጉው ሄዕሎአ። እጡዊንሰም መት በርባን ዩከም መንች ሄኡኮ። 8 መንም ጳላጠሰ ቢዮ መተአ አጡውን አሰም ሄኡከ ሎሰኖ አሰአሰን ጠዕምቶአ። 9-10 አጥም ቂስ አምንሳጌ ዮሴፍን አጤነ ሀግሰአ ኡውቶአከ ቶአችምጌት አሁከለ ለኡኩይም እጡው «ክዕኑው አድለ ፈተከሆነ ሀሰከምን?» ያ ጠዕሙኮ።

11 አሁካሬምዱ ቂስ አምንሳጌ «ዮሴፍ፤ በርባን ፈተከምን» ይተአ ጠዕምተምሰን መን ሶንአ። 12 ጳላጠሰ እጡው «ኤሃራ ከ አይሁጥ አድለ ይተከም ዮሴፍን መሀ አለ?» ያ ለዕማኒም ጠዕሙኮ። 13 እጡውም «ሰቀለምን!» ይቴኡይ ሹቶአ።

14 አሁካሬምዱ ጳላጠሰ «መሀነቴ? ኩ መንች መሀ ብእሳቴ?» ያ ጠዕሙኮ። እጡውም «ሰቀለምን!» ይተአ አድም ሹቶአ።

15 ጳላጠሰም መን ሲረንሴን በርባን እጡውን ፈተኩኮ። አሁካሬም ዮሴፍን ገንሲባ ሰቀለከምለን ሀግሳ ኡጫኮ።

16 ኤ ለሰጌ ምታደር ዮሴፍን ገሳንች ምጌ 17 አግሶአ። አድም ገቶአ ምታደር ሁንደም ዊሾአ። 17 ዮሴፍንም አድሎውሰም ከሸር ኤዴቸ ኤዴሰአ ኡትቴ አድለዕን መሬኤ በጠአ አጥ ሆሮሬቴ አሰተአ 18 «አይሁጥ አደለ፤ ኪነ ሄች!» ይቴኡይ ናጩም ሄዕሎአ። 19-20 አድም ሾምቦቆኔ አጤከ ሆሮሬ አጽሱኡዩ። አንጀ ቱሀቴኡዩ ጉሩጽተአ ለገደአ ናጩም ሄዕሎአ። ኤ ለሰጌ ኤዴሰአ ከሸር ኤዴቸ ሺለተአ አጥ ገቅ ኤዴቸ ኤዴሰአ ሰቀለቴን መስቶአ።

19 15+16 «ገሳንች ምጌ» የመሙክክ ለሮዕም ሰምጌ ፍራቶሩመ የመማ ዊሾምኮ።

ዩሱስ ሰቀለኮላስ

(ግጥ. 27 ÷ 32-56 ፤ ሉቃ. 23 ÷ 26-49 ፤ ዮሀ. 19 ÷ 17-30)

21 እጡውም መቱኦይ ጎንጌ አስከሳንድርሰና ፣ ኡፋርሰና አን ሄኡክ ስምኦን የከም መንች ቃረዕን ኡልክ ከተመ ዋሩኩይ ኤደንቶአ። እጥም ዩሱስክ መስቀለተ እዮእስን ግደሶአ። 22 ኤ ለሰጌ ዩሱስ ጎልጎተ የከም ቤዮ መሰቶአ። ጎልጎተ ይምም ሆርዕል ቆመ ይመ። 23 ኤኬኤም እጤነ ከርቤኤተ የከም ቀራር ሀማረማኮ ያይዕን ድቃስ አንን ኡውቶአ። አሁካሪምዱ አጥ አጎኮዮ።

24 ኤ ለሰጌ ዩሱስ ሰቀልተአ እጥ ኤደች አዮዩነ አፎደእ ሞዕሴነ ሳሞ ፍስተአ በጠንቶአ። 25 እጣም ሰቀልቶእ አመን ደዕል ሰስ ስአተጌት ሄኡኮ። 26 እጣ ከስሶእ ምሸም «ኩክ አይሁጥ አድሰ» ይተአ ጣፈአ መስቀለኔ አስተአ። 27 አጤጌ መቅሪ ለም ፈንጉው መቶ መክ ኮልጌ መተ ቄድ ኮልጌ ሰቀልቶአ። 20*

28-30 እጥ ገደገጌ ህገም ኬንም እጣ ገደአ ሆርሪ ሄኬሱኦይ «ኩ ዋእ ምጌ ግንድታ ሰስ በስጌ በጣ አት ሁኖአ ክ መስቀለገስ ድልታ ከ ገገ ገትጤ» ይቱኦይ ናጪም ሄዕሎአ።

31 አድም ቄስ አምንሳጌ ፣ ሙሴአ ሴሪ ሉሰሳጌ አጡውነአ እጡውም ናጪኦይ «አጥ ሙል ኬኖ ገትሱኮ። አሁካሪምዱ አጥ ገገ ገትሴነ ጠኮኮዮ። 32 እስሪኤዕል አድል ዋእ ዶላኮ ከርሰቶስ እጣት አሁከለስ ሁኖአ ከሰ መስቀለገስ ድሎ»። ጌሴም ሞዕና አመዕንኖም» ይቶአ። አድም ዩሱስጌ መቅሪ ሰቀሰንቶአ ኬንም ገሚዕልተም ሄዕሎአ።

33 በል ሉሀ ሰአቲንስ ከእሳ ሆንሰ ሰአት አፈቤኤ ኡል ሁንድም ተንሱኮ። 34 ሆንስ ሰአተጌ ዩሱስ «ኤሎሄ! ኤሎሄ! ስማ ስበቅተን?» ያ ሳሩኮ። ኤእሰ ይምም «እ ዋእ! እ ዋእ! ኤሴ መሀነ ኡትተ?» ይመ።

35 ኤ ቤዮጌ ኡልተእ ሄዕሎእ መንክ መት መት ኬን ኤ ሰገሪ መጫሰአ «መጫሰሄ! ኤልያስ ዌሾለ» ይቶአ። 36 እጡ-ዊንሰም መት ጌራ መራ ሸሻኮ ያይዕን ድቃስጌ ሀሳምዕኖአ ሉው ጫፋ ሾምቦቆእ ብጫጌ እሳ ዩሱስነ እንጎ አጥ «ሁኖአ ኤልያስ ዋራ እጣ ድለሶእስ ሞዕኖን» ይኮ።

37 ኤ ለሰጌ ዩሱስ ሳራ ሌሁኮ። 38 ሌሁከሰም ዋእ ምጌጌ ሄኡክ ዱዕም ኤደችም ሉዲንስ ሉጉምጌ አፈቤኤ ሰም አሃ ደሬረሙኮ።

20* 15 ÷ 28 ግርክ መጣፋቶናጌ መት መቶጌ «ኬሰም መጣፈጌ ከቅ ኬንጌ መትሬ ገገመኮ» የመመኮክ ሌአሰጌ ያዕመኮ» ጥ ሰገር ኤደሻኮ።

15:21
ሉ. 16:13
15:24
ሚ. 22:18
15:26
ሉ. 53:12
15:29
ሚ. 22:7
ሚ. 109:25
ግር. 13:2
ግር. 14:58
ዮሀ. 21:19
15:31
ሚ. 22:17-9
15:34
ሚ. 22:1
15:36
ሚ. 69:12
15:39
ሉ. 26:31-33
ሉ. 19:19-29

39 ዩሱስ ሰቀለሙከ መሰቀዕል እስጌጌ ኡሳ ሄኡክ ጥብ ሀስቆች ዩሱስ ህንክድ ሌሁደእ ሞእ «ሀንቅንም ኩ መንች ዋእ ቤት ሄኡኮ» ይኮ። 40 ኤኬኤም ሄዕሎጌ አከአ ሞዕስም ሚንት ሄዕሎአ። እጡውጌ መቅሪም መግደስ የከም ከተዕም ማራሚ፣ ሆፍ ያቆብና፣ ዮሰአና አመ ማራሚ፣ ስሎሚ ሄዕሎአ። 41 ዩሱስ ገሊስጌ ሄኡክ አመጌ ኦ ሚንት አጣ ሀረዕምቱኦይ አምንተም ሄዕሎአ። ዩሱስጌ መቅሪ ዩሩሳሌመ ዋቶአ ዱት ሚንትም ሄዕሎአ።

ዩሱስ ዋመሙክሰ

(ግጥ. 27 ÷ 57-61 ፤ ሉቃ. 23 ÷ 50-56 ፤ ዮሀ. 19 ÷ 38-42)

42-43 ኡል ሂሚነ አሃኮሃኖጌ አርማቲአ ከተዕም ዮሴፍ ዋሩኮ። እጥም ዱምች ዳኮዊንስ መት ሄኡኮ። መንም እጣ ሉጉሶህጌ። እጥም ዋእክ አድሰን ዋርእስ ኤጌራኮሀን ሄኡኮ። ኦ አያምም ኡሺጠጥ አያምን ጉደከመንተ ሄኡክ ብከነ ዩሱስክ ሌሸ ጽላጣሰ ኡምእሰነ ኡንጤነ አግምጌ ጽላጣሰ ቤዮ መሩኮ።

ኩ መንች ከነ ፈረአከአ እጥሰኦ ዋሚ ከነ አረሶል (ግር. 15 ÷ 46)።

15:39
ግር. 1:11
ግር. 9:7
15:40
ዮሀ. 19:28
15:41
ሉቃ. 81:1-3
15:42
ሉ. 21:22-23
ሉ. 13:29

16:11 ሉቃ. 23:56 ጥ፡. 19:39
16:7 ጥ፡. 28:17 ጥ፡. 14:28 ጥ፡. 21:1-23
16:19-11 ጥ፡. 28:19-19 ጥ፡. 20:11-19

44 እሁካረም «ሀንክድ ክ ቀጠይም ሴሁኮ?» ያ ትላጠሰ ማለሳ ጥብ ሀለቅቸ ዌሻ «ዩሱስ ሴሃቴንሄ?» ያ ጠዕመቲ።
45 ዩሱስ ሴሁክሰ ጥብ ሀለቅቸን ሰሰጊ ዩሱስክ ሴሸ ዮሴፍ መሰእሰ እሱኮ። «ዮሴፍም ተልቢንሰ ሰጠማኮ ደናም ኬፈሪን ኤዴቸ ብቶ አእ ዩሱስክ ሴሸ መስቀሊንሰ ድሊሳ ኬፈና ክአ ክነ ፈፈለክአ እጥሰኮአ ሰፈኔ ዋሙኮ።
2ጅ ክነም እንኮርልሳ ዋመኔ እፈሱኮ። 47ኤ አመኔ መግደዕል ማራሚ፣ ዮሰእ አመ ማራሚ ዩሱስ ሀኖኔ ዋመሙደእ ሞዕለም ሄዕሎአ።

ሌሂንሰ ዩሱስ ክኡክሰ

(ጥ፡. 28 : 1-8 ፣ ሉቃ. 24 : 1-12 ፣ ጥሃ. 20 : 1-10)

16

1ኡሺጠጥ አያም ሀጋ ሰሰጊ መግደዕል ማራሚ፣ ያቶብ አመ ማራሚ፣ ሰሎሚ መተአ ዩሱስ ሴሸኔ ሰቤን ሸቶአ ብቶ አዕሎአ። 2እጡውም አበአ ሰለ^{21*} ሰደራር ደረም ኤሊንቸ ፍሩኩይ ዩሱስ ዋም ቤዮ መቶአ።
3መቱኡይም እጡውንእ እጡውም «ዋም ሱሚንሰ ክነ ኒን አይ እንኮርልሶኮ?» ይቶአ። 4ኤእሰ ይቶአ መሸክአ እ ክን ሎሰከተ 2ጅ ሄኡክ ብክነቲ። እሁካረም ዲ ዳጵተአ ሞዕሎእ አመኔኔ ክን እንኮርሳ ሄኡኮ። 5እጡውም ዋም ዎሮ አንእ አመኔኔ ቀዳል ኤዴቸ ኤዴእኮ መቶ ዎራድቸ ኤ ዋም ዎሮኔ መክ ኮልኔ እፋራኮ ሞዕለእ ሙግቶአ።
6እጥም እጡውን «መግተኮቲ፤ ሰቀሰማ ሄኡክ ናዝሬጥ ዩሱስ ሀሰክምሰ ለእሞ። እጥ ክ ቤዮኔ ቤኤ፤ እጥ ሌሂንሰ ክአኮ። ዋመሙክ ቤይም ክ ቤዮ፤ ሞዕሌሄ። ገክበዴም መተክእ እጥ ሎሳንና፣ ጳጥሮሰና (እጥ ክዕትውን ኩሩክሰም ክዕትዊንሰ ጋሳ ገሊሰ መሮሰ። ኤኬኤም እጡ ሞዕለከም) ይዕሌሄ» ይኮ።

7እጡው ሰድተአ ሁጤዕሰም ሄዕሎእ ብክነ ዋም ቤይንሰ ግበእ ፍተአ መቶአ። ሎሰከተ ሰድተአ ሄዕሎእ ብክነ አይንም መቲም ሱቾም ኩቶአዮ።

8አበእ በል ሶዱኩይ ዩሱስ ሌሂንሰ ክአ ሰሰጊ ሎጢክም መግደዕል ክተዕም ማራሚን ሞእሙኮ። እ መግደዕል ክተዕም ማራሚ ሰመር ሀቡሰ ዩሱስ እሴንሰ ፍሱኮተኔ።
9እሴም መተአ ዩሱስኔ መቅሪ ሄዕሎእ ኬን ክጅዕሎኡደ፣ ውዕልቲኡደ ሄዕሎንም ክ ዎሸ ኩቶአ። 11እሁካረም እሴ

21* 16:2 «አበእ በለ» ይዎ ሳንት ሉጥ አያም።

16:12-13 ሉቃ. 24:13-35
16:14-18 ጥ፡. 28:16-20 ሉቃ. 24:36-49 ጥ፡. 20:19-23 ሊሊ. 11:6-8
16:19-20 ሉቃ. 24:50-53 ሊሊ. 11:9-11

«ዩሱስ ሌሂንሰ ክአኮ፤ እንም ሞእሞ» ይተአ ኩቶአክ መጨሰእ አመኔኔ እጡው አመዕንቶአዮ።

12ኤ ሰሰጊ ዩሱስ እጡው ኡሰ ሙቱኡይ ሄዕሎእ ሰም ሎሳንን እንሰኔ ሞእሙኮ። 13እጡውም ደበዕልተአ ገቶእ ሎሳንን ኩቶአ። እሁካረም እ ኬን ኩቶአክም አመዕንቶአዮ።

14ኤ ሰሰጊ አድም እጥ ሎሳንክ ቶሚ መቲ ሁርባተ እቲን አፋቶአሃኖኔ ሞእሙኮ። ሞእማ ክአ እጥ ሌሂንሰ ክአ ሰሰጊ ሞዕሎእ ኬን ኩቶአ ዎሸ እጡውክ ዎደን ዱዳ አመዕንቶአቤእ ብክነ ዎቀሱኮ። 15ኤ ሰሰጊ እጡውን «ኡል ሁንደም መተክእ ምሽራቾ ሰገረ መን ሁንድንም አሰላቲሄ።

16አመዕና ጠመቀሞኮክ ሁንድም ገቶኮ። እሁካረም አመዕቲቤአኖኔ ፈረደሞኮ። 17አመዕንቶአ ኬን ክ መሬኡው እሰቲን ጠንተሞ። እ ሱምኔ ሀቡሰ ፍሰተሞ። ሰቀምቤእ ሱምኔ ዎጨሞ። 18ሀመሸም አመዶተዕን ቲእም ሾክ ቀራሬም አንተዕን እጡው ሀዎዶዮ። ጀቡክ ኬኖኔም እጡው አንገ እሰተማሬ ጀግንም ፈዩዕሰሞ» ይኮ።

19ሞለን ዩሱስ እጡውን ከክ ዎሚ ሰሰጊ ኢመኔ መራ ዋእ መክኔ አፋሩኮ። 20እጥ ሎሳንም መተአ ቤይ ሁንደኔም ምሽራቾ ሰገረ አሰላቶአ። ሞሰንም እጡውኔ መቅሪ ሰጠም ሄኡኮ። እጡው ሎሰሰም ሎሰሸ ሀንቅ እሁክሰም እጡው ኮልኔ እሰም ሄኡክ መሬእኔ ለእሰም ሄኡኮ።